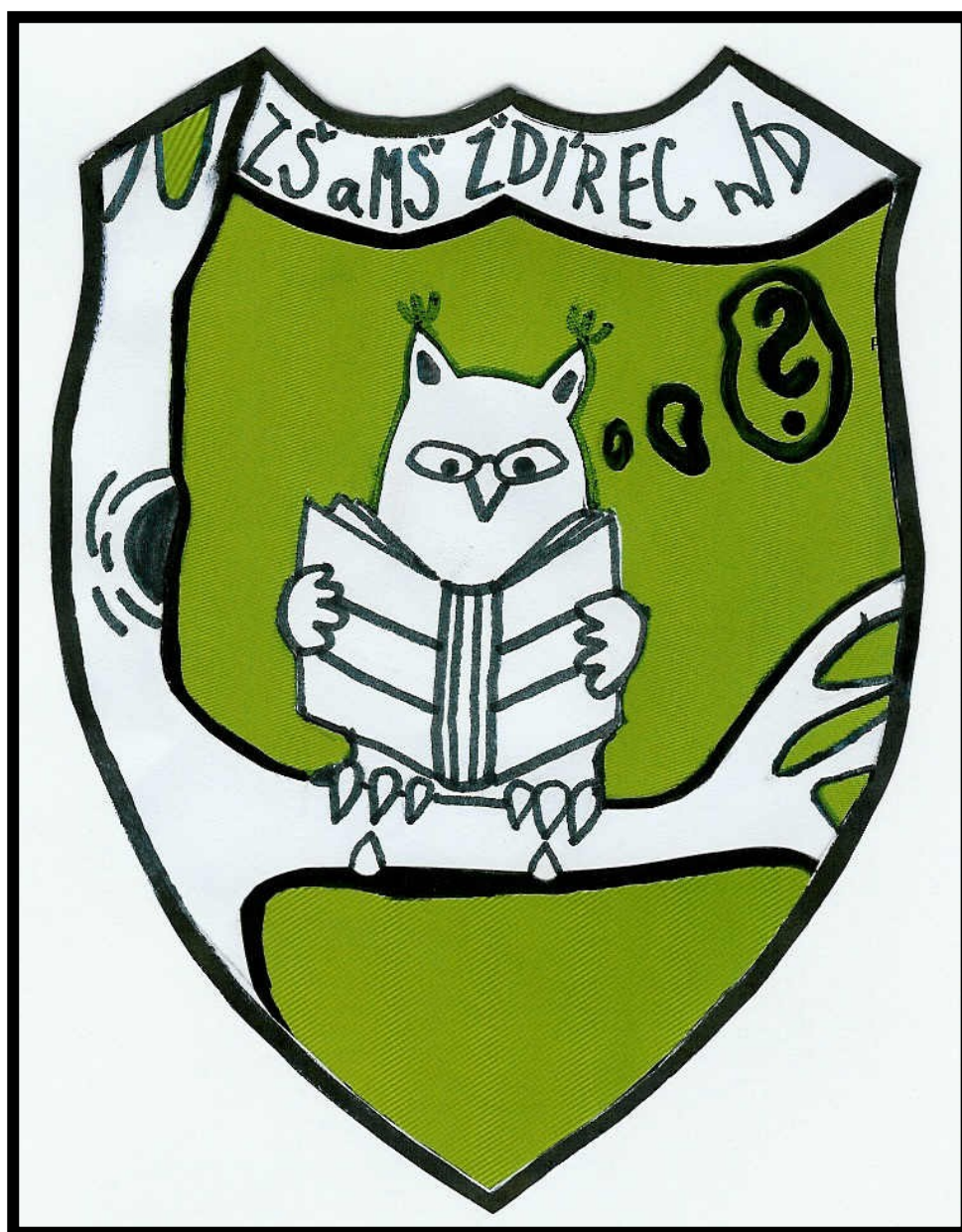

**ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ**

VSTŘÍCNÁ ŠKOLA

**ZÁKLADNÍ ŠKOLY A MATEŘSKÉ ŠKOLY
ŽDÍREC NAD DOUBRAVOU,
CHRUDIMSKÁ 77**

Obsah

1.	Identifikační údaje	4
2.	Charakteristika školy	5
2.1	Úplnost a velikost školy	5
2.2	Vybavení školy	5
2.3	Charakteristika pedagogického sboru	5
2.4	Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce	6
2.5	Spolupráce s rodiči a jinými subjekty	6
3.	Charakteristika školního vzdělávacího programu	7
3.1	Zaměření školy	7
3.2	Výchovné a vzdělávací strategie	7
3.3	Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	9
3.3.1	Vzdělávání žáků se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním	9
3.3.2	Vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním	10
3.4	Vzdělávání žáků mimořádně nadaných	10
3.5	Začlenění průřezových témat	11
4.	Učební plán	15
5.	Učební osnovy	19
5.1	Český jazyk a literatura (Čj)	19
5.2	Hrátky s českým jazykem (HČj)	39
5.3	Anglický jazyk (Aj)	43
5.4	Německý jazyk (Nj)	56
5.5	Ruský jazyk (Rj)	61
5.6	Matematika (M)	66
5.7	Cvičení z matematiky (CvM)	81
5.8	Informatika (Inf)	85
5.9	Člověk a jeho svět (Čs)	91
5.10	Společnost a my (Sm)	97
5.11	Příroda a my (Pm)	102
5.12	Dějepis (D)	107
5.13	Výchova k občanství (Vo)	115
5.14	Fyzika (F)	124
5.15	Chemie (Ch)	130
5.16	Přírodopis (Př)	136
5.17	Zeměpis (Z)	143
5.18	Hudební výchova (Hv)	154
5.19	Výtvarná výchova (Vv)	166
5.20	Výchova ke zdraví (Vz)	179
5.21	Tělesná výchova (Tv)	186
5.22	Pracovní činnosti (Pč)	211
5.23	Svět práce (Sp)	221
5.24	Základy průřezových témat (Zpt)	223
5.25	Volitelné předměty	226
5.25.1	Konverzace v anglickém jazyce (KAj)	226
5.25.2	Zeměpisné praktikum (Zp)	231
5.25.3	Technické kreslení (Tk)	236
5.25.4	Práce s počítačem (Pp)	238
5.25.5	Chemicko – biologické praktikum (ChBp)	242
5.25.6	Cvičení z matematiky (CvM)	246
5.25.7	Etická výchova (Ev)	248
6.	Hodnocení žáků a autoevaluace školy	250
6.1	Hodnocení žáků	250
6.1.1	Způsoby hodnocení žáků	250
6.1.2	Kritéria hodnocení žáků	250
6.2	Autoevaluace školy	252
7.	PŘÍLOHY	256

7.1	Projekty dlouhodobé	256
7.1.1	Příloha č. 1 – Den Země.....	256
7.1.2	Příloha č. 2 – Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí.....	259
7.1.3	Příloha č. 3 – Dopravní výchova.....	263
7.1.4	Příloha č. 4 – Celoroční projekt na dané téma zakončený školní akademií, popř. jiná forma prezentace školy na veřejnosti za účasti rodičů	266
7.1.5	Příloha č. 5 – První pomoc do škol	268
7.1.6	Příloha č. 6 – Recyklohraní	270
7.1.7	Příloha č. 7 – Po stopách Keltů	275
7.1.8	Příloha č. 8 – Hele Lidi	276
7.1.9	Příloha č. 9 – Já to dokážu.....	278
7.1.10	Příloha č. 10 – Ovoce do škol	280
7.2	Příloha č. 11 – Prevence ŠVP ZŠ a MŠ Ždírec nad Doubravou	282
7.3	Příloha č. 12 – Školní program Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta (EVVO)	285
7.4	Příloha č. 13 – ŠVP Pro zájmové vzdělávání při ZŠ a MŠ Ždírec nad Doubravou.....	288
7.5	Příloha č. 14 – Testy	304
7.6	Příloha č. 15 – Standardy	305
7.6.1	Český jazyk a literatura	305
7.6.2	Anglický jazyk	314
7.6.3	Německý jazyk.....	321
7.6.4	Matematika.....	324

1. Identifikační údaje

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

Vstřícná škola č. j. ZŠ 145/13

Předkladatel:

Základní škola a Mateřská škola Ždírec nad Doubravou
Chrudimská 77
582 63 Ždírec nad Doubravou

IČO: 70909709

DIČ: CZ70909709

RED – IZO: 600086992

IZO: 102006598

Ředitel ZŠ a MŠ:

Mgr. Ota Benc – statutární zástupce

Zástupkyně ředitele ZŠ:

Mgr. Bc. Martina Hojná – koordinátor ŠVP

Hlavní koordinátor ŠVP:

Mgr. Marcela Vomelová – tel. 777 830 981,
marcela.vomelova@centrum.cz

Vedoucí učitelka MŠ:

Jiřina Novotná (samostatný RVP PV Ždírec nad Doubravou)

Vedoucí vychovatelka:

Ivana Martincová – koordinátor ŠVP pro zájmové
vzdělávání

Telefon:

569 694 482 ředitelna

569 694 011 hospodářka

569 694 618 školní jídelna

569 694 415 mateřská škola

Fax: 569 694 482

zsزدirec@seznam.cz

www.skola.zdirec.cz

Zřizovatel: Město Ždírec nad Doubravou, starosta Jan Martinec
Školní 500
582 63 Ždírec nad Doubravou
569 694 533

Telefon a fax: IČO: 00268542

DIČ: CZ00268542

Platnost dokumentu od: 1. 9. 2013 (rozhodnutí MŠMT)

Verze číslo 6

Podpis ředitele

(schváleno 17. 6. 2013): Mgr. Jiří Novák razítko ZŠ a MŠ Ždírec nad Doubravou

2. Charakteristika školy

2.1 Úplnost a velikost školy

Základní škola a Mateřská škola Žďírec nad Doubravou je úplnou základní školou s kapacitou 460 žáků, která poskytuje základní vzdělání žákům ve věku od šesti do patnácti let. Vyučování probíhá v 9 ročnících. Součástí školy je školní družina s kapacitou 110 žáků, školní klub s kapacitou 45 žáků, mateřská škola s kapacitou 151 dětí. Škola zajišťuje kvalitní stravování ve vlastní školní jídelně s možností výběru ze dvou jídel (objednávky možné i internetem, bezhotovostní platba přímo z účtu strávnicka – zák. zástupce).

Škola je výhodně umístěna na křižovatce dopravních cest s dobrou dopravní obsluhností. Okolní vesnice jsou se Žďírcem n. D. propojeny stezkami. Velká výstavba a rozvoj města je dobrým předpokladem pro zvyšování počtu mladých rodin s dětmi školního věku.

Na naši školu přicházejí především žáci ze Žďírce n. D. a jeho místních částí – Kohoutova, Nového Ranska, Horního Studence, Nového Studence, Údav, Stružince, Benátek; dále obcí s výhodným autobusovým spojením: Podmoklan, Hudče, Slavíkova, Rovného, Sobíňova, Radostna, Vojnova Městce a Krucemburku.

2.2 Vybavení školy

Prostorové podmínky ZŠ lze označit za standardní. Vstup do školy a tělocvičny je bezbariérový. Výuka probíhá v kmenových třídách, multimediálních učebnách s interaktivními tabulemi a v odborných učebnách. Součástí školy je tělocvična a víceúčelový cvičební sál. Třídy školní družiny jsou vhodně vybaveny pro jejich činnost. Vedle školy je venkovní kombinované hřiště.

Na každém pavilonu jsou v kabinetech k dispozici osobní počítače připojeny k internetu, počítače jsou v některých třídách. Škola je vybavena audiovizuální technikou.

Velmi dobrá je úroveň vybavení učitelské a žakovské knihovny. Všechny třídy jsou vybaveny nastavitelnými lavicemi a stolkami. Estetická úroveň školy je vysoká.

Hygienické zázemí je na standardní úrovni.

V době přestávek žáci mohou využívat tenisové stoly na každém pavilonu, mají možnost odběru dotovaného mléka a krémů. Bezpečnost žáků je zajištěna dozory na chodbách i ve třídách.

Nedostatky spatřujeme v rozlehlosti a nepřehlednosti školy, v nevyhovujících prostorách školní knihovny, v málo prostorných šatnách, v chybějících odborných učebnách k výuce jazyků a pro dělení tříd na skupiny.

2.3 Charakteristika pedagogického sboru

Kvalita pedagogického sboru spočívá především v ochotě spolupracovat na 1. i 2. stupni (dobrá je též spolupráce 1. stupně s mateřskou školou). Přínosem je vstřícný přístup vedení školy, chuť učitelů do práce, ochota sboru ke změnám.

Personální zajištění vzdělávání je ovlivněno jak stabilizovanou částí pedagogického sboru, tak určitou migrací způsobenou mladostí pedagogického sboru (mateřská dovolená).

Plánování dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků s celkovým trendem školy je systematické, probíhá cílené vzdělávání jednotlivců dle nabídky PC Jihlava. Z celkového počtu učitelů je pouze jeden aprobován na cizí jazyk (ruský jazyk), přesto většina absolvovala v rámci DVPP kurzy cizích jazyků. Hlavní koordinátorka naší školy v dubnu 2008 úspěšně absolvovala studium k výkonu specializovaných činností dle vyhl. č. 317/2005 Sb. – koordinátor ŠVP.

Ve škole působí výchovný poradce a speciální pedagog. Někteří učitelé jsou proškoleni v kurzu první pomoci. Zástupkyně ředitele školy vystudovala management školství.

Učitelé mají prostor pro realizaci vlastní iniciativy. Pedagogičtí pracovníci nabízejí žákům mnoho bezplatných zájmových kroužků, pořádají různé třídní i školní výtvarné, recitační, kvízové, pěvecké, sportovní a jiné vědomostní soutěže, olympiády, pythagoriády,...

Ve škole je realizován protidrogový program. Pozornost je věnována prevenci negativních společenských jevů a environmentálnímu vzdělávání, výchově a osvětě. Své problémy mohou žáci řešit pomocí schránky důvěry na 1. i na 2. stupni.

2.4 Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

Každý rok je činnost školy ovlivněna ročním projektem na dané téma. Vyvrcholením celoročního projektu je školní akademie pro rodiče a veřejnost (viz příloha č. 7. 1. 3). Projekty „Den Země“ (viz příloha č. 7. 1. 1) a „Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí“ (viz příloha č. 7. 1. 2) jsou pravidelnou součástí každého školního roku. Žáci naší školy se účastní projektu „První pomoc do škol“ (viz příloha č. 7. 1. 4), „Recyklohraní“ (viz příloha č. 7. 1. 5) a „Hele Lidi“ (viz příloha č. 7. 1. 9). Učitelé na 1. a 2. stupni každý rok realizují své krátkodobější projekty „Po stopách Keltů“ (viz příloha č. 7. 1. 6), „Vím, jak na to“ (viz příloha č. 7. 1. 7), „Já to dokážu“ (viz příloha č. 7. 1. 9). Tradičními akcemi školy jsou vánoční popř. velikonoční trhy, lyžařské kurzy, exkurze. Příležitostně se uskutečňuje Den otevřených dveří.

Škola se zapojila ve školním roce 2010/2011, 2011/2012 do projektu EU peníze školám – 1. 4 Zlepšení podmínek pro vzdělávání na základních školách Operačního programu vzdělávání pro konkurenceschopnost. Ve školním roce 2009/2010, 2010/2011 do projektu Učíme interaktivně – zavádění a rozvoj interaktivních a multimediálních metod výuky v prostředí základních škol Kraje Vysočina. U obou těchto projektů probíhá nadále jejich udržitelnost.

2.5 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Rada školy při ZŠ je zřízena od února 2005, se školou spolupracuje Sdružení rodičů (od r. 2003). ZŠ organizuje několikrát ročně třídní schůzky, mezi další formy komunikace a spolupráce s rodiči patří individuální konzultace s rodiči žáků a zjišťování názoru rodičů na dílčí problémy vzdělávání v ZŠ formou anket a dotazníků. Rodiče seznamujeme s naším ŠVP prostřednictvím webových stránek a na třídních schůzkách. Vedení ZŠ a výchovný poradce spolupracují v otázkách volby povolání; při řešení výchovných a vzdělávacích problémů s PPP v Havlíčkově Brodě, s Odborem sociálních věcí MěÚ Chotěboř.

Se zřizovatelem školy vedení ZŠ pravidelně konzultuje problémy, řeší finanční záležitosti, bezpečnostní opatření a spolupracuje při společných akcích. Partnerským městem Ždírcem nad Doubravou je město Velké Pavlovice. Zřizovatel finančně podporuje vzájemnou spolupráci tamější a naší školy. O činnosti školy je veřejnost pravidelně informována v Našich novinách, na nástěnce na náměstí a ve školním časopise. Žáci mají možnost navštěvovat přímo na naší škole některé obory ZUŠ Chotěboř.

Škola též úzce spolupracuje s Mateřskou školou ve Ždírci n. D. Naším cílem je vytvoření plynulého, přirozeného a nestresujícího přechodu předškoláků do školy. Snahou je, aby spolupráce s rodiči byla založena na partnerských vztazích. Základní škola navazuje na předškolní výuku.

Společné akce:

- návštěvy předškoláků v 1. třídách
- spolupráce při zápisu do 1. třídy – konzultace o odkladu školní docházky a předání diagnostických listů
- schůzky s rodiči předškoláků
- účast na programech pořádaných pro děti
- vzájemná prohlídka výrobků dětí na trzích
- vzájemné půjčování školních materiálů.

3. Charakteristika školního vzdělávacího programu

Motto: „**Učíme se proto, abychom se v životě neztratili.**“

„We learn not to get lost in our lives.“

3.1 Zaměření školy

Škola vychází vstříc individualitě žáků, požadavkům rodičů, obce. Je otevřená novým metodám, trendům ve vzdělávání. Naše základní škola je běžnou nevýběrovou základní školou bez rozšířené povinné školní dotace některých výukových předmětů. Život ve Vstřicné škole není uzavřený, izolovaný od okolního světa, ale otevřený v komunikaci se žáky, rodiči a širokou veřejností. Nabízíme spolupráci a tím i možnost spoluvytvářet náš školní svět. Trendem výuky u nás ve Vstřicné škole současně se získáváním vědomostí, dovedností a informací je:

- připravit žáky pro život (finanční, čtenářská, informační gramotnost)
- naučit žáky spolupracovat s ostatními
- umět si vyhledat a systematicky utřídit informace
- domluvit se jedním světovým jazykem, porozumět ve druhém světovém jazyce (se zaměřením na využití cizího jazyka v praxi)
- umět řešit problémové situace, hledat nové, lepší způsoby řešení
- nést odpovědnost za své jednání
- formovat u žáků pocit spoluodpovědnosti za životní prostředí
- vytvářet si dobrý vztah k našemu regionu
- umět vyjádřit svůj názor a naslouchat názoru druhých
- naučit se otevřené komunikaci nebo například umět ocenit druhé, sebe, mít zdravé sebevědomí.

Mottu školy „Učíme se proto, abychom se v životě neztratili“ je přizpůsoben i obsah vzdělání. Program je orientován na žáka, respektuje jeho individuální potřeby. Má všem ve škole vytvořit zázemí, které rozvíjí tvořivost a současně zohledňuje možnosti. Má vybavit každého žáka vším potřebným pro úspěšný a radostný život. Pro vytvoření pohody je důležité příznivé klima ve škole. Ve Vstřicné škole jsou žáci, učitelé i rodiče partnery. Řízení školy je vybudováno na demokratických principech.

Smyslem základní školy je vybavit žáky klíčovými kompetencemi – schopnostmi k učení a k řešení problémů, kompetencemi komunikativními, sociálními a personálními, kompetencemi občanskými a pracovními. Hlavním posláním školy je vzdělávat s porozuměním. Důležité je však vzdělávat v souvislostech, nikoli v pojmech odtržených od reality. Velká péče je věnována preventivním programům. Součástí školního plánování je Minimální preventivní program a školní program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (viz příloha č. 4). Podporujeme rozvíjení pohybových dovedností žáků ve školních i mimoškolních sportovních aktivitách.

Školní vzdělávací program dále rozvíjí činnost školní družiny a školního klubu. Činnost a vzdělávání ŠD se uskutečňuje dle § 3 odst. 3 zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání a dle § 7, 8, 9, 10 vyhlášky č. 74/2005 Sb., v platném znění, o zájmovém vzdělávání podle zásad Vstřicné školy.

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Základní vzdělávání má žákům: pomoci získávat a postupně zdokonalovat klíčové kompetence a poskytnout spolehlivý základ všeobecného vzdělání orientovaného zejména na situace blízké životu a na praktické jednání. Výchovné a vzdělávací strategie naplňují cíle environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty a jsou součástí školního programu EVVO (viz příloha č. 4).

Klíčové kompetence	Společné výchovné a vzdělávací strategie a postupy – učitelé vedou žáky, aby:	Hlavní realizační formy a metody
Kompetence k učení – žák se umí učit a ví,	- vyhledávali a zpracovávali informace	hledání např. ve slovnících, knížkách, PC, referáty...

proč se učí	- využívali nabyté vědomosti, vyvozovali závěry - uvědomovali si pokrok za určité období (sebehodnocení) - samostatně organizovali některé činnosti - byli tvořiví, hledali různá řešení, experimentovali	např. pokusy, vlastní preparáty, vlastní příklad a příklad vhodných i nevhodných vzorů pracuje s chybou = zpětná vazba = opětovné opakování učiva pokračování v učivu, doučování smíšené skupiny, např. při projektech, rozdělení úkolů, např. při skupinové práci relaxační chvílky
Kompetence k řešení problémů – žák nalézá řešení problému a obhájí jej, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí	- uvědomovali si, že nastal problém - hledali různé možnosti řešení problému - vyhledávali informace potřebné k řešení problému - pokračovali v řešení i přes počáteční neúspěch - hájili své řešení pomocí argumentů - vyjadřovali svůj názor v diskusi - zapojovali se do soutěží	skupinová práce ve vyučování komunitní kruh cvičný poplach např. hry, soutěže, exkurze běžné denní situace – problémové úlohy zhotovení např. pracovních listů, křížovek miniprojekty dramatická výchova
Kompetence komunikativní – žák se píše i ústně vyjadřuje a naslouchá vyjadřování druhých lidí	- kladli vhodné otázky - rozuměli sdělením různého typu - vyjadřovali se správně, výstižně, srozumitelně ústně i písemně - komunikovali při skupinové práci, zapojovali se do diskuse - naslouchali vyjadřování druhých lidí - obhájili vlastní práce	skupinová práce ve vyučování diskuse o problémech pokyny při výuce, např. referáty, příspěvky do časopisů rozhovory v cizím jazyce výsledné plakáty z projektů telefonování a práce na PC pravidla slušného chování dramatizace komunitní kruh vystoupení na školní akademii vánoční koncert práce redakční rady školního časopisu vlastní návrhy řešení situace recitační a pěvecké soutěže
Kompetence sociální a personální – žák spolupracuje ve skupině a ovládá své jednání a chování	- utvářeli příjemnou atmosféru (ohleduplnost) - respektovali ostatní - vytvářeli a respektovali pravidla - snažili se pomoci - při práci ve skupině byli aktivní - pokud to potřebují, požádali o pomoc - oceňovali druhé - se nebránili zkušenostem druhých - spolupracovali ve dvojici, ve skupině	skupinová práce ve vyučování projekty a akce školy akce pořádané žáky (např. 9. r. diskotéka, Mikulášský program, Den dětí) školní akademie, školní časopis návštěva některých institucí, např. návštěva dětského domova, Čtyřlístku apod. školní výlety, výlety do přírody, exkurze práce v zájmových kroužcích heslo: „Třída jako tým“, spolupráce mezi třídami relaxační chvílky sportovní akce
Kompetence občanské – žák respektuje základní společenské normy,	- respektovali stanovená pravidla - byli zodpovědní za svá rozhodnutí - tolerovali individuální odlišnosti	návštěva např. kina, divadla, hudebních představení dramatizace návštěvy historických památek

váží si názoru druhých lidí, kulturního dědictví a životního prostředí	duševní, tělesné, náboženské, sociální, rasové - dodržovali pravidla slušného chování - pomáhali druhým - dodržovali zdravý způsob života - měli zodpovědný vztah ke zvířatům a životnímu prostředí - plnili si své povinnosti	tvorba školního časopisu školní akademie, výstavy prezentace školy v soutěžích třídění odpadu, Den Země výchova ke zdraví, tělesná zdatnost třídnické hodiny schránky důvěry školní výlety a exkurze signál CO, ochrana člověka za mimořádných událostí
Kompetence pracovní – žák bezpečně používá pomůcky, získá schopnost rozhodnout se pro budoucí povolání	- zacházeli šetrně a bezpečně s pomůckami, nástroji a učebnicemi, neohrožovali sebe ani druhé - dodržovali pravidla chování při práci - pro práci volili vhodné oblečení i pomůcky - pracovali podle návodu - pracovali hospodárně - plnili zadaný úkol - práci zodpovědně dokončili	výroba dárků pro školní akce např. vánoční trhy, zhotovení výrobků, prodej výzdoba školy, tříd, nástěnka na náměstí návštěva Úřadu práce v Havl. Brodě, burza středních škol vedení sešitů výroba kulis na školní akademii a jiné akce praktické exkurze volitelné předměty a velká nabídka zájmových kroužků, např. vytváření CD s prezentací vlastní tvorby

3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

3.3.1 Vzdělávání žáků se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním

Pro úspěšné vzdělávání žáků se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním se snaží naše škola zabezpečit vhodné podmínky.

Zdravotně znevýhodnění žáci (s vývojovými poruchami učení a chování) a žáci se zdravotním postižením mají právo na specifické vzdělávání. Škola vychází z diagnostiky odborného lékaře, pedagogicko-psychologické poradny, speciálně pedagogického centra, střediska výchovné péče. Využíváme rovněž vlastní soubor diagnostických prostředků. Tyto žáky posíláme se souhlasem zákonných zástupců do pedagogicko-psychologické poradny či jiného poradenského zařízení. Na základě vyšetření a doporučení jsou tyto žáci zohledňováni při výuce. Žáci jsou integrováni do běžných tříd a realizace a cíle vzdělávacího procesu jsou postaveny na konkrétním zjištění a popisu speciálních potřeb a možností žáka a jsou formulovány v individuálním vzdělávacím plánu (IVP). V IVP zohledňujeme zdravotní hledisko, individualitu a potřeby žáka. Očekávané výstupy a učivo daných předmětů jsou upraveny tak, aby byly pro tyto žáky z hlediska jejich možností reálné a splnitelné. Součástí IVP jsou pravidelné konzultace s rodiči. V případě, že zdravotní postižení žáka neumožňuje realizaci vzdělávacího obsahu některého vzdělávacího oboru nebo jeho části, umožníme nahrazení příslušného vzdělávacího obsahu, který lépe vyhovuje možnostem žáka. Žáci mají možnost využívat specifické učebnice a materiály. Vyučující přistupují k těmto žákům diferencovaně, obsah, formy a metody výuky stanovují pro tyto žáky individuálně, využívají materiály přizpůsobené individuálním potřebám žáků. Žákům se zdravotním postižením je přizpůsobena výuka tak, aby probíhala pouze v učebnách upravených k tomuto postižení. V případě potřeby umožníme působení asistenta pedagoga ve třídě, popřípadě zajistíme menší počet žáků.

V případě žáků se zdravotním oslabením postupujeme individuálně. Např. pokud zdravotní stav žáka neumožňuje přítomnost ve výuce některého předmětu, je mu nabídnut jiný předmět, nebo je v něm zohledněn.

Žákům dlouhodobě nemocným umožňujeme individuální výuku za přítomnosti učitele.

Využívané metody se zaměřují na usnadnění vzdělávání žáků, rozvíjení jejich osobnosti (sebedůvěra, komunikativní dovednosti, volní vlastnosti, motivace) a na podporu nadání a talentu žáků. Pro dosažení dobrých výsledků při reedukaci je kladen důraz na aktivní účast žáka, jeho rodičů i učitele, na rozvíjení celé osobnosti žáka a na pozitivní přístup. Jako motivační prostředek je využívána pochvala a zdůrazňování i malých pokroků, které jsou konzultovány i s rodiči.

Při klasifikaci těchto dětí přihlížíme k vývojové poruše a hodnotíme s tolerancí.

Učitelé konzultují své postupy s pracovníky PPP a dalšími odborníky telefonicky a při osobních setkáních ve škole.

3.3.2 Vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním

Žákům se sociálním znevýhodněním je umožněna integrace a vzdělávání v běžných třídách (dle možností s menším počtem žáků ve třídě). Žákům z rodinného prostředí s nízkým sociálně kulturním a ekonomickým postavením nebo z kulturně či etnicky odlišného prostředí je v případě potřeby:

- poskytována individuální péče
- zajištěny specifické materiály o historii, kultuře a tradicích příslušné národnosti
- zajištěn asistent pedagoga, spolupráce s odborníky
- při výuce volena témata ze sociokulturní oblasti žáka z důvodu jeho začlenění do kolektivu, vhodné metody a formy práce
- častější konzultace s rodiči a těmito žáky.

Tuto problematiku řeší Minimální preventivní program (viz příloha č. 3).

3.4 Vzdělávání žáků mimořádně nadaných

K identifikaci mimořádného nadání využívá ŠVP pozorování žáků při školní práci, rozboru výsledků jejich práce a jejich portfolia, hodnocení testů a úloh, rozhovorů se žáky a jejich rodiči. Při identifikaci mimořádného nadání žáka spolupracuje škola s PPP. Následně přistupuje k těmto úpravám:

- individuální vzdělávací plány
- doplnění, rozšíření a prohloubení vzdělávacího obsahu
- zadávání specifických úkolů
- zapojení do samostatných a rozsáhlejších prací a projektů
- vnitřní diferenciaci žáků v některých předmětech
- občasné (dočasné) vytváření skupin pro vybrané předměty s otevřenou možností volby na straně žáka
- účast ve výuce některých předmětů se staršími žáky.

Při vzdělávání mimořádně nadaných žáků vychází způsob výuky žáků z principů individualizace a vnitřní diferenciaci.

V hodinách dochází k doplnění, rozšíření a prohloubení vzdělávacího obsahu, zadávání specifických úkolů, zapojení do samostatných a rozsáhlejších prací a projektů.

Tito žáci mají možnost rozvíjet své nadání v zájmových kroužcích, které naše škola nabízí, zúčastňují se olympiád, vědomostních soutěží, pěveckých, recitačních, sportovních soutěží. Vydávají školní časopis.

Na žáky s logickým nadáním klademe vyšší nároky v matematice, fyzice, chemii. V dalších naučných předmětech jsou jim zadávány náročnější samostatné úkoly (referáty k probíranému učivu, zajímavosti z oboru...), jsou pověřováni vedením a řízením skupin.

Na žáky s hudebním nadáním klade učitel vyšší nároky odpovídající jejich dovednostem a schopnostem, mohou např. ostatní doprovázet na hudební nástroj, navštěvovat školní pěvecký sbor.

Na žáky výtvarně nadané jsou kladeny zvýšené nároky v tvořivém přístupu k řešení problémů a originalitě jejich tvorby. Mají možnost navštěvovat výtvarný kroužek a zúčastňovat se výtvarných soutěží, navštěvují výtvarné obory při základních uměleckých školách.

Žáci nadaní spíše technicky, manuálně zruční, jsou směřováni k zapojení

do zájmových aktivit organizovaných školou. Při samotné výuce bývají pověřováni náročnějšími částmi při plnění zadaných úkolů.

Pohybově nadaní žáci jsou podporováni v rozvíjení všech pohybových aktivit, především těch, kde žák projevuje největší zájem a talent. Žáci se zapojují do sportovních soutěží. Reprezentují školu.

3.5 Začlenění průřezových témat

Průřezová témata jsou realizována v samostatném předmětu základy průřezových témat v šestém ročníku, jehož obsahem jsou osobnostní a sociální výchova, výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, multikulturní výchova a mediální výchova. V ostatních předmětech jsou průřezová témata realizována formou integrace. Blíže je integrace vyjádřena v učebních osnovách jednotlivých vyučovacích předmětů.

Průřezová témata reprezentují v RVP ZV okruhy aktuálních problémů současného světa. Jsou důležitým formativním prvkem základního vzdělávání, vytvářejí příležitosti pro individuální uplatnění žáků i pro jejich vzájemnou spolupráci a pomáhají rozvíjet osobnost žáka, především v oblasti postojů a hodnot.

Školní program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty je realizován především průřezovým tématem environmentální výchova.

Přehled průřezových témat									
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA									
	1. třída	2. třída	3. třída	4. třída	5. třída	6. třída	7. třída	8. třída	9. třída
ROZVOJ SCHOPNOSTI POZNÁVÁNÍ	INT/M INT/Čj	INT/M INT/HČj INT/Cvm	INT/M INT/Pč INT/HČj INT/Čj	INT/M INT/Čj INT/HČj INT/Pč INT/Aj	INT/Pč INT/Cvm INT/Čj	INT/M INT/Čj INT/Př Zpt INT/Aj INT/Z	INT/M INT/Zp INT/Čj	INT/Ch INT/ ChBp INT/Pč INT/Zp INT/Čj	INT/M INT/Čj
SEBEPOZNÁNÍ A SEBEPOJETÍ	INT/Čs		INT/Aj INT/Čs	INT/Tv	INT/Pm	Zpt	INT/Vo	INT/Vz INT/Sp	INT/Vo INT/Vz
SEBEREGULACE A SEBEORGANIZACE	INT/Tv	INT/Čs	INT/Tv		INT/Tv INT/Pm	Zpt	INT/Tv	INT/Tv	INT/Tv
PSYCHOHYGIENA		INT/Tv	INT/Tv	INT/Tv		Zpt		INT/Vz INT/Př	
KREATIVITA	INT/Vv INT/Hv	INT/Vv INT/Hv	INT/Vv INT/Hv	INT/Vv INT/Hv INT/Tv	INT/Vv INT/HČj	INT/M INT/Čj INT/Vv Zpt	INT/M INT/Vv	INT/M INT/Vv INT/Inf INT/Hv	INT/M INT/Čj INT/Pč INT/Vv INT/Inf INT/Tv
POZNÁVACÍ SCHOPNOSTI (POZNÁVÁNÍ LIDÍ)	INT/Čs				INT/Sm	INT/Vo		INT/Ch	INT/M INT/Ch
MEZILIDSKÉ VZTAHY		INT/Čs	INT/Čs	INT/Pm INT/Tv			INT/Vo INT/Vz	INT/Pč	INT/Vv INT/Vo
KOMUNIKACE	INT/Čj	INT Vv INT/Hv INT/Čj	INT Vv INT/Hv INT/HČj	INT/Čj	INT/HČj	INT/Hv INT/Vv Zpt	INT/Aj INT/Vo INT/Čj	INT/KAj INT/Tv	INT/Čj INT/M INT/Ch

						INT/Čj	INT/KAj INT/Vz INT/M		
SPOLUPRÁCE A SOUTĚŽIVOST			INT/Čj			INT/F INT/Vo		INT/M INT/Ch	INT/M INT/Ch
ŘEŠENÍ PROBLÉMU A ROZHODOVACÍ DOVEDNOSTI		INT/Čj	INT/Čj		INT/Pm	INT/Tv Zpt		INT/Ch	INT/Ch INT/Vz
HODNOTY, POSTOJE A PRAKTICKÁ ETIKA					INT/Pm	Zpt INT/Vo		INT/Sp	INT/Vz
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA									
	1. třída	2. třída	3. třída	4. třída	5. třída	6. třída	7. třída	8. třída	9. třída
OBČANSKÁ SPOLEČNOST A ŠKOLA					INT/Sm	INT/Vo			
OBČAN, OBČANSKÁ SPOLEČNOST A STÁT			INT/Čs	INT/Sm				INT/D	INT/Vo INT/Z
FORMY PARTICIPACE OBČANŮ V POLITICKÉM ŽIVOTĚ				INT/Sm				INT/Z INT/D	INT/Z
FORMY VLÁDY, PRINCIPY DEMOKRACIE					INT/Sm		INT/Tk	INT/D	INT/D INT/Vo
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH									
	1. třída	2. třída	3. třída	4. třída	5. třída	6. třída	7. třída	8. třída	9. třída
EVROPA A SVĚT NÁS ZAJÍMÁ			INT/Aj	INT/Vv INT/Hv INT/Sm	INT/Pč	Zpt INT/Aj INT/Vo	INT/Čj INT/Hv INT/Aj	INT/Aj INT/Z	INT/KAj INT/Čj
OBJEVUJEME EVROPU A SVĚT			INT/Aj		INT/Sm	Zpt	INT/Př	INT/Z	INT/Z INT/Hv INT/F
JSME EVROPANÉ					INT/Sm	INT/Vv INT/D	INT/D	INT/Z INT/Hv	INT/Z INT/Vo
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA									
	1. třída	2. třída	3. třída	4. třída	5. třída	6. třída	7. třída	8. třída	9. třída
KULTURNÍ ROZDÍLY			INT/Čs			Zpt	INT/D INT/Nj INT/Rj	INT/Z	
LIDSKÉ				INT/Pč		Zpt	INT/D	INT/Nj	INT/Z

VZTAHY	INT/Čj INT/Pč		INT/Čj INT/Čs				INT/Vo	INT/Rj	
ETNICKÝ PŮVOD					INT/Aj	Zpt	INT/D	INT/Z	INT/Z INT/Aj
MULTIKUL TURALITA					INT/Aj		INT/Vo	INT/Čj INT/Nj INT/Rj	INT/Z INT/Rj
PRINCIP SOCIÁLNÍ HO SMÍRU A SOLIDARIT Y					INT/Sm				INT/Z INT/D
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA									
	1. třída	2. třída	3. třída	4. třída	5. třída	6. třída	7. třída	8. třída	9. třída
EKOSYST ÉMY		INT/Vv INT/Čs	INT/Čs	INT/Pm	INT/Pm	INT/Vv INT/Z INT/Pč INT/Př INT/Př	INT/Vv INT/Pč INT/Př INT/Zp	INT/Z INT/Zp	
ZÁKLADNÍ PODMÍNK Y ŽIVOTA		INT/Pč	INT/Čs	INT/Pč	INT/Pm	INT/Z	INT/Z INT/F	INT/Z INT/Ch INT/F	INT/Ch INT/Př INT/F INT/Vz
LIDSKÉ AKTIVITY A PROBLÉM Y ŽIVOT. PROSTŘE- DÍ.			INT/Cvm INT/M INT/Pč	INT/M INT/Sm INT/Cvm	INT/Pm INT/Pč INT/M	INT/Pč	INT/Př INT/Vv INT/Aj	INT/Z INT/Ch	INT/Ch INT/Př INT/Z
VZTAH ČLOVĚKA K PROSTŘE DÍ		INT/Čs	INT/Čs		INT/Tv INT/Pm		INT/Př INT/Pč	INT/Vv INT/Z INT/Př	INT/Ch INT/Př
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA									
	1. třída	2. třída	3. třída	4. třída	5. třída	6. třída	7. třída	8. třída	9. třída
KRITICKÉ ČTENÍ A VNÍMÁNÍ MEDIÁLNÍ CH SDĚLENÍ					INT/Čj	Zpt			INT/Vv INT/Ch INT/Čj
INTERPRE TACE VZTAHU MEDIÁLNÍ CH SDĚLENÍ A REALITY					INT/Inf	INT/Inf		INT/Čj	INT/Vz
STAVBA MEDIÁLNÍ CH SDĚLENÍ				INT/Čj					INT/Čj
VNÍMÁNÍ AUTORA MEDIÁLNÍ CH SDĚLENÍ					INT/Čj				INT/Vv INT/Čj
FUNGOVÁ NÍ A VLV MEDIÍ VE SPOLEČN OSTI			INT/Čj	INT/Pm	INT/Čj				INT/D INT/F

TVORBA MEDIÁLNÍ HO SDĚLENÍ					INT/Inf	INT/Inf Zpt			INT/Čj INT/Inf INT/Vv
PRÁCE V REALIZAČ NÍM TÝMU					INT/Čj				INT/Inf

Legenda:

INT = integrace do předmětu

PRO = projekt

Zpt = základy průřezových témat

Čs = člověk a jeho svět

Pm = příroda a my

Pč = pracovní činnosti

Sm = společnost a my

Vo = výchova k občanství

Vz = výchova ke zdraví

4. Učební plán

Vzdělávací oblasti	Vyučovací předmět		1. stupeň						Minimální časová dotace
			1.	2.	3.	4.	5.	1. – 5. ročník	
								Realizovaný počet hodin	
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura		8+1	8	7	6+1	6	37	35
	Hrátky s českým jazykem			0+2	0+2	0+1	0+1	6	
	Anglický jazyk				3	3+1	3	10	9
Matematika a její aplikace	Matematika		4	4	4	4	4	20	20
	Cvičení z matematiky			0+1	0+1	0+1	0+1	4	
Informační a komunikační technologie	Informatika					0	1	1	1
Člověk a jeho svět	Člověk a jeho svět		2	2	2			6	12
	Společnost a my					1+1/2	2	3,5	
	Příroda a my					1+1/2	2	3,5	
Umění a kultura	Výtvarná výchova		1	1	1	2	2	7	12
	Hudební výchova		1	1	1	1	1	5	
Člověk a zdraví	Tělesná výchova		2	2	2	2	2	10	10
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti		1	1	1	1	1	5	5
Disponibilní časová dotace			1	3	3	5	2	14	14
Celková povinná časová dotace									118
Minimální počet hodin v ročníku			18	18	22	22	22	102	
Maximální počet hodin v ročníku			22	22	26	26	26	122	
Realizovaný počet hodin			20	22	24	26	26	118	

Vzdělávací oblasti	Vyučovací předmět		2. stupeň					
			6.	7.	8.	9.	Realizovaný počet hodin	Minimální časová dotace
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura		4	4	3+1	4+1	17	15
	Anglický jazyk		3	3	3	3+1	13	12
	Německý / Ruský jazyk		0	0+2	0+2	0+2	6	6
Matematika a její aplikace	Matematika		4	4	3+1	4	16	15
Informační a komunikační technologie	Informatika		1+1		0+1	0+1	4	1
Člověk a	Dějepis		2	2	2	2	8	11

společnost	Výchova k občanství		1	1		1	3	
Člověk a příroda	Fyzika		1+1	2	2	2	8	21
	Chemie				2	1+1	4	
	Přírodopis		2	2	1	1	6	
	Zeměpis		2	1	1+1	1	6	
Umění a kultura	Výtvarná výchova		2	2	1	1	6	10
	Hudební výchova		1	1	1	1	4	
Člověk a zdraví	Tělesná výchova		2	2	2	2	8	10
	Výchova ke zdraví			1	0+1	1	3	
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti		1	1	0+2	1	5	3
	Svět práce				0+1		1	
Základy průřezových témat			0+1				1	P*
Disponibilní časová dotace			3	3	11	7		24
	Volitelné předměty			1	1	1	3	
Celková povinná časová dotace								122
Minimální počet hodin v ročníku			28	28	30	30	116	
Maximální počet hodin v ročníku			30	30	32	32	0	
Realizovaný počet hodin			29	29	32	32	122	

Poznámky k učebnímu plánu

Disponibilní hodiny jsou značeny: + počet hodin.

P* = samostatný předmět

Dělení provádí ředitel ZŠ: vždy dle zákonných norem a dále podle organizačních, bezpečnostních, provozních, výukových a finančních hledisek

Český jazyk a literatura

Předmět je posílen na 1. stupni v 1. ročníku o 1 hodinu z disponibilní časové dotace z důvodu rozvíjení čtenářských dovedností, zdokonalování vyjadřovacích schopností, ve 4. ročníku rovněž o 1 hodinu z disponibilní časové dotace z důvodu upevňování čtenářských dovedností, vyhledávání informací v textu. Na 2. stupni v 8. a 9. ročníku o 1 hodinu z disponibilní časové dotace z důvodu zaměření výuky na regionální literární tvorbu a posílení komunikačních dovedností v písemném i ústním projevu.

Hrátky s českým jazykem

Předmět rozvíjí komunikaci a kulturu mluveného projevu, čtení s porozuměním a orientaci v textu. Vede žáky k vnímání skutečností kolem sebe. Vyučující kladou důraz na uplatňování individuálního přístupu u nadaných žáků a žáků se SPU.

Anglický jazyk

Předmět je posílen ve 4. a 9. ročníku o 1 hodinu z disponibilní časové dotace z důvodu prohloubení schopností žáků reagovat na každodenní situace.

Matematika

Předmět je posílen v 8. ročníku o 1 hodinu z disponibilní časové dotace. Větší důraz je kladen na řešení konstrukčních úloh a užití Pythagorovy věty v geometrických výpočtech a aplikaci matematických dovedností v praxi.

Cvičení z matematiky

Předmět rozvíjí logické myšlení žáků, klade důraz na praktické využití matematiky v životě, rozvíjí matematické dispozice u žáků, vyučující uplatňují individuální přístup u nadaných žáků a žáků se SPU.

Společnost a my, příroda a my

Předměty jsou posíleny ve 4. ročníku o ½ hodiny z disponibilní časové dotace. V prvním pololetí bude posílen o jednu hodinu z disponibilní časové dotace předmět člověk a společnost, v druhém pololetí člověk a příroda.

Informatika

Předmět je posílen v 6., 8. a 9. ročníku vždy o 1 hodinu z disponibilní časové dotace.

6. ročník je zaměřen na rozšíření dovedností v programu Word (referáty, vyhledávání na internetu, ...). 7. ročník rozšiřuje dovednosti při práci v tabulkovém procesoru Excel (využití vzorců v matematice). V 8. ročníku žáci tvoří prezentace, v nichž využívají mezipředmětové vztahy.

Fyzika

Předmět je posílen v 6. ročníku o 1 hodinu z disponibilní časové dotace se zaměřením na využití poznatků z měření fyzikálních veličin v praxi.

Chemie

Předmět je posílen v 9. ročníku o 1 hodinu z disponibilní časové dotace, důraz je kladen na praktickou chemii, využití chem. prostředků v běžném každodenním životě a na objasnění negativních vlivů chemie na životní prostředí a zdraví člověka.

Zeměpis

Předmět je posílen v 8. ročníku o 1 hodinu z disponibilní časové dotace s důrazem na místní region, přírodní a kulturní zajímavosti, možnosti vývoje regionálního plánování.

Výchova ke zdraví

Předmět je posílen v 8. ročníku o 1 hodinu z disponibilní časové dotace.

Pracovní činnosti

Na 2. stupni je předmět rozdělen:

- 6. ročník – pěstitelské práce, chovatelství; práce s technickými materiály – chlapci i dívky – 1 hod. týdně (z důvodu nevhodných podmínek pro chovatelství se na naší škole vyučuje pouze pěstitelství)
- 7. ročník – pěstitelské práce, chovatelství; práce s technickými materiály – střídají pěstitelské práce a práce v dílnách (z důvodu nevhodných podmínek pro chovatelství se na naší škole vyučuje pouze pěstitelství)
- 8. ročník – příprava pokrmů – chlapci i dívky – 2 hod. týdně z disponibilní časové dotace z důvodu vaření celého oběda
- 9. ročník – využití digitálních technologií – 1 hodina týdně

V případě vyššího počtu žáků ve třídě jsou žáci rozděleni na dvě skupiny, těm se pravidelně po týdnu střídají pěstitelské práce a práce v dílnách v šestém a sedmém ročníku.

Svět práce

Předmět je realizován v 8. ročníku z disponibilní časové dotace 1 hodinu týdně.

Základy průřezových témat

Předmět je realizován v 6. ročníku z disponibilní časové dotace 1 hodinu týdně, věnuje se tématům osobnostní a sociální výchova, výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, multikulturní a mediální výchova.

Volitelné předměty	ročník	disponibilní časová dotace
Konverzace v anglickém jazyce	7. – 9.	1
Technické kreslení	7.	1
Práce s počítačem	7. – 9.	1
Zeměpisné praktikum	7. – 8.	1
Chemicko-biologické praktikum	8. – 9.	1
Cvičení z matematiky	9.	1
Etická výchova	9.	1

Volitelné předměty

Žáci mají možnost volit v 7.– 9. ročníku z volitelných předmětů (viz tabulka volitelné předměty). Pro volitelné předměty je disponibilní čas. dotace v 7.– 9. ročníku 1 hodina týdně.

5. Učební osnovy

5.1 Český jazyk a literatura (Čj)

Charakteristika předmětu

Cílem předmětu je rozvíjet čtení a psaní jako významné vzdělávací nástroje, čtení s porozuměním, uplatnění gramatické znalosti v komunikačních dovednostech, správné užívání mateřského jazyka v písemné i mluvené podobě, získávání a předávání informací, zvládání pravidel běžné mezilidské komunikace a její porozumění v různých kontextových rovinách, pozitivní vztah k literatuře a zájem o četbu, dále podporovat sdílení čtenářských zážitků a vystupování na veřejnosti. Cílem jazykové výuky je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí. Rovněž u žáků rozvíjíme fantazii a schopnost komunikace a učíme je na základě práce ve všech třech složkách předmětu sebehodnocení.

Obsahem předmětu je postupné naplňování očekávaných výstupů stanovených RVP pro ZV pro český jazyk a literaturu pomocí práce s autentickými materiály, rozvoje pasivních i aktivních dovedností – čtení, interpretace, psaní, porozumění, naslouchání, dále dovedností tvůrčích a vytváření souvislostí a propojování s jinými vzdělávacími oblastmi. Při výuce čtení někteří vyučující využívají genetickou metodu. Zvýšená pozornost je věnována nadaným žákům, na něž jsou kladeny větší nároky ve verbální a neverbální komunikaci, při interpretaci textu. Tito žáci mají možnost rozvíjet své nadání v literárních soutěžích, ve školním časopisu a na školních představeních. Při práci je uplatňován individuální přístup k dětem se SPU, je kladen důraz

na slovní projev. Předmět rozvíjí Minimální preventivní program v těchto oblastech vědomostí a dovedností žáka:

- zájmovou činnost
- soužití v sociální skupině
- negativní a pozitivní jevy společnosti
- asertivní chování
- zdravý životní styl
- mravní zásady
- formování vlastních názorů na život a svět.

Předmět rozvíjí též některá průřezová témata (viz tabulka vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu). Propojuje různé vzdělávací oblasti (Člověk a jeho svět – získávání informací, matematika – slovní úlohy, atd.).

Český jazyk a literatura se vyučuje v 1. až 9. ročníku. Předmět je členěn na komunikační a slohovou výchovu, jazykovou výchovu a literární výchovu. Na 1. stupni je hodinová dotace předmětu v jednotlivých ročnících následující:

v 1. ročníku	8 hodin + 1 hod. z disponibilní časové dotace
2. ročníku	8 hodin
3. ročníku	7 hodin
4. ročníku	6 hodin + 1. hod. z disponibilní časové dotace
5. ročníku	6 hodin.

Na 2. stupni se předmět vyučuje v 6. a 7. ročníku 4 hodiny týdně. V 8. ročníku 3 hodiny + 1 hodina z disponibilní časové dotace týdně a v 9. ročníku 4 hodiny + 1 hodina z disponibilní časové dotace týdně. Předmět je členěn na jazykovou výchovu, literární výchovu, komunikační a slohovou výchovu. Na obou stupních probíhá výuka v kmenových třídách s možností využití počítačové učebny, interaktivního systému a knihovny. V učivu jednotlivých ročníků jsou zapracovány standardy.

Výchovné a vzdělávací postupy směřující k utváření klíčových kompetencí

S ohledem na individuální schopnosti a možnosti žáka rozvíjíme tyto kompetence:

Kompetence k učení

- motivujeme žáky pro další celoživotní jazykové vzdělávání
- učíme žáky chápat jazyk jako prostředek historického a kulturního vývoje národa
- učíme žáky pracovat s jazykovou, stylistickou chybou a tím je vedeme k ověřování získaných vědomostí
- učíme žáky pracovat s různými typy textů a vedeme je k jejich porozumění

- vedeme žáky k využití jazykového vzdělání při vyhledávání a třídění informací
- a jejich využívání v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- učíme žáky používat obecně užívané termíny, znaky a symboly v oblasti jazykového vyučování

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k tvořivému přístupu ve slohovém vyučování, k přemýšlení
- a interpretaci lit. díla, osvojení a aplikaci již zažitých pravidel v oblasti jazyk. výuky
- učíme žáky samostatně hledat různé způsoby řešení problémů a jejich praktickému ověřování při práci s literárním textem, jazykovým učivem a tvorbou textu
- učíme žáky používat jazykové příručky

Kompetence komunikativní

- učíme žáky vyjádřit vlastní myšlenky kultivovaně, výstižně, souvisle a srozumitelně v písemném i mluveném projevu, naslouchat druhým lidem vhodně reagovat
- a zapojovat se do diskuze
- vedeme žáky k využívání různých informačních zdrojů (odborná literatura, média)
- učíme žáky rozumět různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků
- podněcujeme žáky při rozvoji slovní zásoby

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky spolupráci v různých typech skupin a dodržování pravidel slušného chování
- učíme žáky zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace
- učíme žáky na základě svých literárních a slohových prací uvědomit si svou jedinečnost, rozvíjíme pozitivní sebedůvěru a vědomí vlastních možností
- vedeme žáky ke společnému vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti ke snaze pozitivně ovlivňovat kvalitu společné práce
- vedeme žáky k vytváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi k přispívání a k upevňování dobrých mezilidských vztahů
- vedeme žáky k návštěvám divadel, koncertů... a učíme je chování na těchto akcích

Kompetence občanské

- vedeme žáky k dodržování hygieny při psaní a čtení
- vedeme žáky k pozitivnímu postoji k uměleckým dílům, smyslu pro kulturu a tvořivost, aktivnímu vystupování na školních akcích
- podněcujeme u žáků zájem o osobnosti z oblasti jazykové, literární a o jejich díla
- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k mateřskému jazyku

Kompetence pracovní

- učíme žáky plánovat si svoji práci a plnit si povinnosti
- vedeme žáky k úctě ke knize
- učíme žáky dodržovat pravidla bezpečnosti při kulturních akcích
- učíme žáky seznamovat se s různými pracovními postupy vhodnými při jazykovém vyučování a při práci s textem a hledat ty nejvhodnější

Český jazyk a literatura			
1. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti.	Žák: V1 Provádí analýzu a syntézu slov. V2 Čte slova a jednoduché věty.	Sluchové rozlišení slabik a hlásek Technika čtení	PT: Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopností poznávání (cvičení smyslového

	V3 Odpovídá na jednoduché otázky k textu.	Analytické čtení	vnímání, pozornosti a soustředění)
Porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti.	V4 Přiřazuje slova k obrázkům. V5 Vyhledává slova v textu. V6 Odpovídá na jednoduché otázky.	Čtení slov Čtení vyhledávací Krátké mluvené projevy	
Respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru.	V7 Používá základní komunikační pravidla.	Základní komunikační pravidla	PT: Osobnostní a sociální výchova – komunikace (cvičení aktivního naslouchání)
Volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích.	V8 Volí vhodná slova a gesta při komunikaci.	Zdvořilé vystupování	PT: Multikulturní výchova – lidské vztahy (tolerance, empatie, umění vžít se do role druhého)
Zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním.	V9 Dodržuje hygienické návyky při psaní.	Správné sezení Držení psacího náčiní Hygiena zraku	
Píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev.	V10 Rozlišuje správné tvary písmen a číslic. V11 Provádí kontrolu své práce.	Technika psaní Opis Přepis Diktát	
Seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh.	V12 Sestaví obrázkovou osnovu a dle ní vypráví jednoduché příběhy.	Obrázková osnova Vypravování	
Čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku.	V13 Recituje jednoduché básně.	Správná výslovnost a tempo Říkadla Hádky Rozpočítadla	

Český jazyk a literatura			
2. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti.	Žák: V1 Čte přiměřené texty a zdokonaluje čtenářské dovednosti.	Praktické čtení Věcné čtení	

	V2 Reaguje na otázky k textu.	Čtení vyhledávací Klíčová slova	
Porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti.	V3 Vybírá vhodný text k ilustraci. V4 Orientuje se v textu.	Orientační prvky v textu Čtení vyhledávací Klíčová slova	
Respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru.	V5 Respektuje komunikační pravidla.	Základní pravidla společenského styku Oslovení Pozdrav Poděkování	PT: Osobnostní a sociální výchova – komunikace (komunikace v různých situacích)
Pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost.	V6 Užívá správnou výslovnost a reaguje na opravu.	Správná výslovnost Modulace souvislé řeči	
V krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči.	V7 Dodržuje pravidla hlasové hygieny.	Základní techniky mluveného projevu	
Volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích.	V8 Používá vhodná slova a gesta při komunikaci.	Spisovné vyjadřování z hlediska slovní zásoby, gramatické správnosti a kultury mluveného projevu	PT: Osobnostní a sociální výchova – řešení problémů a rozhodovací dovednosti (problémy v mezilidských vztazích)
Zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním.	V9 Dodržuje hygienické návyky a techniku při psaní.	Úprava psaného projevu, hygienické a pracovní návyky	
Píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev.	V10 Používá správné tvary písmen a číslic. V11 Používá pravidla pro dělení slov. V12 Provádí kontrolu.	Tvary písmen a číslic podle normy Analýza slov Opis Přepis Diktát	
Píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení.	V13 Vytvoří základní formy písemného projevu.	Adresa Blahopřání	
Seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh.	V14 Sestaví jednoduchou osnovu a využívá ji při vyprávění.	Osnova Vypravování	
Rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, čtení slova na hlásky, odlišuje	V15 Rozliší délku samohlásek. V16 Rozliší tvrdé	Dlouhé a krátké samohlásky Tvrdé a měkké	

dlouhé a krátké samohlásky.	a měkké souhlásky. V17 Rozezná párové souhlásky. V18 Provádí analýzu a syntézu slov.	souhlásky Párové souhlásky Analýza a syntéza slov Abeceda	
Porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost.	V19 Rozlišuje podstatná jména, slovesa.	Slovní druhy	
Rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky.	V20 Rozeznává věty podle postoje mluvčího. V21 Volí vhodná interpunkční znaménka.	Druhy vět Druhy vět	
Odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování.	V22 Odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách. V23 Odůvodňuje a píše správně slova s dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě. V24 Píše velká písmena na začátku věty, u jmen osob, zvířat a místních pojmenování.	Souhlásky tvrdé a měkké Slabiky DĚ, TĚ, NĚ, BĚ, PĚ, VĚ, MĚ Vlastní jména	
Čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku.	V25 Recituje básně. V26 Čte a vypráví krátké texty.	Přednes básní Volná reprodukce textu	
Rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění.	V27 Rozezná pohádku od ostatních textů.	Pohádka	
Pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností.	V28 Vyhledává a doplňuje v textu klíčová slova. V29 Odhaduje konec vět a příběhů.	Čtení s porozuměním Tvořivá činnost s literárním textem	

Český jazyk a literatura			
3. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák:	Žák:		

Plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti.	V1 Čte s porozuměním. V2 Vyhledává informace z různých zdrojů.	Praktické čtení Věcné čtení Čtení jako zdroj informací (encyklopedie, časopisy)	PT: Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopností poznávání (cvičení dovedností zapamatování)
Porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti.	V3 Reaguje na psané a mluvené pokyny.	Odpovědi na otázky	
Respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru.	V4 Komunikuje na základě pravidel a dané situace.	Zdvořilé vystupování Praktické naslouchání	PT: Osobnostní a sociální výchova – kooperace a kompetice
Pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost.	V5 Mluví se správnou výslovností a dostatečnou srozumitelností.	Souvislé a srozumitelné vyjadřování	
V krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči.	V6 Dodržuje základní techniky mluveného projevu.	Technika mluveného projevu	
Volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích.	V7 Volí vhodné verbální i neverbální prostředky v komunikaci.	Zdvořilé vystupování a mimojazykové prostředky	PT: Multikulturní výchova – lidské vztahy (tolerance, empatie, umění vžít se do role druhého)
Zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním.	V8 Dodržuje hygienické návyky při psaní a techniku psaní.	Automatizace psacího pohybu Dodržování hyg. návyků správného psaní	
Píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev.	V9 Píše čitelně a přehledně, dbá na formální úpravu textu a kontroluje svůj písemný projev.	Plynulý, úhledný projev Úprava pís. projevu Kontrola vlastního projevu	
Píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení.	V10 Tvoří základní žánry písemného projevu.	Jednoduché slohové útvary	
Seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh.	V11 Vypráví na základě sestavené osnovy.	Osnova Vypravování	
Porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná.	V12 Rozezná slova opačného významu, nadřazená, podřazená a souřadná. V13 Poznává slova příbuzná.	Slova nadřazená, podřazená a souřadná Slova významem podobná, příbuzná a protikladná	
Porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc,	V14 Třídí slova podle stejných znaků.	Slovní druhy	

okolnost, vlastnost.			
Rozlišuje slovní druhy v základním tvaru.	V15 Analyzuje slovní druhy.	Ohebné a neohebné slovní druhy	
Užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podst. a příd. jmen a sloves.	V16 Určuje jmenné a slovesné kategorie.	Podstatná jména: pád, číslo, rod Slovesa: osoba, číslo, čas	
Spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy.	V17 Tvoří souvětí.	Věta jednoduchá Souvětí	
Rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky.	V18 Sestaví větu a rozliší druhy a melodii vět.	Věta jednoduchá Souvětí Věty podle postoje mluvčího	
Rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, čtení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky.	V19 Rozliší hlásky.	Souhlásky Párové souhlásky	
Odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování.	V20 Odůvodňuje a píše i/y po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech.	Vyjmenovaná slova a slova příbuzná Vlastní a místní jména	
Čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku.	V21 Recituje poezii.	Přednes literárních textů Báseň	
Vyjadřuje své pocity z přečteného textu.	V22 Interpretuje své pocity z četby.	Zážitkové čtení a naslouchání Výtvarný doprovod	PT: Osobnostní a sociální výchova – řešení problémů a rozhodovací dovednosti (rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí)
Rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších,	V23 Rozezná poezii a prózu.	Různé typy textů	PT: Mediální výchova

odlišuje pohádku od ostatních vyprávění.	V24 Rozezná pohádku a bajku.	Pohádka Bajka	– fungování a vliv médií ve společnosti (vliv médií na každodenní život)
Pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a dle svých schopností.	V25 Reprodukuje volně přečtený nebo slyšený text.	Volná reprodukce textu Dramatizace Poslech literárních textů	

Český jazyk a literatura			
4. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas.	Žák: V1 Čte pozorně a s porozuměním.	Praktické čtení Věcné čtení Reprodukce čteného	
Rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává.	V2 Třídí, rozlišuje a zaznamenává získané informace.	Věcné naslouchání Orientační prvky v textu	PT: Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopností poznávání (cvičení pozornosti a soustředění)
Posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení.	V3 Hodnotí text z hlediska obsahu.	Sdělení	
Reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta.	V4 Reprodukuje obsah textu.	Reprodukce Zážitkové čtení a naslouchání	
Vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku.	V5 Dodržuje základní komunikační pravidla.	Telefonování Správné vyjadřování	PT: Osobnostní a sociální výchova – komunikace (dialog)
Píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry.	V6 Dodržuje pravidla při psaní jednoduchých písemných projevů.	Slohové útvary	PT: Mediální výchova – stavba mediálního sdělení (příklady stavby a uspořádání zpráv)
Sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti.	V7 Rozčlení text podle osnovy a pracuje s ní.	Osnova textu	
Porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo	V8 Rozlišuje a vhodně používá různé významy slov.	Slova jednoznačná a mnohoznačná Slova citově zabarvená	

podobného významu a slova vícevýznamová.			
Rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku.	V9 Provádí analýzu a syntézu slova.	Stavba slov	
Určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu.	V10 Určuje slovní druhy. V11 Určuje mluvnické kategorie.	Slovní druhy Kategorie jmenné Kategorie slovesné	
Rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary.	V12 Rozezná a dle situace vhodně volí spisovná a nespisovná slova.	Slova spisovná a nespisovná	
Vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty.	V13 Určuje základní skladební dvojici ve větě.	Stavba věty Shoda přísudku s podmětem Věta jednoduchá Souvětí	
Píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách.	V14 Upevňuje psaní i/y po obojetných souhláskách.	Psaní i/y po obojetných souhláskách	
Vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je.	V15 Zapisuje zážitky z vlastní četby.	Záznam z četby Zážitkové čtení	
Rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů.	V16 Nachází různé typy textů ve sdělovacích prostředcích a encyklopediích.	Různé typy textů	PT: Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopností poznávání (dovednosti pro učení a studium)

Český jazyk a literatura			
5. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas.	Žák: V1 Čte různé literární žánry.	Praktické čtení Věcné čtení	
Rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává.	V2 Vyhledává a zaznamenává podstatné i okrajové informace.	Vyhledávání důležitých informací	
Reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si	V3 Reprodukuje text a poukazuje na důležitá fakta.	Podstata sdělení Poslech literárních textů	PT: Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopnosti

z něj podstatná fakta.			poznávání (cvičení dovednosti zapamatování) PT: Med. výchova – fungování a vliv médií ve společnosti (vliv médií na kulturu)
Vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku.	V4 Volí vhodnou komunikaci dle dané situace.	Rozhovor	
Rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě.	V5 Orientuje se v reklamě.	Reklama a její vliv	PT: Mediální výchova – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (hledání rozdílů mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením)
Volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru.	V6 Užívá techniky mluveného projevu.	Techniky mluveného projevu	
Rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace.	V7 Volí vhodné použití spisovných a nespisovných slov.	Spisovné a nespisovné výrazy	
Píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry.	V8 Dodržuje pravidla při psaní jednoduchých písemných projevů.	Slohové útvary	
Sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti.	V9 Sestaví osnovu vyprávění s dodržением časové posloupnosti.	Osnova	PT: Mediální výchova – práce v realizačním týmu – vnímání autora mediálních sdělení
Porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová.	V10 Rozlišuje a používá různé významy slov.	Význam slova	
Rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku.	V11 Provádí analýzu a syntézu slova.	Stavba slova	
Určuje slovní druhy	V12 Tvoří gramaticky	Skloňování	

plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu.	správné tvary slov a určuje mluvnické kategorie.	Časování Kategorie jmenné Kategorie slovesné	
Vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty.	V13 Určuje základní skladební dvojici.	Základní skladební dvojice	
Odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změni větu jednoduchou v souvětí.	V14 Rozlišuje větu jednoduchou a souvětí, převádí větu jednoduchou v souvětí.	Věta jednoduchá a souvětí	
Užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje.	V15 Používá spojovací výrazy.	Spojovací výrazy	
Píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách.	V16 Píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách.	Skloňování příd. jmen Stupňování příd. jmen	
Zvládá základní příklady syntaktického pravopisu.	V17 Užívá základy syntaktického pravopisu.	Shoda přísudku s podmětem	
Vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je.	V18 Vyjadřuje a zapisuje své dojmy z četby.	Záznam z četby	
Volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma.	V19 Reprodukuje text, tvoří vlastní literární texty.	Reprodukce textu Vlastní literární tvorba	PT: Mediální výchova – fungování a vliv médií ve společnosti (vliv médií na každodenní život)
Při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy.	V20 Používá základní literární pojmy při rozboru textů.	Literární pojmy Literární žánry	

Český jazyk a literatura			
6. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Komunikační a slohová výchova Žák: Dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci.	Žák: V1 Odhadne použití vhodných jazykových prostředků pro danou komunikační situaci.	Jazyková kultura Mluvní cvičení Zásady kultivovaného projevu	

Odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru.	V2 Rozlišuje spisovný a nespisovný projev.	Zásady dorozumívání Komunikační normy	
V mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči.	V3 Vhodně použije verbální i nonverbální prostředky řeči v připraveném mluveném projevu.	Připravený projev	PT: Osobnostní a sociální výchova – komunikace (dovednosti pro sdělování verbální a neverbální)
Využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát.	V4 Vyhledá klíčová slova v textu a uspořádá osnovu textu.	Osnova textu Klíčová slova Výpisky	PT: Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopností poznávání (dovednosti pro učení a studium)
Využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů.	V5 Dle svých dispozic využije poznatky o jazyce a stylu k zpracování připraveného písemného projevu.	Vypravování Popis Zpráva Oznámení Dopis	PT: Osobnostní a sociální výchova – kreativita
Jazyková výchova Rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh.	V6 Vyhledá v textu nově utvořená slova a objasní jejich tvoření.	Stavba slova	
Samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami.	V7 Používá základní jazykové příručky a orientuje se v nich.	Práce s jazykovými příručkami	
Správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné	V8 Rozlišuje jednotlivé slovní druhy a vyhledá je v textu.	Slovní druhy	

komunikační situaci.			
Využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace.	V9 Vyjadřuje se jasně, výstižně a spisovně.	Zvuková stránka věty Spisovná výslovnost Hláskosloví	
Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí.	V10 Pojmenuje a vyhledá v textu základní a rozvíjející větné členy. V11 Rozliší větu jednoduchou a souvětí.	Základní větné členy Rozvíjející větné členy Věta jednoduchá a souvětí	
V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí.	V12 Používá a zdůvodní základní gramatická pravidla.	Pravopis	
Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití.	V13 Rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk.	Rozvrstvení národního jazyka	
Literární výchova Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla.	V14 Vlastními slovy reprodukuje přečtený text. V15 Interpretuje literární dílo.	Rozvoj a upevnění čtenářských dovedností Interpretace a dramatizace literárního textu	PT: Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopností poznávání (cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů)
Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo.	V16 Vyjádří své dojmy z četby a z návštěvy kulturních vystoupení.	Školní a mimoškolní četba	Kulturní akce
Rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele.	V17 Zařadí dílo k základnímu literárnímu druhu a určí vybraný literární žánr. V18 Uvede výrazné představitele literárních žánrů.	Základní literární druhy a literární žánry Vybraní autoři české literatury Vybraní autoři světové literatury	

Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Komunikační a slohová výchova Žák: Rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru.	Žák: V1 Rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení.	Komunikační záměr mluvčího	
Dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci.	V2 Použije vhodné jazykové prostředky pro danou komunikační situaci.	Jazyková kultura	PT: Osobnostní a sociální výchova – komunikace (dialog)
Odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru.	V3 Vhodně vybírá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke komunikační situaci.	Vhodné jazykové prostředky	PT: Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopností poznávání (cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění)
V mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči.	V4 Vhodně použije verbální i nonverbální prostředky řeči v připraveném i improvizovaném mluveném projevu.	Nepřipravený projev na základě poznámek Zhodnocení mluveného projevu	
Využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát.	V5 Vyjádří hlavní myšlenky textu a zpracuje je.	Věcné čtení Výtah Osnova Citáty Výpisky	PT: Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopností poznávání (dovednosti pro učení a studium)
Využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů.	V6 Dle svých dispozic využije poznatky o jazyce a stylu ke zpracování zadaného písemného projevu.	Vypravování Popis pracovního postupu Charakteristika Životopis Žádost	

Jazyková výchova Rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování sl. zásoby a zásady tvoření č. slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvl. ve frazémeh.	V7 Analyzuje stavbu slova. V8 Rozlišuje slova odvozená, složená a zkratky. V9 Objasní význam jednotlivých slov v textu.	Stavba slova Tvoření slov Význam slov Slova jednoznačná a mnohoznačná	
Samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami.	V10 Samostatně pracuje s jazykovými příručkami.	Jazykové příručky	
Správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci.	V11 Vyhledá v textu ohebné i neohebné slovní druhy.	Slovní druhy	
Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí.	V12 Rozliší větu jednoduchou a souvětí, jednotlivé komponenty a vzájemné vztahy.	Věta jednoduchá Souvětí Základní větné členy Rozvíjející větné členy Grafické znázornění věty	
V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovoslovný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí.	V13 Používá a zdůvodní základní gramatická pravidla.	Pravopis	
Literární výchova Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla.	V14 Reprodukuje přečtený text a pomocí otázek objasní smysl díla. V15 Interpretuje literární dílo.	Rozvoj a upevnění čtenářských dovedností Interpretace a dramatizace literárního textu	
Rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora.	V16 Pojmenuje základní rysy autorova díla.	Vybraní autoři české a světové literatury a jejich tvorba	
Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo.	V17 Stručně zhodnotí přečtené literární dílo a zhlédnuté kulturní představení.	Školní a mimoškolní četba	Kulturní akce
Rozlišuje základní	V18 Určí a porovná	Literární druhy	PT: Výchova

literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele.	literární druhy a vybrané literární žánry. V19 Uvede vybrané představitele literárních žánrů.	Literární žánry Vybraní autoři české a světové literatury	k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá (lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy)
--	---	--	---

Český jazyk a literatura			
8. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Komunikační a slohová výchova Žák: Rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru.	Žák: V1 Objasní komunikační záměr partnera v hovoru.	Komunikační záměr mluvčího	PT: Mediální výchova – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce)
Dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci.	V2 Rozlišuje vhodné jazykové prostředky pro danou komunikační situaci.	Jazyková kultura	
Odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru.	V3 Vhodně aplikuje spisovné jazykové prostředky vzhledem ke komunikační situaci.	Volba vhodných jazykových prostředků	
V mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči.	V4 Proveďte rozbor použitých verbálních i nonverbálních prostředků řeči v připraveném i improvizovaném mluveném projevu.	Hodnocení mluveného projevu	PT: Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopností poznávání (cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů)
Využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky	V5 Vyjádří hlavní myšlenky přečteného textu a písemně je zpracuje ve výtah.	Výtah, hlavní myšlenky textu	

nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát.			
Uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování.	V6 Seřadí informace v textu s ohledem na jeho použití.	Výklad	
Využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů.	V7 Dle svých dispozic využije poznatky o jazyce a stylu k zpracování gramaticky i věcně správného písemného projevu.	Charakteristika literární postavy Líčení Úvaha Popis	
Jazyková výchova Spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova.	V8 Správně vyslovuje a skloňuje slova přejatá.	Slova přejatá	
Rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh.	V9 Rozpozná v textu slova nově utvořená a přejatá z jiných jazyků.	Obohacování slovní zásoby	
Správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci.	V10 Zdůvodní nepravidelné skloňování podstatných jmen. V11 Slovesné kategorie	Skloňování podstatných jmen cizího původu Slovesný vid, třída, vzor	
Využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace.	V12 Při tvorbě jazykových projevů využívá jazykovou normu.	Práce s jazykovými příručkami	
Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí.	V13 Rozliší větu jednoduchou a souvětí.	Věta jednoduchá Souvětí Významové poměry	
V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný,	V14 Používá a zdůvodní základní pravidla	Interpunkce	

morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí.	pro psaní čárky. V15 Používá a zdůvodní základní gramatická pravidla.	Pravopis	
Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití.	V16 Rozpozná spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu.	Původ a vývoj češtiny Útvary národního jazyka	PT: Multikulturní výchova – multikulturalita (specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost)
Literární výchova Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla.	V17 Provede analýzu literárního díla.	Rozbor literárního díla	
Uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře.	V18 Vysvětlí charakteristické znaky daného literárního směru. V19 Přiřadí a charakterizuje dílo významných představitelů české a světové literatury a našeho regionu.	Základní literární směry Vývoj české a světové literatury	
Porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování.	V20 Porovná způsoby literárního námětu.	Různé zpracování námětu	
Vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích.	V21 Pracuje s odbornou literaturou a využívá další informační zdroje.	Práce s odbornou literaturou a dalšími informačními zdroji	

Český jazyk a literatura			
9. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Komunikační a slohová výchova Žák: Odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů	Žák: V1 Na základě dostupných informačních zdrojů	Kritické čtení	PT: Med. výchova – kritické čtení a vnímání med.

a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji.	ověří fakta a odliší je od názorů a hodnocení.		sdělení (identifikování základních orientačních prvků v textu)
Rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru.	V2 Na základě subjektivního a objektivního sdělení vysvětlí komunikační záměr partnera.	Objektivní a subjektivní sdělení	
Rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj.	V3 Posoudí manipulativní komunikaci v masmédiích a provede její kritiku.	Hodnocení projevu	PT: Osobnostní a sociální výchova – komunikace (specifické komunikační dovednosti)
Odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru.	V4 Rozhodne o správném užití spisovného jazyka vzhledem ke svému komunikačnímu záměru.	Proslov	
Zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu.	V5 Při diskusi na dané téma používá zásady a pravidla komunikace.	Pravidla komunikace Diskuse	PT: Osobnostní a sociální výchova – komunikace (dialog)
Využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát.	V6 Vybere podstatné informace z textu a prezentuje je ostatním formou referátu.	Referát	PT: Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopností poznávání (dovednosti pro učení a studium)
Uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování.	V7 Sestaví koherentní text.	Výtah Výklad	
Využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních	V8 Dle svých dispozic využije poznatky o jazyce a stylu k vlastnímu tvořivému psaní.	Vypravování Popis, líčení Charakteristika Úvaha Publicistické žánry	PT: Osobnostní a sociální výchova – kreativita PT: Mediální výchova – stavba mediálních sdělení (příklady stavby)

zájmů.			a uspořádání zpráv a dalších mediálních sdělení) – tvorba mediálního sdělení (uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení)
Jazyková výchova Spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova.	V9 Správně používá slova domácí a přejatá.	Zvuková stránka jazyka Přejatá slova Skloňování	
Samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a dalšími slovníky a příručkami.	V10 Orientuje se v základních jazykových příručkách.	Tvarosloví Význam slov	
Správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci.	V11 Orientuje se v tvarosloví a vědomě používá spisovné tvary slov ve vhodné komunikační situaci.	Slovní druhy	
Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí.	V12 Vysvětlí vztahy ve větě a v souvětí.	Věta jednoduchá Souvětí	
V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí.	V13 Používá a zdůvodní základní pravopisná pravidla.	Pravopis	
Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití.	V14 Rozpozná spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu. V15 Vysvětlí pojem jazyková kultura.	Původ a vývoj češtiny Útvary národního jazyka Jazyková kultura	
Literární výchova Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla.	V16 Provede analýzu a zhodnotí vybrané literární dílo.	Interpretace literárního díla	
Rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora.	V17 Na základě vlastní četby uvede základní rysy autorova stylu.	Vybraní autoři a jejich díla	

Tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie.	V18 Podle svých schopností a znalostí literární teorie vytvoří zadaný literární text.	Literární teorie	
Rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty.	V19 Rozpozná literaturu hodnotnou a konzumní a vyjádří na ni svůj názor.	Ukázky z vybraných literárních děl	PT: Mediální výchova – vnímání autora mediálních sdělení (prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu)
Uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře.	V20 Vysvětlí charakteristické znaky daného literárního směru. V21 Přiřadí a charakterizuje dílo významných představitelů české a světové literatury a našeho regionu.	Základní literární směry Vývoj české a světové literatury	PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá (naši sousedé v Evropě)
Vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích.	V22 Zpracuje informace z odborné literatury a dalších informačních zdrojů.	Práce s odbornou literaturou Informační zdroje	Návštěva knihovny

5.2 Hrátky s českým jazykem (HČj)

Charakteristika předmětu

Cílem předmětu je vést žáky k rozvoji komunikačních kompetencí, vnímání skutečností kolem sebe, naučit žáky formulovat myšlenky a prezentovat své názory, tvořivě řešit praktické problémy, respektovat druhé lidi a jejich názory.

Obsahem předmětu je postupné naplňování očekávaných výstupů stanovených RVP pro ZV pro český jazyk a literaturu s důrazem na rozvoj verbálních a neverbálních prostředků komunikace a dramatickou výchovu. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

Předmět je zaměřen především na rozvoj myšlení a vyjadřování žáků, lepší a plnější pochopení smyslu literárního textu, vede žáky k procítění atmosféry lit. díla, k porozumění příčin a motivů jednání literárních postav, k sebepoznávání a poznávání ostatních prostřednictvím jednání lit. hrdinů v různých situacích, k rozvíjení schopností a dovedností sociálních, zejména komunikace a skupinové spolupráce. Výuka je organizována převážně formou vyučovací hodiny.

Předmět rozvíjí některá průřezová témata (uvedená v tabulce vzdělávací obsah vyučovacího předmětu). Propojuje různé vzdělávací oblasti (např. hudební výchova – hygiena

hlasu, písňě, rytmika, tělesná výchova – pohyb a držení těla, výtvarná výchova – vyjádření pocitů).

Hrátky s českým jazykem se vyučují v 2. až 5. ročníku 1. stupně. Ve 2. a 3. ročníku jsou 2 hodiny týdně a ve 4. a 5. ročníku je 1 hodina týdně z disponibilní časové dotace. Výuka probíhá v kmenových třídách s možností využití odborné učebny hudební výchovy.

Výchovné a vzdělávací postupy směřující k utváření klíčových kompetencí

S ohledem na individuální schopnosti a možnosti žáka rozvíjíme tyto kompetence:

Kompetence k učení

- učíme žáky pracovat s různými typy textů a vedeme je k jejich porozumění
- učíme žáky poznávat svět pomocí vlastního prožitku
- vedeme žáky k rozvoji tvořivosti
- vedeme žáky k pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje
- vedeme žáky k pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky samostatně hledat různé způsoby řešení problémů a konfliktů

Kompetence komunikativní

- učíme žáky obhajovat svá rozhodnutí, názory a nést zodpovědnost za své konání
- učíme žáky vyjádřit vlastní myšlenky kultivovaně, výstižně, souvisle a srozumitelně, naslouchat druhým lidem, vhodně reagovat a zapojovat se do diskuze
- učíme žáky rozumět různým druhům komunikace
- podněcujeme žáky při rozvoji slovní zásoby

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace
- učíme žáky spolupráci v různých typech skupin a dodržování pravidel slušného chování
- vedeme žáky ke společnému vytváření pravidel práce v týmu na základě vlastních zkušeností
- vedeme žáky k vytváření pozitivního pohledu na sebe
- vedeme žáky k rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti

Kompetence občanské

- vedeme žáky k soucítění s druhými lidmi
- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k mateřskému jazyku

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k zodpovědnosti za společnou práci a její dokončení
- učíme žáky adaptaci na změněné podmínky.

Hrátky s českým jazykem			
2. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku.	Žák: V1 Čte a recituje jednoduché básně.	Čtení krátkých textů Říkadla Rýmy	
Pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností.	V2 Pracuje s literárním textem.	Otázky k textu Doplňování klíčových slov Domýšlení vět a příběhů	
Seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti	V3 Sestaví a využívá jednoduché osnovy	Osnova Časová posloupnost	

a vypráví podle nich jednoduchý příběh.	k textu.		
Volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích.	V4 Popíše, co vidí a slyší.	Smyslové vnímání	PT: Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopností poznávání (cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění)
V krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči.	V5 Využívá základní techniky řeči.	Práce s hlasem a dýchání	
Porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti.	V6 Reaguje na pokyny.	Provedení úkolů	

Hrátky s českým jazykem			
3. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku.	Žák: V1 Přednáší básně, čte vhodné texty.	Čtení jednoduchého textu Přednes	
Pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a dle svých schopností.	V2 Reprodukuje přečtený nebo slyšený text.	Reprodukce	
Volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích.	V3 Používá vhodná slova a gesta při komunikaci.	Verbální a neverbální komunikace	PT: Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopností poznávání (cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění)
V krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči.	V4 Užívá základní techniky mluveného projevu.	Hlasová hygiena	
Porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti.	V5 Rozumí mluveným a psaným pokynům.	Práce s textem	PT: Osobnostní a sociální výchova – komunikace (komunikace v různých situacích)
Respektuje základní komunikační pravidla	V6 Komunikuje na základě vzniklé situace.	Komunikace	

v rozhovoru.			
Vyjadřuje své pocity z přečteného textu.	V7 Interpretuje text různými způsoby.	Tvořivá činnost s literárním textem	

Hrátky s českým jazykem			
4. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru.	Žák: V1 Přednáší básně i prózu, čte texty různých žánrů.	Čtení textu Přednes	
Reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta.	V2 Reprodukuje a dotváří přečtený nebo slyšený text.	Reprodukce Vlastní tvorba	
Vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je.	V3 Zaznamenává své poznatky z přečtených textů.	Vedení čtenářského deníku	PT: Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopností poznávání (dovednosti pro učení)
Sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti.	V4 Rozdělí text na části a vytvoří osnovu.	Osnova textu	
Rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává.	V5 Vyhledává a třídí získané informace z textu.	Práce s informacemi	
Rozlišuje herní a reálnou situaci, přijímá pravidla hry, vstupuje do jednoduchých rolí a přirozeně v nich jedná.	V6 Komunikuje v běžných situacích.	Spolupráce Komunikace Herní dovednosti	

Hrátky s českým jazykem			
5. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového

			tématu, poznámky atp.
Žák: Volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo dle svého komunikačního záměru.	Žák: V1 Přednáší a dramatizuje básně i prózu.	Přednes Dramatizace textu	
Volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru.	V2 Užívá techniky mluveného projevu.	Intonace Přízvuk Tempo	
Vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je.	V3 Zaznamenává své poznatky a dojmy z přečtených textů.	Vedení čtenářského deníku	
Volně reprodukuje text, podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma.	V4 Reprodukuje přečtený text a tvoří vlastní texty.	Reprodukce textu Vlastní tvorba	PT: Osobnostní a sociální výchova – kreativita (pružnost nápadů a originalita)
Rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává.	V5 Vyhledává a zaznamenává podstatné informace.	Práce s informací	
Spolupracuje ve skupině na tvorbě jevištní situace, prezentuje ji před spolužáky, sleduje prezentace ostatních.	V6 Podílí se na vytváření jevištní situace.	Dramatická situace Komunikace s divákem	PT: Osobnostní a sociální výchova – komunikace (dovednosti pro sdělování verbální i neverbální)

5.3 Anglický jazyk (Aj)

Charakteristika předmětu

Cílem předmětu je vzbudit u žáků zájem o studium anglického jazyka a vytvářet pozitivní vztah k jazykovému vzdělávání, poskytnout žákům prostředek pro praktické užívání jazyka ke komunikaci v rámci Evropy i světa včetně využití internetu a dalších moderních technologií, zprostředkovat žákům poznání reálií anglicky mluvících zemí a přispět tak k odstraňování možných bariér mezi odlišnými kulturami. Nedílnou součástí výuky anglického jazyka je i kultivace jazykových dovedností.

Vzdělávání v anglickém jazyce předpokládá, že žáci v 9. ročníku podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky dosáhnou úrovně A2

Obsahem předmětu je postupné naplňování očekávaných výstupů stanovených RVP pro ZV pro cizí jazyk včetně souvisejících průřezových témat (viz tabulka vzdělávací obsah vyučovacího předmětu). Předmět se podílí na naplňování cílů školního programu EVVO a je zaměřen na rozvoj jazykových dovedností žáka. Tomu odpovídají i metody práce zaměřené na rozvíjení schopností porozumět mluvenému i psanému slovu, čtení a psaní anglického textu a komunikace v konkrétních situacích. Výuka je především organizována formou vyučovací hodiny. Je zaměřena na cyklické prohlubování znalostí a dovedností získaných na 1. stupni. Žáci si osvojují i abstraktní slovní zásobu, vzájemně konverzují, vědomě používají některá gramatická pravidla, seznamují se s reáliemi anglicky mluvících zemí. Nadaní žáci mají možnost rozvíjet své schopnosti v nepovinném předmětu konverzace

v anglickém jazyce. Při práci je uplatňován diferencovaný přístup k dětem s SPU, je kladen důraz na slovní projev.

Anglický jazyk se vyučuje ve 3. až 9. ročníku 3 vyučovací hodiny týdně.

Ve 4. a v 9. ročníku je přidána jedna hodina z disponibilní časové dotace. Výuka se uskutečňuje v přidělených učebnách s možností využití počítačové učebny pro upevnění probíraného učiva daného ročníku.

V učivu jednotlivých ročníků jsou zapracovány standardy.

Výchovné a vzdělávací postupy směřující k utváření klíčových kompetencí

S ohledem na individuální schopnosti a možnosti žáka rozvíjíme tyto kompetence:

Kompetence k učení

- seznamujeme žáky s různými učebními strategiemi, především s ohledem na cizojazyčné prostředí
- poznáváním anglického gramatického systému vedeme žáky k rozvoji abstraktního myšlení
- učíme žáky komunikovat v běžných životních situacích
- vedeme je k využívání znalostí a dovedností získaných v jiných vzdělávacích oblastech, ke komunikaci v anglickém jazyce
- směřujeme žáky k pochopení anglického jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky ke schopnosti vyřešit problémovou situaci a umět požádat o pomoc v cizojazyčném prostředí
- podněcujeme žáky k využívání osvojené slovní zásoby a frazeologie, gest a mimiky
- učíme žáky pracovat s informacemi z různých zdrojů (reálie anglicky mluvících zemí)

Kompetence komunikativní

- učíme žáky porozumět jednoduchému sdělení v anglickém jazyce
- učíme žáky zformulovat jednoduché myšlenky
- učíme žáky nebát se mluvit anglicky s cizím člověkem
- učíme žáky rozumět přiměřenému textu v anglickém jazyce

Kompetence sociální a personální

- při činnostech jako je poslech, čtení s porozuměním, mluvení a psaní vedeme žáky ke spolupráci formou párové a skupinové práce
- vedeme žáky k vzájemné toleranci a respektování názorů druhých a ke schopnosti obhájit vlastní názor při různých možnostech řešení (např. překladová cvičení)
- učíme žáky respektovat stanovená pravidla a dodržovat v anglicky mluvícím prostředí zásady slušného chování
- prostřednictvím sebehodnocení vedeme žáky k poznání svých slabých a silných stránek

Kompetence občanské

- učíme žáky porovnávat zvyky a tradice anglicky mluvících zemí s našimi
- prohlubujeme u žáků pocit hrdosti a národní identity
- učíme žáky rozvíjet pozitivní vztah k mnohojazyčnosti a respektování kulturních rozmanitostí

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k uvědomění si důležitosti znalosti cizích jazyků pro budoucí pracovní uplatnění
- vedeme žáky k získávání zkušeností při sebehodnocení (individuální práce, párová práce, skupinová práce)
- učíme žáky využívat anglického jazyka k získávání informací z různých oblastí
- vedeme žáky k práci s dvojjazyčnými slovníky, internetem, učebnicí, pracovním sešitem, gramatickými přehledy, schémata atd.

Anglický jazyk			
3. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného

			průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal.	Žák: V1 Osvojuje si správnou výslovnost nové slovní zásoby. V2 Reprodukuje a interpretuje krátké texty. V3 Interpretuje jednoduché krátké texty.	Slovní zásoba Barvy Tematické okruhy: Moje třída Moje rodina Můj domov Můj pokoj Vánoce Já a můj kamarád Moji mazlíčci Písničky a říkanky	PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá (lid. slovesnost, zvyky a tradice, život dětí v jiných zemích) – objevujeme Evropu a svět (život Evropanů, život v rodinách)
Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně.	V4 Rozumí pokynům a otázkám učitele a reaguje na ně V5 Používá základní společenské obraty. V6 Udává svůj věk.	Pokyny Otázky, odpovědi Komunikace Čísla	
Přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení.	V7 Vyjmenuje anglickou abecedu. V8 Orientuje se v přepisu anglické výslovnosti. V9 Porovnává rozdíly mezi anglickou a českou abecedou.	Abeceda Fonetické znaky Hláskování Zvuková a grafická podoba slov	
Rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu.	V10 Žák interpretuje jednoduchá sdělení. V11 Interpretuje jednoduchý dialog.	Popis osoby Popis zvířete Tematické okruhy	PT: Osobnostní a sociální výchova – sebepoznání, sebepojetí PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá (zážitky z Evropy a světa)
Rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu.	V12 Rozpozná známá slova a slovní spojení.	Čtení s porozuměním	

Píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy.	V13 Píše jednoduché texty.	Psaní slov a vět	
--	-----------------------------------	------------------	--

Anglický jazyk			
4. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností.	Žák: V1 Rozumí pokynům a otázkám učitele a reaguje na ně	Základní pokyny Otázky, odpovědi	
Rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu.	V2 Vyhledává důležité informace v textu a zaznamenává je. V3 Interpretuje krátké básničky a písničky.	Čísla Škola Jídlo a pití Písničky a básničky	
Rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu.	V4 Přiřazuje slova k obrázkům. V5 Vybírá a doplňuje vhodná slova.	Tematické okruhy Poslechový text	
Rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu.	V6 Porozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět za pomoci vizuální opory	Čtení s porozuměním	
Vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům.	V7 V textu vyhledává klíčová slova. V8 Odpovídá na jednoduché otázky.	Klíčová slova Otázky a odpovědi	PT: Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopností poznávání (smysl. vnímání, pozornost, soustředění)

Sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat.	V9 Jednoduše vyjadřuje obsah vyslechnutého nebo přečteného textu s využitím obrázkové nebo psané osnovy.	Tematické okruhy: Mé záliby Jídlo a pití Volný čas Moje škola Oblečení Lidé Velikonoce Příroda a počasí Volný čas	PT: Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopností poznávání (dovednosti pro učení a studium)
	V10 Interpretuje jednoduchý dialog.	Dialog	
Zapojí se do jednoduchých rozhovorů.	V11 Používá základní společenské obraty.	Komunikace	
Napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života.	V12 Píše jednoduché věty a slovní spojení z oblasti každodenního života.	Psaní jednoduchých vět a slovních spojení	

Anglický jazyk			
5. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu.	Žák: V1 Porozumí tématu krátkého textu. V2 Zaznamenává podstatné informace a prezentuje je ostatním.	Práce s textem Zaznamenávání informací	
Rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu.	V3 Porozumí významu jednoduchých textů za pomoci vizuální opory	Čtení s porozuměním Čtení vyhledávací	
Rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální	V4 Porovnává poslechový materiál s texty a obrázky.	Tematické okruhy: Nakupování Narozeniny Zvířata V minulosti	PT: Multikulturní výchova – etnický původ (různé způsoby života)

oporu.		Volný čas Prázdniny Země a kontinenty Režim dne Obchod Měsíce	
	V5 Vybírá a doplňuje vhodná slova.	Tematické okruhy: Nakupování Narozeniny Zvířata V minulosti Volný čas Prázdniny Země a kontinenty Režim dne Obchod Měsíce	
Vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům.	V6 Z textu vybírá požadované informace. V7 Odpovídá na zadané otázky.	Klíčová slova Otázky a odpovědi	
Napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života.	V8 Aplikuje základní gramatická pravidla při psaní jednoduchých textů. V9 Napíše krátké sdělení.	Psaní jednoduchých textů Sdělení	
Vyplní osobní údaje do formuláře.	V10 Doplní potřebné údaje do formuláře.	Formulář	
Odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá.	V11 Tvoří otázky a odpovídá na ně.	Základní gramatické struktury a typy vět	
Zapojí se do jednoduchých rozhovorů	V12 Používá jednoduché společenské obraty. V13 Reaguje na konkrétní situaci. V14 Tvoří jednoduché dialogy.	Komunikace Modelové situace Dialog	PT: Multikulturní výchova – multikulturalita (cizí jazyk jako nástroj dorozumění a celoživotního vzdělávání)

Anglický jazyk			
6. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Poslech s porozuměním Žák: Rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně.	Žák: V1 Zachytí konkrétní informace v pomalu a zřetelně pronášeném jednoduchém projevu, který obsahuje převážně známá slova a zcela základní fráze.	Poslech	Zvuková podoba jazyka – rozvíjení schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace.
Rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat.	V2 Porozumí tématu či obsahu krátkého a jednoduchého projevu zřetelně pronášeného jednou či více osobami.	Tematické okruhy	
Mluvení Zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních a neformálních situacích.	V3 Se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkého rozhovoru. V4 Poskytne a zjistí základní informace týkající se běžných témat v každodenních situacích.	Rozhovor Komunikační situace	
Mluví o své rodině, kamarádech, volném čase a dalších osvojovaných tématech.	V5 S pomocí otázek krátce pohovoří na osvojované téma.	Slovní zásoba a výslovnost	
Vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života.	V6 Jednoduchými větami krátce popíše osoby, prostředí, činnosti, události a plány.	Jednoduché ústní sdělení	
Čtení s porozuměním Vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech.	V7 Najde základní informace v jednoduchém textu, který se vztahuje k probíraným tématům.	Práce s textem	
Rozumí krátkým	V8 S pomocí slovníku	Práce se slovníkem	.

a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace.	porozumí obsahu krátkého a jednoduchého textu týkajícího se každodenních témat. V9 Odvodí z kontextu význam neznámých slov v jednoduchém krátkém textu. V10 Porozumí jednoduchým označením a nápisům na veřejných místech.	Význam slov z kontextu Příroda a město	
Psaní Vyplní základní údaje o sobě ve formuláři.	V11 Doplní základní informace o osobách.	Jednoduché písemné sdělení	Grafická podoba jazyka - ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby.
Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat.	V12 Napíše jednoduché sdělení týkající se osob, prostředí, činností a každodenních situací.	Domov Rodina Bydlení Škola Volný čas Mimoškolní aktivity Sport Počasí Nákupy a móda Cestování Reálie příslušných jazykových oblastí Stravovací návyky	PT: Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopnosti poznávání (vzájemné poznávání se ve skupině/třídě) PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá (rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa)
Reaguje na jednoduché písemné sdělení.	V13 Odpoví písemně s použitím jednoduchých vět na krátké sdělení či otázku.	Základní gramatické jevy	

Anglický jazyk			
7. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Poslech s porozuměním			

Žák: Rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně.	Žák: V1 Zachytí konkrétní informace v pomalu a zřetelně pronášeném jednoduchém projevu, který obsahuje známá slova a základní fráze.	Poslech	Zvuková podoba jazyka – rozvíjení schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace.
Rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat.	V2 Porozumí tématu či obsahu krátkého a jednoduchého projevu zřetelně pronášeného jednou či více osobami.	Tematické okruhy	
Mluvení Zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních a neformálních situacích.	V3 Se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkého rozhovoru. V4 Poskytne a zjistí základní informace týkající se běžných témat v každodenních situacích.	Rozhovor Komunikační situace	
Mluví o své rodině, kamarádech, volném čase a dalších osvojovaných tématech.	V5 S pomocí otázek krátce pohovoří na osvojované téma.	Slovní zásoba a výslovnost	
Vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života.	V6 Jednoduchými větami krátce popíše osoby, prostředí, činnosti, události a plány.	Jednoduché ústní sdělení	
Čtení s porozuměním Vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech.	V7 Najde požadované informace v jednoduchém textu, který se vztahuje k probíraným tématům.	Práce s textem	
Rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace.	V8 S pomocí slovníku porozumí obsahu krátkého a jednoduchého textu týkajícího se každodenních témat. V9 Odvodí z kontextu význam neznámých slov v jednoduchém krátkém textu. V10 Porozumí	Práce se slovníkem Význam slov z kontextu Příroda a město	.

	jednoduchým označením a nápisům na veřejných místech.		
Psaní Vyplní základní údaje o sobě ve formuláři.	V11 Doplní informace o osobách a předmětech.	Jednoduché písemné sdělení.	Grafická podoba jazyka - ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby.
Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat.	V12 Napíše jednoduché sdělení týkající se osob, prostředí, činností a každodenních situací.	Rodina Volný čas Sport Péče o zdraví Stravovací návyky Cestování Reálie příslušných jazykových oblastí Společnost a její problémy	PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá (život dětí v jiných zemích) PT: Environmentální výchova – lidské aktivity a problémy životního prostředí (odpady)
Reaguje na jednoduché písemné sdělení.	V13 Odpoví písemně s použitím jednoduchých vět na krátké sdělení či otázky.	Základní gramatické jevy	

Anglický jazyk			
8. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Poslech s porozuměním Žák: Rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně.	Žák: V1 Zachytí konkrétní informace v pomalu a zřetelně pronášeném jednoduchém projevu, který obsahuje známá slova a základní fráze, a dokáže pochopit smysl krátkých jednoduchých zpráv a hlášení.	Poslech	Zvuková podoba jazyka – rozvíjení schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace.
Rozumí obsahu jednoduché	V2 Porozumí tématu či obsahu jednoduchého	Tematické okruhy	

a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat.	projevu zřetelně pronášeného jednou či více osobami.		
Mluvení Zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních a neformálních situacích.	V3 Se zapojí pomocí slovních spojení a vět do rozhovoru. V4 Poskytne a zjistí informace týkající se běžných témat v každodenních situacích.	Rozhovor Komunikační situace	
Mluví o své rodině, kamarádech, volném čase a dalších osvojovaných tématech.	V5 Krátce pohovoří na osvojované téma.	Slovní zásoba a výslovnost	
Vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života.	V6 Jednoduchými větami popíše osoby, prostředí, činnosti, události a plány.	Jednoduché ústní sdělení	
Čtení s porozuměním Vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech.	V7 Najde požadované informace v jednoduchém textu, který se vztahuje k probíraným tématům.	Práce s textem	
Rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace.	V8 Porozumí obsahu krátkého a jednoduchého textu týkajícího se každodenních témat. V9 Odvodí z kontextu význam neznámých slov v jednoduchém textu. V10 Porozumí běžným označením a nápisům na veřejných místech.	Práce se slovníkem Význam slov z kontextu Příroda a město	.
Psaní Vyplní základní údaje o sobě ve formuláři.	V11 Doplní informace o osobách, předmětech a činnostech.	Jednoduché písemné sdělení.	Grafická podoba jazyka - ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby.
Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času	V12 Napíše jednoduché sdělení týkající se osob, prostředí, činností	Tematické okruhy Škola Volný čas Kultura	

a dalších osvojovaných témat.	a každodenních situací.	Sport Pocity a nálady Stravovací návyky Společnost a její problémy Moderní technologie a média Cestování Reálie příslušných jazykových oblastí	PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá (lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy)
Reaguje na jednoduché písemné sdělení.	V13 Odpoví písemně s použitím jednoduchých vět na sdělení či otázky.	Základní gramatické jevy	

Anglický jazyk			
9. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Poslech s porozuměním Žák: Rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně.	Žák: V1 Zachytí konkrétní informace v pomalu a zřetelně pronášeném jednoduchém projevu, který obsahuje známá slova a základní fráze, a dokáže pochopit smysl krátkých zpráv a hlášení.	Poslech	Zvuková podoba jazyka – rozvíjení schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace.
Rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat.	V2 Porozumí tématu či obsahu jednoduchého projevu zřetelně pronášeného jednou či více osobami.	Tematické okruhy	
Mluvení Zeptá se na základní informace a adekvátně	V3 Se zapojí pomocí slovních spojení a vět do rozhovoru.	Rozhovor	

reaguje v běžných formálních a neformálních situacích.	V4 Poskytne a zjistí informace týkající se běžných témat v každodenních situacích.	Komunikační situace	
Mluví o své rodině, kamarádech, volném čase a dalších osvojovaných tématech.	V5 Pohovoří na osvojované téma.	Slovní zásoba a výslovnost	
Vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života.	V6 Popíše osoby, prostředí, činnosti, události a plány.	Jednoduché ústní sdělení	
Čtení s porozuměním Vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech.	V7 Najde požadované informace v textu, který se vztahuje k probíraným tématům.	Práce s textem	
Rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace.	V8 Porozumí obsahu jednoduchého textu týkajícího se každodenních témat. V9 Odvodí z kontextu význam neznámých slov v jednoduchém textu. V10 Porozumí běžným označením a nápisům na veřejných místech.	Práce se slovníkem Význam slov z kontextu Příroda a město	.
Psaní Vyplní základní údaje o sobě ve formuláři.	V11 Doplní informace o osobách, předmětech a činnostech.	Jednoduché písemné sdělení.	Grafická podoba jazyka - ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby.
Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat.	V12 Napíše sdělení týkající se osob, prostředí, činností a každodenních situací.	Tematické okruhy Rodina Škola Volný čas Kultura Pocity a nálady Společnost a její problémy Volba povolání Moderní technologie a média Realie příslušných jazykových oblastí	PT: Multikulturní výchova

			– etnický původ (projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznání a důvody vzniku)
Reaguje na jednoduché písemné sdělení.	V13 Odpoví písemně s použitím jednoduchých vět na požadované sdělení či otázky.	Základní gramatické jevy	

5.4 Německý jazyk (Nj)

Charakteristika předmětu

Cílem předmětu je praktické užívání jazyka ke komunikaci a zájem žáků o studium daného jazyka.

Obsahem předmětu je postupné naplňování očekávaných výstupů stanovených RVP pro ZV pro druhý cizí jazyk, pomocí rozvoje pasivních a aktivních jazykových dovedností – čtení, psaní, porozumění, konverzace, dále vytváření souvislostí a propojování s jinými oblastmi (např. písmo) a práce s autentickými materiály. Při práci je uplatňován individuální přístup k dětem se SPU, je kladen důraz na slovní projev.

Předmět rozvíjí též některá průřezová témata (jsou uvedena v tabulce vzdělávací obsah vyučovacího předmětu).

Německý jazyk žáci absolvují v 7. až 9. ročníku v časové dotaci 2 hodiny týdně. Výuka probíhá v kmenových třídách a ve třídách s interaktivní tabulí, žáci mají možnost využívat k výuce i počítačovou učebnu.

Výchovné a vzdělávací postupy směřující k utváření klíčových kompetencí

S ohledem na individuální schopnosti a možnosti žáka rozvíjíme tyto kompetence:

Kompetence k učení

- motivujeme žáka pro jazykové vzdělávání
- učíme žáka pracovat s chybou v ústním i písemném projevu
- vedeme žáka k praktickému využití získaných jazykových vědomostí

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky opsat obsah myšlenky, chybí-li slovní zásoba (gesta, mimika,...)
- učíme žáky řešit jednoduché problémové situace v daném jazyce

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k porozumění jednoduchého sdělení v německém jazyce
- učíme žáky zformulovat jednoduché myšlenky německy
- učíme žáky nebát se používat německý jazyk
- vedeme žáky k porozumění sdělení různého typu a respektování kulturních rozmanitostí
- umožňujeme žákům německy komunikovat s učitelem při výuce

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k vytváření a respektování pravidel v hodinách německého jazyka
- vedeme žáky ke spolupráci při komunikaci a studiu daného jazyka
- učíme žáky dodržovat v německy mluvícím prostředí zásady slušného chování

Kompetence občanské

- vedeme žáky k respektování stanovených pravidel
- učíme žáky tolerovat individuální odlišnosti jednotlivců i tradice německy mluvících národů
- učíme žáky chápat jazyk jako prostředek historického a kulturního vývoje národa
- klademe důraz na dodržování pravidel slušného chování při komunikaci v německém jazyce

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k práci se slovníky, internetem...
- učíme žáky, že podstatou jazykového vyučování je časté opakování a používání jazyka

- pomocí paměťového učení vedeme žáky k procesu automatizace při komunikaci.

Německý jazyk			
7. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně.	Žák: V1 Rozpozná jednoduché pokyny a otázky a přiměřeně na ně reaguje.	Výslovnost Pokyny Pozdrav Slovní zásoba	
Rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojených témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu.	V2 Dokáže sledovat řeč, která je zřetelná, pečlivě vyslovovaná, s dlouhými pomlčkami, aby mohl(a) pochopit význam a pracovat s textem.	Poslech s porozuměním Jednoduchá otázka Práce s textem	
Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat.	V3 Rozumí informacím, které jsou mu/jí pomalu a s pečlivou výslovností sdělovány, a dokáže se řídit krátkými a jednoduchými orientačními pokyny z každodenních témat.	Pokyny Práce s textem	
Se zapojí do jednotlivých rozhovorů.	V4 Vede jednoduchý rozhovor na dané téma.	Domov Rodina Zvířata	
Sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat.	V5 Uvede základní údaje o sobě a své rodině, o škole, o německy mluvících zemích a dalších osvojovaných tématech.	Domov Rodina Zvířata Německé realie	PT: Multikulturní výchova – kulturní difference (jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti)
Odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá.	V6 Vede jednoduchý rozhovor na dané téma, poskytne požadovanou informaci.	Rozhovor Základní otázka – odpověď	
Rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním	V7 Přečte a porozumí jednoduchým slovním spojením a větám.	Čtení Čtení s porozuměním	

pokynům.			
Rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům.	V8 Dokáže v hrubých rysech pochopit obsah jednoduššího informativního materiálu vztahujícího se k běžným tématům.	Práce se slovníkem Význam slov v kontextu	
Rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci.	V9 Objasní smysl jednoduchého textu, vyhledá v textu požadovanou informaci.	Práce s textem	
Vyplní základní údaje o sobě ve formuláři.	V10 Používá běžně známé výrazy, vyplní základní údaje do formulářů dle pokynů.	Formulář	
Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat.	V11 Uvede písemně základní údaje o sobě, své rodině, škole, volném čase a o německy mluvících zemích.	Domov Rodina Zvířata Německé realie	
Stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení.	V12 Vytváří vhodné odpovědi na jednoduchá sdělení.	Základní gramatické struktury	

Německý jazyk			
8. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně.	Žák: V1 Rozpozná pokyny a otázky a přiměřeně na ně reaguje.	Pokyny Slovní zásoba	
Rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojených témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu.	V2 Dokáže sledovat řeč, která je zřetelná, pečlivě vyslovovaná, aby mohl(a) pochopit význam a pracovat s textem.	Práce s textem Poslech	
Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se	V3 Rozumí informacím, které jsou mu/jí pomalu a s pečlivou výslovností sdělovány, a dokáže se	Volný čas Roční období Měsíce Dny v týdnu	PT: Multikulturní výchova – lidské vztahy (uplatňování)

každodenních témat.	řídít krátkými orientačními pokyny z každodenních témat.	Čas Zdraví Svátky Nakupování Dovolená Jídlo	principu slušného chování)
Se zapojí do jednotlivých rozhovorů.	V4 Vede jednoduchý rozhovor na dané téma.	Rozhovor	
Sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat.	V5 Uvede základní údaje o škole, o německy mluvících zemích a dalších osvojovaných tématech.	Německé reálie Volný čas Škola Jídlo	PT: Multikulturní výchova – multikulturalita (specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost)
Odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá.	V6 Vede jednoduchý rozhovor na dané téma, poskytne požadovanou informaci.	Rozhovor Poskytnutí informací	
Rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům.	V7 Přečte a porozumí slovním spojením a větám.	Práce s textem Práce se slovníkem	
Rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům.	V8 Dokáže pochopit obsah jednoduššího informativního materiálu vztahujícího se k běžným tématům.	Neznámá slovní zásoba	
Rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci.	V9 Objasní smysl jednoduchého textu, vyhledá v textu požadovanou informaci.	Práce s textem Práce se slovníkem	
Vyplní základní údaje o sobě ve formuláři.	V10 Používá běžně známé výrazy, vyplní základní údaje do formulářů.	Formuláře a tiskopisy	
Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat.	V11 Uvede písemně základní údaje škole, volném čase a o německy mluvících zemích.	Volný čas Roční období Měsíce Dny v týdnu Čas Zdraví Svátky Nakupování Dovolená	
Stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení.	V12 Vytváří vhodné odpovědi na sdělení.	Základní gramatické struktury Typy vět	

Německý jazyk			
9. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně.	Žák: V1 Rozpozná pokyny a otázky a reaguje na ně.	Pokyny Slovní zásoba	
Rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojených témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu.	V2 Dokáže sledovat řeč, aby mohl(a) pochopit význam a pracovat s textem.	Práce s textem Práce se slovníkem	
Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat.	V3 Rozumí informacím a dokáže se řídit orientačními pokyny z každodenních témat.	Poslech s porozuměním Pokyny	
Se zapojuje do jednotlivých rozhovorů.	V4 Vede rozhovor na dané téma.	Zdraví Orientace ve městě Volný čas Bydlení	
Sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat.	V5 Uvede podrobnější údaje o sobě a své rodině, o škole, o německy mluvících zemích a dalších osvojovaných tématech.	Zdraví Orientace ve městě Volný čas Bydlení Německé realie	
Odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá.	V6 Vede rozhovor na dané téma, poskytne požadovanou informaci.	Rozhovor Souvislý mluvený text	
Rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům.	V7 Přečte a porozumí slovním spojením a větám.	Čtení s porozuměním	
Rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům.	V8 Dokáže pochopit obsah informativního materiálu vztahujícího se k běžným tématům.	Práce s textem Neznámá slovní zásoba	
Rozumí krátkému	V9 Objasní smysl textu,	Práce se slovníkem	

jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci.	vyhledá v textu požadovanou informaci.	Práce s textem	
Napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat.	V10 Uvede písemně podrobnější údaje o sobě, své rodině, škole, volném čase a o německy mluvících zemích.	Zdraví Orientace ve městě Volný čas Bydlení Německé reálie Souvislý text	
Stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení.	V11 Vytváří vhodné odpovědi na složitější sdělení.	Základní gramatické struktury	

5.5 Ruský jazyk (Rj)

Charakteristika předmětu

Cílem předmětu je praktické užívání jazyka ke komunikaci a zájem žáků o studium daného jazyka.

Obsahem předmětu je postupné naplňování očekávaných výstupů stanovených RVP pro ZV pro druhý cizí jazyk pomocí rozvoje pasivních a aktivních jazykových dovedností – čtení, psaní, porozumění, konverzace, dále vytváření souvislostí a propojování s jinými oblastmi a práce s autentickými materiály. Žáci se seznámí s azbukou, kterou si osvojí k běžnému používání. Při práci je uplatňován individuální přístup k dětem se SPU. Důraz je kladen na slovní projev.

Předmět rozvíjí též některá průřezová témata (jsou uvedena v tabulce vzdělávací obsah vyučovacího předmětu).

Ruský jazyk žáci absolvují v 7. až 9. ročníku v časové dotaci 2 hodin týdně. Výuka probíhá v kmenových třídách a ve třídách s interaktivní tabulí, žáci mají možnost využívat k výuce i počítačovou učebnu.

Výchovné a vzdělávací postupy směřující k utváření klíčových kompetencí

S ohledem na individuální schopnosti a možnosti žáka rozvíjíme tyto kompetence:

Kompetence k učení

- motivujeme žáky pro jazykové vzdělávání
- učíme žáky pracovat s chybou v ústním i písemném projevu
- vedeme žáky k praktickému využití získaných jazykových vědomostí

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky opsat obsah myšlenky, chybí-li slovní zásoba (gesta, mimika,...)
- učíme žáky řešit jednoduché problémové situace v daném jazyce

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k porozumění jednoduchého sdělení v ruském jazyce
- učíme žáky zformulovat jednoduché myšlenky rusky
- vedeme žáky k porozumění sdělení různého typu
- umožňujeme žákům rusky komunikovat s učitelem při výuce

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k vytváření a respektování pravidel v hodinách ruského jazyka
- vedeme žáky ke spolupráci při komunikaci a studiu daného jazyka
- učíme žáky dodržovat v rusky mluvícím prostředí zásady slušného chování

Kompetence občanské

- vedeme žáky k respektování stanovených pravidel
- učíme žáky tolerovat individuální odlišnosti jednotlivců i tradice rusky mluvících národů

- klademe důraz na dodržování pravidel slušného chování při komunikaci v ruském jazyce

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k práci se slovníky, internetem,...
- učíme žáky, že podstatou jazykového vyučování je časté opakování a používání jazyka
- pomocí paměťového učení vedeme žáky k procesu automatizace při komunikaci.

Ruský jazyk			
7. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atd.
Žák: Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně.	Žák: V1 Rozpozná jednoduché pokyny a otázky a přiměřeně na ně reaguje.	Výslovnost Pokyny Pozdrav Slovní zásoba	
Rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojených témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu.	V2 Dokáže sledovat řeč, která je zřetelná, pečlivě vyslovovaná, s dlouhými pomlkami, aby mohl(a) pochopit význam a pracovat s textem.	Poslech s porozuměním Jednoduchá otázka Práce s textem	
Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat.	V3 Rozumí informacím, které jsou mu/jí pomalu a s pečlivou výslovností sdělovány, a dokáže se řídit krátkými a jednoduchými orientačními pokyny z každodenních témat.	Pokyny Práce s textem	
Se zapojí do jednotlivých rozhovorů.	V4 Vede jednoduchý rozhovor na dané téma.	Moje osoba Seznámení Odkud pocházíte? Návštěva Rodina	
Sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat.	V5 Uvede základní údaje o sobě a své rodině, o rusky mluvících zemích a dalších osvojovaných tématech.	Azbuka Moje osoba Seznámení Odkud pocházíte? Návštěva Rodina Ruské reálie	PT: Multikulturní výchova – kulturní difference (jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti)
Odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času	V6 Vede jednoduchý rozhovor na dané téma, poskytne požadovanou informaci.	Rozhovor Základní otázka – odpověď	

a podobné otázky pokládá.			
Rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům.	V7 Přečte a porozumí jednoduchým slovním spojením a větám.	Azbuka Čtení Čtení s porozuměním	
Rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům.	V8 Dokáže v hrubých rysech pochopit obsah jednoduššího informativního materiálu vztahujícího se k běžným tématům.	Práce se slovníkem Význam slov v kontextu	
Rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci.	V9 Objasní smysl jednoduchého textu, vyhledá v textu požadovanou informaci.	Práce s textem	
Vyplní základní údaje o sobě ve formuláři.	V10 Používá běžně známé výrazy, vyplní základní údaje do formulářů dle pokynů.	Formulář (adresa)	
Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat.	V11 Rozlišuje správné tvary písmen azbuky. V12 Uvede písemně základní údaje o sobě, své rodině, o rusky mluvících zemích a dalších osvojovaných tématech.	Technika psaní azbuky Moje osoba Seznámení Odkud pocházíte? Návštěva Rodina Ruské reálie	
Stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení.	V13 Vytváří vhodné odpovědi na jednoduchá sdělení.	Základní gramatické struktury	

Ruský jazyk			
8. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně.	Žák: V1 Rozpozná pokyny a otázky a přiměřeně na ně reaguje.	Pokyny Slovní zásoba	
Rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny	V2 Dokáže sledovat řeč, která je zřetelná, pečlivě vyslovovaná, aby	Práce s textem Poslech	

pomalu a zřetelně a týkají se osvojených témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu.	mohl(a) pochopit význam a pracovat s textem.		
Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat.	V3 Rozumí informacím, které jsou mu/jí pomalu a s pečlivou výslovností sdělovány, a dokáže se řídit krátkými orientačními pokyny z každodenních témat.	Povolání Volný čas Seznámení Škola	PT: Multikulturní výchova – lidské vztahy (uplatňování principu slušného chování)
Se zapojí do jednotlivých rozhovorů.	V4 Vede jednoduchý rozhovor na dané téma.	Rozhovor	
Sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat.	V5 Uvede základní údaje o škole, volném čase, o ruský mluvících zemích a dalších osvojovaných tématech.	Ruské reálie Povolání Volný čas Seznámení Škola	PT: Multikulturní výchova – multikulturalita (specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost)
Odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá.	V6 Vede jednoduchý rozhovor na dané téma, poskytne požadovanou informaci.	Rozhovor Poskytnutí informací	
Rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům.	V7 Přečte a porozumí slovním spojením a větám.	Práce s textem Práce se slovníkem	
Rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům.	V8 Dokáže pochopit obsah jednoduššího informativního materiálu vztahujícího se k běžným tématům.	Neznámá slovní zásoba	
Rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci.	V9 Objasní smysl jednoduchého textu, vyhledá v textu požadovanou informaci.	Práce s textem Práce se slovníkem Časové údaje	
Vyplní základní údaje o sobě ve formuláři.	V10 Používá běžně známé výrazy, vyplní základní údaje do formulářů.	Formuláře a tiskopisy	
Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat.	V11 Uvede písemně základní údaje škole, volném čase a o německy mluvících zemích.	Ruské reálie Povolání Volný čas Seznámení Škola	
Stručně reaguje	V12 Vytváří vhodné	Základní gramatické	

na jednoduché písemné sdělení.	odpovědi na sdělení.	struktury Typy vět	
--------------------------------	----------------------	-----------------------	--

Ruský jazyk			
9. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně.	Žák: V1 Rozpozná pokyny a otázky a reaguje na ně.	Pokyny Slovní zásoba	
Rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojených témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu.	V2 Dokáže sledovat řeč, aby mohl(a) pochopit význam a pracovat s textem.	Práce s textem Práce se slovníkem	
Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat.	V3 Rozumí informacím a dokáže se řídit orientačními pokyny z každodenních témat.	Poslech s porozuměním Pokyny	PT: Multikulturní výchova – multikulturalita (význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání)
Se zapojí do jednotlivých rozhovorů.	V4 Vede rozhovor na dané téma.	Cestování Nákupy Ruské reálie Praha	
Sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat.	V5 Uvede podrobnější údaje o sobě a své rodině, o ruský mluvících zemích a dalších osvojovaných tématech.	Cestování Nákupy Ruské reálie Praha	
Odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá.	V6 Vede rozhovor na dané téma, poskytne požadovanou informaci.	Rozhovor Souvislý mluvený text	
Rozumí jednoduchým informačním nápisům	V7 Přečte a porozumí slovním spojením	Čtení s porozuměním	

a orientačním pokynům.	a větám.		
Rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům.	V8 Dokáže pochopit obsah informativního materiálu vztahujícího se k běžným tématům.	Práce s textem Neznámá slovní zásoba	
Rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci.	V9 Objasní smysl textu, vyhledá v textu požadovanou informaci.	Práce se slovníkem Práce s textem	
Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat.	V10 Uvede písemně podrobnější údaje o sobě, své rodině, volném čase a o rusky mluvících zemích.	Cestování Nákupy Ruské reálie Praha	
Stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení.	V11 Vytváří vhodné odpovědi na složitější sdělení.	Základní gramatické struktury	

5.6 Matematika (M)

Charakteristika předmětu

Cílem předmětu je naučit žáky popisovat a řešit reálné situace s využitím matematických znalostí, provádět odhady, zdůvodňovat a ověřovat výsledky. U žáků je rozvíjeno logické myšlení. Žáci se učí využívat matematických poznatků a dovedností v jiných předmětech a v praxi. U žáků rozvíjíme paměť pomocí numerických výpočtů, matematických vzorců a algoritmů. Učíme žáky vyhledávat a vyhodnotit data z tabulek a grafů. Rozvíjíme u nich schopnost spolupráce při řešení úloh z běžného života, posilujeme důvěru ve vlastní schopnosti, rozvíjíme systematickosti, vytrvalost, přesnost, vynalézavost, tvořivost.

Obsahem předmětu je postupné naplňování očekávaných výstupů stanovených RVP pro ZV pro matematiku. Vzdělávání v matematice klade důraz na porozumění základním myšlenkám, pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si osvojují matematické pojmy, algoritmy, symboliku. Učí se využívat získané vědomosti a dovednosti v praktickém životě. Matematické vzdělání vede k přesnému vyjadřování, rozvíjí logické uvažování, důslednost, vytrvalost, pečlivost, schopnost sebekontroly, tvořivost, sebedůvěru. Zvýšená pozornost je věnována nadaným žákům, na něž jsou kladeny zvýšené nároky v přístupu k řešení problémů. Tito žáci mají možnost zapojovat se do matematických soutěží. Je uplatňován diferencovaný přístup k dětem se SPU. Předmět matematika je úzce spjat s ostatními předměty, např. fyzika – převody jednotek, rovnice,...; zeměpis – měřítko, výpočty,...; chemie – řešení rovnic, převody jednotek. Předmět matematika přispívá i k rozvoji finanční gramotnosti a k orientaci ve světě financí.

Předmět rozvíjí též některá průřezová témata (viz tabulka vzdělávací obsah vyučovacího předmětu) a podílí se na naplňování cílů školního programu EVVO. Do matematiky jsou zařazeny Standardy matematiky pro základní vzdělávání.

Matematika se vyučuje v 1. až 7. ročníku 4 hodiny týdně, v 8. ročníku 3 hodiny + 1 hodina z disponibilní časové dotace a v 9. ročníku 4 hodiny týdně. Výuka probíhá ve třídě nebo v počítačové učebně. Žáci k učení využívají různé formy práce. Během hodiny učitel a žáci používají různé vyučovací pomůcky (výpočetní techniku, kalkulátory, výukové programy, modely, nástěnné obrazy,...).

V učivu jednotlivých ročníků jsou zpracovány standardy.

Výchovné a vzdělávací postupy směřující k utváření klíčových kompetencí

S ohledem na individuální schopnosti a možnosti žáka rozvíjíme tyto kompetence:

Kompetence k učení

- vedeme žáky k účasti na matematických soutěžích
- v geometrii podněcujeme u žáků tvořivost
- učíme je přesně a stručně se vyjadřovat užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh
- rozvíjíme jejich abstraktní, exaktní, kombinatorické a logické myšlení k věcné a srozumitelné argumentaci
- vedeme žáky k ověřování výsledků
- vedeme žáky k aplikaci matematických znalostí v ostatních vyučovacích předmětech a v reálném životě
- vytváříme u žáků zásobu matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh), které žák efektivně využívá při řešení úkolů vycházejících z reálného života

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky hledat různé způsoby řešení matematických úloh, prakticky je ověřovat ve vlastním řešení, při řešení využívat tvořivý přístup
- učíme žáky pracovat v matematice s informacemi z různých zdrojů
- rozvíjíme u nich důvěru ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh
- vedeme je k sebekontrolě, k systematickosti, vytrvalosti a přesnosti
- vedeme je k odhadu a k ověřování výsledků pomocí příkladů
- vedeme žáky k orientaci v problematice peněz a cen a k zodpovědnému zpravování osobního (rodinného) rozpočtu s ohledem na měnící se životní situace

Kompetence komunikativní

- umožňujeme žákům poznávat základní matematické symboly a znaky
- vedeme žáky k užívání správné matematické terminologie a symboliky
- učíme žáky vysvětlit a obhájit hodnocení svých řešení i řešení ostatních

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky vzájemně si pomáhat a spolupracovat při týmové práci při řešení matematických úloh z běžného života
- učíme žáky respektovat společně dohodnutá pravidla, navodit pocit uspokojení z vlastní práce
- vedeme žáky ke kritickému usuzování, srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů

Kompetence občanské

- vedeme žáky k respektování individuálních rozdílů matematické zručnosti
- při zpracování informací vedeme žáky ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení
- učíme žáky sebehodnotit řešení zadaných matematických úloh a hodnotit řešení ostatních

Kompetence pracovní

- učíme žáky při sebehodnocení posuzovat své reálné možnosti
- vedeme žáky k vytváření zásoby matematických nástrojů pro řešení reálných situací v životě
- učíme žáky využívat matematické poznatky a dovednosti v praktických činnostech

Matematika			
1. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Používá přirozená čísla k modelování reálných	Žák: V1 Určí počet prvků v souboru.	Přirozená čísla do 20	PT: Osobnostní a sociální výchova

situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků.	V2 Přiřadí přirozené číslo. V3 Doplní chybějící číslo.	Přirozená čísla do 20 Přirozená čísla do 20	– rozvoj schopností poznávání (cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění)
Čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti.	V4 Objasní vztahy rovnosti a nerovnosti do 20.	Porovnávání čísel	
Užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose.	V5 Použije číselnou osu ve vztazích mezi čísly.	Číselná osa	
Provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly.	V6 Vypočítá z paměti a zkontroluje výpočet.	Pamětné sčítání a odčítání	
Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace.	V7 Provede rozbor textu úlohy, navrhne řešení, řeší úlohu.	Řešení slovních úloh	
Popisuje jednoduché závislosti z praktického života.	V8 Vybere a doplní jednoduché závislosti.	Tabulky	
Rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich reprezentaci.	V9 Prokáže znalost základních rovinných obrazců a základních těles.	Rovinné útvary Tělesa	
Orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy.	V10 Pozná české mince a bankovky.	Finanční gramotnost – mince a bankovky	Mezipředmětové vztahy - převzato z oblasti Člověk a jeho svět (Lidé kolem nás)

Matematika			
2. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák:	Žák:		

Používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků.	V1 Určí počet prvků v souboru. V2 Přiřadí přirozené číslo. V3 Doplní chybějící čísla.	Přirozená čísla do 100 Přirozená čísla do 100 Přirozená čísla do 100	
Čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti.	V4 Objasní vztahy rovnosti a nerovnosti do 100.	Zápis čísla v desítkové soustavě	
Užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose.	V5 Použije číselnou osu ve vztazích mezi čísly.	Číselná osa	
Provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly.	V6 Vypočítá z paměti a zkontroluje výpočet.	Pamětné sčítání, odčítání, násobení a dělení v oboru násobilky	PT: Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopností poznávání (cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů)
Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace.	V7 Provede rozbor textu úlohy, navrhne řešení, řeší úlohu. V8 Tvoří úlohy.	Slovní úlohy Slovní úlohy	
Popisuje jednoduché závislosti z praktického života.	V9 Vybere a doplní jednoduché závislosti. V10 Řeší úlohy z praktického života.	Tabulky Slovní úlohy	
Rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich reprezentaci.	V11 Prokáže znalost základních rovinných útvarů a jednoduchých těles v reálu.	Přímá, křivá, lomená čára Bod Úsečka Rovinné útvary	

Matematika			
3. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků.	Žák: V1 Určí počet prvků v souboru. V2 Aplikuje modelové reálné situace. V3 Přiřadí přirozené	Přirozená čísla do 1000 Přirozená čísla do 1000 Přirozená čísla do 1000	PT: Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopností poznávání (cvičení smyslového vnímání, pozornosti)

	číslo. V4 Doplní chybějící čísla.	Přirozená čísla do 1000	a soustředění)
Čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti.	V5 Objasní vztahy rovnosti a nerovnosti. V6 Užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti.	Zápis čísla v desítkové soustavě Porovnávání čísel	
Užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose.	V7 Použije číselnou osu ve vztazích mezi čísly.	Číselná osa Znázornění na číselné ose	
Provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly.	V8 Vypočítá a zkontroluje výpočet, orientuje se v postupu početních úkonů.	Pamětné sčítání a odčítání Pís. sčítání a odčítání Násobení a dělení v oboru násobilky i mimo ni	
Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace.	V9 Provede rozbor textu úlohy, navrhne řešení, řeší úlohu. V10 Tvoří slovní úlohy.	Slovní úlohy Slovní úlohy	
Orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času.	V11 Převádí jednotky času. V12 Orientuje se v čase.	Jednotky času Úlohy z praktického života	
Popisuje jednoduché závislosti z praktického života.	V13 Vybere a doplní jednoduché závislosti.	Slovní úlohy	PT: Environmentální výchova – lidské aktivity a problematika životního prostředí
Doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel.	V14 Uvede vztah mezi zjištěnými údaji.	Tabulky	
Rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše zákl. rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich reprezentaci.	V15 Prokáže znalost základních rovinných útvarů a jednoduchých těles v reálu.	Přímka, polopřímka Úsečka Kružnice Rovinné útvary Tělesa Čtyřúhelníky, mnohoúhelníky	
Porovnává velikosti útvarů, měří a odhaduje délku úsečky.	V16 Odhaduje a měří velikost útvarů. V17 Měří délku úsečky.	Jednotky délky, převody Praktické měření v reálu	
Rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině.	V18 Použije čtvercovou síť. V19 Poznává souměrné útvary.	Rýsování ve čtvercové síti Kreslení ve čtvercové síti	

Matematika			
4. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení.	Žák: V1 Pojmenuje, čte a popisuje přirozená čísla do 10 000. V2 Používá komutativnost a asociativnost při řešení úloh. V3 Užívá písemné násobení a písemné dělení.	Přirozená čísla Zápis čísla v desítkové soustavě, číselná osa Vlastnosti početních operací s čísly Pís. násobení jedno- a dvojciferným číslem Pís. dělení jednociferným číslem	
Provádí písemné operace v oboru přirozených čísel.	V4 Procvičuje písemné sčítání, písemné odčítání.	Písemné sčítání a odčítání Magické čtverce	PT: Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopností poznávání (cvičení dovedností zapamatování)
Zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel.	V5 Vyhledává a čte čísla větší než 10 000. V6 Orientuje se v zaokrouhlení čísel podle číselné osy. V7 Provádí odhady výsledků.	Vlastnosti početních operací s čísly Zaokrouhlování Odhad	
Vyhledává, sbírá a třídí data.	V8 Užívá jízdní řád, diagram, graf, tabulku.	Závislosti a jejich vlastnosti	PT: Osobnostní a sociální rozvoj – rozvoj schopností poznávání (dovednosti pro učení a studium)
Čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy.	V9 Načrtne jednoduchou tabulku ke slovní úloze.	Slovní úlohy	PT: Environmentální výchova – lidské aktivity a problematika životního prostředí (průmysl a životní prostředí)
Narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník,	V10 Orientuje se v rovinných útvarech.	Polopřímka Úsečka Rovinné útvary	

trojúhelník a kružnici), užívá jednoduché konstrukce.	V11 Načrtne a sestrojí jednoduché konstrukce.	Rýsování rovinných útvárů Vzájemná poloha dvou přímek v rovině	
Sčítá a odčítá graficky úsečky. Určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran.	V12 Graficky sčítá a odčítá úsečky. V13 Graficky sčítá délku lomené čáry a obvod mnohoúhelníku.	Přesné rýsování a přenášení úseček Určení obvodu čtverce, obdélníku a mnohoúhelníku	
Sestrojí rovnoběžky a kolmice.	V14 Znázorní a řeší jednoduché geometrické úlohy.	Rovnoběžky Kolmice	
Rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru.	V15 Tvoří jednoduché souměrné útvary. V16 Načrtne osu souměrnosti ve čtvercové síti.	Osově souměrné útvary Osově souměrné útvary	
Modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku.	V17 Orientuje se ve vztahu: celek, část (zlomek).	Zlomky	
Porovnává, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel.	V18 Porovnává zlomky se stejným jmenovatelem.	Porovnávání zlomků	

Matematika			
5. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení.	Žák: V1 Individuálně vhodnými postupy řeší zadané početní příklady.	Početní řetězce	
Provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel.	V2 Orientuje se v postupu početních úkonů.	Písemné sčítání a odčítání Písemné násobení dvojciferným číslem Písemné dělení jednociferným číslem	
Zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací	V3 Nachází principy uspořádání čísel.	Vlastnosti početních operací s čísly	

v oboru přirozených čísel.	V4 Zapisuje, kontroluje odhady a porovnává je s výpočty.	Odhad	
Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel.	V5 Čte s porozuměním zadání úlohy. V6 Tvoří slovní úlohy.	Písemné algoritmy početních operací Slovní úlohy	
Vyhledává, sbírá a třídí data.	V7 Zapisuje a třídí získané informace. V8 Zdůvodňuje vyhledávaná data.	Tabulky a přehledy Závislosti a jejich vlastnosti	
Čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy.	V9 Orientuje se v jízdním řádu. V10 Sestavuje diagramy.	Vyhledávání v jízdním řádu Sestavování diagramů	
Narýsuje a znázorní základní a rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici), užívá jednoduché konstrukce.	V11 Sestrojí jednoduché konstrukce.	Čtverec, obdélník	
Sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran.	V12 Graficky sčítá a odčítá úsečky. V13 Určí obvod čtverce a obdélníku grafickým součtem jeho stran.	Přesné rýsování a přenášení úseček Přesné rýsování a přenášení úseček pomocí měřítka a kružítko	
Sestrojí rovnoběžky a kolmice.	V14 Řeší geometrické úlohy s využitím náčrtu.	Délka úsečky Jednotky délky a jejich převody	
Určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu.	V15 Pojmenuje základní jednotky obsahu. V16 Pomocí čtvercové sítě řeší obsah čtverce a obdélníku.	Základní jednotky obsahu Určení obsahu	
Rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru.	V17 Určí osu souměrnosti. V18 Navrhne a zkoumá osově souměrné obrazce ve čtvercové síti.	Osa souměrnosti Osově souměrné útvary	
Řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech, algoritmech školské matematiky.	V19 Provádí početní operace slovních úloh s různou tematikou. V20 Pracuje se čtvercovou sítí.	Slovní úlohy Prostorová představivost	PT: Environmentální výchova – lidské aktivity a problémy životního prostředí (ochrana přírody a kultur. památek)
Porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným	V21 Sčítá a odčítá zlomky se stejným	Zlomky	

základem v oboru kladných čísel.	jmenovatelem.		
Přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty.	V22 Přečte, zapíše a znázorní desetinné číslo v řádu desetin a setin na číselné ose, čtvercové síti nebo v kruhovém diagramu.	Desetinná čísla	
Porozumí významu znaku „-“, pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose.	V23 Znázorní na číselné ose, přečte, zapíše a porovná celá čísla v rozmezí - 100 až + 100	Celá čísla Teploměr, model	

Matematika			
6. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel. Sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi.	Žák: V1 Řeší příklady početních operací s desetinnými čísly.	Přirozená čísla Desetinná čísla Rozvinutý zápis v desítkové soustavě Finanční gramotnost – rozpočet domácnosti – úspory, investice	Výstup převzat z Výchovy k občanství (Člověk, stát a hospodářství)
Zaokrouhluje.	V2 Zaokrouhluje.	Desetinná čísla	
Modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel.	V3 Využívá rozkladu složeného čísla na součin prvočísel při určování nejmenšího společného násobku a největšího společného dělitele.	Dělitelnost přirozených čísel Prvočísla Číslo složené Násobek Dělitel Nejmenší společný	

		násobek, největší společný dělitel Kritéria dělitelnosti	
Charakterizuje a třídí základní rovinné útvary.	V4 Pojmenuje základní rovinné útvary a popisuje jejich vlastnosti.	Rovinné útvary – úsečka, polopřímka, přímka, úhel, trojúhelník, obdélník, čtverec, čtyřúhelník, kružnice, kruh	
Určuje velikost úhlu měřením a výpočtem.	V5 Sestrojí úhel dané velikosti, užívá úhloměr při konstrukci a měření a řeší úlohy součtu a rozdílu úhlů graficky a početně.	Úhel Druhy úhlů Osa úhlu	
Odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů.	V6 Vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů.	Čtverec Obdélník	
Načrtne a sestrojí rovinné útvary.	V7 Načrtne a sestrojí rovinné útvary.	Rovinné útvary – úsečka, osa úsečky, polopřímka, přímka, vzájemná poloha přímek v rovině, úhel, trojúhelník, obdélník, čtverec, kružnice, kruh, vzdálenost bodu od přímky, výšky, těžnice v trojúhelníku	
Načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osově souměrnosti, určí osově souměrný útvar.	V8 Načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osově souměrnosti, určí osově souměrný útvar.	Konstrukční úlohy Osová souměrnost	PT: Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopností poznávání (cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění)
Určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti.	V9 Pojmenuje základní geometrická tělesa a popisuje jejich vlastnosti.	Krychle Kvádr	
Odhaduje a vypočítá objem a povrch těles.	V10 Odhaduje a vypočítá objem a povrch krychle a kvádrů.	Povrch a objem krychle a kvádrů	
Načrtne a sestrojí síť základních těles.	V11 Načrtne a sestrojí síť krychle a kvádrů.	Krychle a kvádr	
Načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině.	V12 Načrtne a sestrojí obraz krychle a kvádrů v rovině.	Krychle a kvádr	
Analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím	V13 Využívá vzorců pro výpočet povrchu a objemu krychle	Povrch a objem krychle a kvádrů	PT: Osobnostní a sociální výchova – kreativita

osvojeného matematického aparátu.	a kvádru při řešení praktických úloh.		
--------------------------------------	--	--	--

Matematika			
7. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel.	Žák: V1 Řeší příklady početních operací v oboru celých a racionálních čísel.	Celá čísla Čísla navzájem opačná Číselná osa Racionální čísla	PT: Osobnostní a sociální výchova – komunikace (efektivní strategie)
Užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem).	V2 Zapisuje část celku ve tvaru zlomku, poměru, desetinného čísla, pomocí procenta.	Celá čísla Racionální čísla Zlomky Převrácené číslo Smíšené číslo Složený zlomek Procenta	PT: Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopností poznávání (cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů)
Řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů.	V3 Užívá poměru a měřítka při řešení praktických úloh.	Poměr Měřítko	
Řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek). Vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít. Na příkladu chování kupujících a prodávajících kupujících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako	V4 Užívá procenta a promile při řešení praktických úloh.	Procenta Promile Základ Procentová část Počet procent Finanční gramotnost – jednoduché úrokování – tvorba ceny, DPH	Výstup převzat z Výchovy k občanství (Člověk, stát a hospodářství) Výstup převzat z Výchovy k občanství (Člověk, stát a hospodářství)

součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz.			
Určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti.	V5 Určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti, zvládá grafická řešení. Využívá vztahu přímé a nepřímé úměrnosti při řešení praktických úloh.	Pravoúhlá soustava souřadnic Přímá a nepřímá úměrnost Trojčlenka	
Zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti zákl. rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů.	V6 Pojmenuje a využívá vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení jednoduchých praktických problémů.	Trojúhelníky Čtyřúhelníky Rovnoběžníky Lichoběžník	
Odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů.	V7 Odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů.	Trojúhelníky Čtyřúhelníky Rovnoběžníky Lichoběžník	
Načrtne a sestrojí rovinné útvary.	V8 Načrtne a sestrojí rovinné útvary na základně zadaných údajů.	Konstrukční úlohy Čtyřúhelníky Rovnoběžníky Lichoběžník	
Užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti trojúhelníku.	V9 Rozezná a zdůvodňuje shodnost rovinných útvarů.	Rovinné útvary Shodnost Trojúhelníková nerovnost	
Načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti, určí středově souměrný útvar.	V10 Načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti, určí středově souměrný útvar.	Konstrukční úlohy Středová souměrnost	
Určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti.	V11 Určuje a charakterizuje kolmý hranol, analyzuje jeho vlastnosti.	Prostorové útvary Kolmý hranol	
Odhaduje a vypočítá objem a povrch těles.	V12 Odhaduje a vypočítá objem a povrch kolmého hranolu.	Kolmý hranol	
Načrtne a sestrojí síť základních těles.	V13 Načrtne a sestrojí síť kolmého hranolu.	Kolmý hranol	
Načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině.	V14 Načrtne a sestrojí obraz kolmého hranolu v rovině.	Kolmý hranol	
Analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu.	V15 Využívá vzorců pro výpočet povrchu a objemu kolmého hranolu při řešení praktických úloh.	Povrch a objem kolmého hranolu	PT: Osobnostní a sociální výchova – kreativita

Matematika			
8. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu.	Žák: V1 Užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu za použití tabulek a kalkulačtoru.	Mocniny a odmocniny Druhá mocnina a odmocnina Pythagorova věta	
Matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců.	V2 Určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců, popisuje jednoduchou reálnou situaci pomocí proměnných.	Výrazy Číselné výrazy a jejich hodnota Proměnná Výrazy s proměnnými Mnohočleny Vzorce	
Formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic.	V3 Užívá rovnic při řešení praktických slovních úloh.	Rovnice Slovní úlohy	
Vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data. Uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu.	V4 Orientuje se ve statistickém souboru a řeší základní statistické problémy.	Závislosti a data Příklady závislosti z praktického života a jejich vlastnosti Nákresy Schémata Diagramy Finanční gramotnost – nakládání s finančními prostředky	PT: Osobnostní a sociální výchova – kooperace a kompetice (rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci) Výstup převzat z Výchovy k občanství (Člověk, stát a hospodářství)
Porovnává soubory dat.	V5 Sestrojí a popisuje statistické grafy.	Závislosti a data Grafy Tabulky Četnost znaků Aritmetický průměr	
Využívá potřebnou matematickou symboliku.	V6 Využívá potřebnou matematickou symboliku.	Konstrukční úlohy	
Využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh.	V7 Načrtne a sestrojí základní rovinné útvary a určenou množinu všech bodů dané vlastnosti.	Konstrukční úlohy Množina všech bodů dané vlastnosti v rovině Thaletova kružnice	PT: Osobnostní a sociální výchova – kreativita
Načrtne a sestrojí	V8 Načrtne a sestrojí	Konstrukce trojúhelníků	

rovinné útvary.	základní rovinné útvary.	a čtyřúhelníků Pravidelné mnohoúhelníky	
Určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti.	V9 Určuje a charakterizuje rotační válec, analyzuje jeho vlastnosti.	Rotační válec	
Odhaduje a vypočítá objem a povrch těles.	V10 Odhaduje a vypočítá objem a povrch rotačního válce s použitím kalkulatoru.	Rotační válec	
Načrtne a sestrojí síť základních těles.	V11 Načrtne a sestrojí síť rotačního válce.	Rotační válec	
Načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině.	V12 Načrtne a sestrojí obraz rotačního válce v rovině.	Rotační válec	
Analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu.	V13 Využívá vzorců pro výpočet povrchu a objemu rotačního válce při řešení praktických úloh s použitím kalkulatoru.	Rotační válec	PT: Osobnostní a sociální výchova – kreativita

Matematika			
9. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulator. Na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a platební karty, vysvětlí jejich omezení.	Žák: V1 Provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulator.	Slovní úlohy Výpočet povrchu, objemu těles Goniometrické funkce Finanční gramotnost – složené úrokování – banky a jejich služby – nabídka a poptávka	Výstup převzat z Výchovy k občanství (Člověk, stát a hospodářství)
Provádí rozklad mnohočlenu na součin vytýkáním.	V2 Provádí rozklad mnohočlenu na součin vytýkáním.	Algebraické výrazy	
Formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav.	V3 Tvoří a řeší rovnice a soustavy rovnic při řešení praktických slovních úloh.	Rovnice Lineární rovnice Soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými Slovní úlohy	PT: Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopností poznávání (dovednosti pro učení a studium)
Analyzuje a řeší	V4 Tvoří a řeší	Slovní úlohy	PT: Osobnostní

jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel. Uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu.	praktické slovní úlohy.		a sociální výchova – poznávání lidí (rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech) Výstup převzat z Výchovy k občanství (Člověk, stát a hospodářství)
Vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem.	V5 Rozezná funkční vztah a vyjádří ho tabulkou, rovnicí, grafem.	Funkce Lineární funkce	
Matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů.	V6 Využívá funkční závislosti při řešení praktických úloh.	Slovní úlohy	
Užívá k argumentaci a při výpočtech věty o podobnosti trojúhelníků.	V7 Rozezná a zdůvodňuje podobnost trojúhelníků.	Podobnost trojúhelníků	
Určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti.	V8 Určuje a charakterizuje jehlan, rotační kužel, kouli, analyzuje jejich vlastnosti.	Jehlan, rotační kužel, koule	
Odhaduje a vypočítá objem a povrch těles.	V9 Odhaduje a vypočítá objem a povrch jehlanu, rotačního kužele, koule s použitím kalkulátoru.	Jehlan, rotační kužel, koule	
Načrtne a sestrojí síť základních těles.	V10 Načrtne a sestrojí síť jehlanu, rotačního kužele, koule.	Jehlan, rotační kužel, koule	
Načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině.	V11 Načrtne a sestrojí obraz jehlanu, rotačního kužele, koule v rovině.	Jehlan, rotační kužel, koule	
Analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu.	V12 Využívá vzorců pro výpočet povrchu a objemu jehlanu, rotačního kužele, koule při řešení praktických úloh s použitím kalkulátoru.	Jehlan, rotační kužel, koule	
Užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací.	V13 Řeší logické a netradiční úlohy z celostátních matematických soutěží a testů.	Logické a netradiční úlohy	PT: Osobnostní a sociální výchova – komunikace (dialog) – kooperace a kompetice (rozvoj individuálních a sociálních dovedností)

			pro etické zvládání situací soutěže, konkurence)
Řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí.	V14 Řeší netradiční geometrické úlohy z celostátních matematických soutěží a testů.	Logické a netradiční geometrické úlohy Číselné a logické řady Číselná analogie	PT: Osobnostní a sociální výchova – kreativita

5.7 Cvičení z matematiky (CvM)

Charakteristika předmětu

Cílem předmětu je vést žáky k vytváření zásob matematických nástrojů (početní operace, algoritmy a metody řešení úloh), k řešení nestandardních úloh a problémů, rozvíjení logického myšlení.

Obsahem předmětu je postupné naplňování očekávaných výstupů stanovených RVP pro ZV pro matematiku. Vzdělávání v matematice klade důraz na porozumění základním matematickým pojmům a jejich vzájemným vztahům. Učí využívat získané vědomosti a dovednosti v praktickém životě. Zvýšená pozornost je věnována nadaným žákům a žákům se speciálními potřebami učení. Předmět rozvíjí též některá průřezová témata (viz tabulka vzdělávací obsah vyučovacího předmětu) a podílí se na naplňování cílů školního programu EVVO.

Předmět rozvíjí spolupráci při řešení problémových úloh vyjadřujících situace z běžného života a vede k poznávání možností, že k výsledku lze dospět různými způsoby. Dále přispívá k rozvoji finanční gramotnosti a k orientaci ve světě financí.

Cvičení z matematiky se vyučuje ve 2. až 5. ročníku vždy 1 hodinu týdně z disponibilní časové dotace. Výuka probíhá ve třídě nebo v počítačové učebně.

Výchovné a vzdělávací postupy směřující k utváření klíčových kompetencí

S ohledem na individuální schopnosti a možnosti žáka rozvíjíme tyto kompetence:

Kompetence k učení

- vytváříme u žáků zásobu matematických nástrojů, které žák efektivně využívá při řešení úkolů vycházejících z reálného života
- vedeme žáky k posouzení vlastního pokroku
- vedeme žáky k účasti na matematických soutěžích
- učíme žáky pracovat s informacemi z různých zdrojů

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky hledat různé způsoby řešení matematických úloh, prakticky je ověřovat, využívat tvořivý přístup
- vedeme žáky k orientaci v problematice peněz a cen a k zodpovědnému spravování osobního (rodinného) rozpočtu s ohledem na měnící se životní situace

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k užívání správné matematické terminologie a symboliky
- učíme žáky vysvětlit a obhájit svá řešení i řešení ostatních
- učíme žáky porozumět různým typům záznamů

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky vzájemně si pomáhat a spolupracovat
- učíme žáky respektovat společná pravidla práce

Kompetence občanské

- vedeme žáky k respektování individuálních rozdílů matematické zručnosti

Kompetence pracovní

- učíme žáky využívat matematické poznatky a dovednosti v praktických činnostech

Cvičení z matematiky			
2. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků.	Žák: V1 Pracuje s přirozenými čísly v daném oboru při modelování reálných situací.	Přirozená čísla do 100	PT: Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopností poznávání (cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění)
Provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly.	V2 Vypočítá z paměti a zkontroluje výpočet.	Pamětné sčítání, odčítání, násobení a dělení	
Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace.	V3 Provede rozbor textu úlohy, navrhne způsob řešení, řeší úlohu.	Slovní úlohy	
Popisuje jednoduché závislosti z praktického života.	V4 Vybere a doplní jednoduché závislosti z praktického života.	Tabulky Úlohy z praktického života	
Porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délky úsečky.	V5 Porovnává velikosti útvarů a měří je.	Jednotky délky	
Orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy.	V6 Uvede příklad využití platební karty. V7 Odhadne cenu základních potravin a celkovou cenu nákupu.	Finanční gramotnost – příjmy a výdaje domácnosti – nakupování	Mezipředmětové vztahy - převzato z oblasti Člověk a jeho svět (Lidé kolem nás)

Cvičení z matematiky			
3. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.

Žák: Používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků.	Žák: V1 Modeluje reálné situace a užívá operace s přirozenými čísly v daném oboru.	Přirozená čísla do 1 000	
Popisuje jednoduché závislosti z praktického života.	V2 Vytváří jednoduché závislosti.	Slovní úlohy Tabulky	
Porovnává velikosti útvarů, měří a odhaduje délku úsečky.	V3 Porovnává velikosti útvarů a měří je.	Jednotky délky, převody Praktické úlohy	PT: Environmentální výchova – lidské aktivity a problematika životního prostředí (zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství)
Rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině.	V4 Vytváří jednoduché souměrné útvary.	Čtvercová síť Osová souměrnost	
Rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází v realitě její reprezentaci.	V5 Modeluje geometrické tvary a jednoduchá tělesa.	Geometrické tvary Tělesa	
Užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose.	V6 Použije číselnou osu ve vztazích mezi čísly.	Číselná osa Teploměr, model	
Orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy.	V7 Ví, co znamená, že je banka správce peněz. V8 Zkontroluje, kolik peněz je vráceno při placení.	Finanční gramotnost - úspory - půjčky - způsoby platby – nakupování	Mezipředmětové vztahy - převzato z oblasti Člověk a jeho svět (Lidé kolem nás)

Cvičení z matematiky			
4. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.

Žák: Zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel.	Žák: V1 Užívá pravidla pro zaokrouhlování. V2 Provádí odhady výsledků.	Vlastnosti početních operací s čísly Zaokrouhlování Odhad	
Čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy.	V3 Vytvoří jednoduchou tabulku nebo diagram ke slovní úloze.	Tabulka Diagram	PT: Environmentální výchova – lidské aktivity a problematika životního prostředí (průmysl a životní prostředí)
Rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru.	V4 Tvoří jednoduché souměrné útvary. V5 Načrtne osu souměrnosti ve čtvercové síti.	Osově souměrné útvary Osově souměrné útvary	
Provádí písemné operace v oboru přirozených čísel.	V6 Procvičuje písemné sčítání, písemné odčítání.	Magické čtverce	
Orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy.	V7 Porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi. V8 Sestaví jednoduchý osobní rozpočet. V9 Uvede příklady základních příjmů a výdajů domácnosti.	Finanční gramotnost – finance – rozpočet – rozpočet domácnosti	Mezipředmětové vztahy - převzato z oblasti Člověk a jeho svět (Lidé kolem nás)

Cvičení z matematiky			
5. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení.	Žák: V1 Řeší zadané početní příklady vhodnými postupy.	Početní hádanky	PT: Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopností poznávání (cvičení smysl. vnímání)
Určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě	V2 Řeší obsah čtverce a obdélníku pomocí	Úlohy z praktického života se zaměřením	

a užívá základní jednotky obsahu.	čtvercové sítě.	na geometrii	
Vyhledává, sbírá a třídí data.	V3 Užívá jízdní řád, diagram, graf, tabulku.	Závislosti a jejich vlastnosti	
Řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky.	V4 Řeší jednoduché úlohy z praktického života.	Slovní úlohy	
Orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy.	V5 Objasní, jak řešit situaci, kdy jsou příjmy větší než výdaje. V6 Objasní, jak řešit situaci, kdy jsou příjmy menší než výdaje. V7 Na příkladech objasní rizika půjčování peněz. V8 Na příkladu vysvětlí, jak reklamovat zboží.	Finanční gramotnost – příjmy a výdaje – příjmy a výdaje – půjčky – reklamace	Mezipředmětové vztahy - převzato z oblasti Člověk a jeho svět (Lidé kolem nás)

5.8 Informatika (Inf)

Charakteristika předmětu

Záměrem je, aby žáci v běžných vyučovacích hodinách jednotlivých předmětů mohli procvičovat učivo, získávat informace – znalosti a dovednosti – pomocí počítačů. I proto je během celého týdne v odpoledních hodinách pro žáky přístupná počítačová učebna.

Obsahem předmětu je postupné naplňování očekávaných výstupů stanovených RVP pro ZV pro oblast informační a komunikační technologie. Žáci jsou vedeni k chápání a správnému užívání pojmů z oblasti hardware, software a práce v síti. Dále jsou vedeni k praktickému zvládnutí práce s grafikou, textem, tabulkami a k tvorbě prezentací. Všechny tyto nástroje se žáci učí používat pro zpracování informací, které se učí vyhledávat na internetu. Pro vzájemnou komunikaci a předávání souborů se učí používat elektronickou poštu.

Dovednosti získané ve vzdělávací oblasti informační a komunikační technologie umožňují žákům aplikovat výpočetní techniku s bohatou škálou vzdělávacího software a informačních zdrojů ve všech vzdělávacích oblastech celého základního vzdělávání. Tato aplikační rovina přesahuje rámec vzdělávacího obsahu vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie a stává se součástí všech vzdělávacích oblastí základního vzdělávání.

Informatika se vyučuje v 5. ročníku 1 hodinu týdně, v 6. ročníku 1 hodinu + 1 hodinu z disponibilní časové dotace týdně, v 8. a 9. ročníku vždy 1 hodinu týdně z disponibilní časové dotace.

Při vyšším počtu žáků je třída rozdělena do dvou skupin tak, aby každý žák pracoval samostatně u jedné počítačové stanice. Výuka probíhá v odborné učebně s počítači připojenými k síti, s možností využití internetu, laserové tiskárny a skeneru. Při výuce se využívá i digitální fotoaparát, základy fotografování v místnosti i venku a mobilní telefony.

Výchovné a vzdělávací postupy směřující k utváření klíčových kompetencí

S ohledem na individuální schopnosti a možnosti žáka rozvíjíme tyto kompetence:

Kompetence k učení

- vedeme žáky k samostatnému objevování možností využití informačních
- a komunikačních technologií prostřednictvím zadávaných úkolů
- učíme žáky vytvořit si takové vlastní poznámky, které jim budou pomoci
- při zpracování zadávaných úkolů, při ovládání různých programů
- učíme žáky spolupráci při nápovědě u ovládání programů a zpracování zadávaných úkolů

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky tvořivému přístupu při řešení zadaných úkolů – vytváření plakátů, pozvánek apod.
- učíme je chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více
- učíme žáky vnímat vyučujícího jako konzultanta – žáci jsou vedeni nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení do konce

Kompetence komunikativní

- učíme žáky při komunikaci na dálku využívat vhodné technologie – některé práce odevzdávají prostřednictvím elektronické pošty
- při komunikaci je učíme dodržovat vžitá konvence a pravidla

Kompetence sociální a personální

- při práci vedeme žáky ke kolegiální radě či pomoci, při projektech se učí pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram apod.
- žáky přizveme k hodnocení prací – žák se učí hodnotit svoji práci i práci ostatních
- při vzájemné komunikaci jsou žáci vedeni k ohleduplnosti a taktu, učí se chápat, že každý člověk je různě chápavý a zručný

Kompetence občanské

- žáky seznamujeme s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla...) tím, že je musí dodržovat (citace použitého pramene, ve škole není žádný nelegální SW, žáci si chrání své heslo...)
- při zpracovávání informací vedeme žáky ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím internetu i jinými cestami

Kompetence pracovní

- učíme žáky bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou
- žáci mohou využívat ICT pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní růst.

Informatika			
5. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie.	Žák: V1 Využívá základní standardní funkce počítače.	Struktura, funkce a popis počítače Přídavná zařízení Multimediální využití počítače	
	V2 Pracuje s operačním systémem.	Základní funkce operačního systému	

	V3 Spustí program a pracuje s ním.	Práce s oknem, hlavní panel, ovládání programu	
Respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady.	V4 Pracuje bezpečně.	Zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky	
Chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím.	V5 Zabezpečí data před poškozením, ztrátou a zneužitím.	Ukládání dat Zálohování	
Při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty.	V6 Vyhledávání informací na internetu řeší jednoduchou cestou.	Metody a nástroje vyhledávání informací Formulace požadavku při vyhledávání na internetu, vyhledávací atributy	
Vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích.	V7 Využívá informace z portálů, knihoven i databází.	Základní pojmy informační činnosti – informace, informační zdroje, informační instituce Společenský tok informací (vznik, přenos, transformace, zpracování a distribuce informací)	PT: Mediální výchova - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
Komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení.	V8 Využívá internet a běžná komunikační zařízení ke komunikaci.	Základní způsoby komunikace E-mail Chat Telefonování	
Pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru.	V9 Ovládá textový a grafický editor.	Seznámení s formáty souborů – doc, bmp Základní funkce grafického editoru Základní funkce textového editoru	PT: Mediální výchova – tvorba mediálního sdělení

Informatika			
6. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací.	Žák: V1 Používá textový editor s grafickými prvky. V2 Používá grafický editor	Pokročilé funkce textového editoru Počítačová grafika Rastrové programy	

	V3 Vytváří tabulky v tabulkovém procesoru. V4 Vybírá vhodnou aplikaci.	Vektorové programy Základní funkce tabulkového procesoru Vytváření tabulek Porovnávání dat Jednoduché vzorce Zpracování a porovnávání dat	
Uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem.	V5 Používá základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem.	Pokročilé funkce textového editoru Pokročilé funkce grafického editoru	PT: Osobnostní a sociální výchova – kreativita
Pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví.	V6 Respektuje zákony o duševním vlastnictví a s informacemi podle nich zachází.	Ochrana práv k duševnímu vlastnictví, copyright, informační etika	
Používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji.	V7 Formuluje a zapíše požadavek na vyhledání dané informace v internetovém prohlížeči. V8 Uvede různé informační zdroje a zhodnotí získané informace.	Vyhledávací portály Metody a nástroje ověřování informací a informačních zdrojů	
Zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě.	V9 Vytvoří vlastní prezentaci.	Prezentace informací Prezentační programy Multimédia Webové stránky	
Ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost.	V10 Porovnává a provádí kritiku získaných informací. Vyjmenuje různé informační zdroje.	Bezpečná práce s internetem Metody a nástroje ověřování informací a informačních zdrojů Vývojové trendy informačních technologií	

Informatika			
8. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Ovládá práci s textovými	Žák: V1 Používá textový editor a vytváří vlastní	Pokročilé funkce textového editoru	

a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací.	dokumenty. V2 Používá grafický editor pro vlastní publikaci. V3 Vytváří komplexní tabulky v tabulkovém procesoru. V4 Vybírá vhodné aplikace na základě vstupních dat.	Počítačová grafika Nástroje a funkce rastrových editorů Nástroje a funkce vektorových editorů Pokročilé nástroje a funkce tabulkového procesoru Pokročilá práce s tabulkami Pokročilá práce se vzorci Zpracování dat a jejich interpretace	
Uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem.	V5 Používá estetická a typografická pravidla pro práci s dlouhým textem a obrazem.	Pokročilé nástroje funkce textového editoru pro zpracování dokumentů Pokročilé nástroje a funkce grafického editoru a zpracování dokumentů	PT: Osobnostní a sociální výchova – kreativita
Pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví.	V6 Respektuje zákony k duševnímu vlastnictví a řídí se podle nich při zacházení s informacemi.	Zásady ochrany autorských práv a práv duševního vlastnictví, informační etika tvůrce a zprostředkovatele	
Používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji.	V7 Využije pravidel formulace požadavku pro získání dané informace v internetových prohlížečích. V8 Využije a zhodnotí informační zdroje pro získání informace.	Pokročilé využití nástrojů vyhledávacích portálů Použití metod a nástrojů pro ověřování informací a informačních zdrojů	
Zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě.	V9 Vytvoří vlastní prezentaci.	Prezentace informací Prezentační programy Multimédia Základy tvorby webových stránky	
Ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost.	V10 Hodnotí získané informace a ověřuje její platnost. Využívá různé informační zdroje.	Bezpečná práce s internetem Metody a nástroje ověřování informací a informačních zdrojů a hodnotí jejich relevanci Vývojové trendy	

		informačních technologií	
--	--	-----------------------------	--

Informatika			
9. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací.	Žák: V1 Pracuje s běžně užívanými aplikacemi pro zpracování textu, grafiky a tabulek. V2 Pracuje s pokročilými funkcemi tabulkového procesoru.	Práce s fotografií Pokročilé využití práce s vektorovou grafikou Grafika v používaných aplikacích Pokročilé využití funkcí tabulkového procesoru Využití vzorců, základy práce s databázi	
Zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě.	V3 Prezentuje získané informace pomocí webových stránek. V4 Vytvoří prezentaci s aktivními prvky.	Tvorba webových stránek Animace Prezentační programy Pokročilá práce v prezentačních programech Pokročilé využití multimédií	PT: Mediální výchova – práce v realizačním týmu (redakce školního časopisu, rozhlasu, televize či internetového médiu; pravidelnost mediální produkce)
Užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace.	V5 Využívá k zachycení jevů a procesů digitální technologie.	Umělecká výtvarná tvorba – fotografie	Tento výstup je převzat z předmětu výtvarná výchova (V4 Všímá si nových způsobů zobrazení v současném umění a využívá je při tvorbě)
Ovládá základní funkce digitální techniky; diagnostikuje, odstraňuje základní problémy při provozu digitální techniky.	V6 Pojmenuje a použije základní funkce digitálního zařízení. Zná postup při odstraňování základních problémů.	Digitální technika Počítačové programy pro zpracovávání hlasových a grafických informací	PT: Osobnostní a sociální výchova – kreativita Tento výstup je převzat z předmětu svět práce
Propojuje vzájemně jednotlivá digitální zařízení.	V7 Vzájemně propojí jednotlivá digitální zařízení.	Digitální technologie – fotoaparát, kamera	Tento výstup je převzat z předmětu svět práce
Pracuje uživatelským způsobem s mobilními	V8 Používá mobilní technologie.	Digitální technologie – bezdrátová technologie,	Tento výstup je převzat z předmětu

technologemi – cestování, obchod, vzdělávání, zábava.		navigační technologie	svět práce
Ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením.	V9 Používá digitální techniku a zabezpečí ji.	Digitální technika – počítač, periferní a digitální zařízení	Tento výstup je převzat z předmětu svět práce
Dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu.	V10 Demonstruje bezpečnostní pravidla při práci s digitální technikou. Poskytne první pomoc při úrazu.	Digitální technika – počítač, periferní digitální zařízení Zásady první pomoci	Tento výstup je převzat z předmětu svět práce

5.9 Člověk a jeho svět (Čs)

Charakteristika předmětu

Cílem předmětu je naučit žáky orientovat se ve světě informací týkajících se především našeho regionu, rozšířit jim slovní zásobu v osvojovaných tématech, seznámit je s rozdíly mezi lidmi a vést je k tolerantnímu chování k odlišným kulturám, dále pak utvářet u žáků ohleduplný vztah k přírodě a kulturním výtvorům a vést je ke zdravému životnímu stylu, dbáme na prevenci bezpečnosti a zdraví žáků ve škole i mimo školu včetně situací ohrožení.

Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky a zdraví a bezpečí. Výuka je převážně organizována formou vyučovací hodiny se začleňováním krátkodobých projektů.

Obsahem předmětu je postupné naplňování očekávaných výstupů stanovených RVP pro ZV pro oblast Člověk a jeho svět s důrazem na poznatky, dovednosti a zkušenosti žáků z praktického života. Tím jsou dány i metody práce zaměřené na samostatnou a skupinovou práci žáků. Předmět je zaměřen především na pozorování a pojmenovávání věcí, jevů a dějů, jejich vzájemné vztahy a souvislosti, poznávání sebe i svého nejbližšího okolí, všímání krás lidských výtvorů a přírodních jevů a jejich ochranu. Osvojují si bezpečné chování, vzájemnou pomoc a poskytování první pomoci. Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd. Součástí výuky jsou praktické exkurze. Předmět rozvíjí Minimální preventivní program v těchto oblastech vědomostí a dovedností žáka:

- zájmovou činnost
- soužití v sociální skupině
- negativní a pozitivní jevy společnosti
- asertivní chování
- zdravý životní styl
- mravní zásady
- formování vlastních názorů na život a svět.

Předmět využívá některá průřezová témata (uvedena v tabulce vzdělávacího obsahu vyuč. předmětu) a podílí se na naplňování cílů školního programu EVVO. Propojuje různé vzdělávací oblasti např. český jazyk – informace a sdělovací prostředky, matematika – vážení, měření, tělesná výchova – zdraví, člověk.

Člověk a jeho svět se vyučuje pouze na 1. stupni v 1. – 3. ročníku vždy 2 hodiny týdně.

Výuka probíhá v kmenových třídách, počítačové učebně, na školním pozemku a v okolí obce.

Výchovné a vzdělávací postupy směřující k utváření klíčových kompetencí

S ohledem na individuální schopnosti a možnosti žáka rozvíjíme tyto kompetence:

Kompetence k učení

- učíme žáky vyhledávat a třídit informace o přírodě a společnosti z nejrůznějších zdrojů (knihy, časopisy, internet)
- učíme žáky pracovat se základními termíny z oblasti přírody a společnosti
- vedeme žáky k pozorování svého okolí a provádění jednoduchých pokusů
- učíme žáky zhodnotit práci v hodině

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky samostatně řešit zadané problémy a úkoly související s přírodou a společností
- vedeme žáky k zapojování do diskuse o problémech, které zkoumali
- učíme žáky ověřovat si prakticky správnost řešení problémů z oblasti přírody
- učíme žáky samostatně pozorovat jevy kolem sebe, vyhodnocovat výsledky

Kompetence komunikativní

- rozvíjíme u žáků dovednost správně formulovat své myšlenky o přírodě a společnosti
- učíme žáky porozumět různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, přemýšlet o nich a využívat je ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení do společenského dění
- vedeme žáky k využití získaných komunikativních dovedností k vytváření vztahů potřebných ke spolupráci s ostatními
- učíme žáky předávat získané informace spolužákům
- vedeme žáky k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky spolupracovat ve skupině při řešení úkolů
- podílíme se s žáky na vytváření pravidel v týmu
- učíme žáky poskytnout pomoc ve škole i v běžném životě a také o ni umět požádat
- rozvíjíme u žáků správné hygienické návyky a podporujeme je v pozitivním smýšlení o sobě samém

Kompetence občanské

- vedeme žáky k tolerování odlišností druhých lidí a jednání na základě respektu
- vedeme žáky k ochraně svého zdraví i zdraví druhých, k odmítání násilí
- seznamujeme žáky s pravidly chování ve společnosti
- učíme žáky zodpovědně se chovat v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- rozvíjíme zásady slušného chování a vedeme žáky k uvědomělému plnění povinností, seznamujeme je s jejich právy
- vedeme žáky k poznávání podstaty zdraví a příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení

Kompetence pracovní

- učíme žáky používat bezpečně nástroje a pomůcky potřebné ke zkoumání přírodních jevů
- vedeme žáky k dodržování pracovního postupu při pokusech, pozorování a zkoumání jevů a k dokončení započaté práce
- upevňujeme v žácích pracovní návyky – vedení sešitu, kresba obrázků, umožňujeme prezentaci výsledků vlastní práce nebo práce skupin.

Člověk a jeho svět			
1. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené	Žák: V1 Popíše cestu do školy a osvojuje si pravidla silničního provozu.	Orientace v prostoru bydliště a školy Základní dopravní značky	

místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí.			
Rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům.	V2 Poznává role rodinných příslušníků a vztahy v širší rodině. V3 Akceptuje zásady správného chování v zájmu svého zdraví.	Rodina Domov, vlast Povolání Školák Školní řád ZŠ Pravidla ve třídě	
Pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích.	V4 Pozoruje roční období a viditelné proměny v nich.	Změny přírody Roční období Měsíce Týden	
Uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví.	V5 Pojmenuje části lidského těla; dodržuje hygienické návyky.	Části lidského těla Hygienické zásady Hodiny	PT: Osobnostní a sociální výchova – sebepoznání a sebepojetí (moje tělo)
Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek.	V6 Zvládá vzájemnou komunikaci mezi svými vrstevníky a neznámými jedinci.	Jednoduchá pravidla komunikace	PT: Osobnostní a sociální výchova – poznávání lidí (vzájemné poznávání ve skupině)
Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech.	V7 Reaguje na pokyny při mimořádných událostech.	Situace hromadného ohrožení	

Člověk a jeho svět			
2. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Vyznačí	Žák: V1 Popíše cestu	Orientace v místě	

v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí.	do školy a zpět a používá pravidla pro chodce.	bydliště a školy Riziková místa a situace	
Rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i jejich nedostatkům.	V2 Pojmenuje příslušníky rodiny. V3 Respektuje rozdíly mezi lidmi. V4 Dodržuje zásady bezpečnosti ve škole.	Moje rodina Svátky Ohleduplnost Etické zásady Řád školy Klima třídy	PT: Osobnostní a sociální výchova – mezilidské vztahy (péče o dobré vztahy, vztahy a naše třída)
Odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností.	V5 Orientuje se v povoláních členů rodiny, chápe význam různých prac. činností.	Práce a volný čas Povolání	
Pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích.	V6 Určuje roční období.	Roční období, měsíce Živočichové Rostliny Stromy Ovoce, zelenina	PT: Environmentální výchova – ekosystémy (les, pole)
Uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví.	V7 Určuje části lidského těla a dodržuje hygienické a režimové návyky.	Lidské tělo Hygienické návyky Denní režim Hodiny Potraviny a výživa	PT: Environmentální výchova – vztah člověka k prostředí (náš životní styl) PT: Osobnostní a sociální výchova – seberegulace a sebeorganizace (organizace času)
Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek.	V8 Vzájemně komunikuje mezi svými vrstevníky a neznámými jedinci. V9 Požádá o pomoc.	Pravidla komunikace včetně modelové situace Čísla tísňového volání Nemoc a úraz	
Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech.	V10 Reaguje na pokyny dospělých v situacích hromadného ohrožení.	Situace hromadného ohrožení	

Člověk a jeho svět			
3. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí.	Žák: V1 Načrtne plán místa svého bydliště a vyznačí místa možného nebezpečí.	Domov, rodina Škola Naše město Plán, značky	
Začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě).	V2 Pojmenuje kraj, do kterého obec náleží, a pozoruje a popíše změny ve své obci.	Naše město Krajina v okolí domova Naše vlast	PT: Environmentální výchova – vztah člověka k prostředí (naše obec)
Rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby estetické hodnoty a rozmanitost.	V3 Pojmenuje přírodniny a lidské výtvoř v krajině svého domova, vyjádří rozmanitost a estetickou hodnotu krajiny.	Přírodniny a lidské výtvoř Rozmanitost krajiny	PT: Environmentální výchova – ekosystémy (kulturní krajina)
Rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem a nedostatkům.	V4 Osvojuje si vhodné chování ke spolužákům.	Práva dítěte Mezilidské vztahy	PT: Osobnostní a sociální výchova – mezilidské vztahy (chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc) PT: Multikulturní výchova – lidské vztahy (význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti, právo všech lidí žít společně)
Využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti.	V5 Orientuje se v časových údajích, používá je v denním životě.	Určování času Denní režim	
Pojmenuje některé	V6 Pojmenuje některé	Osobnosti	PT: Výchova

rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije.	rodáky, významné události obce a interpretuje některé pověsti.	Historie obce Pověsti	demokratického občana – občan, občanská společnost a stát (občan jako odp. člen spol.) PT: Multikulturní výchova – kulturní rozdíly
Uplatňuje elementární poznatky o sobě, rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost.	V7 Popíše život ve své rodině. V8 Popíše zvyky v průběhu roku.	Rodinný život Lidská činnost Jak se žilo dříve Svátky, výročí, zvyky	
Pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích.	V9 Všimá si změn v přírodě a popisuje je.	Roční období Rozmanitost života v přírodě	
Roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě.	V10 Rozlišuje přírodniny živé a neživé, živé přírodniny třídí dle zákl. znaků a uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě.	Rostliny, houby a živočichové Organismy v dané lokalitě Ochrana přírody	PT: Environmentální výchova – základní podmínky života (voda, ovzduší)
Provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů.	V11 Zkoumá známé jednoduché látky a měří základní veličiny.	Látky a jejich vlastnosti Jednoduché pokusy	
Uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví.	V12 Poznává a popisuje lidské tělo a dbá na zásady zdravého životního stylu.	Člověk Hygienické návyky Zdravá strava	PT: Osobnostní a sociální výchova – sebepoznání a sebepojetí (já jako zdroj informací o sobě, druhí jako zdroj informací o mně, moje vztahy k druhým lidem) PT: Environmentální výchova – vztah člověka k prostředí
Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci,	V13 Odhadne podezřelou osobu a nebezpečnou situaci	Modelové situace Číslo tísňového volání	

odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek.	a požádá o pomoc; ví jak komunikovat s operátory tísňových linek.		
Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech. Rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času: uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných. Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která jemu nepříjemná: v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek.	V14 Reaguje přiměřeně na pokyny dospělých v situacích hromadného ohrožení.	Situace hromadného ohrožení	Přesunuto do projektu: Dopravní výchova Přesunuto do projektů: Dopravní výchova, Ochrana člověka za mimořádných událostí

5.10 Společnost a my (Sm)

Charakteristika předmětu

Cílem předmětu je poznávání místní a okolní krajiny a vytváření si tak počáteční představy o České republice a Evropě, o přírodě, kultuře, historii, o životě lidí a způsobu života předků v různých historických obdobích, dále pak orientace v terénu a práce s mapou. Žák by měl získat odpovědný vztah ke kulturnímu bohatství a dědictví, přírodnímu prostředí a historickým památkám. Tato oblast seznamuje žáky se společenskými, kulturními, zeměpisnými a historickými okolnostmi života. Dále seznamuje s důležitými událostmi a významnými osobnostmi regionálních a národních dějin, rozvíjí zájem žáků o poznávání života, tradic, zvyklostí lidí v různých historických obdobích.

Obsahem předmětu je postupné naplňování očekávaných výstupů stanovených RVP pro ZV pro oblast Člověk a jeho svět s důrazem na poznatky, dovednosti a zkušenosti žáků z praktického života. Tím jsou dány i metody práce zaměřené na samostatnou a skupinovou práci žáků. Předmět je zaměřen především na pozorování a pojmenovávání věcí, jevů a dějů, jejich vzájemné vztahy a souvislosti, poznávání blízkého okolí, všímání krás lidských výtvarů a historii naší vlasti. Součástí výuky jsou praktické exkurze, návštěvy výstav, muzeí a kulturních památek. Zvýšená pozornost je věnována nadaným žákům, které podněcujeme k podrobnějšímu vyhledávání informací k vlastivědné tematice. Předmět rozvíjí Minimální preventivní program v těchto oblastech vědomostí a dovedností žáka:

- zájmovou činnost
- soužití v sociální skupině
- negativní a pozitivní jevy společnosti
- asertivní chování
- zdravý životní styl
- mravní zásady
- formování vlastních názorů na život a svět.

Předmět využívá některá průřezová témata (uvedena v tabulce vzdělávacího obsahu vyuč. předmětu) a podílí se na naplňování cílů školního programu EVVO. Propojuje různé vzdělávací oblasti (např. český jazyk – vlastní jména, matematika – měření, letopočty, výtvarná výchova – pravěké kresby, atd.).

Předmět se vyučuje pouze na 1. stupni ve 4. ročníku, 1 hodina týdně je posílána o ½ hodiny z disponibilní časové dotace (vyučující si může přesunout tuto disponibilní časovou dotaci do jednoho pololetí v rozmezí jedné hodiny týdně). V 5. ročníku se předmět vyučuje 2 hodiny týdně. Výuka probíhá v kmenových třídách, počítačové učebně a v okolí obce. Výuka je převážně organizována formou vyučovací hodiny se začleňováním krátkodobých projektů.

Výchovné a vzdělávací postupy směřující k utváření klíčových kompetencí

S ohledem na individuální schopnosti a možnosti žáka rozvíjíme tyto kompetence:

Kompetence k učení

- učíme žáky pracovat s mapou a časovou přímkou
- vedeme žáky k aktivnímu vyhledávání a třídění základních informací, které jim umožní seznamovat se s historií a současností našeho národa
- seznamujeme žáky se základními termíny a symboly ze zeměpisné a historické oblasti
- učíme žáky zhodnotit svou práci

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky vyhledávat informace o naší zemi, politickém zřízení, hospodářském a kulturním významu
- učíme žáky vnímat náboženské a rasové problémy ve společnosti
- seznamujeme žáky s vlivem lidské činnosti na poškozování životního prostředí

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k porozumění různých typů textů, map a obrazových materiálů, ke schopnosti je jednoduše a výstižně prezentovat
- učíme žáky formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory na lidskou společnost a historické události
- umožňujeme žákům předat získané zkušenosti a vlastní prožitky z cestování
- vedeme žáky k využití informačních a komunikačních prostředků pro vlastivědné a historické přiblížení situace (PC, TV, DVD, časopisy a noviny)

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky uplatnit se v kolektivu a respektovat role ve skupině
- vedeme žáky k utváření příjemné atmosféry při společné práci se zeměpisnými a historickými materiály
- umožňujeme žákům prezentovat své názory při charakterizování historických událostí a geografických jevů
- při exkurzích a zeměpisných vycházkách učíme žáky poskytnout pomoc nebo o ni požádat

Kompetence občanské

- učíme žáky respektovat přesvědčení druhých lidí, schopnosti vcítit se do problémů druhých lidí
- vedeme žáky k národnostní, náboženské a kulturní toleranci
- učíme žáky respektovat a chránit naše národní tradice, kulturní i historické dědictví
- učíme žáky vnímat společenské problémy

Kompetence pracovní

- učíme žáky orientovat se na historické přímce, na mapě, v učebnici a atlase
- vedeme žáky k pečlivé úpravě sešitů a plnění úkolů
- umožňujeme prezentace výsledků své práce nebo práce skupiny.

Společnost a my			
4. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu.	Žák: V1 Popíše polohu svého bydliště.	Obec (město) – místní krajina	
Určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě.	V2 Orientuje se podle mapy.	Orientace na mapě Světové strany	
Rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam.	V3 Pojmenuje hlavní orgány státní moci, symboly našeho státu s objasněním jejich významu.	Státní zřízení Státní symboly	
Vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě).	V4 Posoudí mezilidské vztahy. V5 Dodržuje pravidla třídy.	Soužití lidí Principy demokracie Korupce Práva a povinnosti žáků školy	PT: Výchova demokrat. občana – občan, občanská společnost a stát (vzájemná komunikace, spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole) – formy participace občanů v politickém životě
Rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy.	V6 Rozpozná protiprávní jednání a chování.	Lidská práva a práva dítěte Rizikové situace Rizikové chování	
Pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy.	V7 Orientuje se na časové přímce.	Dějiny v naší zemi	
Využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako	V8 Vyhledává informace o životě v minulosti	Báje a mýty Pověsti Regionální památky	PT: Výchova k myšlení v evropských

informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek.	v dosažitelných zdrojích.		a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá (místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě)
Srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik.	V9 Hledá rozdíly ve způsobu života v současnosti a minulosti se zvláštním zřetelem k regionu.	Proměny způsobu života Bydlení Předměty denní potřeby	PT: Environmentální výchova – lidské aktivity a problémy životního prostředí (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit)

Společnost a my			
5. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě.	Žák: V1 Určí světové strany a orientuje se dle nich. V2 Dodržuje zásady bezpečného pohybu v přírodě.	Orientace mapy Zásady bezpečnosti	
Rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli.	V3 Používá různé druhy map, náčrtů a plánů a čte v nich.	Mapy Zemský povrch a jeho tvary Vodstvo	PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – objevujeme Evropu a svět (naše vlast a Evropa) – jsme Evropané
Vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického.	V4 Popíše zvláštnosti a rozdíly jednotlivých regionů v ČR a posoudí jednoduše jejich význam.	Regiony ČR Význam regionů	PT: Výchova demokratického občana – formy vlády, principy demokracie
Zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti	V5 Reprodukuje zážitky z cestování, porovná způsob života a přírodu	Evropa a svět	

z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích.	v naší vlasti i v jiných zemích.		
Vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě).	V6 Porovná mezilidské vztahy, vyvodí a dodržuje pravidla ve škole.	Soužití lidí Lidská práva a práva dítěte Zvládání vlastní emocionality	PT: Výchova demokratického občana – občanská společnost a škola (demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole) PT: Multikulturní výchova – princip sociálního smíru a solidarity
Rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení.	V7 Obhájí své názory a přijme názor druhých, toleruje individualitu jedince, spolupracuje.	Individuální zvláštnosti jedince Předcházení konfliktům	PT: Osobnostní a sociální výchova – poznávání lidí (vzájemné poznávání se ve skupině/třídě, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech)
Poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města).	V8 Všímá si vlivů globálních problémů na společnost a životní prostředí, navrhne možnosti zlepšení.	Významné sociální problémy Globální problémy přírodního prostředí Podoby a projevy kultury	
Pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy.	V9 Pracuje s časovými údaji a jejich vztahy.	Dějiny naší země	
Využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek.	V10 Vybírá potřebné informace k pochopení minulosti. V11 Zdůvodní základní význam chráněných částí přírody.	Minulost kraje a naší vlasti Kulturní památky Chráněné části přírody	
Rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik.	V12 Orientuje se ve významných událostech minulosti a současnosti naší země se zvláštním zřetelem k regionu.	Významné události naší země	

5.11 Příroda a my (Pm)

Charakteristika předmětu

Cílem předmětu je získávání základních vědomostí o Zemi, poznávání základních jevů a vztahů v přírodě, poznávání souvislostí mezi organismy navzájem, mezi organismy a prostředím i mezi člověkem a ostatní biosférou, dále rozvíjení poznávání, pozorování a zkoumání přírody, vytváření kladného vztahu k přírodě, zdravému způsobu života a k ochraně životního prostředí, dále pak utváření pracovních návyků v samostatné a skupinové práci. V předmětu Příroda a my dbáme na prevenci bezpečnosti a zdraví žáků ve škole i mimo školu.

Obsahem předmětu je postupné naplňování očekávaných výstupů stanovených RVP pro ZV pro oblast Člověk a jeho svět s důrazem na poznatky, dovednosti a zkušenosti žáků z praktického života. Tím jsou dány i metody práce zaměřené na samostatnou a skupinovou práci žáků. Předmět je zaměřen především na pozorování a pojmenovávání věcí, jevů a dějů, jejich vzájemné vztahy a souvislosti, poznávání sebe i svého okolí, všímání krás přírodních jevů. Součástí výuky jsou praktické exkurze. Zvýšená pozornost je věnována nadaným žákům, na něž jsou kladeny zvýšené nároky ve vyhledávání, třídění a zpracovávání informací, v samostatném experimentování a pozorování přírodního tématu. Předmět rozvíjí Minimální preventivní program v těchto oblastech vědomostí a dovedností žáka:

- zájmovou činnost
- soužití v sociální skupině
- negativní a pozitivní jevy společnosti
- asertivní chování
- zdravý životní styl
- mravní zásady
- formování vlastních názorů na život a svět.

Předmět využívá některá průřezová témata (uvedena v tabulce vzdělávacího obsahu vyuč. předmětu) a podílí se na naplňování cílů školního programu EVVO. Propojuje různé vzdělávací oblasti (např. český jazyk – informace o přírodě, matematika – vážení, měření, tělesná výchova – zdraví, člověk).

Předmět příroda a my se vyučuje pouze na 1. stupni ve 4. ročníku, 1 hodina týdně je posílena o ½ hodiny z disponibilní časové dotace (vyučující si může přesunout tuto disponibilní časovou dotaci do jednoho pololetí v rozmezí jedné hodiny týdně). V 5. ročníku se předmět vyučuje 2 hodiny týdně.

Výuka probíhá v kmenových třídách, počítačové učebně, na školním pozemku a v okolí obce. Výuka je převážně organizována formou vyučovací hodiny se začleňováním krátkodobých projektů. Tato oblast umožňuje žákům poznávat přírodu, člověka a prostředí, ve kterém žijí.

Výchovné a vzdělávací postupy směřující k utváření klíčových kompetencí

S ohledem na individuální schopnosti a možnosti žáka rozvíjíme tyto kompetence:

Kompetence k učení

- učíme žáky vyhledávat a třdit informace z nejrůznějších zdrojů – knihy, časopisy, internet, které jim umožní seznámení s živou a neživou přírodou
- učíme žáky pracovat s obecně užívanými termíny a symboly z oblasti přírody
- vedeme žáky k pozorování a zkoumání přírody a ke zpracování získaných poznatků
- učíme žáky zhodnotit svou činnost a práci

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k vyhledávání informací potřebných k řešení problémů týkajících se poškozování životního prostředí a k přemýšlení o důsledcích poškozování životního prostředí
- vedeme žáky k diskusi o přírodních jevech
- vedeme žáky k experimentování s přírodninami
- vedeme žáky k samostatnému řešení problémů ve skupině

Kompetence komunikativní

- učíme žáky správně formulovat a vyjadřovat své názory na přírodní jevy

- seznamujeme žáky s různými typy textů a obrazových materiálů z oblasti přírody
- vedeme žáky k předávání poznatků z médií a vlastních zkušeností
- učíme žáky využívat mediální prostředky pro získávání informací o zemi, člověku a ostatní biosféře
- vedeme žáky k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky ke schopnosti pracovat ve dvojicích a v menší skupině při vyhledávání informací a zpracovávání výstupů v oblasti přírodovědného charakteru
- stanovujeme s žáky pravidla pro činnost skupiny a vedeme je k jejich dodržování

Kompetence občanské

- vedeme žáky k aktivnímu zapojování se do ochrany životního prostředí
- seznamujeme žáky se škodlivostí používání drog a jiných návykových látek ve spojitosti se zdravím člověka
- učíme žáky zodpovědně se chovat v situacích ohrožujících život (požár, nehoda)
- učíme žáky chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy
- učíme žáky důležitosti ochrany životního prostředí
- vedeme žáky k poznávání podstaty zdraví a příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení

Kompetence pracovní

- učíme žáky používat bezpečně nástroje a vybavení při pozorování přírody
- seznamujeme žáky s vlastnostmi některých materiálů
- poukazujeme na možná zdravotní a hygienická rizika při práci a vedeme žáky k jejich omezení
- učíme žáky poskytnout první pomoc
- podněcujeme u žáků dobré pracovní návyky – úhlednost sešitů, kresba obrázků.

Příroda a my			
4. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka.	Žák: V1 Rozlišuje prvky živé a neživé přírody a popisuje vztah člověka k přírodě a jeho vliv na ni.	Živá a neživá příroda Ochrana přírody Základní nerosty a horniny	PT: Environmentální výchova – ekosystémy (les, pole, vodní zdroje, lidské sídlo, kulturní krajina)
Vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období.	V2 Hledá souvislosti mezi pohybem Země a střídáním času a ročních období.	Planeta Země Den a noc Roční období	
Porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky	V3 Popisuje základní projevy života organismů a třídí organismy do skupin.	Znaky života Životní potřeby a projevy Rostliny Houby	

třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy.		Živočichové	
Účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob.	V4 Vytvoří si denní režim.	Denní režim	PT: Mediální výchova – fungování a vliv médií ve společnosti (vliv médií na uspořádání dne)
Uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou.	V5 Uplatňuje zásady zdravého životního stylu.	Zdravý životní styl Správná výživa Pitný režim Hygiena Výběr a způsob uchování potravin Vhodná skladba potravin Reklamní vlivy	
Rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc.	V6 Ošetří drobná poranění. V7 Při životu ohrožujícím zranění zavolá na linku tísňového volání.	Ošetření drobných poranění Číslo tísňového volání	PT: Osobnostní a sociální výchova – mezilidské vztahy (pomoc)

Příroda a my			
5. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka.	Žák: V1 Zjišťuje propojenost živé a neživé přírody, objasňuje kladný i záporný vliv člověka na přírodu.	Živá a neživá příroda Odpovědnost lidí za přírodu	PT: Environmentální výchova – ekosystémy (les, pole, vodní zdroje, lidské sídlo, kulturní krajina) – základní podmínky života (ochrana biologických druhů, přírodní zdroje) – lidské aktivity a problémy životního prostředí (průmysl a životní

			prostředí, odpady a hospodaření s odpady, ochrana přírody) – vztah člověka k prostředí (naš životní styl - – odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí)
Vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období.	V2 Popíše Zemi jako součást sluneční soustavy.	Sluneční soustava Den a noc Roční období	
Zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí.	V3 Uvede vztah mezi rostlinstvem, živočištvem a teplotními pásy na Zemi.	Podnebí a počasí Rozmanitost podmínek života na Zemi	
Porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy.	V4 Porovnává základní projevy života konkrétních organismů a třídí je.	Průběh a způsob života Výživa Stavba těla Rostliny Houby Živočichové	
Zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat.	V5 Vyhledává klady a zápory v činnosti člověka v přírodě.	Ochrana životního prostředí Ochrana rostlin a živočichů Likvidace odpadů	
Založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu.	V6 Provádí jednoduché pokusy a vyhodnotí jejich výsledky.	Pokusy s přírodninami	
Využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu	V7 Popisuje vnitřní orgány a jejich funkce a používá získané vědomosti k podpoře vlastního zdravého způsobu života.	Stavba těla Základní funkce a projevy Životní potřeby člověka	PT: Osobnostní a sociální výchova – sebepoznání a sebepojetí (moje tělo, moje psychika) PT:

životu.			Environmentální výchova – vztah člověka k prostředí (prostředí a zdraví)
Rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození.	V8 Popisuje etapy lidského života.	Vývoj jedince (sexuální výchova)	
Účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob.	V9 Plánuje svou práci a volný čas.	Denní režim Pohybový režim	PT: Osobnostní a sociální výchova – seberegulace a sebeorganizace (organizace vlastního času, plánování učení a studia)
Uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista.	V10 Uplatňuje účelné způsoby chování při mimořádných událostech.	Živelné pohromy a ekologické katastrofy	PT: Osobnostní a sociální výchova – řešení problémů a rozhodovací dovednosti (rozhodování z hlediska různých typů problémů) Část výstupu je plněna v projektu Dopravní výchova.
Předvede v model. situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek.	V11 Předvede způsoby odmítání návykových látek.	Návykové látky Závislosti Vliv médií	
Rozpozná život ohrožující zranění, ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc.	V12 Ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc.	Ošetření drobných úrazů a poranění Důležitá telefonní čísla	PT: Osobnostní a sociální výchova – hodnoty, postoje, praktická etika (pomáhající a prosociální chování)
Uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku.	V13 Chová se ohleduplně k druhému pohlaví. V14 Orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování.	Rodičovství Partnerství Manželství Rodina Vztahy Základy sexuální výchovy Etická stránka sexuality Etická stránka vztahů Nemoci přenosné a nepřenositelné Ochrana před infekcemi přenosnými krví	PT: Osobnostní a sociální výchova – sebepoznání a sebepojetí (moje vztahy k druhým lidem)

Stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí: v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit. Uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události, vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista.		(hepatitida, HIV/AIDS)	Přesunuto do projektu: Ochrana člověka za mimořádných událostí Přesunuto do projektů: Dopravní výchova, Ochrana člověka za mimořádných událostí
---	--	------------------------	---

5.12 Dějepis (D)

Charakteristika předmětu

Cílem předmětu je zprostředkovat žákům poznání, jak se postupně mění způsob života lidí v hlavních obdobích společenského vývoje, naučit je orientovat se ve významných obdobích národních dějin. Žáci by měli pochopit souvislosti národních a světových dějin, měli by dokázat vysvětlit příčiny a důsledky hlavních dějinných událostí. Cílem je také vést žáky ke schopnosti zaujímat vlastní stanovisko k hlavním historickým událostem a k účtě ke kulturnímu dědictví.

Obsahem předmětu je postupné naplňování očekávaných výstupů stanovených RVP pro ZV pro dějepis a využívání mezipředmětových vztahů. Důraz je kladen na hlubší poznávání dějin vlastního národa (regionu) v kontextu s evropským vývojem, pochopení významných vztahů mezi dějinami regionu, národa, okolních zemí a světa. Výuka je převážně organizována formou vyučovací hodiny. Součástí výuky jsou exkurze (návštěvy kulturních památek, muzeí). Předmět rozvíjí Minimální preventivní program v těchto oblastech vědomostí a dovedností žáka:

- zájmovou činnost
- soužití v sociální skupině
- negativní a pozitivní jevy společnosti
- asertivní chování
- zdravý životní styl
- mravní zásady
- formování vlastních názorů na život a svět.

Předmět rozvíjí též některá průřezová témata (viz tabulka vzdělávací obsah vyučovacího předmětu), propojuje další vzdělávací oblasti.

Dějepis se vyučuje v 6. až 9. ročníku 2 hodiny týdně. Výuka se uskutečňuje v přidělených učebnách s možností využití počítačové učebny pro upevnění probíraného učiva daného ročníku.

Výchovné a vzdělávací postupy směřující k utváření klíčových kompetencí

S ohledem na individuální schopnosti a možnosti žáka rozvíjíme tyto kompetence:

Kompetence k učení

- vedeme žáky ke zhodnocení své práce v předmětu

- vedeme je k získávání a vyhledávání poznatků z nejrozličnějších zdrojů (internet, encyklopedie, odborná literatura), které žákům umožní poznávání dějin vlastního národa (regionu) v kontextu s evropským vývojem
- učíme žáky pracovat se základními pojmy a letopočty, které pak následně dokáží zařadit do širších historických souvislostí, a vytvářet si ucelený pohled na jevy ve společnosti
- podněcujeme žáky k vnímání souvislostí v národních i světových dějinách

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky rozpoznat příčiny problémů vedoucích k válkám a přemýšlet o jejich příčinách a důsledcích
- vedeme je k vyhledávání informací vhodných k charakterizování nejdůležitějších historických událostí
- vedeme je k zaujímání vlastních stanovisek k nejdůležitějším historickým událostem

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k výstižnému a kultivovanému vyjádření svých názorů na daná historická témata
- učíme je obhájit svůj názor na historické události a respektovat názor druhých
- učíme žáky porozumět různým typům písemných, zvukových i obrazových záznamů (např. historické mapy,...)
- vedeme je k předávání poznatků z exkurzí

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k účinné spolupráci ve skupině při vytváření dějepisných projektů
- učíme žáky uplatnit se v kolektivu, rozlišit a respektovat role ve skupině (sběr a třídění dat, vytváření schémat, grafů a map, prezentace,...)
- umožňujeme žákům prezentovat a obhajovat vlastní myšlenky při charakterizování historických událostí jednotlivých zemí a regionů
- upozorňujeme žáky na to, že dějiny jsou nedílnou součástí lidské společnosti
- učíme žáky respektovat rozdílné názory druhých lidí na dějinné události a čerpat z nich poučení

Kompetence občanské

- vedeme žáky k aktivnímu zapojování se do kulturního dění ve městě
- vedeme žáky k národnostní, náboženské a kulturní toleranci
- učíme žáky respektovat a chránit naše národní tradice, kulturní i historické dědictví a projevovali pozitivní postoj k uměleckým hodnotám
- učíme žáky vnímat společenské i celosvětové problémy

Kompetence pracovní

- učíme žáky využívat a vyhledávat důležité informace z rozličných zdrojů, orientovat se na historické přímce, na mapě, v učebnici a atlase
- vedeme žáky k tvorbě schémat, grafů, modelů, kresbě obrázků, zhotovování jednoduchých nástrojů, oděvů
- učíme žáky prezentovat výsledky své práce nebo práce skupiny.

Dějepis			
6. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby poznatků dějepisných poznatků.	Žák: V1 Vysvětlí význam znalostí základních pojmů a událostí pro život člověka a uvede příklady.	Význam studia dějin	

Uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány.	V2 Rozlišuje hmotné a písemné prameny a základní instituce (muzeum, archiv).	Historické prameny	
Orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu.	V3 Orientuje se na časové ose a v historické mapě. V4 Vyjmenuje chronologicky jednotlivá období lidských dějin.	Měření času Dějinná období	
Charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu.	V5 Rozliší jednotlivé vývojové typy člověka a stručně popíše jejich rozdíly. V6 Popíše nástroje, způsob života a umění pravěkých lidí.	Starší doba kamenná Život v pravěku	
Objasní význam zemědělství, dobytkařství a zpracování kovů pro lidskou společnost.	V7 Vysvětlí důležitost pravěkého zemědělství a způsobů zpracování kovů.	Mladší doba kamenná Doba bronzová Doba železná	
Uvede příklady archeologických kultur na našem území.	V8 Uvede charakteristické znaky pravěkých kultur na našem území.	Pravěké umění	Mezipřed. vztahy Vv – dějiny umění
Rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací.	V9 Vysvětlí vliv přírodních podmínek na utváření nejstarších starověkých států.	Mezopotámie Egypt Palestina Indie Čína Kréta	
Uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví.	V10 Vybere důležité památky zařazené do seznamu památek UNESCO.	Starověké památky	
Demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem.	V11 Uvede nejvýznamnější osobnosti antické kultury a jejich přínos pro evropskou kulturu. V12 Vysvětlí vznik křesťanství.	Antická vzdělanost a kultura Vznik křesťanství	PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – jsme Evropané (kořeny a zdroje evropské civilizace)
Porovná formy vlády a postavení společenských skupin	V13 Orientuje se ve způsobech vládnutí a uvede základní	Řecko Řím	

v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie.	rozdíly.		
--	----------	--	--

Dějepis			
7. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států.	Žák: V1 Objasní osídlení Evropy po rozpadu západořímské říše a způsob života v nově utvářených státních útvarech s ohledem na šíření křesťanství.	První státy a říše v Evropě	
Porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti.	V2 Ilustruje na příkladech hlavní znaky významných raně středověkých států.	Franská říše Byzantská říše Arabská říše	PT: Multikulturní výchova – lidské vztahy (vztahy mezi kulturami)
Objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech.	V3 Charakterizuje politický, hospodářský a kulturní vývoj prvních státních útvarů na našem území a jejich postavení v Evropě.	Sámova říše Velká Morava Český stát za Přemyslovců Český stát za Lucemburků	PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – jsme Evropané (klíčové mezníky evropské historie)
Vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám.	V4 Objasní úlohu a postavení církve ve středověké společnosti. V5 Vysvětlí význam křížových výprav.	Středověká společnost Křížové výpravy Stoletá válka Asijské státy ve 12.-15.st. Vznik Španělského království	PT: Multikulturní výchova – etnický původ (různé zp. života, odlišné myšlení a vnímání světa)
Ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury.	V6 Popíše strukturu středověké společnosti a způsob života jednotlivých vrstev. V7 Charakterizuje hl. znaky románské a gotické kultury.	Středověká společnost Románská kultura Gotická kultura	Mezipřed. vztahy: Vv – dějiny umění
Vysvětlí znovuoobjevení antického ideálu člověka, nové	V8 Charakterizuje: humanismus, renesanci, reformaci,	Humanismus a renesance Reformace	PT. Multikulturní výchova – kulturní difference

myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky.	protireformaci a popíše základní rozdíly mezi nimi.	a protireformace	(poznávání vlastního kulturního zakotvení)
Vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život.	V9 Objasní význam husitské revoluce na vývoj českého státu.	Jan Hus Husitská revoluce Český stát za vlády Jiřího z Poděbrad	
Popíše a demonstruje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky.	V10 Popíše hlavní objevné cesty a vysvětlí jejich význam v souvislosti se změnami ve společnosti.	Zámořské objevy Společnost na počátku novověku	
Objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie.	V11 Charakterizuje politický, náboženský, hospodářský a kulturní život v českých zemích v rámci habsburské monarchie.	Český stát za vlády Jagellonců Český stát za vlády Habsburků Španělsko na počátku novověku Anglie na počátku novověku Francie na počátku novověku Rusko na počátku novověku	
Objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky.	V12 Popíše příčiny, průběh a důsledky třicetileté války pro české země a Evropu.	České stavovské povstání Třicetiletá válka	

Dějepis			
8. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchii, parlamentarismus.	Žák: V1 Charakterizuje: absolutismus, konstituční monarchii, parlamentarismus a vysvětlí rozdíly mezi nimi.	Francie za vlády Ludvíka XIV. Rusko za vlády Petra I. a Kateřiny II. Prusko	
Rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek.	V2 Charakterizuje hlavní znaky barokní kultury, klasicismu a romantismu a uvede příklady významných představitelů a kulturních památek.	Baroko Rokoko Klasicismus Romantismus	Mezipřed. vztahy: Vv – dějiny umění
Vysvětlí podstatné	V3 Charakterizuje	Osvícenství	

ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti.	a porovná vývoj v jednotlivých částech světa a zrod moderní vědy.	Habsburská monarchie ve 2. pol. 17. st. – 2. pol. 18. st. Osvícenský absolutismus za vlády Marie Terezie Osvícenský absolutismus za vlády Josefa II. Průmyslová revoluce Vznik USA Evropský kolonialismus Společnost v novověku Moderní věda	PT: Výchova demokratického občana – občan, občanská společnost a stát (úloha občana v demokratické společnosti, základní principy a hodnoty politického systému) – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování (principy demokracie) – formy participace občanů v politickém životě (volební systémy a demokratické volby a politika)
Objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé.	V4 Popíše příčiny, průběh a důsledky Velké francouzské revoluce, uvede a ukáže na mapě nejvýznamnější bitvy Napoleonských válek. V5 Objasní důsledky Napoleonských válek pro vývoj v Evropě.	Velká francouzská revoluce Napoleonské války Vídeňský kongres	
Porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů.	V6 Objasní příčiny a cíle českého národního obrození, uvádí příklady významných osobností českého politického a kulturního života. V7 Stručně popíše průběh a výsledky národních hnutí některých	České národní obrození Národně osvobozené hnutí	

	evropských národů.		
Charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích.	V8 Uvede cíle významných revolučních hnutí v Evropě. V9 Charakterizuje počátky a rozvoj dělnického hnutí.	Velká francouzská revoluce Habsburská monarchie do roku 1848 Revoluční rok 1848 Evropa ve 2. pol. 19. stol. Počátky a rozvoj dělnického hnutí	
Vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií.	V10 Charakterizuje hlavní změny koncem 19. a počátkem 20. st. v oblasti hospodářské, společenské, kulturní a v mezinárodních vztazích a jejich důsledky. V11 Uvede příklady důležitých kolonií a jejich význam pro velmoci.	Občanská válka v USA Technicko-vědecká revoluce Habsburská monarchie ve 2. pol. 19. stol. a na poč. 20. stol. Světové velmoci na konci 19. století Kolonialismus Mezinárodní vztahy před 1. světovou válkou	
Na příkladech demonstuje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky.	V12 Vysvětlí a popíše příčiny, průběh a důsledky první světové války.	První světová válka Vznik Československa	

Dějepis			
9. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Na vybraných příkladech demonstuje základní politické proudy.	Žák: V1 Rozliší základní politické proudy v Československu, stručně je charakterizuje a uvádí příklady politických stran.	Československo v letech 1918 – 1938	
Na příkladech demonstuje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky.	V2 Vysvětlí a popíše příčiny, průběh a důsledky druhé světové války.	Druhá světová válka	PT: Mediální výchova – fungování a vliv médií ve společnosti (vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska

			současné i histor. perspektivy)
Rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů.	V3 Uvede některé příklady kladů a záporů demokratických systémů.	Meziválečná Evropa a svět Světová hospodářská krize Mnichovská konference	Mezipřed. vztahy: Z – 9. r. – politická geografie
Charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu.	V4 Objasní příčiny vzniku totalitních režimů v Československu a ve světě a popíše jejich důsledky.	Totalitní režimy ve 20. a 30. letech	PT: Výchova demokratického občana – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování (demokracie jako protiváha diktatury a anarchie) PT: Mediální výchova – fungování a vliv médií ve společnosti (role médií v politickém životě; vliv médií na kulturu)
Na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv.	V5 Charakterizuje: antisemitismus, rasismus a vysvětlí jejich nebezpečí v souvislosti s dodržováním lidských práv.	Holocaust	Mezipřed. vztahy: Z – 9.r. – globální problémy lidstva
Zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí.	V6 Charakterizuje vývoj v Československu v souvislosti s evropským vývojem v letech 1918 – 1993.	Československo v letech 1918 – 1938 Československo v letech 1938 - 1939 Protektorát Čechy a Morava Československo v letech 1945 – 1989 Československo v letech 1989 - 1993 Vznik České republiky	PT: Multikulturní výchova – princip sociálního smíru a solidarity (aktivní spolupodílení dle svých možností na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin; otázka lidských práv, základní dokumenty)
Vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků.	V7 Objasní příčiny a důsledky studené války a zostření mezinárodního napětí ve světě po 2. světové válce, lokalizuje na mapě hlavní ohniska napětí.	Studená válka Hlavní ohniska napětí ve světě po 2. světové válce Rozpad komunistického bloku	PT: Výchova demokratického občana – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

			(demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti)
Vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce.	V8 Objasní příčiny vzniku hospodářské a vojenské spolupráce států západního bloku.	Hlavní politické, vojenské a hospodářské organizace po 2. světové válce	PT: Mediální výchova – fungování a vliv médií ve společnosti (role médií v politických změnách)
Posoudí postavení rozvojových zemí.	V9 Uvede příklady zemí, které se po 2. světové válce zbavily koloniální nadvlády a stručně charakterizuje jejich současné problémy.	Dekolonizace	Mezipřed. vztahy: Z – 9.r. – globální problémy lidstva
Prokáže základní orientaci v problémech současného světa.	V10 Stručně na příkladech charakterizuje vědeckou – technickou revoluci a globální problémy lidstva, navrhuje jejich vlastní řešení.	Vědecko-technická revoluce Globální problémy lidstva	Mezipřed. vztahy: Z – 9.r. – globální problémy lidstva

5.13 Výchova k občanství (Vo)

Charakteristika předmětu

Cílem předmětu je naučit žáky orientovat se v životě, umožnit jim začlenit se do různých společenských vztahů a vazeb, naučit je poznávat sebe, své kvality, ale i osobitost druhých lidí, pochopit jejich jednání a motivovat žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti, včetně kolektivní obrany.

Obsahem předmětu je postupné naplňování očekávaných výstupů stanovených RVP pro ZV pro vzdělávací oblast Člověk a společnost pro předmět výchova k občanství. Předmět je zaměřen převážně na formování dovedností a postojů žáků důležitých pro aktivní využívání poznatků o společnosti a mezilidských vztazích v občanském životě. Žáci se učí rozpoznávat a formulovat společenské problémy, učí se utvářet svůj vlastní názor, zjišťovat a zpracovávat informace pro řešení problémů, vyvozovat závěry a aplikovat je v běžných životních situacích. V tomto předmětu se také klade důraz na rozvoj orientace žáků ve světě financí a na osvojení pravidel chování při běžných rizikových situacích i při mimořádných událostech.

Tím jsou dány i metody práce zaměřené na samostatnou i skupinovou práci žáků, na získávání praktických zkušeností a jejich následné využití (projekty). Výuka je převážně organizována formou vyučovací hodiny s možností začleňování krátkodobých projektů. Součástí výuky jsou tematické exkurze, návštěvy výstav, muzeí, kulturních památek a jiných institucí. Pokud se mezi žáky vyskytnou žáci zvláště nadaní, je jim věnována zvýšená pozornost. Jsou na ně kladeny zvýšené nároky, aby mohli dále své dovednosti a znalosti rozvíjet (referáty, soutěže, kroužky). Předmět rozvíjí Minimální preventivní program v těchto oblastech vědomostí a dovedností žáka:

- zájmovou činnost
- soužití v sociální skupině
- negativní a pozitivní jevy společnosti
- asertivní chování
- zdravý životní styl

- mravní zásady
- formování vlastních názorů na život a svět.

Předmět rozvíjí též některá průřezová témata (viz tabulka vzdělávací obsah vyučovacího předmětu). Část učiva týkajícího se finanční gramotnosti byla přesunuta do předmětu Matematika a ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí byla přesunuta do stejnojmenného projektu.

Výchova k občanství se vyučuje na 2. stupni ZŠ, v 6., 7. a 9. ročníku 1 hodinu týdně s možností využití učebny informatiky a učebny s interaktivní tabulí. Vzhledem k náplni předmětu je výuka doplňována exkurzemi a příležitostnými tematicky zaměřenými vycházkami.

Výchovné a vzdělávací postupy směřující k utváření klíčových kompetencí

S ohledem na individuální schopnosti a možnosti žáka rozvíjíme tyto kompetence:

Kompetence k učení

- vedeme žáky k vyhledávání a zpracování informací o společnosti, kultuře, morálce a jiných společenských jevech
- vedeme žáky k účasti na společenskovedních soutěžích
- učíme žáky samostatně organizovat některé činnosti ve třídě (hry, soutěže se společenskou tematikou) pro ostatní spolužáky
- vedeme žáky k osvojování společenskovedních poznatků formou, kdy žák učí žáka
- učíme žáka hodnotit v rámci výchovy k občanství práci svoji a ostatních

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky rozpoznat společenský problém a pokusit se jej samostatně řešit
- učíme žáky vyjádřit a obhájit vlastní názor v oblasti společenských problémů
- vedeme žáky k vyhledávání informací (internet, encyklopedie, odborná literatura) potřebných k řešení společenských problémů
- vedeme žáky k orientaci v problematice peněz a cen, k odpovědnému spravování majetku a rozpočtu

Kompetence komunikativní

- učíme žáky vhodně vyjádřit svůj vlastní názor na společenské problémy a jevy a obhájit jej
- vedeme žáky k předávání nových společenskovedních poznatků z exkurzí ostatním
- učíme žáky naslouchat druhým lidem a orientovat se v mezilidských vztazích
- učíme žáky respektovat pokyny a dodržovat stanovená pravidla při výuce

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky vzájemné spolupráci, pomoci, respektu a úctě v hodinách výchovy k občanství
- učíme žáky ovládat své jednání a chování a dodržovat školní řád a pravidla třídy při exkurzích

Kompetence občanské

- učíme žáky respektovat se navzájem a dodržovat pravidla slušného chování při práci v hodině
- učíme žáky stanovit vlastní pravidla třídy
- učíme žáky úctě k národním tradicím – výstavy – Vánoce, Velikonoce
- učíme žáky vzájemné pomoci, zejména novým a slabším žákům
- učíme žáky úctě k přírodě – třídění odpadu, jarní úklid, čištění lesa
- učíme žáky aktivnímu přístupu k ochraně zdraví, života, majetku při běžných rizikových i mimořádných událostech
- učíme žáky orientaci v problematice obrany státu
- vedeme žáky k orientaci v aktuálním dění v ČR, EU, NATO

Kompetence pracovní

- učíme žáky vhodně používat pomůcky včetně učebnic
- učíme žáky plnit si své povinnosti
- učíme žáky dodržovat pravidla bezpečnosti při práci v hodinách výchovy k občanství.

6. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání.	Žák: V1 Pojmenuje státní symboly a objasní jejich význam.	Naše vlast Státní symboly Státní svátky Významné dny	
Rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu.	V2 Vysvětlí pojem vlast a vlastenectví.	Vlast Vlastenectví Co nás proslavilo Významné osobnosti	PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá (rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa)
Zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají.	V3 Vybírá cíleně kulturní akce ve své obci, regionu.	Kulturní život Kulturní projevy, Kulturní tradice, Kulturní instituce	
Kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí.	V4 Pojmenuje prostředky masové komunikace a vyjádří vlastními slovy svůj názor na ně.	Masová kultura Masmédia Prostředky masové komunikace	
Uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem.	V5 Řeší různé životní situace nenásilným způsobem a aplikuje vhodné způsoby chování a komunikace.	Vztahy mezi lidmi Osobní a neosobní vztahy Konflikty v mezilidských vztazích	
Posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci.	V6 Objasní výhody lidské spolupráce.	Zásady lidského soužití Dělba práce a činností Výhody spolupráce lidí	PT: Osobnostní a sociální výchova – hodnoty, postoje, praktická etika (vytváření povědomí o kvalitách – odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování, pomáhající a prosociální chování)
Rozpoznává	V7 Rozpozná a popíše	Naše škola	PT: Osobnostní

netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti.	netolerantní projevy v chování spolužáků i ostatních lidí.	Život ve škole Školní řád, Žakovská samospráva, Význam vzdělání	a sociální výchova – poznávání lidí PT: Výchova demokratického občana – občanská společnost a škola
Posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci.	V8 Posuzuje konkrétní životní situace v rodině, ve škole, obci, regionu.	Naše obec, region, kraj Důležité instituce, Památná místa, Významní rodáci Místní tradice	PT: Osobnostní a sociální výchova – spolupráce a soutěživost (rozvoj individuálních dovedností pro spolupráci, rozvoj sociálních dovedností pro spolupráci)
Rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady.	V9 Objasní různé formy vlastnictví, uvede příklady vlastnictví a objasní zásady jeho ochrany včetně ochrany duševního vlastnictví.	Majetek, vlastnictví – formy Hmotné a duševní vlastnictví Ochrana vlastnictví	
Sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi.	V10 Vysvětlí zásady hospodárnosti a objasní vlastní způsoby dobrého hospodaření s penězi, uvede příklady příjmů a výdajů domácnosti, vysvětlí rozdíl mezi pravidelnými a jednorázovými příjmy a výdaji, rozliší zbytné a nezbytné výdaje v konkrétní situaci, sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti.	Peníze Funkce peněz, Podoby peněz, Hospodaření s penězi a majetkem Rozpočet domácnosti, Úspory, investice	
Uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu.	V11 Na příkladech vysvětlí rozdíl mezi vyrovnaným, schodkovým a přebytkovým rozpočtem, navrhne, jak řešit situaci, kdy jsou příjmy větší/ menší než výdaje, vysvětlí zásady hospodárnosti na rozpočtu domácnosti.	Rozpočet státu, Typy rozpočtu a jejich odlišnosti Úvěry, splátkový prodej, leasing	
Vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké	V12 Rozlišuje úlohu bank a objasní jejich	Výroba, obchod, služby Banky	

služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít.	služby, vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet, na příkladech objasní rozdíly mezi debetní a kreditní platební kartou.	Produkty finančního trhu	
Na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení.	V13 Uvede příklady různých způsobů hotovostního/ bezhotovostního placení, posoudí výhody a rizika hotovostního a bezhotovostního placení v konkrétní situaci, na příkladech objasní přednosti a rizika používání platebních karet, objasní rozdíly mezi debetní a kreditní platební kartou.	Produkty finančního trhu Platební karty	

Výchova k občanství			
7. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje.	Žák: V1 Rozlišuje vandalské chování a navrhne pozitivní chování.	Zásady lidského soužití Morálka, mravnost, svoboda, svědomí	PT: Osobnostní a sociální výchova – sebepoznání a sebepojetí (já jako zdroj informací o sobě, druhí jako zdroj informací o mně, moje vztahy k druhým lidem)
Zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu.	V2 Zhodnotí své možnosti a navrhuje, jak pomoci lidem v nouzi, v ohrožení i v obraně státu, popíše situace, kdy je třeba bránit stát, navrhne, jak může pomoci v konkrétním případě ohrožení.	Lidská setkání Pomoc lidem v nouzi Sociální skupiny Mezilidská komunikace Obrana státu	PT: Osobnostní a sociální výchova – komunikace (cvičení pozorování a aktivního naslouchání, komunikace v různých situacích, asertivní komunikace, pravda, lež a předstírání v komunikaci)
Objasní potřebu tolerance	V3 Objasňuje kulturní odlišnosti lidí a potřebu	Rovnost a nerovnost lidí Lidská práva	PT: Osobnostní a sociální výchova

ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám.	tolerance mezi nimi.	Lidská důstojnost Lidská nesnášenlivost	– mezilidské vztahy (péče o dobré vztahy, chování podporující dobré vztahy, vztahy a naše skupina, třída)
Objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života.	V4 Posoudí své možnosti a tím ovlivňuje své rozhodování.	Podobnost a odlišnost lidí Projevy chování Sociální role	
Posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek.	V5 Posuzuje své osobní vlastnosti i vlastnosti druhých lidí při dosahování cílů a překonávání překážek.	Vnitřní svět člověka – vnímání, city Osobní vlastnosti Sebehodnocení Stereotypy v hodnocení ostatních	PT: Multikulturní výchova – lidské vztahy (udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, uplatňování principu slušného chování)
Rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání.	V6 Uvede klady a zápory chování svého i druhých lidí a provede jejich rozbor, koriguje své chování.	Rozdíly mezi lidmi Charakter Temperament	PT: Multikulturní výchova – multikulturalita (naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem)
Přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu.	V7 Popíše svá práva i práva ostatních lidí, práva spotřebitele a posuzuje význam práv a svobod a jejich ochrany, popíše povinnosti občana při obraně státu.	Lidská práva Práva dítěte Ochrana lidských práv, Šikana, diskriminace, Obrana státu	
Objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství.	V8 Vysvětlí pojmy právo a právní vztahy, např. vlastnictví, pracovní poměr, manželství.	Právo Právní vztahy	
Provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých	V9 Používá jednoduché právní úkony v občanskoprávních vztazích a chápe jejich	Občanskoprávní vztahy Základní práva spotřebitele	

smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci.	důsledky, popíše postup při reklamaci výrobku nebo služby, na příkladu objasní, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele.		
Rozpoznává protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady.	V10 Srovnává s normou protiprávní jednání.	Přestupek Trestný čin Poškození lidských práv	
Uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory.	V11 Popíše globální problémy, uvede klady a zápory globalizace.	Globalizace – projevy, klady a zápory	
Uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva.	V12 Vyjádří názor na současné globální problémy a problémy ve své obci, regionu.	Významné globální problémy	
Objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu.	V13 Objasní souvislosti globálních problémů v obci, regionu a navrhuje jejich řešení.	Války, terorismus- možnosti jejich řešení	

Výchova k občanství			
9. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru.	Žák: V1 Rozlišuje své charakterové a volní vlastnosti a směřuje k vytyčenému cíli a pěstuje zdravou sebedůvěru.	Osobní rozvoj Životní cíle a plány, Životní změny, Motivace	PT: Osobnostní a sociální výchova – sebepoznání a sebepojetí (zdravé a vyrovnané sebepojetí)
Rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do	V2 Vysvětluje zdroje příjmů státu a výdaje státního rozpočtu, uvede	Státní rozpočet Hospodaření- význam daní	

kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané.	příklady dávek a příspěvků.	Formy placení	
Rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti.	V3 Vysvětlí pojmy nabídka, poptávka, trh.	Principy tržního hospodářství Nabídka Poptávka Trh	
Na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz.	V4 Vysvětlí podstatu fungování trhu.	Podstata fungování trhu Tvorba ceny Inflace	
Diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání.	V5 Uvede příklady korupčního jednání, dokáže diskutovat o příčinách, důsledcích a řešení korupčního jednání v konkrétních situacích.	Korupce Korupční jednání	
Rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky.	V6 Objasní pojmy stát, znaky státu, typy a formy států.	Znaky státu Typy států Formy vlády	
Rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu.	V7 Provádí rozbor složek státní moci ČR a institucí ve své obci, regionu.	Zákonodárna moc Výkonná moc Soudní moc Státní správa a samospráva	
Objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů.	V8 Vyjádří vlastními slovy podíl lidí na řízení naší demokratické společnosti.	Principy demokracie – znaky Základní lidská práva	PT: Výchova demokratického občana – občan, občanská společnost a stát (občan jako odpovědný člen společnosti, Listina základních práv

			a svobod, práva a povinnosti občana)
Vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů.	V9 Vyjádří smysl voleb ve své obci, regionu.	Volby Volební právo Volební systém	PT: Výchova demokratického občana – formy vlády, principy demokracie (principy demokracie, význam Ústavy jako základního zákona země)
Dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování.	V10 Rozliší a dodržuje právní ustanovení a uvědomuje si rizika jejich porušování.	Právní řád ČR Orgány právní ochrany	
Rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů.	V11 Pojmenuje orgány právní ochrany občanů ve své obci, regionu a porovnává jejich úkoly.	Protiprávní jednání Policie Státní zastupitelství Advokacie Notářství Postihy protiprávního jednání	PT: Osobnostní a sociální výchova – mezilidské vztahy (lidská práva jako regulativ vztahů)
Popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování.	V12 Pojmenuje práva občanů ČR v rámci EU a poukáže na vliv začlenění ČR do EU.	Evropská integrace Evropská unie	
Uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích.	V13 Vysvětlí význam NATO, OSN a Rady Evropy a mezinárodní spolupráce mezi státy, na příkladech objasní národní i mezinárodní úkoly Armády ČR, uvede příklady zahraničních misí Armády ČR.	Mezinárodní spolupráce NATO, OSN, Rada Evropy	PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – jsme Evropané (Evropská integrace, co Evropu spojuje a co ji rozděluje)
Uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru.	V14 Uvede příklady bezpečnostní spolupráce a vyjádří vlastní názor k tomuto problému, objasní roli ozbrojených sil ČR.	Politická a bezpečnostní spolupráce mezi státy	

5.14 Fyzika (F)

Charakteristika předmětu

Cílem předmětu je naučit žáky poznávat neživou přírodu, osvojit si dovednost měřit některé fyzikální veličiny a zvládnout postup fyzikálních výpočtů.

Obsahem předmětu je postupné naplňování očekávaných výstupů stanovených RVP pro ZV pro fyziku. Předmět je zaměřen na poznávání přírodních zákonů, měření a zpracování fyzikálních veličin a fyzikální výpočty. Důraz je kladen na praktickou fyziku využívanou v běžném životě, tomu odpovídají i metody práce. Žáci jsou vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. Nadaní žáci mají možnost účastnit se soutěží.

Předmět rozvíjí též některá průřezová témata (viz tabulka) a podílí se na naplňování cílů školního programu EVVO. Propojuje různé vzdělávací oblasti (např. český jazyk – popis, postupy, matematika – výpočty, převody jednotek, chemie – stavba látek, elektřina, jaderná fyzika, přírodopis – vlastnosti látek, ekologie, zeměpis – pohyby Země, atmosféra, dějepis – historie vědy a techniky).

Fyzika se vyučuje na 2. stupni v 6. – 9. ročníku. Navazuje na výuku předmětu příroda a my na 1. stupni. V 6. ročníku se vyučuje 1 hodina + 1 hodina z disponibilní časové dotace, v 7. – 9. ročníku jsou 2 hodiny týdně. Výuka probíhá v odborné učebně fyziky, lavice i židle jsou zde přizpůsobeny praktické výuce při laboratorních pracích. K dispozici je počítačová učebna. Součástí výuky jsou exkurze a soutěže.

Výchovné a vzdělávací postupy směřující k utváření klíčových kompetencí

S ohledem na individuální schopnosti a možnosti žáka rozvíjíme tyto kompetence:

Kompetence k učení

- učíme žáky provádět experimenty a jimi potvrzovat vyslovené hypotézy
- učíme žáky vyhledávat a třídit informace s fyzikální tematikou a využívat je při práci
- učíme žáky pracovat s obecně užívanými fyzikálními termíny, znaky a symboly
- vedeme žáky k samostatnému pozorování různých fyzikálních objektů, procesů a jejich vlastností
- učíme je měřit různé fyzikální vlastnosti objektů, výsledky svých pozorování a měření zpracovávat, vyhodnocovat a dále využívat pro své učení

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky vyhledávat informace vhodné k řešení fyzikálního problému
- učíme žáky využívat vědomosti a dovednosti získané při fyzikálním vzdělávání k objevování různých variant řešení
- učíme žáky samostatně řešit problémy s využitím různých prostředků (měření, experimentování atd.)
- učíme žáky obhájit svá rozhodnutí, korigovat chybná řešení problému
- vedeme žáky k aplikování osvojených metod řešení fyzikálních problémů v jiných oblastech vzdělávání

Kompetence komunikativní

- učíme žáky využívat informační a komunikační prostředky pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem o fyzikálních tématech
- učíme žáky rozumět různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, fyzikálních značek, zkratk a jednotek, symbolů
- učíme žáky obhájit svůj názor na řešení problému, na návrh postupu při řešení
- učíme žáky vysvětlit a obhájit hodnocení své práce nebo určení fyzikálního problému praktických úloh a laboratorních prací

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky účinně spolupracovat ve skupině při pokusech, laboratorních pracích, experimentech
- vedeme žáky k vytváření příjemné atmosféry při práci (řešení úloh, laboratorní práce, experimenty)
- vedeme žáky tak, aby si cenili teoretických a praktických zkušeností druhých lidí a dokázali vzít na vědomí hodnocení ostatních

- učíme žáky rozlišovat a respektovat role ve skupině při řešení teoretických nebo praktických úkolů

Kompetence občanské

- vedeme žáky k uznání výsledků práce druhých
- vedeme žáky k poskytnutí pomoci při výuce fyziky
- vedeme žáky k respektování a oceňování výsledků vědy a techniky v minulosti a současnosti
- učíme žáky chápat základní ekologické souvislosti, respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí
- vedeme žáky ke vztahu k životnímu prostředí v souvislosti s činností lidí a strojů

Kompetence pracovní

- učíme žáky používat bezpečně a účinně látky, přístroje a vybavení učebny fyziky a kabinetu
- učíme žáky dodržovat vymezená pravidla v učebně fyziky
- vedeme žáky k plnění povinností a závazků při práci v učebně fyziky
- učíme žáky přistupovat k výsledkům pracovní činnosti z hlediska kvality a funkčnosti, účinnosti, efektivity, ekologie
- vedeme žáky k bezpečnosti a ochraně svého zdraví a zdraví druhých, ochraně životního prostředí i ochraně kulturních a společenských hodnot při měření, pokusech a laboratorních pracích
- učíme žáky pracovat podle návodů a hledat i vlastní postup.

Fyzika			
6. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa.	Žák: V1 Vybere vhodné měřidlo, změří délku, objem, hmotnost, čas a teplotu a zapíše pomocí čísla a jednotky.	Měření fyzikálních veličin – délka, objem, hmotnost, čas a teplota	Laboratorní práce
Uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí.	V2 Na konkrétních příkladech jevů dokáže částicovou stavbu látek a neustálý pohyb a vzájemné působení částic.	Částicová stavba látek pevných, kapalných a plyných Difúze	
Předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty.	V3 Popíše a vysvětlí vlastními slovy změnu délky či objemu tělesa při změně jeho teploty.	Měření teploty těles	
Využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů.	V4 Vypočítá s užitím vzorců hustotu látky a hmotnost tělesa v praktických úlohách.	Hustota	Laboratorní práce
Změří velikost působící síly.	V5 Změří pomocí siloměru velikost síly a zapíše ji pomocí čísla	Gravitační síla Měření síly	

	a jednotky.		
Sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu.	V6 Orientuje se ve schématu elektrického obvodu a podle něho sestaví zadaný elektrický obvod.	Elektrický obvod Bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními	PT: Osobnostní a sociální výchova – spolupráce a soutěživost (rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci)
Rozliší vodič, izolant na základě analýzy jejich vlastností.	V7 Rozliší vodič a izolant.	Elektrický proud v kovech Elektrické pole	

Fyzika			
7. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu.	Žák: V1 Na konkrétních příkladech rozezná pohyb: přímočarý, křivočarý, posuvný, otáčivý, rovnoměrný, nerovnoměrný, zrychlený, zpomalený.	Pohyby těles: přímocarý, křivočarý, rovnoměrný, nerovnoměrný	
Využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles.	V2 Při praktických úlohách na rovnoměrný pohyb využívá vzorce pro výpočet rychlosti, dráhy a času.	Pohyb a klid	Laboratorní práce
Určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici.	V3 Na praktických příkladech určí síly působící na těleso, jejich velikosti a výslednici těchto sil.	Skládání sil Gravitační pole a gravitační síla Třecí síla Výslednice dvou sil stejného a opačného směru	
Využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích.	V4 Na praktických příkladech objasní pomocí Newtonových zákonů chování těles.	Newtonovy zákony (1. New. zákon, 2. New. zákon, 3. New. zákon)	
Aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení	V5 Řeší úlohy z praxe pomocí poznatků o otáčivých účincích	Páka Kladka Rovnováha	Laboratorní práce

praktických problémů.	síly.		
Využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů.	V6 Využívá Pascalova zákona pro řešení konkrétních praktických problémů.	Pascalův zákon Tlaková síla a tlak Hydr. tlak a síla	PT: Environmentální výchova – základní podmínky života (vztahy vlastností vody a života) Laboratorní práce
Předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní.	V7 Určí z analýzy sil působících na těleso jeho chování v kapalině a v plynu.	Archimédův zákon	PT: Environmentální výchova – základní podmínky života (význam pro život na Zemi)
Využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh.	V8 Vysvětlí použití rovinných a kulových zrcadel v praxi.	Vlastnosti světla	Laboratorní práce
Rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se bude světlo lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami.	V9 Pomocí znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích určí, zda se bude světlo lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při rozboru průchodu světla čočkami.	Vlastnosti světla	
Objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb měsíců planet kolem planet.	V10 Popisuje fáze Měsíce na základě pohybu Měsíce okolo Země.	Měsíční fáze	

Fyzika			
8. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí.	Žák: V1 Na konkrétních příkladech jevů doloží částicovou stavbu látek a neustálý pohyb a vzájemné působení částic.	Vnitřní energie Skupenství a změny skupenství látek	
Předpoví, jak se změní délka či objem tělesa	V2 Vyjádří vlastními slovy změnu objemu	Změny skupenství látek	Laboratorní práce

při dané změně jeho teploty.	tělesa při změně skupenství.		
Určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa.	V3 Ze síly a dráhy vypočte velikost práce a určí změnu energie tělesa.	Práce, výkon Formy energie Pohybová a polohová energie	
Využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem.	V4 V praktických úlohách využívá vzorce pro výpočet výkonu, práce a času.	Práce, výkon	
Využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh.	V5 Na konkrétních příkladech vysvětlí změnu polohové a pohybové energie.	Pohybová a polohová energie	
Určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem.	V6 Řeší výpočtem velikost tepla přijatého nebo odevzdaného tělesem.	Vnitřní energie, teplo Přeměny skupenství Obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie	PT: Environmentální výchova – základní podmínky života (energie a život) Laboratorní práce
Rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku.	V7 Popíše zdroje zvuku a šíření zvuku v různých prostředích.	Zvukové jevy Vlastnosti zvuku	
Posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí.	V8 Vysvětlí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí.	Zvukové jevy	
Sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu.	V9 Orientuje se ve schématu elektrického obvodu a podle něho sestaví zadaný elektrický obvod.	Elektrické jevy	
Rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí.	V10 Popíše stejnosměrný elektrický proud, pomocí vhodného přístroje změří velikost el. proudu a napětí.	Elektrický proud a elektrické napětí	Laboratorní práce
Využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů.	V11 Řeší praktické úlohy s využitím Ohmova zákona.	Ohmův zákon Elektrický obvod	Laboratorní práce

9. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh.	Žák: V1 Na konkrétním příkladu vysvětlí změnu elektrické energie na pohybovou energii.	Transformátor, elektromotor, elektromagnetická indukce	Laboratorní práce
Zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí.	V2 Porovná výhody a nevýhody jednotlivých typů elektráren z hlediska vlivu na životní prostředí.	Jaderná energie, teplo, alternativní zdroje energie	PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – objevujeme Evropu a svět (naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět) PT: Environmentální výchova – základní podmínky života (využívání energie; vlivy na prostředí)
Sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu.	V3 Orientuje se ve schématu elektrického obvodu a podle něho sestaví zadaný elektr. obvod.	Elektromagnetické jevy, střídavý proud Bezpečné zacházení s elektrickými přístroji a zařízeními	
Rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí.	V4 Rozezná rozdíl mezi stejnosměrným a střídavým proudem a pomocí vhodného přístroje změří velikost el. proudu a napětí.	Střídavý proud	PT: Mediální výchova – fungování a vliv médií ve spol. (postavení médií ve společnosti)
Rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností.	V5 Rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností.	Polovodiče	
Využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného	V6 Prakticky využije znalosti o elektromagnetické indukci.	Elektromagnetické jevy	Laboratorní práce

napětí v ní.			
Zapojí správně polovodičovou diodu.	V7 Do elektrického obvodu správně zapojí polovodičovou diodu.	Polovodiče	Laboratorní práce
Objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet.	V8 Popíše pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet pomocí gravitačních sil.	Sluneční soustava	
Odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností.	V9 Na základě vlastností odliší hvězdu od jiných vesmírných těles.	Sluneční soustava	

5.15 Chemie (Ch)

Charakteristika předmětu

Cílem předmětu je naučit žáky chápat úlohu chemie v životě člověka. Žák by měl znát pozitivní i negativní dopady chemického průmyslu na životní prostředí i zdraví člověka. Měl by si být vědom i zodpovědnosti každého jedince při využívání (zneužívání) chemických látek v každodenním životě. Chemie učí žáky zamýšlet se nad budoucností a nad dopady lidské činnosti pro budoucí generace.

Obsahem předmětu je postupné naplňování očekávaných výstupů stanovených RVP pro ZV pro chemii. Výuka probíhá v odborné učebně. Lavice i židle jsou v učebně přizpůsobeny praktické výuce zacházení s chem. sklem, sestavování aparatur, improvizaci při laboratorních pracích. Předmět je zaměřen na rozvoj schopností i dovedností žáka. Seznamuje žáky se základy chemie, s některými chemickými zákonitostmi a procesy probíhajícími v přírodě. Důraz je kladen na praktickou chemii využívanou v běžném životě. Metody práce jsou různorodé, od výkladu přes skupinovou práci, samostatnou práci jednotlivců, zpracování textu, referáty, hry, soutěže až k miniprojektům. Výuka je organizována převážně formou vyučovací hodiny. V každém ročníku jsou zařazeny dvě exkurze k tematickým celkům. Předmět rozvíjí též některá průřezová témata (viz tabulka vzdělávací obsah vyučovacího předmětu) a podílí se na naplňování cílů školního programu EVVO. Propojuje různé vzdělávací oblasti (např. přírodopis – chemické děje v tělech rostlin a živočichů, biotechnologie, fyzika – stavba atomu, ionty, elektrochemie, zeměpis – naleziště surovin atd.). Při miniprojektech se žáci učí hodnotit vlastní práci i práci druhých. Předmět rozvíjí Minimální preventivní program v těchto oblastech vědomostí a dovedností žáka:

- zájmovou činnost
- soužití v sociální skupině
- negativní a pozitivní jevy společnosti
- asertivní chování
- zdravý životní styl
- mravní zásady
- formování vlastních názorů na život a svět.

Chemie se vyučuje v 8. ročníku 2 hodiny týdně, v 9. ročníku 1 hodinu + 1 hodinu z disponibilní časové dotace.

Výchovné a vzdělávací postupy směřující k utváření klíčových kompetencí

S ohledem na individuální schopnosti a možnosti žáka rozvíjíme tyto kompetence:

Kompetence k učení

- prostřednictvím referátů učíme žáky samostatně vyhledávat informace v časopisech, odborné literatuře a pracovat s nimi
- učíme je hledat souvislosti mezi strukturou látky a jejími vlastnostmi
- podněcujeme žáky k vyslovení vlastních hypotéz na základě získaných informací
- učíme žáky hledat souvislosti v chemickém názvosloví a využívat je při tvoření vzorců či názvů sloučenin

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky vyhledávat různé způsoby řešení problémů, prakticky je ověřovat při pokusech a laboratorních pracích
- vedeme žáky k samostatnému poznávání přírodních procesů, vlastností a jevů
- učíme je chápat vzájemné souvislosti a zákonitosti přírodních procesů
- na základě experimentů a pokusů učíme žáky logicky vyvozovat a předvídat specifické závěry z přírodních zákonů

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k dodržování základních pravidel konstruktivního dialogu
- učíme žáky správně a přesně formulovat své myšlenky (při prezentaci miniprojektů na téma člověk a chemie)
- podněcujeme žáky k předávání svých poznatků a postřehů z chemických exkurzí a samostatných prací
- učíme žáky poznávat základní symboly užívané v chemii a dorozumívat se pomocí nich
- učíme žáky porozumět správně psanému textu (návodu) a aplikovat ho do praxe (provedení laboratorní práce)

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky vzájemně si pomáhat a spolupracovat zejména při laboratorních pracích
- učíme žáky chápat a přijmout svoji roli v týmu
- vedeme žáky k respektování a ke spoluvytváření pravidel
- učíme žáky přijímat hodnocení druhých a přimýšlet o něm
- vedeme žáky ke vzájemné úctě i sebeúctě

Kompetence občanské

- vedeme žáky k zamyšlení nad úlohou chemie ve světových dějinách
- učíme žáky zodpovědnosti při používání chemických přípravků
- učíme žáky zodpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví ostatních lidí
- podněcujeme žáky k utváření vlastního názoru na používání popř. zneužívání chemických látek

Kompetence pracovní

- učíme žáky samostatnosti při pokusech a laboratorních pracích
- vedeme žáky k osvojení základních pravidel a zásad bezpečnosti práce s chemickými látkami, k poskytnutí první pomoci při úrazech s vybranými nebezpečnými látkami
- učíme žáky pracovat podle návodu a vyvozovat závěry z průběhu pokusu.

Chemie			
8. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Určí společné a rozdílné vlastnosti látek.	Žák: V1 Popíše společné a rozdílné vlastnosti vybraných látek. Rozpozná skupenství látek a jejich změny.	Vlastnosti látek	PT: Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopností poznávání (dovednosti pro učení a studium)
Pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost, posoudí nebezpečnost vybraných dostupných	V2 Dodržuje zásady bezpečné práce v chemické pracovně, poskytne a přivolá pomoc při úrazu. V3 Uvede příklady nebezpečných látek	Zásady bezpečné práce v chemické pracovně Nebezpečné látky a přípravky	PT: Osobnostní a sociální výchova – poznávání lidí (vzájemné poznávání se ve skupině/třídě)

látek, se kterými zatím pracovat nesmí.	a zásady práce s nimi.		
Objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek.	V4 Navrhne efektivní řešení modelových situací havárie s únikem nebezpečných látek.	Mimořádné události	
Rozlišuje směsi a chemické látky.	V5 Rozliší různorodé a stejnorodé směsi, uvede příklad pevné, kapalně a plynné stejnorodé směsi.	Různorodé a stejnorodé směsi Složky směsi	
Vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení.	V6 Vypočítá složení roztoků (hmotnostní zlomek rozpuštěné látky) a připraví roztok o požadovaném složení.	Složení roztoků Hmotnostní zlomek	
Vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpuštění pevných látek.	V7 Aplikuje poznatky o vlivu teploty, míchání a plošného obsahu povrchu rozpuštěné látky na rychlost jejího rozpouštění při vysvětlování známých situací z běžného života.	Faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí	
Navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení, uvede příklady oddělování složek v praxi.	V8 Sestaví jednoduchou filtrační aparaturu a provede filtraci. Popíše jednoduchou destilační aparaturu a vysvětlí princip destilace. Navrhne postup oddělování složek směsí v běžném životě.	Usazování, filtrace, destilace, krystalizace	
Rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití.	V9 Zhodnotí význam vody pro život na Zemi. Vysvětlí oběh vody v přírodě a zhodnotí jeho význam pro život v přírodě. V10 Rozliší vodu destilovanou, pitnou, užitkovou a odpadní a uvede příklady jejich výskytu a použití.	Voda – destilovaná, pitná, odpadní Výroba pitné vody	PT: Environmentální výchova – základní podmínky života (voda)
Uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění.	V11 Uvede příklady znečišťování vody a vzduchu. V12 Charakterizuje kyslík jako nezbytnou složku pro život na Zemi.	Čistota pitné vody Vzduch – složení, vlastnosti Čistota ovzduší	PT: Environmentální výchova – základní podmínky života

	Navrhne preventivní opatření znečišťování vzduchu a vody.		(ovzduší)
Používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech.	V13 Popíše složení atomu a vznik kationu a anionu z neutrální částice.	Atomy, molekuly Atomové jádro Elektronový obal atomu Ionty	
Rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech.	V14 Používá pojmy chemická látka, chemický prvek, chemická sloučenina a chemická vazba ve správných souvislostech. Rozliší chemickou značku prvku a chemický vzorec sloučeniny.	Chemické prvky – vybrané názvy a značky Chemická vazba	PT: Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopností poznávání (cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů)
Orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti.	V15 Rozliší periody a skupiny v periodické soustavě chemických prvků. V16 Rozliší kovy a nekovy a uvede příklady vlastností a praktického využití vybraných kovů, slitin a nekovů.	Periodická soustava chemických prvků Kovy, slitiny, nekovy	
Rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání.	V17 Rozliší výchozí látky a produkty chemické reakce, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí. Provede jednoduché chemické reakce ve školní pracovně.	Chemická reakce Chemická rovnice Zákon zachování hmotnosti Molární hmotnost	PT: Osobnostní a sociální výchova – řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu.	V18 Využívá teoretické poznatky o chemických látkách a jejich vlastnostech v praxi. Předchází nebezpečnému průběhu chemických reakcí.	Laboratorní práce	
Porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí.	V19 Popíše vlastnosti a použití vybraných oxidů a posoudí vliv těchto látek na životní prostředí. V20 Popíše vlastnosti a použití kyselin, bezpečné ředění jejich koncentrovaných roztoků a první pomoc	Oxidační číslo Oxid siřičitý, sírový, uhličitý, uhelnatý, vápenatý Kyseliny – chlorovodíková, sírová, dusičná Hydroxidy – sodný, draselný, vápenatý	PT: Osobnostní a sociální výchova – spolupráce a soutěživost (rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci)

	při zasažení lidského těla těmito látkami. V21 Rozliší, které látky patří mezi soli.	Podstata neutralizace Průmyslová hnojiva Kyslíkaté a nekyslíkaté soli Tepelně zpracované materiály	PT: Environmentální výchova – lidské aktivity a problémy živ. prostředí (zemědělství a živ. prostředí, ekolog. zemědělství)
Vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet.	V22 Vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet.	Kyselé deště	
Orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi.	V23 Rozliší kyselé a zásadité roztoky pomocí indikátorů pH (fenolftalein, lakmus) a změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem. Uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi.	pH, indikátory pH	

Chemie			
9. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Přečte chemické rovnice a s využitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu.	Žák: V1 Uvede zákon zachování hmotnosti pro chemické reakce. Vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu. V2 Vysvětlí pojmy oxidace a redukce V3 Popíše princip výroby železa a oceli. Vysvětlí pojem koroze.	Zákon zachování hmotnosti, výpočty z chemických rovnic Oxidace a redukce Výroba železa a oceli Chemie a elektřina – galvanický čl. Elektrolýza	Laboratorní práce
Rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití.	V4 Rozliší anorganické a organické sloučeniny. Rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich vlastnosti a použití. V5 Vyhledá a uvede	Uhlovodíky – alkany, alkeny, alkiny, areny Průmyslové zpracování	PT:

	příklady produktů průmyslového zpracování ropy a zemního plynu.	ropy	Environmentální výchova – lidské aktivity a životní prostředí (doprava a životní prostředí)
Zhodnotí užívání fosilních paliv a vyrábění paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy.	V6 Uvede příklady fosilních a průmyslově vyráběných paliv.	Obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie Klasifikace chemických reakcí – exotermní a endotermní Fosilní paliva (uhlí, ropa, zemní plyn)	PT: Environmentální výchova – základní podmínky života (energie, přírodní zdroje)
Rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití.	V7 Rozliší pojmy „uhlovodíky“ a „deriváty uhlovodíků“. Rozliší a zapíše vzorce nejjednodušších derivátů uhlovodíků. Uvede výchozí látky a produkty esterifikace.	Halogenové deriváty Alkoholy Aldehydy a ketony Karboxylové kyseliny Estery, esterifikace	Laboratorní práce
Orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktech biochemického zpracování především bílkovin, tuků, sacharidů.	V8 Orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy, dýchání a jednoduchých biochemických procesů.	Sacharidy	Laboratorní práce
Určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu.	V9 Uvede podmínky pro průběh fotosyntézy a její význam pro život na Zemi.	Fotosyntéza	
Uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů.	V10 Rozliší bílkoviny, tuky, sacharidy a vitamíny, uvede příklady zdrojů těchto látek pro člověka a posoudí různé potraviny z hlediska obecně uznávaných zásad zdravé výživy.	Sacharidy, tuky, bílkoviny, vitamíny	PT: Environmentální výchova – vztah člověka k prostředí (prostředí a zdraví) PT: Mediální výchova – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě)
Zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi	V11 Rozliší plasty od dalších látek, uvede příklady jejich názvů, vlastností a použití. Posoudí vliv používání plastů na životní	Plasty a syntetická vlákna	PT: Environmentální výchova – lidské aktivity a problémy životního prostředí

	prostředí. Uvede př. prvotních a druhotných surovin pro chemické výroby a zhodnotí je z hlediska udržitelného rozvoje.		(odpady, dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti – Den Země)
Aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe.	V12 Rozpozná označení hořlavých, toxických a výbušných látek, uvede zásady bezpečné práce s běžně prodáványými hořlavinami a výbušninami.	Nebezpečné látky a přípravky Zásady bezpečné práce	PT: Osobnostní a sociální výchova – řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka.	V13 Vysvětlí pojmy pesticidy a insekticidy a posoudí jejich vliv na životní prostředí. Zachází bezpečně s běžnými mycími a čisticími prostředky používanými v domácnosti. Uvede příklady volně i nezákonně prodáváných drog a popíše následky, kterým se vystavují jejich konzumenti.	Chemická výroba Otravné látky Pesticidy, insekticidy Biotechnologie, enzymy Léčiva Drogy Detergenty Potraviny Chemie a životní prostředí	PT: Osobnostní a sociální výchova – poznávání lidí (vzájemné poznávání se ve skupině) – komunikace (specifické komunikační dovednosti) – spolupráce a soutěživost

5.16 Přírodopis (Př)

Charakteristika předmětu

Cílem předmětu je podchycení a rozvíjení zájmu o přírodu, porozumění základním přírodním procesům a jevům, hledání souvislostí, pochopení nutnosti životního prostředí chránit a zachovávat biologickou rovnováhu v ekosystémech. V přírodopisu vedeme žáky k pochopení sebe sama jako součásti životního prostředí, učíme je zodpovědnosti za vlastní zásahy do přírody a za jejich případné následky.

Obsahem předmětu je postupné naplňování očekávaných výstupů stanovených RVP pro ZV pro přírodopis. K výuce slouží specializovaná učebna přírodopisu. Výuka je doplněna laboratorními pracemi. V jarních a podzimních měsících realizujeme praktické hodiny výuky v přírodě. Používáme různorodé metody práce. Velmi často je zařazována skupinová práce, tvorba plakátů a prostorových prací k zadanému tématu, příprava referátů a jiné způsoby zpracování odborného textu. Nejčastěji však probíhá výuka formou vyučovací hodiny. V nižších ročnících jsou žáci motivováni k probíranému učivu vlastními pomůckami (např. přinesenými přírodninami). Do každého ročníku je zařazena jedna exkurze, která se vztahuje k probíranému učivu. Předmět rozvíjí též některá průřezová témata (viz tabulka vzdělávací obsah vyučovacího předmětu) a podílí se na naplňování cílů školního programu EVVO. Každoročně probíhá projekt ke Dni Země a cvičení v přírodě. Předmět rozvíjí Minimální preventivní program v těchto oblastech vědomostí a dovedností žáka:

- zájmovou činnost
- soužití v sociální skupině
- negativní a pozitivní jevy společnosti
- asertivní chování
- zdravý životní styl
- mravní zásady

- formování vlastních názorů na život a svět.

Přírodopis je vyučován v 6. a 7. ročníku 2 hodiny týdně, v 8. a 9. ročníku 1 hodinu týdně. Předmět navazuje na výuku předmětu člověk a příroda na 1. stupni.

Výchovné a vzdělávací postupy směřující k utváření klíčových kompetencí

S ohledem na individuální schopnosti a možnosti žáka rozvíjíme tyto kompetence:

Kompetence k učení

- učíme žáky pracovat se základními přírodovědnými pojmy
- učíme žáky využívat vědomosti z přírodopisu nižších ročníků a propojovat je s novými poznatky
- vedeme žáky ke schopnosti vyvozovat závěry ze svých pozorování a pokusů
- na základě podobných vlastností učíme žáky zařazovat organismy do systému
- vedeme žáky ke schopnosti propojovat informace z různých učebních oborů
- učíme je vyhledávat a třídit informace a využívat základní pojmy z přírodopisu

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky využívat informace získané v přírodopise k řešení problémových situací
- vedeme žáky k logickému myšlení a propojování nových informací z přírodopisu s již osvojenými znalostmi
- učíme žáky chápat důsledky vlivu člověka na přírodu
- vedeme žáky ke snaze předcházet negativním vlivům člověka na životní prostředí
- vedeme žáky k pochopení nutnosti udržitelného rozvoje

Kompetence komunikativní

- učíme žáky používat přesně a konkrétně biologickou terminologii
- učíme žáky diskutovat o problémech životního prostředí a respektovat odlišné názory
- učíme žáky využívat různé odborné texty a srozumitelně je zpracovávat
- učíme žáky formulovat závěry ze svých pozorování a pokusů
- učíme žáky chválit, ale i taktně vyjádřit nespokojenost s prací členů týmu

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k umění pozitivně hodnotit zájem a snahu
- učíme žáky chápat nutnost spolupráce různých společenských organizací jako prostředku udržitelného rozvoje
- učíme žáky, že vzájemná ohleduplnost, úcta a inteligence zařazují člověka na jinou úroveň oproti ostatním živočichům

Kompetence občanské

- vedeme žáky k respektování názorů na důležitost ochrany životního prostředí a zároveň ke schopnosti vyjádřit svůj vlastní názor na toto téma
- učíme žáky dodržovat stanovená pravidla v hodinách přírodopisu a znát své povinnosti a práva
- učíme žáky chápat základní ekologické souvislosti, environmentální problémy a důležitost kvalitního životního prostředí
- vedeme je k myšlení v souvislostech a chápání ekologických vazeb (význam ochrany jednotlivých organismů)
- vedeme žáky k zodpovědnému přístupu ke svému zdraví i zdraví druhých lidí, k uvědomění si povinnosti v případě potřeby poskytnout první předlékařskou pomoc

Kompetence pracovní

- učíme žáky odborně zacházet s nástroji a přístroji a dodržovat stanovená pravidla
- učíme žáky organizovat svou práci a udržet pořádek na svém pracovním místě
- vedeme žáky k dodržování zásad bezpečnosti práce
- klademe důraz na uvědomění si následků lidské pracovní činnosti, turistiky, využití přírody k rekreaci, dopravy, klademe důraz také na životní prostředí.

Přírodopis			
6. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy

			– realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků.	Žák: V1 Rozlišuje známé jedlé a jedovaté houby.	Stavba hub bez plodnic a s plodnicemi – jejich konzumace	
Vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích.	V2 Charakterizuje různé skupiny hub podle způsobu výživy. Zařadí houby do ekosystému a určí jejich význam v potravních řetězcích.	Výživa hub, zařazení v potravním řetězci	
Objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků.	V3 Popíše stavbu lišejníků.	Lišejníky – stavba, symbióza	
Rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů.	V4 Pojmenuje základní skupiny rostlin a pozná zástupce.	Systém rostlin – poznávání a zařazování zástupců běžných rodů	
Odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí.	V5 Uvádí vztahy mezi rostlinami a ekosystémy.	Fyziologie a význam rostlin Fotosyntéza, dýchání	
Odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí.	V6 Uvádí vztahy živočichů a ekosystému a přizpůsobení živočichů prostředí.	Stavba a funkce těl živočichů, zástupci jednotlivých skupin v rámci ekosystémů	
Zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku ze živočichy.	V7 Specifikuje význam živočichů v ekosystému a jejich vztah k člověku.	Rozšíření, význam a ochrana živočichů	
Uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi.	V8 Popisuje organismy v určitém prostředí a jejich vztahy.	Organismy a prostředí	
Rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu	V9 Vysvětlí základní systém organismů, uvádí příklady populací, společenstev a ekosystémů.	Vzájemné vztahy mezi organismy a prostředím	PT: Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopností poznávání (dovednosti pro učení a studium)

základní princip existence živých a neživých složek ekosystému.			
Vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam.	V10 Vysvětluje potravní řetězce a jejich význam v různých ekosystémech.	Potravní řetězce, rovnováha v ekosystému	PT: Environmentální výchova – ekosystémy (les, vodní zdroje)
Aplikuje praktické metody poznávání přírody.	V11 Využívá teoretické znalosti při vycházkách a laboratorních pracích.	Pozorování přírody (učebna i příroda) Laboratorní práce	PT: Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopností poznávání (cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů)
Dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody.	V12 Užívá základní pravidla bezpečnosti práce a chování v přírodě.	Bezpečnost práce	

Přírodopis			
7. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů.	Žák: V1 Určuje projevy a podmínky života organismů a zná přehled jejich vývoje.	Život – projevy a význam Přehled vývoje organismů	
Popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel.	V2 Vysvětluje rozdíly mezi buňkami a popisuje funkce jejich organel.	Základní struktura – buňka rostlin a živočichů a bakterií – stavba a funkce organel	
Rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů/orgánových soustav/ rostlin i živočichů.	V3 Rozlišuje funkce základních orgánů u rostlin i živočichů.	Orgány, orgánové soustavy	
Třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších	V4 Zařazuje vybrané organismy do systému.	Třídění organismů Nahosemenné a krytosemenné rostliny Význam rostlin a jejich	PT: Environmentální výchova – ekosystémy

taxonomických jednotek.		ochrana	(pole, moře, tropický deštný les, lidské sídlo, kulturní krajina)
Vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti.	V5 Rozlišuje pohlavní – nepohlavní rozmnožování a vysvětluje jejich význam pro dědičnost.	Podstata rozmnožování Podstata dědičnosti	
Uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka.	V6 Rozlišuje viry a bakterie a specifikuje jejich význam.	Viry a bakterie – stavba, význam	
Odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům.	V7 Uvádí vztah mezi buňkou, pletivem a jednotlivými orgány.	Buňky, pletiva a orgány	
Porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku.	V8 Poznává stavby orgánů a zná jejich funkce a vztahy v rostlině.	Orgány rostliny a jejich význam Stavba částí těla vyšších rostlin	
Vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin.	V9 Vysvětlí základní fyziologické procesy v pěstování rostlin.	Výživa, dýchání a růst rostlin a využití při jejich pěstování	PT: Environmentální výchova – lidské aktivity a problémy život. prostředí (zemědělství a život. prostředí, ekologické zemědělství)
Rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin.	V10 Poznává vybrané druhy živočichů a zařazuje je do hlavních taxonomických skupin.	Zástupci významných skupin živočichů – základní znaky	
Odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí.	V11 Pojmenuje základní projevy chování živočichů v přírodě a uvede konkrétní příklady.	Projevy chování živočichů	
Zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy.	V12 Vnímá význam živočichů pro přírodu i pro člověka.	Hospodářsky a epidemiologicky významné druhy	PT: Environmentální výchova – vztah člověka k prostředí (aktuální ekologický

			problém) Laboratorní práce
Aplikuje praktické metody poznávání přírody.	V13 Uplatňuje teoretické poznatky při vycházkách do přírody a při labor. pracích.	Pozorování přírody (učebna, práce v terénu) Laboratorní práce	PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – objevujeme Evropu a svět (evropské krajiny)
Dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody.	V14 Aplikuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování v přírodě i v odborné učebně.	Bezpečnost práce	

Přírodopis			
8. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Rozliší zákl. projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů.	Žák: V1 Popíše základní projevy života a orientuje se v přehledu organismů.	Projevy života Základní přehled organismů	
Rozpozná, porovnává a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů.	V2 Popíše funkce základních orgánů rostlin a živočichů.	Základní struktura organismů	Laboratorní práce
Porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů.	V3 Vysvětluje stavbu vybraných živočichů a zná funkce jednotlivých orgánů.	Stavba těla, jednotlivých částí těla a jejich funkce	
Rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin.	V4 Určuje druhy živočichů, zařazuje je do systému.	Vývoj, vývin a systém živočichů Významní zástupci jednotlivých skupin živočichů	
Určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy.	V5 Rozlišuje orgány, popíše jejich funkci a vztahy v lidském těle.	Anatomie a fyziologie lidského těla Orgánové soustavy Vyšší nervová činnost	PT: Environmentální výchova – vztah člověka k prostředí (náš životní styl, prostředí a zdraví)
Objasní vznik a vývin	V6 Vysvětluje vznik	Sexuální výchova –	

nového jedince od početí až do stáří.	a vývin jedince až do stáří.	vývin jedince a rozmnožování Fylogeneze a ontogeneze člověka	
Rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby a objasní význam zdravého způsobu života.	V7 Pojmenovává běžné nemoci a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby.	Nemoci, úrazy a prevence Životní styl Pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka	PT: Osobnostní a sociální výchova – psychohygiena (hledání pomoci při potížích) Laboratorní práce
Aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těla.	V8 Aplikuje první pomoc.	Předlékařská první pomoc	Laboratorní práce

Přírodopis			
9. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Uvede př. dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů.	Žák: V1 Vysvětluje dědičnost na příkladech praktického života a popíše vliv prostředí na organismy.	Dědičnost a proměnlivost organismů	
Orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka.	V2 Pojmenovává základní vývojové stupně vývoje člověka.	Fylogeneze člověka	
Objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života.	V3 Uvádí vztahy mezi sférami Země, vznikem a trváním života.	Země – vznik a stavba Země Vývoj zemské kůry a organismů na Zemi	PT: Environmentální výchova – vztah člověka k prostředí (aktuální ekologické problémy)
Rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek.	V4 Určuje vybrané nerosty a horniny podle charakteristických vlastností.	Nerosty a horniny Praktický význam a využití zástupců Určování jejich vzorků	
Rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody.	V5 Popisuje vnější a vnitřní geologické děje, včetně geologického oběhu hornin a oběhu vody.	Vnější a vnitřní geologické děje Geologický oběh Oběh vody Význam vody Mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před	

		nimi	
Porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě.	V6 Porovnává půdotvorné činitele a rozlišuje půdní typy a druhy.	Půda – půdotvorní činitelé, půdní typy a druhy	
Rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků.	V7 Pojmenovává geologická období Země na základě charakteristických znaků.	Geologický vývoj a stavba území ČR Devastace a rekultivace půdy	
Uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi.	V8 Objasňuje vliv podnebí a počasí na život na Zemi.	Podnebí a počasí ve vztahu k životu Organismy a prostředí Ekosystémy Potravní řetězec	PT: Environmentální výchova – lidské aktivity a problémy život. prostředí (dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti – Den Země)
Uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému.	V9 Rozlišuje kladné i záporné vlivy člověka na životní prostředí a zná příklady narušení ekosystému.	Ochrana přírody a životního prostředí	PT: Environmentální výchova – základní podmínky života (ekosystémy – biodiverzita)
Aplikuje praktické metody poznávání přírody.	V10 Využívá teoretické znalosti v praktické části výuky.	Praktické metody poznávání přírody Významní biologové Laboratorní práce	

5.17 Zeměpis (Z)

Charakteristika předmětu

Cílem předmětu je, aby si žáci osvojili základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese, o krajině sféře a jejích hlavních složkách. Žáci by se měli naučit orientovat se v zeměpisu světadílů a ve zvlátnostech života jejich obyvatelstva. Cílem je také vést žáky ke schopnosti získat informace o významných státech, jejich politickém zřízení, hospodářském a kulturním významu. Dalším cílem předmětu je vést žáky k tomu, aby si uvědomili možná ohrožení, která plynou z přírodních procesů, z činností lidí a z jejich zásahů do přírody.

V tomto předmětu by se měli také žáci naučit používat získané vědomosti v praktických situacích, chápat kulturní zvláštnosti různých lidských ras a národů a uvědomit si význam tolerance pro mírové mezinárodní soužití. Předmět by měl u žáků vytvořit trvalý zájem o poznávání různých zemí a regionů a probudit touhu cestovat a poznávat svou vlast i země v zahraničí. Důraz je kladen na podrobnější poznání regionu Vysočina.

Obsahem předmětu je postupné naplňování očekávaných výstupů stanovených RVP pro ZV pro zeměpis a využívání mezipředmětových vztahů. Výuka je převážně organizována formou vyučovací hodiny. Součástí výuky jsou zeměpisná pozorování, cvičení v terénu a zeměpisné exkurze. Předmět rozvíjí Minimální preventivní program v těchto oblastech vědomostí a dovedností žáka:

- zájmovou činnost
- soužití v sociální skupině
- negativní a pozitivní jevy společnosti
- asertivní chování
- zdravý životní styl
- mravní zásady
- formování vlastních názorů na život a svět.

Předmět rozvíjí též některá průřezová témata (viz tabulka vzdělávací obsah vyuč. předmětu) a podílí se na naplňování cílů školního programu EVVO, propojuje další vzdělávací oblasti (např. matematika – měřítko mapy, výchova k občanství – státní systémy, dějepis – vývoj kartografie, zámořské objevy atd.

Zeměpis se vyučuje v 6. ročníku 2 hodiny, v 7. až 9. ročníku 1 hodinu týdně, přičemž v 8. ročníku je výuka posílena o 1 hodinu z disponibilní časové dotace. Při výuce lze využívat počítačovou učebnu pro upevnění probíraného učiva daného ročníku.

Výchovné a vzdělávací postupy směřující k utváření klíčových kompetencí

S ohledem na individuální schopnosti a možnosti žáka rozvíjíme tyto kompetence:

Kompetence k učení

- vedeme žáky ke schopnosti osvojit si učební postupy potřebné k porozumění map a k orientaci v terénu
- učíme žáky zhodnotit svoji práci s mapou, textem učebnice, encyklopediemi atd.
- vytváříme u žáků schopnost efektivně získávat poznatky z nejrůznějších zdrojů – mapy, internet, encyklopedie, grafy a schémata
- učíme žáky pracovat se základními zeměpisnými pojmy, které dokáží zařadit do souvislostí a pomocí kterých si vytváří ucelený pohled na jevy v geografické sféře

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k rozpoznávání globálních a lokálních problémů v přírodní sféře a jejich složkách a přemýšlení o jejich příčinách a důsledcích
- učíme žáky samostatně řešit zadané problémy a úkoly, sledovat vlastní pokrok při řešení problému
- vedeme žáky ke schopnosti obhájit svá rozhodnutí při charakterizování kulturních zvláštností zemí, regionu
- učíme žáky samostatně pozorovat jevy v jednotlivých přírodních oblastech Země, vliv člověka na přírodní prostředí, vyhodnocovat výsledky, vyvozovat závěry
- vedeme žáky k poznávání příčin přírodních procesů, které mají vliv i na ochranu zdraví životů, životního prostředí a majetku (tato kompetence je především rozvíjena v projektu Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí)

Kompetence komunikativní

- učíme žáky formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory na jedinečnost některých geografických jevů a procesů v krajinné sféře, logicky, výstižně a kultivovaně argumentovat, obhájit si své stanovisko, stručně informovat o těchto procesech a jevech
- vedeme žáky k porozumění různých typů textů, map a obrazových materiálů, ke schopnosti je jednoduše a výstižně prezentovat svému okolí
- učíme žáky vytvářet vlastní hypotézy o globálních i lokálních problémech (např. změna klimatu, znečištění, soužití národů, terorismus, přírodní katastrofy, vyčerpatelnost neobnovitelných zdrojů) a logicky je zdůvodňovat

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k účinné spolupráci ve skupině při vytváření zeměpisných projektů
- učíme žáky uplatnit se v kolektivu, rozlišit a respektovat role ve skupině (např. při sběru a třídění dat, vytváření schémat, grafů a map a prezentací)
- umožňujeme žákům prezentovat a obhajovat vlastní myšlenky při charakterizování jednotlivých zemí, regionů, geografických jevů

Kompetence občanské

- učíme žáky respektovat přesvědčení druhých lidí, taktnosti a schopnosti vcítění se do druhých lidí, tolerovat zvláštnosti různých lidských ras a národů a kultur

- vedeme žáky k uvědomění si svých povinností a práv ve škole i mimo školu (ochrana životního prostředí, třídění odpadu, návštěva národních parků, chráněných krajinných oblastí, přírodních rezervací, historických památek atd.)
- učíme žáky zodpovědně se chovat v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- podporujeme pozitivní postoj k ochraně životního prostředí
- vedeme žáky k zájmu o celosvětové problémy
- učíme žáky posoudit, jak společenské a hospodářské vlivy lidské společnosti působí dlouhodobě na krajinu a životní prostředí, uvést kladné a záporné konkrétní příklady

Kompetence pracovní

- učíme žáky posuzovat své reálné možnosti vytvářením zjednodušených tematických map, grafů, schémat
- vedeme žáky k využívání a vyhledávání důležitých informací z rozličných zdrojů, k orientaci na mapě, v učebnici, atlase
- umožňujeme žákům volit různé formy práce podle zadaných úkolů, například situační hry, práce s mapou, schématem, grafem, diagramem
- upevňujeme u žáků pracovní návyky – vedení sešitu, vytváření schémat, tabulek, kresba obrázků, map, umožňujeme prezentaci výsledků jejich práce nebo práce skupiny.

Zeměpis			
6. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů.	Žák: V1 Využívá základní zdroje geografických informací.	Práce s informačními zdroji	Informační zdroje PT: Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopností poznávání
Používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii.	V2 Objasní základní geografické pojmy.	Glóbus Mapa a její části Druhy map Zeměpisná síť Určování zeměpisné polohy	Glóbus a mapa
Zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy.	V3 Jednoduše popíše uspořádání sluneční soustavy a těles v ní.	Vesmír Sluneční soustava	Vesmír
Prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů.	V4 Popíše tvar a velikost Země, objasní důsledky pohybů Země.	Tvar a rozměry Země Pohyby Země	Planeta Země
Rozlišuje a porovnává	V5 Určuje jednotlivé	Litosféra	Složky přírodní

složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu.	složky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a popíše základní tvary zemského povrchu.	Hydrosféra Atmosféra Pedosféra Biosféra Základní tvary zemského povrchu	sféry
Porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost.	V6 Popisuje vnitřní a vnější procesy v atmosféře, litosféře, hydrosféře, pedosféře, biosféře a vysvětluje jejich působení na okolí.	Litosféra Hydrosféra Atmosféra Pedosféra Biosféra Základní tvary zemského povrchu	Složky přírodní sféry PT: Environmentální výchova – základní podmínky života (voda, ovzduší)
Porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin.	V7 Rozliší přírodní a kulturní krajinu a pojmenuje různé typy krajin.	Krajina Typy krajin	Krajinná sféra PT: Environmentální výchova – ekosystémy (kulturní krajina, pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)
Uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů).	V8 Vyjmenuje, popisuje a lokalizuje vegetační pásy Země, výškové vegetační stupně. Rozlišuje přírodní a kulturní složky krajiny.	Geografická šířková pásma Výškové vegetační stupně	Biosféra PT: Environmentální výchova – ekosystémy (les, moře a tropický deštný les)
Uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí.	V9 Vyjádří vlastními slovy základní společenské, ekonomické a ekologické problémy Afriky a Austrálie a uvádí příklady.	Problémy současné Afriky	Globální problémy
Rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa.	V10 Určuje základní regiony Afriky podle přírodních a společenských kritérií.	Hlavní regiony Afriky	Regionální zeměpis
Lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová	V11 Orientuje se na mapě Afriky a Austrálie a porovná postavení a význam různých oblastí.	Afrika - orientace na mapě Austrálie - orientace na mapě	Glóbus a mapa

jádra a periferní zóny.			
Porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států.	V12 Popisuje a vysvětluje přírodní a společensko – hospodářské poměry Afriky, Austrálie, vybraných států a regionů	Poloha, rozloha a členitost Afriky Povrch Afriky Podnebí Afriky Vodstvo Afriky Biomy Afriky Obyvatelstvo a sídla Afriky Hospodářství Afriky Poloha, rozloha a členitost Austrálie Povrch Austrálie Podnebí Austrálie Vodstvo Austrálie Biomy Austrálie Obyvatelstvo a sídla Austrálie Hospodářství Austrálie Antarktida	Přírodní a společensko – hospodářské poměry Afriky Přírodní a společensko – hospodářské poměry Austrálie

Zeměpis			
7. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů.	Žák: V1 Vyhledává základní zdroje geografických informací a využívá je.	Práce s informačními zdroji	Informační zdroje
Používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii.	V2 Vysvětluje základní geografické pojmy.	Poloha, rozloha a členitost Asie Povrch Asie Podnebí Asie Vodstvo Asie Biomy Asie Obyvatelstvo a sídla Asie Hospodářství Asie Poloha, rozloha a členitost Ameriky Povrch Ameriky Podnebí Ameriky Vodstvo Ameriky	Přírodní a společensko – hospodářské poměry Asie Přírodní a společensko – hospodářské poměry Ameriky

		Biomy Ameriky Obyvatelstvo a sídla Ameriky Hospodářství Ameriky	
Uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí.	V3 Vyjádří vlastními slovy základní společenské, ekonomické a ekologické problémy Asie a Ameriky a uvádí příklady.	Problémy současné Asie Problémy současné Ameriky	Globální problémy
Rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohrazení a lokalizaci regionů světa.	V4 Určuje základní regiony Ameriky a Asie podle přírodních a společenských kritérií.	Hlavní regiony Asie Hlavní regiony Ameriky	Regionální zeměpis
Lokalizuje na mapách světadílů, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny.	V5 Orientuje se na mapě Asie a Ameriky a porovnává postavení a význam různých oblastí.	Asie - orientace na mapě Amerika - orientace na mapě	Glóbus a mapa
Porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států.	V6 Popisuje a vysvětluje přírodní a společensko – hospodářské poměry Asie, Ameriky a vybraných států.	Poloha, rozloha a členitost Asie Povrch Asie Podnebí Asie Vodstvo Asie Biomy Asie Obyvatelstvo a sídla Asie Hospodářství Asie Poloha, rozloha a členitost Ameriky Povrch Ameriky Podnebí Ameriky Vodstvo Ameriky Biomy Ameriky Obyvatelstvo a sídla Ameriky Hospodářství Ameriky	Přírodní a společensko – hospodářské poměry Asie Přírodní a společensko – hospodářské poměry Ameriky PT: Environmentální výchova – základní podmínky života (přírodní zdroje)

Zeměpis			
8. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák:	Žák:		

Rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa.	V1 Určuje základní regiony Evropy podle přírodních a společenských kritérií.	Hlavní regiony Evropy	Regionální zeměpis
Lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny.	V2 Orientuje se na mapě Evropy a České republiky a porovná postavení a význam různých oblastí.	Evropa - orientace na mapě Česká republika – orientace na mapě	Glóbus a mapa
Porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států.	V3 Popisuje a vysvětluje přírodní a společensko – hospodářské poměry Evropy, vybraných států Evropy a České republiky	Poloha, rozloha a členitost Evropy Povrch Evropy Podnebí Evropy Vodstvo Evropy Biomy Evropy Obyvatelstvo a sídla Evropy Hospodářství Evropy Poloha a rozloha ČR Povrch ČR Podnebí ČR Vodstvo ČR Půdy a krajiny ČR Obyvatelstvo a sídla ČR Hospodářství ČR	Přírodní a společensko – hospodářské poměry Evropy a ČR PT: Multikulturní výchova – etnický původ (základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti) PT: Environmentální výchova – základní podmínky života (půda)
Uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí.	V4 Stručně charakterizuje základní ekologické problémy České republiky, uvede a vyhledá na mapě příklady chráněných území	Chráněná území ČR	Ochrana životního prostředí PT: Multikulturní výchova – kulturní difference (respektování zvláštností různých etnik) PT: Environmentální výchova – ekosystémy (vodní zdroje, lidské sídlo – město – vesnice) – základní podmínky života (energie)
Vymezí a lokalizuje místní oblast (region)	V5 Vyhledá region svého bydliště nebo	Kraj Vysočina: - přírodní poměry	Regionální zeměpis

podle bydliště nebo školy.	školy na mapě.	- společensko-hospodářské poměry	
Hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům.	V6 Orientuje se v přírodních a společensko – hospodářských podmínkách okolí bydliště, školy a kraje Vysočina.	Kraj Vysočina: - přírodní poměry - společensko-hospodářské poměry	Regionální zeměpis PT: Výchova demokratického občana – formy participace občanů v politickém životě (obec jako základní jednotka samosprávy státu, společenské organizace a hnutí) PT: Environmentální výchova – lidské aktivity a problémy životního prostředí (ochrana přírody a kulturních památek, změny v krajině, průmysl a životní prostředí) – vztah člověka k prostředí (naše obec)
Hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu.	V7 Popisuje přírodní a společensko – hospodářské poměry České republiky a porovnává je s vybranými státy světa.	Poloha a rozloha ČR Povrch ČR Podnebí ČR Vodstvo ČR Půdy a krajiny ČR Obyvatelstvo a sídla ČR Hospodářství ČR	Přírodní a společensko – hospodářské poměry ČR
Lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit.	V8 Vyhledá na mapě kraje České republiky, orientuje se v charakteristice krajů České republiky podle společensko – hospodářských podmínek, určuje jejich odlišnosti.	Krajské členění Praha Středočeský kraj Jihočeský kraj Plzeňský kraj Karlovarský kraj Ústecký kraj Liberecký kraj Královéhradecký kraj Pardubický kraj Kraj Vysočina Jihomoravský kraj Olomoucký kraj Zlínský kraj Moravskoslezský kraj	Regionální zeměpis
Uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve svět., mezinár. a nadnárod.	V9 Pojmenuje hlavní mezinárodní organizace, jejichž členem je Česká republika.	Začlenění České republiky do mezinárodních organizací	Politická geografie PT: Výchova k myšlení

institucích, organizacích a integracích států.			v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá (naši sousedé v Evropě) – objevujeme Evropu a svět (naše vlast a Evropa, Evropa a svět, Den Evropy) – jsme Evropané (evropská integrace)
Ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu.	V10 Určí světové strany a orientuje mapu pomocí busoly.	Určování světových stran Orientace mapy Azimut	Praktická topografie
Aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny. Uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech.	V11 Určuje a odhaduje vzdálenosti, určuje vlastní stanoviště podle mapy a pozorování v terénu. V12 Řeší problémy, které se mohou vyskytnout při pobytu ve volné přírodě za běžných rizik i při mimořádných událostech.	Určování stanoviště Zásady pohybu a pobytu v přírodě Chování při mimořádných událostech	Praktická topografie Následující výstup z RVP ZV se školním výstupem a učivem, byl přesunut do projektu Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí.

Zeměpis			
9. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí.	Žák: V1 Stručně popisuje základní společenské, ekonomické a ekologické problémy současného světa a uvádí příklady.	Globální problémy	Globální problémy
Rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa.	V2 Určuje základní regiony světa podle přírodních a společenských kritérií.	Rasy Jazyky a národy Náboženství Primární sféra Sekundární sféra	Obyvatelstvo světa Světové hospodářství

		Terciární sféra	PT: Multikulturní výchova – etnický původ (rovnocennost všech etnických skupin, postavení národnostních menšin, projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku) – multikulturalita (multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti) PT: Environmentální výchova – lidské aktivity a problémy životního prostředí (doprava a životní prostředí, průmysl a životní prostředí, odpady a hospodaření s odpady)
Zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich.	V3 Objasňuje změny ve vybraných regionech světa, jejich příčiny a odhaduje možný vývoj.	Lidská sídla	Obyvatelstvo světa PT: Multikulturní výchova – princip sociálního smíru a solidarity (nekonfliktní život v multikult. spol.)
Přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině.	V4 Orientuje se v geografických objektech, jevech a procesech v krajinné sféře, uvádí jejich shodné a odlišné znaky, nachází v nich souvislosti. Rozlišuje mikroregiony a makroregiony dle daných kritérií.	Primární sféra Sekundární sféra Terciární sféra	Světové hospodářství
Vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata	V5 Diskutuje o důležitých jevech a procesech v regionech,	Rasy Jazyky a národy Náboženství	Obyvatelstvo světa

a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu.	hodnotí je a vytváří si k nim postoje.	Státy a závislá území Typy států Mezinárodní organizace Globální problémy	Politická geografie Globální problémy
Posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa.	V6 Orientuje se v počtu, rozmístění a stěhování lidí na Zemi, jednoduše popisuje rozmístění lidských ras, národů, jazyků a náboženství ve světě.	Rasy Jazyky a národy Náboženství	Obyvatelstvo světa PT: Výchova demokratického občana – občan, občanská společnost a stát (principy soužití s minoritami) PT: Multikulturní výchova – lidské vztahy (udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost, vztahy mezi kulturami, předsudky a vžité stereotypy)
Posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel.	V7 Jednoduchým způsobem popisuje funkci a znaky lidských sídel a jejich souvislost s přírodními podmínkami, lokalizuje nejvýznamnější městské aglomerace a velkoměsta světa.	Lidská sídla	Obyvatelstvo světa
Zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje.	V8 Popisuje hlavní charakter a funkce světového zemědělství, rybolovu, vodního a lesního hospodářství, průmyslu, dopravy a služeb. Orientuje se na tematických mapách světa.	Primární sféra Sekundární sféra Terciární sféra	Světové hospodářství
Porovnává předpoklady a hlavní faktory pro	V9 Vysvětluje rozmístění světového	Primární sféra Sekundární sféra	Světové hospodářství

územní rozmístění hospodářských aktivit.	zemědělství, rybolovu, vodního a lesního hospodářství, průmyslu, dopravy a služeb.	Terciární sféra	
Porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků.	V10 Rozlišuje státy světa podle daných hledisek, přiřazuje konkrétní příklady států. Vyjmenuje a stručně charakterizuje hlavní mezinárodní organizace ve světě	Státy a závislá území Typy států Mezinárodní organizace	Politická geografie PT: Výchova demokratického občana – občan, občanská společnost a stát (základní principy a hodnoty demokratického politického systému) PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – jsme Evropané
Lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech.	V11 Uvádí příklady oblastí ohrožených válečnými konflikty a mezinárodním terorismem.	Státy a závislá území Typy států Mezinárodní organizace Globální problémy	Politická geografie Globální problémy PT: Výchova demokratického občana – formy participace občanů v politickém životě (volební systémy a demokratické volby a politika) PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – objevujeme Evropu a svět (mezinárodní setkávání)

5.18 Hudební výchova (Hv)

Charakteristika předmětu

Cílem předmětu je zprostředkovat žákům pohled na hudbu jako na způsob poznávání světa a podněcovat u žáků zájem o hudbu.

Obsahem předmětu je postupné naplňování očekávaných výstupů stanovených RVP pro ZV pro hudební výchovu s důrazem na českou hudební tvorbu. Předmět je zaměřen především na rozvoj dovedností žáka. Při realizaci tohoto předmětu proto upřednostňujeme praktické využití poznatků a skupinovou práci žáků. Výuka je organizována převážně formou

vyučovací hodiny, popř. hodinových projektů. Učíme žáky hodnotit vlastní výkony i výkony ostatních. Zvýšená pozornost je věnována nadaným žákům, na něž jsou kladeny zvýšené nároky v oblasti hudební intonace a zpěvu. Tito žáci mají možnost rozvíjet své nadání v pěveckých sborech na obou stupních a hudebně pohybovém kroužku na 1. stupni. Předmět rozvíjí některá průřezová témata (uvedena v tabulce vzdělávací obsah vyučovacího předmětu). Propojuje různé vzdělávací oblasti (např. anglický a německý jazyk – zpěv písní v cizím jazyce, matematika – rytmické počítání, dějepis – významní skladatelé, zeměpis – písně s místopisnou tematikou).

Hudební výchova se vyučuje v 1. až 9. ročníku. Na 1. i 2. stupni je 1 hodina týdně v každém ročníku. Výuka probíhá převážně v odborné učebně hudební výchovy s možností využití hudebních nástrojů, hifi věže a intonační tabule.

Výchovné a vzdělávací postupy směřující k utváření klíčových kompetencí

S ohledem na individuální schopnosti a možnosti žáka rozvíjíme tyto kompetence:

Kompetence k učení

- učíme žáky poznávat svět prostřednictvím hudby
- vedeme žáky k rozvoji tvořivosti aktivním osvojováním různých hudebních technik
- vedeme žáky k vnímání uměleckých slohů a hudebních děl
- podněcujeme žáky k vlastní tvorbě

Kompetence k řešení problémů

- podněcujeme žáky k tomu, aby vyhledávali vztahy mezi druhy umění a uměleckými žánry na základě společných znaků a témat
- vedeme žáky k aktivnímu přístupu ve výběru vhodných hudebních vyjadřovacích prostředků
- vedeme žáky ke kritickému myšlení při posuzování hudebního díla

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k chápání hudebního díla jako způsobu komunikace
- učíme žáky vyjadřovat názor na poznávané hudební dílo
- podněcujeme žáky k diskusi o hudebním díle

Kompetence sociální a personální

- poskytujeme žákům dostatečný prostor pro jejich hudební a osobité projevy
- poskytujeme žákům hudební příklady různých stylů a žánrů

Kompetence občanské

- poskytujeme žákům hudební příklady různých stylů, žánrů a autorů
- individuálně vedeme žáky k zájmu o hudební dění, rozvíjíme u nich zájem o zpěv
- podněcujeme u žáků zájem o návštěvy koncertů

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k osvojování hudebních technik a nástrojů
- podněcujeme u žáků zájem o pěvecké soutěže.

Hudební výchova			
1. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase.	Žák: V1 Zpívá jednoduché písně s doprovodem rytmicky přesně dle náповědy učitele (na základě svých dispozic).	Správné dýchání Práce s hlasem Zřetelná výslovnost Sjednocování rozsahu Správné sezení Nasazení a tvorba tónu Písně	

Rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem.	V2 Vytleská písničku.	Rytmus říkadel Rytmus písně Tleskání dob Délka tónů Hudební hra – ozvěna	
Využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře.	V3 Používá rytmické nástroje.	Příprava nácviku a nácvik hry na rytmické nástroje (hůlky)	
Reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie.	V4 Reaguje pohybem na znějící hudbu.	Držení těla Chůze a její proměny Taneční hry	PT: Osobnostní a sociální výchova – kreativita
Rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazové tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby.	V5 Rozlišuje zvuk/tón. V6 Rozlišuje tóny vysoké/ nízké.	Pojmy zvuk, tón Pojmy vysoký a nízký tón	
Rozpoznává v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální.	V7 Rozlišuje hudbu hranou a zpívanou.	Lidský hlas a hudební nástroj	

Hudební výchova			
2. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase.	Žák: V1 Zpívá jednohlasé písně v 2/4 a 3/4 taktu s doprovodem (na základě svých dispozic).	Dýchání, výslovnost Hlasová hygiena Hlavový tón Rozšiřování rozsahu Písně Volný nástup	
Rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem.	V2 Reprodukuje rytmus písně. V3 Vymýšlí na jednoduchý text rytmus.	Rytmické tleskání, pleskání a podupy Čtení rytmického záznamu ve 2/4 taktu (rytm. slabiky) Noty: čtvrt'ová Pomlky: čtvrt'ová Hudební hry (otázka/ odpověď, ozvěna)	PT: Osobnostní a sociální výchova – komunikace (řeč těla, řeč zvuků a slov)
Využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře.	V4 Používá rytmické nástroje k doprovodu písně.	Jednoduchý doprovod na rytmické nástroje	

Reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie.	V5 Interpretuje hudbu pomocí vlastního těla. Interpretuje hudbu pomocí pohybu.	Pohybová průprava Hra na tělo Držení těla Jednoduchý tanec	PT: Osobnostní a sociální výchova – kreativita
Rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazové tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby.	V6 Rozlišuje, který ze dvou tónů je nižší a vyšší. V7 Rozliší rozdíl v tempu a dynamice.	Tón a nota Pojmy tón nižší a vyšší Tempo pomalé x rychlé Dynamika slabě x silně	
Rozpoznává v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální.	V8 Odliší hudbu vokální a instrumentální.	Hudba hraná a zpívaná Poslech jednoduchých skladeb	

Hudební výchova			
3. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase.	Žák: V1 Zpívá písně rytmicky přesně s doprovodem (na základě svých dispozic).	Hlasová hygiena Frázování Měkké nasazení, výslovnost koncovek Rozšiřování hlasového rozsahu Písně (i kánon) Volný nástup I. a III. stupně	
Rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem.	V2 Vymýšlí na text jednoduchý rytmus a melodii.	Čtení rytmického záznamu ve $\frac{3}{4}$ taktu Realizace písní ve $\frac{2}{4}$ taktu Noty: osminová, půlová, tříčtvrtěová Pomlky: půlová Houslový klíč Hudební hry Zhudebňování říkadel	PT: Osobnostní a sociální výchova – komunikace (řeč těla, řeč zvuků a slov)
Využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře.	V3 Používá jednoduché hudební nástroje k doprovodu.	Jednoduchý doprovod na rytmické a melodické nástroje.	
Reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje	V4 Vyjádří pohybem hudbu.	Pohybová průprava Jednoduchý tanec Taktování dvoudobého	PT: Osobnostní a sociální výchova – kreativita

metrum, tempo, dynamiku, směr melodie.		taktu	
Rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazové tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby.	V5 Rozliší v hudbě tempové a dynamické změny.	Melodie stoupavá, klesavá Tempo, dynamika	
Rozpoznává v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální.	V6 Pojmenuje na základě poslechu vybrané hudební nástroje. V7 Odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální.	Názvy hudebních nástrojů Poslech skladeb různého žánru (taneční, pochodová, ...)	

Hudební výchova			
4. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlasě v durových i molových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti.	Žák: V1 Zpívá lidové a umělé písně (na základě svých dispozic).	Hlasová hygiena Prodlužování výdechu, výslovnost Vázání tónu Písně – ve dvojhlasě úpravě (kánón) Volný nástup v III. st.	PT: Výchova k myšlení v evrop. a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá (lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy)
Realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not.	V2 Rozlišuje značky v notovém záznamu.	Zápis rytmu jednoduché písně Zápis do notové osnovy Stupnice C dur a solmizační slabiky Pomlka půlová Repetice Realizace písní ve $\frac{3}{4}$ taktu	
Využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodu hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní.	V3 Využívá hudební nástroje při doprovodu písně.	Doprovod na hudební nástroje Hudební hry Skupiny hudebních nástrojů	

Rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby.	V4 Rozlišuje formu jednoduché písně.	Písně ve formě (a – b)	
Vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace.	V5 Tvoří jednoduché dohry k písním.	Hra na hudební nástroje z Orffova instrumentáře Dohry pomocí hudebních nástrojů a vlastního těla Hudební improvizace	
Rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metrorytmičné, tempové, dynamické i zřetelně harmonické změny.	V6 Rozezná v hudbě změnu tempa, rytmu a dynamiky.	Poslech a rozbor skladeb různého žánru (rytmus, melodie, rytmičné a harmonické změny) Jednoduchá interpretace hudby	
Ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace.	V7 Vyjádří hudbu pohybem a tanečním krokem.	Improvizace pohybu k písni Tanec Taktování třídobého taktu	PT: Osobnostní a sociální výchova – kreativita

Hudební výchova			
5. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti.	Žák: V1 Zpívá lidové a umělé písně v durových a mollových tóninách.	Hlasová hygiena, pěvecký postoj, dynamicky odlišený zpěv Písně – lidový dvojhlas Volný nástup spodního V. stupně	PT: Osobnostní a sociální výchova – kreativita
Realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not.	V2 Orientuje se v zápisu jednoduché písně.	Notový zápis písně Zachycení melodie písně Realizace písní ve 4/4 taktu Pojmy v hudebním zápisu (pp, p, mf, f, andante, vivace...)	
Využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností	V3 Reprodukují a doprovází jednoduché motivy písní hudebními	Doprovod na hudební nástroje	

jednoduché, popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodně hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní.	nástroji.		
Rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby.	V4 Rozliší jednoduché formy písní a skladeb.	Písňová forma dvoudílná a třídílná Rondo	
Vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace.	V5 Improvizuje.	Tvorba přehry, dohry a vlastních melodií	
Rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelně harmonické změny.	V6 Rozpozná v hudbě některé hudební výrazové prostředky.	Hledání výrazových prostředků ve složitějších skladbách (kontrast, gradace, zvukomalba) Hudební skladatelé a jejich hudba: Antonín Dvořák Bedřich Smetana Jakub Jan Šimon Ryba Johann Sebastian Bach Wolfgang Amadeus Mozart Interpretace hudby	
Ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace.	V7 Ztvárňuje hudbu pohybem, tancem.	Reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách Tanec	

Hudební výchova			
6. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách.	Žák: V1 Zpívá jednoduché písně s doprovodem i bez doprovodu v jednohlase. V2 Využívá nápodoby při vytváření jednoduchých rytmických celků	Vybrané písně pro 6. ročník Rytmus	Pozn.: Příprava na školní pěveckou soutěž PT: Osobnostní a sociální výchova – komunikace (řeč těla, řeč zvuků)

	a vytváří jednoduché doprovody. V3 Rozpozná základní hudební nástroje. V4 Ztvárňuje hudbu pohybem.	Hudební nástroje Pohybová cvičení	a slov) Pozn.: Rozbor výchovných koncertů pro školu
Uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého.	V5 Pečuje o svůj hlas. V6 Zpívá lidové a umělé písně v jednohlase dle svých dispozic. V7 Oceňuje pěvecký projev druhých.	Lidský hlas Hlasová hygiena Nácvik vybraných písní Hodnocení, sebehodnocení Pěvecká soutěž	PT: Osobnostní a sociální výchova – komunikace (cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání)
Reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace.	V8 Napodobuje vybrané jednoduché části písní a improvizuje dle svých individuálních schopností.	Reprodukce slyšeného motivu Variace Hudební seskupení	
Realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů.	V9 Orientuje se v zápisu zadané písně. V10 Pracuje s notovou osnovou a hudebními značkami.	Partitura Píseň a její notový záznam Notová osnova a vybrané hudební značky	
Rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu.	V11 Zvolí vhodný pohybový doprovod k danému hudebnímu motivu.	Poslech Hra na tělo	
Orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá	V12 Rozliší v hudbě některé hudební	Hudební výrazové prostředky	

užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku.	výrazové prostředky.	Hudba na jevišti Národní divadlo	
---	----------------------	-------------------------------------	--

Hudební výchova			
7. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách.	Žák: V1 Zpívá vybrané písně s doprovodem i bez doprovodu v jednohlase, částečně v dvojhlase. V2 Vytváří jednoduché doprovody. V3 Určí vybrané hudební nástroje.	Vybrané písně pro 7. ročník Rytmický doprovod Hudební nástroje Bicí nástroje Lidová píseň	Pozn.: Příprava na školní pěveckou soutěž Pozn.: Rozbor výchovných koncertů pro školu
Uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého.	V4 Zdůvodní význam hlasové péče. V5 Oceňuje pěvecký projev druhých.	Hlas v pubertě Lidské nešvary a hudba Pěvecká soutěž	
Reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace.	V6 Reprodukuje vybrané písně či části skladeb. V7 Improvizuje dle svých individuálních schopností.	Reprodukce slyšeného motivu Improvizace	
Realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností	V8 Pracuje s notovou osnovou a hudebními značkami.	Interpretace notového záznamu písně Taktování	

písně a skladby různých stylů a žánrů.			
Rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu.	V9 Charakterizuje pohybem zadané hudební téma.	Pantomima O tanci	
Orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku.	V10 Pracuje s vybraným hudebním názvoslovím. V11 Rozliší světskou a duchovní hudbu. Charakterizuje znaky muzikálu.	Hudební názvosloví Duchovní a světská hudba Muzikál	Pozn.: Práce s hudebními encyklopediemi a vyhledávání na internetu
Zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami.	V12 Rozliší jednohlas x vícehlas, vysvětlí fugu, koncert, symfonii a symfonickou báseň. V13 Prokáže znalosti o Národním divadle.	Polyfonie, fuga, symfonie, symfonická báseň Národní divadlo	PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá (lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy)

Hudební výchova			
8. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách.	Žák: V1 Zpívá vybrané písně s doprovodem i bez doprovodu v jednohlase, částečně v dvojhlase. V2 Vytváří složitější doprovody. V3 Prokáže podrobnější znalosti hudebních	Vybrané písně pro 8. ročník Rytmický doprovod – Orff. instrumentář Dechové nástroje	Pozn.: Příprava na školní pěveckou soutěž Pozn.: Rozbor výchovných

	nástrojů. Určí vybrané hudební nástroje.		koncertů pro školu
Uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého.	V4 Zpívá lidové a umělé písně v jednohlase (dvojhlase) dle svých dispozic. V5 Oceňuje pěvecký projev druhých.	Vybrané písně Hudební ukázky vybrané žáky a jejich kvalita	Pozn.: Hodnocení aktuálních hudebních pořadů
Reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace.	V6 Reprodukuje vybrané písně či části skladeb. V7 Improvizuje dle svých individuálních schopností.	Reprodukce slyšeného motivu Improvizace Hudební aranžmá povídky	PT: Osobnostní a sociální výchova – kreativita
Realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů.	V8 Poznává dle indicií charakteristiku písně či skladby a pracuje s ní.	Notový a textový záznam písně	
Rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu.	V9 Charakterizuje pohybem zadané hudební téma.	Vlastní choreografie tanců	
Orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku.	V10 Definuje vybrané pojmy z hudební nauky a s jejich pomocí interpretuje hudební dílo.	Hudební nauka	
Zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou	V11 Definuje a přiřadí vybraná díla k různým stylům a žánrům.	Světová hudba – směry a představitelé	PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních

hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami.			souvislostech – jsme Evropané (kořeny a zdroje evropské civilizace)
Vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění.	V12 Určí společné znaky daných období hudby, stavitelství, výtvarného umění.	Znaky jednotlivých vývojových období	

Hudební výchova			
9. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách.	Žák: V1 Zpívá vybrané písně s doprovodem i bez doprovodu v jednohlase, částečně v dvojhlose. V2 Reaguje na hudbu pohybem, rytmem.	Vybrané písně pro 9. ročník Pohybová a rytmická cvičení	Pozn.: Příprava na školní pěveckou soutěž
Uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého.	V3 Zpívá lidové a umělé písně v jednohlase (dvojhlose) dle svých dispozic. V4 Oceňuje pěvecký projev druhých.	Nácvik vybraných písní Hodnocení aktuálních hudebních pořadů Hudební ukázky vybrané žáky a jejich kvalita	
Reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace.	V5 Reprodukuje vybrané písně či obtížnější části skladeb. V6 Improvizuje dle svých individuálních schopností.	Zpěv nápodobou Improvizace	
Realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů.	V7 Poznává dle indicií charakteristiku písně či skladby a pracuje s ní.	Notový a textový záznam písně Složitější notové zápisy	
Rozpozná některé z tanců různých	V8 Určí vybrané tance a zatančí je podle	Tanec	

stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu.	hudby.		
Zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami.	V9 Přiřadí vybraná díla k různým stylům a žánrům.	Česká hudba – poslech	PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – objevujeme Evropu a svět (naše vlast a Evropa)
Vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění.	V10 Určí společné znaky daných období hudby, stavitelství, výtvarného umění.	Česká hudba – znaky jednotlivých vývojových období	

5.19 Výtvarná výchova (Vv)

Charakteristika předmětu

Cílem předmětu je naučit žáky všimát si krás kolem sebe, projevovat úctu k památkám a uměleckým dílům, pochopit odlišné kultury, prezentovat svou práci. Upřednostňován je tvořivý přístup. Důležitý je též pocit uspokojení ze své práce. Žáci se učí chápat umění jako druh komunikace: „Co chtěl autor svým dílem sdělit?“. Důraz je kladen na vzájemnou pomoc žáků při realizaci složitějších úkolů, na rozvoj fantazie a estetického citění.

Předmět je zaměřen převážně na rozvoj dovedností žáka. Tím jsou dány i metody práce zaměřené na samostatnou práci žáků, na jejich praktické zkušenosti. Vždy za 2 – 3 roky vytvářejí žáci výrobky na vánoční nebo velikonoční trhy řemesel. Výuka je organizována převážně formou vyučovací hodiny s výrazným začleňováním krátkodobých projektů. Součástí výuky jsou praktické exkurze, návštěvy výstav, muzeí, kulturních památek. Žáci se učí hodnotit vlastní díla i díla ostatních. Zvýšená pozornost je věnována nadaným žákům, na něž jsou kladeny zvýšené nároky v tvořivém přístupu k řešení problémů a originalitě jejich tvorby. Žáci mají možnost rozvíjet své nadání ve výtvarném kroužku a zapojovat se do výtvarných soutěží. Předmět rozvíjí Minimální preventivní program v těchto oblastech vědomostí a dovedností žáka:

- zájmovou činnost
- soužití v sociální skupině
- negativní a pozitivní jevy společnosti
- asertivní chování
- zdravý životní styl
- mravní zásady
- formování vlastních názorů na život a svět.

Předmět rozvíjí též některá průřezová témata (jsou uvedena v tabulce vzdělávací obsah vyučovacího předmětu) a podílí se na naplňování cílů školního programu EVVO. Propojuje různé vzdělávací oblasti (např. literatura – ilustrace, dramatizace – divadlo, film atd.).

Výtvarná výchova se vyučuje v 1. – 9. ročníku. V 1. – 3. ročníku 1 hodina týdně, ve 4. – 7. ročníku jsou 2 vyučovací hodiny týdně, v 8. a 9. ročníku 1 hodina týdně. Výuka na 2. stupni probíhá v odborné učebně s možností využití keramické pece a lisu pro grafické techniky. Předmět zpracovává vzdělávací obsah výtvarné výchovy a vybrané kapitoly z dějepisu týkající se dějin výtvarného umění s důrazem na české umění.

Výchovné a vzdělávací postupy směřující k utváření klíčových kompetencí

S ohledem na individuální schopnosti a možnosti žáka rozvíjíme tyto kompetence:

Kompetence k učení

- učíme žáky prostřednictvím vlastní tvorby vytvářet si stupnici hodnot
- vedeme je k sebehodnocení
- vedeme je k organizování akcí ve škole i mimo školu – plakáty na různé akce, výzdoba školy související s těmito akcemi, kulisy na školní akademii a výzdoba kina
- podněcujeme u žáků tvořivost, vedeme je k realizaci vlastních nápadů
- učíme je chápat umění jako specifický způsob poznání a komunikace
- učíme žáky rozpoznávat a využívat základní znaky a symboly užívané ve výtvarném umění (co dokáží vyjádřit barvy, piktogramy...)
- učíme žáky všimnout si proměn umění, vyhledávat historické souvislosti potřebné k interpretaci díla

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky hledat různé způsoby řešení problému, prakticky je ověřovat ve vlastní tvorbě
- učíme je pracovat s informacemi z různých zdrojů (hlavně v oblasti dějin výtvarného umění)
- vedeme je k hledání nových způsobů zobrazení a zapojování se do výtvarných soutěží
- vedeme je k aktivnímu zapojení při plánování výtvarné činnosti, realizaci i hodnocení tvorby
- učíme žáky samostatně pozorovat jevy a předměty kolem sebe, tato pozorování využívat při své tvorbě

Kompetence komunikativní

- učíme žáky chápat umění jako prostředek komunikace
- umožňujeme žákům poznávat základní symboly a značky týkající se umění a užívat jich
- učíme žáky vysvětlit a obhájit názor, hodnotit svoji práci i práci ostatních
- vedeme žáky k předávání poznatků z exkurzí a z praktických činností ostatním

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky týmové práci
- učíme žáky respektovat společně dohodnutá pravidla, navodit pocit uspokojení z vlastní práce
- snažíme se v hodinách navozovat příjemnou atmosféru pro tvorbu
- učíme žáky na základě svých prací uvědomit si svou jedinečnost, rozvíjíme pozitivní sebedůvěru a vědomí vlastních možností a učíme je vzít na vědomí hodnocení ostatních
- upozorňujeme žáky na to, že umění a kultura jsou součástí lidské existence, s níž jsou vzájemně provázáni

Kompetence občanské

- vedeme žáky k společnému stanovení pravidel chování v hodinách výtvarné výchovy
- vedeme žáky k respektování individuálních rozdílů v tvorbě
- důraz klademe na prožitek z vlastní tvorby i tvorby jiných
- vedeme žáky k tolerantnímu přístupu k různým kulturním hodnotám současnosti i minulosti s důrazem na naše tradice
- učíme žáky ve své tvorbě vyjadřovat osobní postoje k jevům a vztahům ve světě a v regionu

Kompetence pracovní

- učíme žáky vyhodnocovat výsledky – při sebehodnocení posuzovat své reálné možnosti
- vedeme žáky k účasti na praktických exkurzích (návštěvy výstav, muzeí apod.)
- učíme žáky používat bezpečně nástroje, volit vhodné materiály ke své tvorbě.

Výtvarná výchova			
1. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového

			tématu, poznámky atp.
Žák: Rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ.	Žák: V1 Rozliší malbu a kresbu. V2 Užívá vlastnosti barev, experimentuje. V3 Rozliší výrazové možnosti linie a tvarů, experimentuje.	Malba, kresba Hra s barvou Hra s linií a tvary	PT: Osobnostní a sociální výchova – kreativita (originalita, schopnost vidět věci jinak)
V tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace.	V4 Zobrazí to, co vidí (nebo vnímá ostatními smysly).	Výběr z: malby, kresby, modelování Výtvarné vyjádření hudby	
Vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky.	V5 Na základě svých pocitů použije různé výrazové prostředky k zobrazení události.	Rodina	

Výtvarná výchova			
2. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ.	Žák: V1 Rozliší a pojmenuje malbu a kresbu. V2 Rozpoznává a pojmenovává vlastnosti barev, linie, tvarů, experimentuje. V3 Rozpoznává objemy.	Kresba, malba Hra s barvou, linií, tvary Modelování	PT: Osobnostní a sociální výchova – kreativita (originalita, schopnost vidět věci jinak)
V tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary,	V4 Využije známé výtvarné prostředky k zobrazení skutečnosti. V5 Využije známé výtvarné prostředky	Tematické práce Zážitky z filmu Pohádkové vyprávění (fantazijní vnímání)	PT: Osobnostní a sociální výchova – komunikace (cvičení pozorování)

objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace.	k zobrazení svých představ.		
Vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky.	V6 Na základě svých pocitů použije různé výrazové prostředky k zobrazení události.	Příroda	PT: Environmentální výchova – ekosystémy

Výtvarná výchova			
3. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty) porovnává je a třídí na zákl. odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ.	Žák: V1 Rozliší a použije výtvarné prostředky.	Proměny přírody	PT: Osobnostní a sociální výchova – kreativita (originalita, schopnost vidět věci jinak)
V tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostor. uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace.	V2 Kombinuje známé výtvarné prostředky k zobrazení reálného a fiktivního světa.	Kombinované techniky	PT: Osobnostní a sociální výchova – komunikace (cvičení pozorování)
Vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky.	V3 Na základě svých vjemů a pocitů použije různé výrazové prostředky k zobrazení události.	Společnost	Práce dětí k ilustraci
Interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností.	V4 Vysvětlí rozdíly ve výtvarném vyjádření své tvorby a tvorby ostatních.	Ilustrace vlastní Ilustrátoři	Ilustrátoři – porovnávání
Na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření,	V5 Hodnotí vlastní práci a práci ostatních.	Vlastní tvorba a vybrané výtvarné práce	PT: Osobnostní a sociální výchova – komunikace (komunikace v různých

která samostatně vytvořil, vybral či upravil.			situacích)
---	--	--	------------

Výtvarná výchova			
4. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné).	Žák: V1 Rozliší a použije výtvarné prostředky.	Světlostní a barevné kontrasty Proporční vztahy	
Užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a skulpturní postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model.	V2 Používá a kombinuje známé výtvarné prostředky k zobrazení reálného a fiktivního světa.	Kresba Malba Modelování Objekty	PT: Osobnostní a sociální výchova – kreativita (originalita, schopnost vidět věci jinak)
Při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy.	V3 Využívá vlastní tvorbu jako způsob sdělení určitých informací.	Vlastní tvorba – záměry autora	PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá (zážitky a zkušenosti z Evropy a světa)
Nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové	V4 Hledá vhodné prostředky ke ztvárnění toho, co vnímá.	Výtvarné osvojení předmětů v ploše, objemu, prostoru	

tvorbě.			
Osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků současného výtvarného umění).	V5 Originálním způsobem kombinuje různé výtvarné techniky a materiály.	Kombinované techniky – uspořádání objektů do celku	PT: Osobnostní a sociální výchova – kreativita (originalita, schopnost vidět věci jinak)
Porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace.	V6 Porovnává rozdíly ve výtvarném vyjádření své tvorby a tvorby ostatních.	Vlastní tvorba Tvorba ostatních Vybraná umělecká díla	

Výtvarná výchova			
5. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné).	Žák: V1 Volí vhodné způsoby zobrazení.	Světlo a stín Barevné kontrasty Proporční vztahy	
Užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a sopečný postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model.	V2 Používá a kombinuje známé výtvarné prostředky k zobrazení reálného a fiktivního světa.	Příroda Fantazijní představy	PT: Osobnostní a sociální výchova – kreativita (originalita, schopnost vidět věci jinak)
Při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje	V3 Zobrazí to, co zná, co si představuje.	Já a ostatní – vyjádření pohybu	

na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy.	V4 Sděluje svou tvorbou informace o sobě.	Vlastní tvorba	
Nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě.	V5 Zobrazí to, co vidí (nebo vnímá ostatními smysly).	Modelování a organizace plochy a prostoru	
Osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků současného výtvarného umění).	V6 Upřednostňuje při tvorbě originální přístup, volí netradiční způsoby zobrazení, různé výtvarné techniky a materiály, posoudí svoji práci a práci druhých.	Kombinované techniky výtvarného umění	
Porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace.	V7 Inspiruje se různými výtvarnými pracemi při vlastní tvorbě.	Svět očima ilustrátorů Reklama	Beseda
Nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil.	V8 Obhájí způsoby svého výtvarného vyjádření a porovná ho s vybranými pracemi.	Vlastní tvorba Tvorba ostatních Vybraná umělecká díla	

Výtvarná výchova			
6. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků	Žák: V1 Rozliší výrazové možnosti linie, barvy a tvarů, experimentuje.	Kombinace ve vlastní tvorbě: Kresba – linie, tvary,	PT: Osobnostní a soc. výchova – kreativita

vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků.		jejich uspořádání v ploše Malba – míchání barev Dekoratивní činnosti – využití různých materiálů Grafika – např. papírořyt, tisk z papírové koláže Modelování Prostorová práce	
Užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie.	V2 Zobrazí to, co vidí (nebo vnímá ostatními smysly). V3 Zobrazí to, co zná, co si představuje, podněty ze své fantazie.	Kresba – vztahy mezi předměty, linie a stínování Malba – vztahy mezi předměty, barva Modelování – vztahy mezi předměty Dekoratивní činnosti – uspořádání jevů	Kresba v plenéru
Užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích.	V4 Vnímá své okolí a zvolí k zachycení změn vhodné prostředky.	Tematické práce	
Vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření.	V5 Upřednostňuje při tvorbě tvořivý přístup, originálním způsobem kombinuje různé výtvarné techniky a materiály.	Ilustrace Užitá tvorba	
Rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu.	V6 Všimá si různých způsobů zobrazení okolního světa.	Živá a neživá příroda Kombinované techniky	PT: Environmentální výchova – ekosystémy
Interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků.	V7 Všimá si proměn umění od pravěku až po antiku, umí zařadit nejvýznamnější díla do známých oblastí výtvarné kultury. V8 Zúčastňuje se výstav a exkurzí.	Výtvarná kultura: pravěké umění, Egypt, Mezopotámie, Řecko, Řím Exkurze	Převažující skupinová práce na téma Pravěké umění Exkurze zaměřená na pravěké umění PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – jsme Evropané (kořeny a zdroje

			evropské civilizace) PT: Osobnostní a soc. výchova – komunikace
Porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů.	V9 Hodnotí vlastní díla i díla ostatních, své hodnocení zdůvodňuje a bere na vědomí hodnocení ostatních.	Vlastní tvorba, tvorba ostatních spolužáků	Sebehodnocení, hodnocení ostatních
Ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci.	V10 Využívá vlastní tvorbu jako způsob sdělení určitých informací.	Výstava vlastních prací	

Výtvarná výchova			
7. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro osobité výsledky.	Žák: V1 Volí vhodné způsoby zobrazení, experimentuje. V2 Při vlastní tvorbě se opírá nejen o vjemy (předlohu), využívá již získané zkušenosti a poznatky.	Výběr: variace a kombinace ve vlastní tvorbě (kresba, malba, grafika, dekorativní činnosti, modelování) Variace a kombinace ve vlastní tvorbě	Metody přímé zkušenosti PT: Osobnostní a sociální výchova – kreativita
Užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie.	V3 Zobrazí to, co vidí (nebo vnímá ostatními smysly), rozvíjí smysl a cit pro prostorové formy. V4 Volí vhodné	Kresba Studijní kresba Malba Grafika – tisk z papírové koláže Dekorativní činnosti – uspořádání prostoru Modelování Abstraktní kresba	

	prostředky k zaznamenání svých představ, při tvorbě uplatňuje svou fantazii.	a malba	
Užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích.	V5 Vnímá své okolí a zvolí k zachycení změn a vztahů vhodné prostředky.	Proměny krajiny – vyjádření proměn, vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly	PT: Environmentální výchova – ekosystémy – lidské aktivity a problémy životního prostředí (ochrana přírody a kulturních památek)
Vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření.	V6 Upřednostňuje při tvorbě tvořivý přístup, originálním způsobem kombinuje nové výtvarné techniky a materiály.	Kombinace a variace ve vlastní tvorbě	Výuka v blocích PT: Osobnostní a sociální výchova – kreativita
Rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu.	V7 Při tvorbě vychází z toho, jak výsledná práce bude působit na ostatní, jaké vyvolá pocity a co sděluje. V8 Bere v úvahu obecně platné symboly a způsoby vyjádření.	Výběr: objekty, ilustrace textů, volná malba, plastika, asambláž apod. Symbolika barev	
Interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků.	V9 Všimá si proměn umění od pravěku až po renesanci, umí zařadit nejvýznamnější díla do známých oblastí výtvarné kultury. V10 Zúčastňuje se výstav a exkurzí, uvědomuje si, jaké prožitky umělecké dílo zanechá.	Výtvarná kultura: předrománské a románské umění, gotika, renesance Exkurze	Skupinová práce Exkurze s praktickou činností – Veselý Kopec
Porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů.	V11 Hodnotí vlastní díla i díla ostatních, své hodnocení zdůvodňuje a bere na vědomí hodnocení ostatních.	Vlastní práce, práce ostatních spolužáků – hodnocení Vybraná umělecká díla Sebehodnocení a hodnocení	
Ověřuje komunikační účinky vybraných,	V12 Využívá vlastní tvorbu jako způsob	Plakát, výběr z vlastní tvorby, vybraná	

upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci.	sdělení určitých informací.	umělecká díla	
--	-----------------------------	---------------	--

Výtvarná výchova			
8. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků.	Žák: V1 Vytváří prvky nové, originální, pojmenuje některé prvky, které při tvorbě použil, uvědomuje si, jak na sebe jednotlivé prvky a způsoby zobrazení budou působit.	Výběr: variace a kombinace ve vlastní tvorbě (kresba, malba, grafika, dekorativní činnosti, modelování) Neživá příroda, zvuky města	Metody přímé zkušenosti PT: Osobnostní a sociální výchova – kreativita
Užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie.	V2 Zobrazí to, co vidí (nebo vnímá ostatními smysly), co zná, co si představuje, podněty ze své fantazie.	Výběr: kresba – perspektiva, volná malba, grafika, dekorativní činnosti – užité umění, šperky, modelování – uspořádání prvků v prostoru	
Užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích.	V3 Vnímá své okolí a zvolí k zachycení změn vhodné prostředky; z tvorby je zřejmé, v jakých vzájemných vztazích jsou zobrazené jevy.	Moje vysněné město – objekty	PT: Environmentální výchova – vztah člověka k prostředí (naše obec, život, styl)
Vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření.	V4 Vybírá, kombinuje a vytváří různé výtvarné techniky a materiály. V5 Samostatně organizuje vlastní činnosti.	Moje vysněná krajina – mapa Umělecká výtvarná tvorba, reklama, fotografie...	Skupinová práce
Rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku,	V6 Rozezná, že každý jedinec vnímá výtvarné dílo jinak (subjektivně). V7 Posoudí obecně	Vlastní tvorba, vybraná umělecká díla Piktogramy	Sebehodnocení a hodnocení

v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu.	platné symboly a způsoby vyjádření.		
Interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků.	V8 Určí obsah vybraného díla od baroka po realismus 19.st., i podstatné znaky. Vyhledá historické souvislosti potřebné k interpretaci díla. V9 Zúčastňuje se výstav a exkurzí, je vnímavý ke kulturním a duchovním hodnotám jiných národů.	Umělecká výtv. tvorba: baroko, klasicismus a romantismus, realismus 19. století	
Porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů.	V10 Na základě porovnání si vytváří svůj vlastní postoj k hodnocení díla, v úvahu bere vlastní zkušenosti a znalosti, vlivy společnosti i kulturní vlivy.	Exkurze Vybraná umělecká výtvarná tvorba	Exkurze: Národní galerie Praha – barokní umění
Ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci.	V11 Uvědomuje si, že každé umělecké dílo o něčem vypovídá, že svou tvorbou může sdělit potřebné informace. V12 Volí vhodný způsob, jak svá díla představit ostatním.	Vybraná umělecká díla, vlastní tvorba – osobní postoj v komunikaci	
		Časopis – mediální prezentace	
		Výzdoba školy Výstava vlastních prací	

Výtvarná výchova			
9. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.

Žák: Vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků.	Žák: V1 Experimentuje, vytváří nové a originální prvky uvědomuje si, jak na sebe jednotlivé prvky a způsoby zobrazení budou působit. Pojmenuje jednotlivé prvky, které při tvorbě použil.	Výběr: variace a kombinace ve vlastní tvorbě (kresba, malba, grafika, dekorativní činnosti, modelování) Experiment	Metody přímé zkušenosti PT: Osobnostní a sociální výchova – kreativita
Užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie.	V2 Volí vhodné prostředky k zaznamenání toho, co vidí (nebo vnímá ostatními smysly). Používá základní principy perspektivy. V3 Volí vhodné prostředky k zaznamenání svých představ, při tvorbě uplatňuje svou fantazii.	Variace a kombinace ve vlastní tvorbě – Člověk – Perspektiva Fantazijní představy	PT: Osobnostní a sociální výchova – mezilidské vztahy (podpora, pomoc)
Užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace.	V4 Všímá si nových způsobů zobrazení v současném umění a využívá je při své tvorbě.	Experiment	Tento výstup je integrován do předmětu informatika
Vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření.	V5 Upřednostňuje při tvorbě tvořivý přístup, na základě porovnání s běžnými způsoby zobrazení zhodnotí, do jaké míry je originální přístup přínosem.	Kombinované techniky	
Rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu.	V6 Uvědomuje si, jak jednotlivé způsoby zobrazení budou působit na naše smysly.	Interpretace vlastní tvorby i tvorby ostatních	
Interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti	V7 Všímá si proměn moderního umění.	Umělecká výtvarná tvorba: moderní umění	Skupinová práce PT: Mediální výchova

i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků.		(impresionismus, Národní divadlo, secese, kubismus, abstrakce...) Umělecká díla současnosti a jejich reprodukce	– vnímání autora mediálních sdělení (identifikování postojů a názorů autora)
Porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů.	V8 Na základě porovnání si vytváří svůj vlastní postoj k hodnocení díla, obhazuje vlastní tvorbu i tvorbu ostatních s respektováním záměrů autora.	Vlastní tvorba, vybraná umělecká díla – obhajoba	Sebehodnocení, hodnocení prací ostatních
Ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci.	V9 Uvědomuje si, že každé umělecké dílo o něčem vypovídá, že se v tvorbě odrážejí vztahy mezi lidmi ve společnosti, že svou tvorbou může sdělit potřebné informace. V10 Volí vhodný způsob, jak svá díla představit ostatním.	Plakát, reklama Výzdoba školy Výstava vlastních prací	PT: Mediální výchova – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (reklama) – tvorba mediálního sdělení (uplatnění a výběr výrazových prostředků) Výzdoba kina (školní akademie)

5.20 Výchova ke zdraví (Vz)

Charakteristika předmětu

Cílem předmětu je vést žáky ke zdravému životnímu stylu, vést je k tomu, aby si vážili zdraví svého i zdraví ostatních a byli za své zdraví i zdraví ostatních odpovědní, naučit žáky rozpoznávat rizikové faktory a nebezpečné chování, dále pak osvojit si chování při mimořádných událostech a každodenních rizikových situacích a osvojit si chování podporující zdraví. Dalším cílem je , aby žáci dokázali poznávat a uznávat zdraví jako důležitou hodnotu v kontextu dalších životních hodnot. Žáci si zároveň rozšiřují a prohlubují poznatky o sobě

i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství a rodině, škole a společenství vrstevníků. V předmětu Výchova ke zdraví dbáme na prevenci bezpečnosti a zdraví žáků ve škole i mimo školu.

Obsahem předmětu je postupné naplňování očekávaných výstupů stanovených RVP pro ZV pomocí následujících témat: vztahy mezi lidmi a formy soužití, vývoj člověka, zdravý způsob života a péče o zdraví, rizika ohrožující zdraví a jejich prevence, osobnostní a sociální rozvoj. Předmět rozvíjí Minimální preventivní program v těchto oblastech vědomostí a dovedností žáka:

- zájmovou činnost
- soužití v sociální skupině
- negativní a pozitivní jevy společnosti
- asertivní chování
- zdravý životní styl
- mravní zásady

- formování vlastních názorů na život a svět.

Předmět rozvíjí též některá průřezová témata (viz tabulka vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu), podílí se na naplňování cílů školního programu EVVO a propojuje různé vzdělávací oblasti (např. přírodopis, základy průřezových témat). Část učiva z oblasti dopravní výchovy byla přesunuta do stejnojmenného projektu. Výchova ke zdraví se vyučuje v 7. a 9. ročníku v časové dotaci 1 hodiny týdně, v 8. ročníku 1 hodinu týdně z disponibilní časové dotace.

Výuka probíhá v kmenových třídách s možností využití PC učebny, učebny s interaktivní tabulí a školní knihovny. Výuka je převážně organizována formou vyučovací hodiny se zařazováním skupinové práce nebo práce v komunitním kruhu.

Výchovné a vzdělávací postupy směřující k utváření klíčových kompetencí

S ohledem na individuální schopnosti a možnosti žáka rozvíjíme tyto kompetence:

Kompetence k učení

- učíme žáky pracovat se základními pojmy tohoto předmětu
- vedeme žáky k utváření si uceleného pohledu na vývoj člověka a jeho místo v životě
- učíme žáky pracovat s odbornou literaturou k daným tématům
- nabízíme žákům aktivační metody, které jim přiblíží problematiku zdraví člověka a povedou k ochotě se o ni dále zajímat
- vedeme žáky k aktivnímu rozvoji a ochraně zdraví

Kompetence k řešení problémů

- seznamujeme žáky s nejrůznějšími problémovými situacemi (mimořádné situace, krizové situace, patologické jevy) a učíme je hledat různé způsoby řešení
- učíme žáky osvojovat si zásady zdravého životního stylu a uplatňovat je ve svém životě

Kompetence komunikativní

- učíme žáky prezentovat vlastní názor na problematiku zdravého životního stylu a mezilidských vztahů v komunitním kruhu

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky chápat člověka jako jedinečnou lidskou bytost žijící ve společenství druhých lidí
- seznamujeme žáky s pojmy z biologie člověka a z psychologie, které mohou využít ve prospěch kvalitního lidského života uvnitř sociální skupiny
- učíme žáky prohlubovat si poznatky o vztazích ve společnosti

Kompetence občanské

- učíme žáky odmítat návykové látky, fyzické a psychické násilí
- předkládáme žákům modelové situace k prokázání jejich praktických dovedností ochránit zdraví své i jiných
- vedeme žáky k bezpečnému a zodpovědnému chování v oblasti partnerských vztahů a sexuálního chování

Kompetence pracovní

- učíme žáky zvládat základy psychohygieny
- poskytujeme žákům příležitosti k účelnému využití volného času
- nacvičujeme s žáky základy první pomoci.

Výchova ke zdraví			
7. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá	Žák: V1 Respektuje přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky.	Vztahy a pravidla soužití v prostředí skupiny	PT: Osobnostní a sociální výchova – mezilidské vztahy (péče

k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě.	V2 Podporuje dobré mezilidské vztahy.	Sexuální výchova – vztahy ve dvojici	o dobré vztahy, chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc)
Vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví.	V3 Vysvětlí role členů skupiny. V4 Vysvětlí důležitost kvality sociálního prostředí z hlediska zdraví.	Vztahy a pravidla soužití v prostředí skupiny Rodina Škola Kvalita sociálního prostředí	
Dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky.	V5 Objasní souvislost zdraví a stravovacích návyků s civilizačními chorobami.	Výživa a zdraví Pitný režim Vliv životních podmínek na zdraví	
Projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce.	V6 Chová se zodpovědně k sobě samému.	Seberegulace a sebeorganizace činností a chování Hodnotové postoje	
Respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví.	V7 Citlivě reaguje na fyziologické změny v dospívání a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví, dokáže vysvětlit, proč zákon stanovuje věkovou hranici pro beztrestný pohlavní styk.	Sexuální výchova – dětství, puberta a dospívání Zdrženlivost Předčasná sexuální zkušenost	
Uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně	V8 Zodpovědně reaguje při kontaktu se sociálně patologickými jevy, dokáže vyhledat odbornou pomoc pro sebe i druhé.	Autodestruktivní závislosti Rizikové chování Nebezpečné látky Nebezpečný internet Šikana a jiné projevy násilí	

patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým.			
Vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi.	V9 Popíše a určí manipulativní chování ve svém okolí. V10 Aplikuje získané komunikační dovednosti proti manipulaci a agresi.	Skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání Kriminalita mládeže Šikana Komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi	PT: Osobnostní a sociální výchova – komunikace (efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace)
Projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví, a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc.	V11 V rizikových situacích uplatňuje odpovědné chování, dokáže poskytnout adekvátní pomoc.	Mimořádné události Ochrana člověka za mimořádných událostí	
Usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví.	V12 Objasní důležitost a možnosti aktivní podpory zdraví.	Zdravý životní styl Denní režim Pohybový režim	
Uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí.	V13 Charakterizuje možná nebezpečí vyplývající z běžného života i z mimořádných událostí, uvede vhodné způsoby preventivního chování a ochrany.	Mimořádné události Způsoby varování Formy ochrany	

Výchova ke zdraví			
8. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů	Žák: V1 Vysvětlí souvislost mezi vlastnostmi lidí a jejich chováním.	Mezilidské vztahy Komunikace a kooperace	

v komunitě.			
Vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví.	V2 Uvede a vysvětlí faktory ovlivňující lidské zdraví V3 Vysvětlí problematiku základních lidských potřeb.	Složky zdraví Podpora zdravého životního stylu Základní lidské potřeby	
Posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch podpory zdraví.	V4 Uvede různé způsoby chování lidí k vlastnímu zdraví.	Celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci Ochrana před přenosnými chorobami	
Dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky.	V5 Vysvětlí podstatu a význam zdravých stravovacích návyků, má přehled o problematice civilizačních chorob.	Význam správné výživy Látky potřebné pro výživu a zdravý jídelníček Poruchy příjmu potravy	
Uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc.	V6 Uvede možnosti prevence civilizačních chorob. V7 Vysvětlí význam odpovědného sexuálního chování (dává je do souvislosti s reprodukčním zdravím), dokáže spojit význam sexuality s perspektivním vztahem, manželstvím, založením rodiny, plánovaným rodičovstvím.	Stres Regenerační techniky Pohlavní choroby Způsoby prevence Význam zdravého životního stylu matky pro zdraví dítěte	
Projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce.	V8 Vysvětlí podstatu a význam zdravého životního stylu.	Škodlivost kouření Zásady zdravého způsobu života Odpovědné chování při úrazech	
Samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti	V9 Vysvětlí význam a uvede možnosti regenerace organismu.	Význam odpočinku, spánku a pravidelného denního režimu Režim dne	PT: Osobnostní a sociální výchova – psychohygiena (dobrá organizace

k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím.		Relaxační a regenerační techniky	času, dovednosti zvládání stresových situací)
Respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví.	V10 Vysvětlí souvislost mezi dospíváním a chováním, vysvětlí, které hygienické postupy a preventivní činnosti podporují reprodukční zdraví.	Dospívání Intimní a duševní hygiena	PT: Osobnostní a sociální výchova – sebepoznání a sebepojetí (moje tělo, moje psychika)
Uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí.	V11 Dovede adekvátně reagovat v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí. V12 Vyhodnocuje konkrétní rizikové situace v silniční a železniční dopravě a vyvozuje bezpečné chování, diskutuje o příčinách dopravních nehod, předcházím jim.	Dodržování pravidel ochrany zdraví Zvládání agresivity Postup v případě nehody	

Výchova ke zdraví			
9. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě.	Žák: V1 Respektuje přijatá pravidla soužití mezi partnery a v rodině. V2 Podporuje dobré mezilidské vztahy a mezilidskou kooperaci.	Rodičovství Mezilidské vztahy, pomoc a spolupráce	PT: Osobnostní a sociální výchova – řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví.	V3 Vysvětlí souvislost zdraví a rizik, která zdraví ohrožují. V4 Oceňuje zdraví.	Autodestruktivní závislosti Psychohygiena Význam zdraví	
Posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska	V5 Vysvětlí a popíše zodpovědné chování	Ochrana před chorobami a úrazy	

odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch podpory zdraví.	ke zdraví vlastnímu i ostatních.	Preventivní a léčebná péče	
Vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí.	V6 Vyjádří vlastní názor v prostředí skupiny na téma zdraví.	Zdraví Základy první pomoci	
Dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky.	V7 Vysvětlí podstatu a význam zdravých stravovacích návyků.	Zdravé stravovací návyky	
Uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc.	V8 Vysvětlí význam odpovědného sexuálního chování, dává je do souvislosti s reprodukčním zdravím, vymezí a vysvětlí rizika předčasného nechráněného pohlavního styku V9 Popíše možnosti odborné zdravotnické pomoci.	Sexuální dospívání Reprodukční zdraví Základní cesty přenosu chorob Zdravotnická pomoc	
Projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce.	V10 Chová se zodpovědně k sobě samému. V11 Vysvětlí význam zapojení se do programů podpory zdraví.	Sebepoznání a sebepojetí Vlastní identita Podpora zdraví a její formy Programy podpory zdraví	PT: Osobnostní a sociální výchova – sebepoznání a sebepojetí (já jako zdroj informací o sobě; zdravé a vyrovnané sebepojetí) PT: Osobnostní a sociální výchova – hodnoty, postoje, praktická etika (pomáhající a prosociální chování)
Samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy	V12 Vysvětlí možnosti regenerace organismu.	Psychohygiena Tělesná a duševní hygiena Význam čistoty ovzduší a vody, hluk, teplota	PT: Environmentální výchova

a předcházení stresovým situacím.			– základní podmínky života (ovzduší)
Respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli, chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování.	V13 Vysvětlí význam a podstatu bezpečného sexuálního chování.	Sexuální kriminalita, Bezpečné chování	
Uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým.	V14 Popíše formy násilí. V15 Navrhne způsoby chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy.	Projevy násilí Nebezpečí elektronických médií Sociálně patologické jevy Sebeřízení a sebeovládání Formy pomoci	
Vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi.	V16 Navrhne způsoby chování při kontaktu s manipulativním jednáním.	Manipulativní reklama a informace	PT: Mediální výchova – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce)
Projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví, a osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc.	V17 Demonstruje formy a možnosti pomoci při mimořádných událostech, v modelových situacích volí vhodné způsoby jednání, které směřují k adekvátní ochraně.	Mimořádné události	

5.21 Tělesná výchova (Tv)

Charakteristika předmětu

Cílem předmětu je naučit žáky pečovat o své zdraví, vytvářet si kladný vztah k pohybu, pěstovat dobrou fyzickou kondici a dodržovat pravidla spolupráce v týmu. Učí se

pomáhat méně sportovně nadaným žákům, nezesměšňovat je. Při tělesné výchově se zaměřujeme na prevenci bezpečnosti a zdraví žáků.

Obsahem předmětu je postupné naplňování očekávaných výstupů stanovených RVP pro ZV pro tělesnou výchovu s důrazem na rozvoj fyzické zdatnosti. Předmět je zaměřen především na rozvoj dovedností žáka. Při realizaci tohoto předmětu proto upřednostňujeme praktické provádění činností a týmovou spolupráci žáků. Výuka je převážně organizována formou vyučovací hodiny, popř. vyučovacích bloků se zaměřením na dovednosti v plavání, bruslení, lyžování a sportovních hrách. Učíme žáky hodnotit své výkony i výkony ostatních. V tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází fyzických předpokladů žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování – bez porovnávání žáků podle výkonových norem (tabulky, grafy a jiné), které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků.

Zvýšená pozornost je věnována nadaným žákům, na něž jsou kladeny zvýšené nároky v plnění limitů atletických disciplín, gymnastických prvků a sportovních her. Tito žáci mají možnost rozvíjet své nadání ve sportovních kroužcích: aerobic, florbal, volejbal, malá kopaná, cvičení pro radost. Škola se zapojuje do nejrůznějších sportovních soutěží a utkání. Předmět rozvíjí Minimální preventivní program v těchto oblastech vědomostí a dovedností žáka:

- zájmovou činnost
- soužití v sociální skupině
- negativní a pozitivní jevy společnosti
- asertivní chování
- zdravý životní styl
- mravní zásady
- formování vlastních názorů na život a svět.

Předmět rozvíjí některá průřezová témata (uvedena v tabulce) a podílí se na naplňování cílů školního programu EVVO. Propojuje různé vzdělávací oblasti (např. český jazyk – pravidla sportovních her, přírodopis – poznatky o lidském těle, matematika – měření času, atd.).

Tělesná výchova se vyučuje v 1. až 9. ročníku. Na 1. i 2. stupni jsou v učebním plánu 2 hodiny týdně v každém ročníku. Výuka probíhá ve velké tělocvičně nebo v cvičebním sále. V době příznivého počasí se výuka uskutečňuje na školním hřišti. Základní plavecký výcvik se uskuteční během 1. stupně v rozsahu 40 vyučovacích hodin.

Základním dokumentem pro bezpečnost při tělesné výchově je Školský zákon, Pracovní řád, Zákoník práce, Školní řád – interní dokument vydaný školou, který určuje povinnosti žáků a je zároveň metodickým návrhem pro výchovnou práci učitele. Organizační směrnice, které stanovují školní docházku, povinnosti rodičů, předpisy pro rozsah výuky, péči o zdraví a bezpečnost (viz. Metodika TV, která je součástí ŠVP).

Výchovné a vzdělávací postupy směřující k utváření klíčových kompetencí

S ohledem na individuální schopnosti a možnosti žáka rozvíjíme tyto kompetence:

Kompetence k učení

- učíme žáky poznávat vlastní pohybové schopnosti, podporujeme jejich individuální rozvoj
- učíme žáky posoudit zlepšení fyzické kondice, vylepšení nedostatků
- vedeme žáky k pochopení souvislostí mezi tělesnou kondicí a psychickou pohodou
- učíme žáky používat obecně užívané termíny a gesta pro sport

Kompetence k řešení problémů

- podněcujeme žáky k přemýšlení o problému při zvládnutí cviku, sportovního prvku a hledání cesty k jeho odstranění
- vedeme žáky k využívání vlastních zkušeností, taktizování při kolektivních i individuálních sportech
- vedeme žáky k zapojování do sportovních soutěží a utkání

Kompetence komunikativní

- učíme žáky vyslechnout a přijmout pokyny vedoucího družstva
- podněcujeme žáky k diskusi o taktice hry
- vedeme žáky k vytvoření prezentací (plakátů) na sportovní akce, záznamů

ze sportovních utkání

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k vytváření příjemné atmosféry v týmu, ohleduplnosti, úctě a fair play hře
- podněcujeme žáky ke spolupráci uvnitř sportovního družstva
- učíme žáky aktivně rozdělovat a přijímat úkoly ve sportovním družstvu
- vedeme žáky k zodpovědnosti za svá rozhodnutí a své činy
- poznávání zdraví jako důležité hodnoty v kontextu dalších životních hodnot

Kompetence občanské

- vedeme žáky k aktivnímu zapojení se do sportovních činností
- seznamujeme žáky se škodlivostí požívání drog a jiných návykových látek ve spojitosti se sportem a zdravím
- učíme žáky první pomoci při úrazech lehčího charakteru
- vedeme žáky k dodržování hygieny při sportu
- vedeme žáky k ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování bezpečnosti a pravidel při sportu z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých
- seznamujeme žáky s možnými riziky při pohybových aktivitách
- učíme žáky zpracovávat naměřené výkony
- učíme žáky prezentovat sportovní akce na veřejnosti.

Tělesná výchova			
1. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení.	Žák: V1 Provede jednoduché pohybové činnosti.	Pohybové hry Netradiční pohybové hry Hračky a netradiční náčiní Základy gymnastiky – průpravná cvičení Cvičení na náradí, s náčiním Rytmické a kondiční cvičení Průpravné úpoly – přetahy Základy atletiky – rychlý běh, skok do dálky, hod míčkem Základy sportovních her – manipulace s míčem, průpravné hry	
Spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích.	V2 Zapojuje se do her a soutěží.	Pohybové hry s různým zaměřením	PT: Osobnostní a sociální výchova – seberegulace a sebeorganizace (cvičení)

			sebekontroly a sebeovládání)
Uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy.	V3 Osvojuje si správné hygienické a bezpečnostní návyky při pohybových činnostech.	Hygiena při TV	
Reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci.	V4 Reaguje na jednoduché pokyny a povely.	Povely, signály Základní názvosloví	

Tělesná výchova			
2. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti.	Žák: V1 Uvědomuje si důležitost pohybu pro zdraví.	Pohybový režim žáků Příprava organismu	PT: Osobnostní a sociální výchova – psychohygiena (dobrá organizace času)
Zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení.	V2 Provede jednoduché pohybové činnosti – individuálně a ve skupině.	Pohybové hry – pohybová tvořivost Netradiční pohybové hry Hračky a netradiční náčiní Základy gymnastiky – akrobacie Cvičení na nářadí, s náčiním Rytmické a kondiční cvičení s rytmičným doprovodem Průpravné úpoly – přetlaky Základy atletiky – rychlý běh, skok do dálky, hod míčkem Základy sportovních her	
Spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích.	V3 Spolupracuje při jednoduchých hrách a soutěžích.	Pravidla jednoduchých pohybových her Spolupráce ve hře	
Uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy.	V4 Dbá na zásady hygieny a pravidla bezpečnosti při pohybových činnostech.	Organizace a bezpečnost při TV	PT: Osobnostní a sociální výchova – psychohygiena (dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah

			k sobě samému)
Reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci.	V5 Reaguje na základní pokyny a povely.	Základní názvosloví Povely, signály	

Tělesná výchova			
3. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti.	Žák: V1 Cvičí pravidelně s vědomím významu pro zdraví.	Význam pohybu pro zdraví Napínací a protahovací cvičení Základní pohybové testy	
Zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení.	V2 Provede jednoduché pohybové činnosti.	Pohybové hry Základy gymnastiky – akrobacie Cvičení na náradí, s náčiním Průpravné úpoly – přetahy, přetlaky Rytmické a kondiční cvičení s hudbou Základy atletiky – motivovaný vytrvalý běh Měření výkonu Základy sportovních her	PT: Osobnostní a sociální výchova – seberegulace a sebeorganizace (vůle)
Spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích.	V3 Spolupracuje při sportovních hrách a soutěžích.	Pravidla her, závodů a soutěží Vybíjená	
Uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy.	V4 Uplatňuje zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech.	Bezpečná příprava a ukládání náradí	PT: Osobnostní a sociální výchova – psychohygiena (dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému)
Reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci.	V5 Reaguje na základní pokyny a povely.	Základní názvosloví Povely a signály	

Tělesná výchova			
4. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového

			tématu, poznámky atp.
Žák: Podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli pro zlepšení úrovně své zdatnosti.	Žák: V1 Cvičí pravidelně. V2 Zlepšuje svoji kondici podle pokynů vyučujícího.	Správné držení těla Pohybový režim Rytmická a kondiční cvičení Jednoduché tance Přesun do terénu	PT: Osobnostní a sociální výchova – psychohygiena (dobrá organizace času)
Zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením.	V3 Využívá zdravotně zaměřená cvičení.	Zdravotně zaměřené činnosti Kompenzační a relaxační cvičení	
Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her.	V4 Aplikuje osvojené pohybové dovednosti při pohybových hrách, při základech gymnastiky.	Pohybové hry s různým zaměřením Průpravná cvičení Základy gymnastiky – akrobacie Cvičení na nářadí, s náčiním Základy atletiky – běh rychlý, vytrvalý, skok do dálky, hod míčkem Sportovní hry	
Uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka.	V5 Dodržuje hygienické zásady a zásady bezpečného chování při sportu. V6 Přivolá pomoc při úrazu spolužáka.	Řád tělocvičny Řád školního hřiště Důležitá telefonní čísla První pomoc	PT: Osobnostní a sociální výchova – mezilidské vztahy (pomoc)
Jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti.	V7 Vyjadřuje se k pohybové činnosti spolužáka a reaguje na připomínky k vlastnímu cvičení.	Hodnocení a sebehodnocení Měření výkonu	PT: Osobnostní a sociální výchova – sebepoznání a sebepojetí (já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně)
Jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech	V8 Dodržuje pravidla sportovních her, uznává autoritu, reaguje přiměřeným způsobem na chyby své i svého družstva, respektuje individualitu jedince.	Pravidla her Fair play chování	

opačné pohlaví.			
Užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení.	V9 Užívá základní tělocvičné názvosloví.	Základní názvosloví	
Zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy.	V10 Postupně přebírá některé organizační úkoly od učitele.	Organizace při TV	PT: Osobnostní a sociální výchova – kreativita (průžnost nápadů)
Změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky.	V11 Postupně zvládá měření výkonů, porovnává je s předchozími výkony.	Pásmo, stopky, tabulky	
Orientuje se v informačních zdrojích a pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace.	V12 Získává informace o sportovních akcích ve škole, v místě svého bydliště a v regionu.	Zdroje informací o pohybových činnostech	

Tělesná výchova			
5. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli pro zlepšení úrovně své zdatnosti.	Žák: V1 Zkouší různé funkce pohybu. V2 Zlepšuje kondici.	Příprava organismu Rytmická a kondiční cvičení s hudbou Rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu Turistika a pobyt v přírodě	PT: Environmentální výchova – vztah člověka k prostředí (možnosti a způsoby ochrany zdraví)
Zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením.	V3 Zařazuje zdravotně zaměřená cvičení.	Zdravotně zaměřené činnosti	
Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených	V4 Provádí osvojené pohybové dovednosti při pohybových hrách, při základech gymnastiky.	Pohybové hry s různým zaměřením Základy gymnastiky, průpravná cvičení – akrobacie Cvičení na nářadí,	

pohybových her.	V5 Vytváří různé varianty známých pohybových her.	s náčiním Základy atletiky Sportovní hry Pohybové hry	
Uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka.	V6 Uplatňuje hygienické zásady a zásady bezpečného chování ve sportovním prostředí. V7 Přivolá pomoc při úrazu spolužáka.	Řád tělocvičny Řád školního hřiště Modelové situace	
Jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti.	V8 Hodnotí pohybovou činnost spolužáka a opravuje vlastní cvičení na základě hodnocení druhých.	Hodnocení a sebehodnocení	
Jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohyb. činnostech opačné pohlaví.	V9 Dodržuje pravidla sportovních her a soutěží, uznává autoritu, reaguje přiměřeným způsobem na chyby své i svého družstva, respektuje opačné pohlaví.	Pravidla her Zásady chování vůči opačnému pohlaví	PT: Osobnostní a sociální výchova – seberegulace a sebeorganizace (cvičení sebekontroly a sebeovládání)
Užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení.	V10 Užívá základní tělocvičné názvosloví. V11 Cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu.	Základní názvosloví Nákres cvičení	
Zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy.	V12 Organizuje jednoduché činnosti a soutěže pro žáky.	Pohybová tvořivost	
Změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky.	V13 Měří výkony, porovnává je s předchozími výkony.	Pásma, stopky, tabulky Základní pohybové testy	
Orientuje se v informačních zdrojích a pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace.	V14 Získává informace o sportovních akcích ve škole, v místě svého bydliště a v regionu.	Zdroje informací o pohybových činnostech	

Metodika tělesné výchovy

Typická struktura vyučovací jednotky tělesné výchovy

Obsahuje nácvik i výcvik, charakterem odpovídá fyzickému i psychickému vývoji žáků.

Struktura hodiny:

- úvodní část (3–5 minut);
- průpravná část (8–12 minut);
- hlavní část (25–30 minut);
- závěrečná část (3–5 minut).

Úvodní část

a) organizační

Úkol: zorganizovat žáky, soustředit pozornost k úkolu hodiny, navození pracovní atmosféry.

b) rušná

Úkol: postupně zahřátí organismu.

Obsah: přirozená tělesná cvičení (chůze, běh, poskoky, lezení), honičky, pohybové hry, zapojení všech dětí do pohybové činnosti, zakončení: dechová cvičení.

Průpravná část vyučovací jednotky

a) všeobecná

b) speciální

Úkol: všeobecné procvičení celého těla (protahování, uvolňování, posilování jednotlivých svalových skupin, rozcvičení kloubního aparátu), návyk správného držení těla.

Obsah: vhodně volená a přesně prováděná cvičení, cvičení prostná, s náčiním.

Speciální část – návaznost na charakter činnosti v hlavní části (atletická abeceda, manipulační cvičení s míčem).

Doporučená struktura cviků:

1. cvičení pro zlepšení pohyblivosti paží a pletence ramenního, účinku dosahujeme zejména švihovými pohyby paží obloukem a kruhem, krčením, napínáním, hmatem do krajních poloh;
 2. cvičení pro posílení zádového svalstva, hlavně v oblasti hrudní části páteře s účinkem přímivým. Střed úsilí zaměřit přesně do určené oblasti!;
 3. cvičení pro zlepšení pohyblivosti páteře, a to pomocí klonů, otáčení;
 4. cvičení pro zlepšení pohyblivosti dolních končetin, zejména kyčelního kloubu, a to protahováním svalstva na zadní a vnitřní straně stehů;
 5. cvičení pro posílení svalstva dolních končetin (slouží k přechodu do nízkých poloh – klek, sed, leh – dále provádíme cvičení v těchto polohách);
 6. cvičení pro posílení přímého břišního svalstva zvedáním a spouštěním dolních končetin v sedu, lehu, přechody z lehu do sedu a zpět;
 7. cvičení pro protahování bederního svalstva, šlachy v podkolení a svalstva na zadní straně stehů pomocí hlubokých ohnutých předklonů v sedu.
- Jedná se vlastně o kompenzační (vyrovnávací) cvičení předcházejícího cviku;
8. cvičení pro posílení šikmého břišního svalstva (cvičíme obvykle v lehu na zádech a k pohybům trupu přidáváme obvykle úklony nebo otáčení, k pohybům dolních končetin přidáváme vychylování do stran);
 9. cvičení pro posílení svalstva paží a pletence ramenního pomocí přenášení tíhy těla na paže ve vzporech, klicích apod.;
 10. cvičení pro posílení svalstva dolních končetin a současného zvýšení činnosti vnitřních orgánů (poskoky) – fyziologický vrchol rozcvičení!;
 11. uklidnění organismu – dechová cvičení, rovnovážné postoje, uvolňovací cviky a cviky nervosvalové koordinace.

Soubor cvičení je sestaven podle vzoru kondiční gymnastiky, tj. střídají se cviky síly a pohyblivosti tak, abychom uvolňovali, případně protahovali svalstvo, které se v předcházejícím cviku stahovalo.

Doba rozcvičení je 12–15 minut, počet opakování 8–12×. Pozor na správnou rytmizaci cviku! Tj. časový sled a vzájemný poměr délek jednotlivých pohybových prvků, z nichž se cvik skládá. Cviky provádět přesně, jinak snižujeme hodnotu cvičení! Při pohybu dolů a do středu těla vydechujeme! Napřímení a pohyb vzhůru znamená vdech!

Závěrečná část vyučovací jednotky

Úkol: uklidnění organismu po stránce fyziologické, psychické, zhodnocení hodiny po výcvikové, výchovné stránce.

Obsah: kompenzační cvičení, hry na uklidnění. Zakončení: nástup, hodnocení, pozdrav, hygiena.

Základní metody a prostředky rozvoje pohybových schopností

- rozvíjet všechny základní pohybové schopnosti;
- tělesné zatížení zvyšovat postupně;
- přivykat žáky k jejich individuálně-maximální zátěži;
- tělesné zatížení dávkovat přiměřeně dle předpokladů žáků;
- rozvíjet pohybové schopnosti plánovitě a pravidelně;
- koncentrovat jejich rozvoj do určitých časových cyklů a pravidelně dosažené výsledky kontrolovat, testovat.

Aerobní zdatnost – metody a prostředky rozvoje

Výběr prostředků (tělesných cvičení):

- chůze střídaná během, převládá chůze (indiánský pochod);
- běh střídaný chůzí, převládá běh (indiánský běh);
- souvislý běh za vodičem, postupné prodlužování délky běhu;
- pohybové hry (štafeta na kruhové dráze);
- jízda na kole;
- turistický pochod;
- plavání;
- cvičení s hudebním doprovodem.

Svalová zdatnost – metody a prostředky rozvoje

Metodické pokyny

- rychlostně silová cvičení (prováděná v režimu převažujícího neoxidativního alaktátového metabolického krytí) po dobu 5–15 sekund maximální intenzitou a s intervaly odpočinku kolem 2 minut;
- velikost odporu při posilování určujeme spíše rychlostí pohybu a počtem opakování než hmotností břemene;
- v posilování by měla převažovat cvičení s vlastní hmotností těla, prováděná rychle, výbušně, především pak u cvičení orientovaných na paže a nohy;
- mimořádný ohled musíme brát na páteř, jejíž vývoj (tak jako celé kosterní soustavy) není ukončen; to znamená zcela vyloučit cvičení, která páteř tlačují nebo jinak deformují;
- musíme věnovat dostatečnou pozornost svalům trupu, tj. posilování břišních, prsních a zádočných svalů, doporučují se opakovaná cvičení v pomalém tempu; stanovujeme přitom individuální počty opakování, obvykle metodou volního úsilí (žák cvičí do hranice vlastní únavy a snaží se ji několika cviky překročit);
- při rozvoji rychlé síly v acyklických pohybech by nemělo docházet k větší únavě, naopak v cyklických pohybech je únava podmínkou rozvíjení rychlé síly (přestávky mezi sériemi jsou kratší, kolem 1 minuty);
- požaduje se důkladné rozcvičení, protahování a uvolňování v průběhu a po skončení posilovacího bloku;
- při výběru silových cvičení musíme mít na zřeteli hlavně možnosti jejich lokálního působení na jednotlivé svalové skupiny, ale také přiměřenost jejich pohybového obsahu pro žáky.

Základní metody a prostředky rozvoje pohybových schopností

plné míče, švihadla, lano, malé míče, tyče, lavičky, žebřiny, bedny, šplh na laně, tyči; ručkování, překonávání překážek, úpolové hry, poskoky, výskoky, přeskoky přes švihadla.

Rychlostní schopnosti – metody a prostředky rozvoje

Metodické pokyny:

- dáváme přednost méně složitým cvičením, která musí žáci nejdříve ovládat v nižší rychlosti a ve správné technice provedení, aby je pak mohli provádět co nejrychleji;
- cvičení opakujeme tolikrát, dokud se vysoká rychlost provedení nesnižuje;

- maximální účinnosti při rozvoji rychlosti napomáhá motiv soutěživosti;
- cvičení rychlosti by neměly předcházet činnosti vyvolávající větší únavu, proto je zařazujeme do první poloviny vyučovací jednotky;
- cvičení pro rozvoj rychlosti (jednotlivých pohybů, rychlost reakce, běžecká rychlost na krátké tratě) lze vybírat z širokého spektra drobných her, skokanských cvičení, hodů, startů z nejrůznějších poloh, běhů se změnou směru, chytání a házení míčů, švihových cvičení atd.

Výběr cvičení:

- běh na krátké vzdálenosti 10–30 metrů;
- běh se změnami směru;
- různé formy štafetových přeběhů;
- starty z různých poloh s výběhem do 10 metrů;
- prvky běžecké abecedy;
- všechny druhy hodů a vrhů (rychlost pohybu paží);
- rychlé skoky, výskoky, poskoky, odrazová cvičení;
- drobné pohybové hry.

Stimulace obratnostních schopností (koordinace pohybů)

Metodické pokyny

- používat co největší počet cvičení a obměňovat je v provedení i podmínkách;
- provádět vybraná cvičení v mnoha různých obměnách (nejrůznější variace provedení, změny rytmu, pohybu na signál);
- provádět cvičení v měnících se vnějších podmínkách (cvičení spojená s překonáváním překážek ve snazších a ztížených podmínkách, s lehčím nebo těžším náčiním, ve dvojicích, skupinách, v různých terénech, na různém podkladu);
- kombinovat již osvojené dovednosti;
- cvičení provádět pod „tlakem“, v co největší rychlosti, s rozhodováním, s výběrem variant a stupňováním jejich složitosti;
- zařazovat cvičení s dodatečnými informacemi (změny na signál v průběhu cvičení, omezování zraku);
- zařazovat cvičení po předchozím zatížení (otáčení, kotouly, poskoky s obraty); všechny uvedené formy je třeba neustále střídat a obměňovat.

Výběr cvičení:

- akrobatická cvičení;
- kotouly, přeskoky, cvičení rovnováhy;
- cvičení s náčiním (švihadla, tyče, míče, míčky);
- cvičení na trampolíně;
- přemísťování předmětů (zvedání, přenášení);
- manipulování s předměty (míčky, míče);
- házení, vrhání;
- sportovní hry (základní činnosti);
- překonávání překážek (slalomové dráhy, terénní překážky);
- různé druhy lokomocí;
- drobné pohybové hry;
- asymetrická cvičení.

Metody a prostředky rozvoje pohyblivosti (flexibility)

Metodické pokyny

- cvičit méně, ale častěji, v podstatě každý den;
- cvičení pohyblivosti zařazovat jako součást průpravné části hodiny, používat metodu opakovaných úsilí se zařazením aktivních cvičení;
- po posilovacích cvičeních nebo v závěrečné části zařazovat strečinkovou metodu. Vytvořit systém 10–12 cvičení pro jednotlivé kloubní spojení (2–3 cvičení pro jeden kloub);
- cvičení bez koncentrace nemají smysl, stejně tak, nejsou-li prováděná do krajních poloh.

Výběr cvičení

Je orientován na cvičení, která vedou mnohonásobným opakováním k protahování, uvolňování a posilování svalových skupin a vazivového aparátu příslušného kloubního spojení. Aplikují se cvičení protahovací (aktivní, polopasivní, pasivní) k ovlivnění antagonistů, relaxační i posilovací (švihy, hmity v krajních polohách) k ovlivnění agonistů.

Jádrem všech cvičení je navození podnětu, který by pro daný stav pohyblivosti znamenal potřebný impuls k udržení nebo zlepšení. Tímto podnětem se stává dosažení krajní polohy v příslušných kloubech, do níž se lze v zásadě dostat aktivně či pasivně.

Bezpečnost v tělesné výchově

- dodržovat organizační a bezpečnostní předpisy pro různé organizační formy;
- znát organizační a bezpečnostní předpisy pro sportovní odvětví;
- znát zdravotní stav žáků;
- volit správné formy a metody;
- dodržovat didaktické zásady přiměřenosti, individuálního přístupu k žákům, postupného zvyšování zatížení apod.;
- zvládnout žáky kázeňsky a organizačně;
- provádět dlouhodobou výchovu žáků k účasti na bezpečnostních opatřeních;
- udržovat v žádoucím stavu náradí a náčiní a provádět pravidelnou kontrolu zařízení pro tělesná cvičení, náradí a náčiní;
- znát opatření při úrazu žáka a zásady první pomoci;

Prevence:

- poučení na počátku školního roku, kalendářního roku (třídní učitel, trenér, cvičitel) – týká se pravidel chování, oblečení, obutí, přesunu na sportoviště;
- poučení na počátku první vyučovací hodiny, tréninkové jednotky.

Při výuce TV/tréninku je pedagog, trenér, cvičitel nejen na začátku školního roku, ale před každou vyučovací, tréninkovou jednotkou a volnočasovými aktivitami povinen zejména:

- vydat před zahájením cvičení jasné a srozumitelné organizační pokyny;
- upozornit na konkrétní nebezpečí, zajistit soustavnou pomoc, případně záchranu při cvičení;

Zdroje:

projekty.osu.cz/synergie...klimtova-metodika-vyuky-telesne-vychovy-na...

Další metodické postupy jsou čerpány z :

BELŠAN, Pavel. *Tělesná výchova pro 1. a 2. ročník*. 1. vyd. Praha: SPN, 1980.

BELŠAN, Pavel. *Tělesná výchova pro 3. a 4. ročník*. 1. vyd. Praha: SPN, 1980.

BELŠAN, Pavel. *Tělesná výchova pro 5. až 8. ročník*. 1. vyd. Praha: SPN, 1980.

Tělesná výchova			
6. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program.	Žák: V1 Zlepšuje svoji tělesnou zdatnost podle pokynů vyučujícího.	Průpravná cvičení Kondiční programy (využití laviček, švédské bedny, žebřin, medicinbalů, švihadel; sedy lehy, skok z místa, cvičení s gymbaly aj.), kruhový provoz	
Uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou	V2 Dodržuje zásady bezpečného chování: – na sportovních akcích ve škole i mimo školu – při cvičení s náčiním – při cvičení na náradí.	Školní řád, řád tělocvičny, řád školního hřiště Bezpečnost a hygiena	

činnost.			
Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech.	V3 Aplikuje osvojené pohybové dovednosti: – při pohybových hrách – při vybíjené – při overbalové vybíjené – při fotbale – při přehazované – při ringu – při základech basketbalu – při florbale – při gymnastice a akrobacii – při rytmické gymnastice – při turistice, školním výletu – při úpolových hrách – při atletice	Pohybové hry s různým zaměřením – závody družstev i jednotlivců Netradiční hry Vybíjená Psí fotbal Přehazovaná Ringo Dribling pravou, levou rukou s očním kontaktem s balonem Florbal – zpracování míčku Kotoul vpřed a vzad, kotouly ve vazbách, kotoul letmo Stoj na rukou s dopomocí, stoj na hlavě s dopomocí Koza – skrčka, roznožka Švédská bedna – výskoky, skrčka, kotoul Gymnastický stůl – výskoky, skrčka, kotoul Trampolína – výskoky a přímé skoky z trampolíny Kruhy – kotoul vpřed a vzad, houpání Hrazda – vzpor na rukou, kotoul vpřed Šplh na tyči Cvičení s hudbou bez náčiní Přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla Přetahy, přetlaky, úpolové odpory Atletická abeceda Starty Běh 60 m	

		Běh 400 m Běh 800 m Štafeta Vytrvalostní běh 12 min Skok do dálky Hod kriketovým míčkem	
Posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny.	V4 Hodnotí svoji pohybovou činnost.	Sebehodnocení v dané pohybové činnosti	
Naplní ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu.	V5 Respektuje opačné pohlaví a aplikuje hru fair play.	Pravidla chování	
Dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji.	V6 Podle pokynů učitele taktizuje při pohybových činnostech.	Role žáka v družstvu	PT: Osobnostní a sociální výchova – řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora.	V7 Aplikuje stanovená pravidla chování v roli hráče.	Pravidla chování při osvojovaných pohybových činnostech	
Sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí.	V8 Odhadne svůj výkon.	Odhad	

Tělesná výchova			
7. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program.	Žák: V1 Zlepšuje svoji tělesnou zdatnost pomocí osvojených cviků.	Kondiční programy (využití laviček, švédské bedny, žebřin, medicinbalů, švihadel; sedy lehy, skok z místa aj.), kruhový provoz	
Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hl. činností – zatěžovanými svaly.	V2 Zvolí vhodné průpravné cviky před pohybovou činností.	Rozcvička	

Odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší.	V3 Vhodně upraví svoji pohybovou aktivitu při zhoršení rozptylových podmínek.	Reakce těla na rozptylové podmínky	
Uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost.	V4 Dodržuje zásady bezpečného chování: – na sportovních akcích ve škole i mimo školu – při cvičení s náčiním – při cvičení na náradí.	Školní řád, řád tělocvičny, řád školního hřiště Bezpečnost a hygiena	
Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech.	V5 Aplikuje osvojené pohybové dovednosti: – při pohybových hrách – při vybíjené – při přehazované – při ringu – při florbalu – při fotbalu – při základech v odbíjené – při základech basketbalu – při gymnastice a akrobacii	Pohybové hry s různým zaměřením – závody družstev i jednotlivců Netradiční hry Vybíjená, overbalová vybíjená Přehazovaná Ringo Florbal Psí fotbal Přihrávky vrchem, odbíjení spodem Dribling pravou, levou rukou bez očního kontaktu s balonem Kotoul vpřed a vzad, letmo, kotouly ve vazbách Člunkový běh s kotoulem Stoj na rukou s dopomocí do kotoulu, stoj na hlavě Přemet stranou s dopomocí Koza – skrčka, roznožka Švédská bedna – výskoky, skrčka, kotoul Trampolína – výskoky a přímé skoky, kotoul z trampolíny Kruhy – kotoul vpřed a vzad, houpání, svis	PT: Osobnostní a sociální výchova – seberegulace a sebeorganizace (cvičení sebekontroly, sebeovládání)

		střemhlav, svis vznesmo, shyby, výdrž ve shybu Hrazda – vzpor na rukou, kotoul vpřed, vzad, přešvih únožmo (pravou, levou) Kladina – základní kroky Šplh na tyči, na laně Gymnastický stůl – výskoky, skrčka, kotoul	
	– při rytmické gymnastice	Cvičení s hudbou bez náčiní	
	– při úpolových hrách	Přetahy, přetlaky, úpolové odpory, držení soupeře na zemi	
	– při atletice	Atletická abeceda Starty Běh 60 m Běh 400 m Běh 800 m Štafeta Vytrvalostní běh 12 min Skok do dálky Hod kriketovým míčkem, granátem	
	– při turistice	Chůze se zátěží v mírně náročném terénu, ochrana přírody Přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla	
	– při lyžování	Běžecké lyžování Sjezdové lyžování Bezpečnost pohybu v zimní horské krajině	Při LVK, popřípadě podle podmínek na lyžování, při běžeckých závodech
	– vědomostní test	Vědomostní test	
Posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny.	V6 Hodnotí svoji pohybovou činnost, dodržuje osvojená pravidla jednotlivých pohybových činností.	Sebehodnocení v dané pohybové činnosti Pravidla jednotlivých pohybových činností	
Užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin	V7 Používá základní názvosloví osvojovaných činností.	Názvosloví	

a časopisů, uživatele internetu.			
Dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji.	V8 Dohodne se se spoluhráči na vhodné taktice.	Týmová hra dle platných či dohodnutých pravidel	
Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora.	V9 Aplikuje stanovená pravidla chování v roli hráče a diváka.	Pravidla chování při osvojovaných pohybových činnostech	
Sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí.	V10 Změří údaje a zapíše je.	Práce s pásmem, stopkami	

Tělesná výchova			
8. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem.	Žák: V1 Zařazuje průpravná a relaxační cvičení do svého pohybového režimu.	Průpravná a relaxační cvičení	
Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program.	V2 Při týmové práci zlepšuje svoji tělesnou zdatnost a vytváří obměny osvojených cviků.	Kondiční programy (využití laviček, švédské bedny, žebřin, medicinbalů, švihadel, sedy lehy, skok z místa aj.), kruhový provoz	
Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly.	V3 Zvolí vhodné průpravné cviky před pohybovou činností a kompenzační cviky po ní.	Rozcvička Kompenzační cvičení	
Odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší.	V4 Zdůvodní škodlivost drog a jejich vliv na sportovní výkony.	Doping ve sportu	
Uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém	V5 Dodržuje zásady bezpečného chování: – na sportovních akcích	Školní řád, řád tělocvičny, řád školního hřiště	

prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost.	ve škole i mimo školu – při cvičení s náčiním – při cvičení na nářadí.	Bezpečnost a hygiena	
Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech.	V6 Aplikuje osvojené pohybové dovednosti: – při pohybových hrách – při přehazované – při ringu – při florbalu – při fotbalu – při odbíjené – při základech basketbalu – při gymnastice a akrobacii	Pohybové hry s různým zaměřením – závody družstev i jednotlivců Netradiční hry (např. overbal, vybíjená, ragby, házená, ...) Přehazovaná Ringo Florbal Malá kopaná, fotbal, psí fotbal Přihrávky vrchem i spodem přes síť, podání Dribling pravou, levou rukou bez očního kontaktu s balonem, driblingová abeceda Basketbal Kotouly ve vazbách Stoj na hlavě Stoj na rukou s dopomocí do kotoulu Přemet stranou Koza – skrčka, roznožka odrazem z trampolíny Člunkový běh Švédská bedna – výskoky, přeskoky, kotoul Trampolína – přímé skoky, kotoul letmo z trampolíny Kruhy – kotoul vpřed a vzad, houpání, svis stěmhlav, svis vznesmo, shyby, výdrž ve shybu Hrazda – vzpor na rukou, kotoul vpřed, vzad, přešvih únožmo (pravou, levou) Kladina – základní kroky, výskok na kladinu odrazem z můstku	PT: Osobnostní a sociální výchova – seberegulace a sebeorganizace (stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení)

	– při rytmické gymnastice – při úpolových hrách – při atletice – při lyžování – při bruslení – vědomostní test – při turistice	Šplh na tyči, na laně Gymnastický stůl – výskoky, kotoul, skrčka Gymnastické sestavy Cvičení s hudbou bez náčiní Přetahy, přetlaky, úpolové odpory, držení soupeře na zemi Atletická abeceda Starty Běh 60 m Běh 400 m Běh 800 m (D) Běh 1500 m (CH) Běh přes nízké překážky Štafeta Vytrvalostní běh 12 min Skok do dálky Hod kriketovým míčkem, granátem Běžecké lyžování Základy bruslení Vědomostní test Přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla	Podle podmínek na lyžování – při běžeckých závodech Podle podmínek na bruslení
Posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny.	V7 Hodnotí svoji pohybovou činnost, dodržuje osvojená pravidla jednotlivých pohybových činností. V8 Pomocí řízených otázek učitele označí nedostatky a jejich možné příčiny a pracuje na jejich odstranění.	Sebehodnocení v dané pohybové činnosti Pravidla jednotlivých pohybových činností Správné provedení pohybové činnosti	
Dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji.	V9 Dodržuje dohodnutá pravidla družstva.	Týmová hra	PT: Osobnostní a sociální výchova – komunikace (komunikace v různých situacích)

Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora.	V10 Aplikuje stanovená pravidla chování v roli hráče, diváka a rozhodčího.	Pravidla chování při osvojovaných pohybových činnostech	
Sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí.	V11 Zapiše a vyhodnotí změřené údaje.	Práce s pásmem, stopkami	
Zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže.	V12 Při výuce a sportovních akcích postupně přebírá některé organizační úkoly od učitele.	Organizace prostoru a pohybové činnosti	
Zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci.	V13 Sestaví tabulku zjištěných výkonů.	Tabulky sportovních výkonů	

Tělesná výchova			
9. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem.	Žák: V1 Zařazuje průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotní cvičení do svého pohybového režimu.	Průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotní cvičení	
Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program.	V2 Při týmové práci zlepšuje svoji tělesnou zdatnost, vytváří obměny osvojených cviků a z nabídky vybere cviky pro rozvoj své kondice.	Kondiční programy (sedy lehy, skok z místa, hod medicinbalem, skoky přes švihadlo, člunkový běh aj.), kruhový provoz	
Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly.	V3 Samostatně zvolí vhodné průpravné cviky před pohybovou činností a kompenzační cviky po ní.	Rozcvička Kompenzační cvičení Relaxační cvičení	
Odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou	V4 Zdůvodní škodlivost drog a jejich vliv na sportovní výkony.	Drogy, anabolika, látky zvyšující fyzickou kondici a podporující růst svalové hmoty	

a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší.			
Uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost.	V5 Dodržuje zásady bezpečného chování: – na sportovních akcích ve škole i mimo školu – při cvičení s náčiním – při cvičení na náradí.	Školní řád, řád tělocvičny, řád školního hřiště Bezpečnost a hygiena	
Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech.	V6 Aplikuje osvojené pohybové dovednosti: – při pohybových hrách – při florbalu – při malé kopané, fotbalu – při odbíjené – při basketbalu – při gymnastice a akrobacii	Pohybové hry s různým zaměřením – závody družstev i jednotlivců Netradiční hry (např. overbal, vybíjená, ragby, házená, freezbee, ...) Florbal Malá kopaná, fotbal Odbíjená Basketbal – obrana, postupný útok Gymnastické sestavy na koberci Koža – skrčka, roznožka Kůň – skrčka, roznožka Trampolína – kotoul letmo z trampolíny, salto vpřed Švédská bedna – výskoky, přeskoky, kotoul Kruhy – houpání ve visu, svis střemhlav, svis vznesmo, shyby, výdrž ve shybu Hrazda – vzpor na rukou, kotoul vpřed, vzad, přešvih únožmo (pravou, levou), výmyk Kladina – základní kroky, výskok na kladinu odrazem z můstku Šplh na tyči, na laně Gymnastický stůl – výskoky, kotoul, skrčka	PT: Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj (seberegulace a sebeorganizace – stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení)

	– při rytmické gymnastice – při úpolových hrách – při atletice – při turistice – při lyžování – při bruslení	Polka, valčík Přetahy, přetlaky, úpolové odpory, držení soupeře na zemi Atletická abeceda Starty Běh 60 m Běh 400 m Běh 800 m (D) Běh 1500 m (CH) Běh přes nízké překážky Štafeta Vytrvalostní běh 12 min Skok do dálky Hod kriketovým míčkem, granátem Vrh koulí Chůze se zátěží v mírně náročném terénu Přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla Běžecké lyžování Bruslení	Podle počasí Podle počasí
Posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny.	V7 Hodnotí svoji pohybovou činnost, dodržuje osvojená pravidla jednotlivých pohybových činností. Sám označí nedostatky a jejich možné příčiny a s pomocí spolužáků nebo učitele pracuje na jejich odstranění.	Sebehodnocení v dané pohybové činnosti Pravidla pohybových činností Správné provedení pohybové činnosti, určení nedostatků	
Užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu.	V8 Používá základní názvosloví osvojovaných činností.	Názvosloví Vhodná komunikace – povely, tělocvičné názvosloví	
Naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným,	V9 Respektuje opačné pohlaví, aplikuje hru fair play a pomáhá fyzicky slabším žákům.	Olympijské myšlenky – významné soutěže a myšlenky Hra fair play	

respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu.			
Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora.	V10 Aplikuje stanovená pravidla chování v roli hráče, diváka, rozhodčího a organizátora.	Pravidla chování při osvojovaných pohybových činnostech Organizace sportovních akcí	
Sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí.	V11 Zapiše a vyhodnotí změřené údaje.	Práce s pásmem, stopkami	
Zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolu-rozhoduje osvojované hry a soutěže.	V12 Prokáže dovednosti v organizaci a hodnocení turnajů, závodů a jiných školních akcí.	Organizace prostoru, času a pohybové činnosti, její hodnocení	PT: Osobnostní a sociální výchova – kreativita
Zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci.	V13 Sestaví tabulku zjištěných výkonů, výsledky prezentuje.	Tabulky, prezentace sportovních výkonů	

Metodika tělesné výchovy

Typická struktura vyučovací jednotky tělesné výchovy

Obsahuje nácvik i výcvik, charakterem odpovídá fyzickému i psychickému vývoji žáků.

Struktura hodiny:

- úvodní část (3–5 minut);
- průpravná část (8–12 minut);
- hlavní část (25–30 minut);
- závěrečná část (3–5 minut).

Úvodní část

a) organizační

Úkol: zorganizovat žáky, soustředit pozornost k úkolu hodiny, navození pracovní atmosféry.

b) rušná

Úkol: postupné zahřátí organismu.

Obsah: přirozená tělesná cvičení (chůze, běh, poskoky, lezení), honičky, pohybové hry, zapojení všech dětí do pohybové činnosti, zakončení: dechová cvičení.

Průpravná část VJ

a) všeobecná

b) speciální

Úkol: všeobecné procvičení celého těla (protahování, uvolňování, posilování jednotlivých svalových skupin, rozcvičení kloubního aparátu), návyk správného držení těla.

Obsah: vhodně volená a přesně prováděná cvičení, cvičení prostná, s náčiním.

Speciální část – návaznost na charakter činnosti v hlavní části (atletická abeceda, manipulační cvičení s míčem).

Doporučená struktura cviků:

1. cvičení pro zlepšení pohyblivosti paží a pletence ramenního, účinku dosahujeme zejména švihovými pohyby paží obloukem a kruhem, krčením, napínáním, hmatem do krajních poloh;
2. cvičení pro posílení zádového svalstva, hlavně v oblasti hrudní části páteře s účinkem přímivým. Střed úsilí zaměřit přesně do určené oblasti!;
3. cvičení pro zlepšení pohyblivosti páteře, a to pomocí klonů, otáčení;
4. cvičení pro zlepšení pohyblivosti dolních končetin, zejména kyčelního kloubu,

- a to protahováním svalstva na zadní a vnitřní straně stehen;
5. cvičení pro posílení svalstva dolních končetin (slouží k přechodu do nízkých poloh – klek, sed, leh – dále provádíme cvičení v těchto polohách);
6. cvičení pro posílení přímého břišního svalstva zvedáním a spouštěním dolních končetin v sedu, lehu, přechody z lehu do sedu a zpět;
7. cvičení pro protahování bederního svalstva, šlachy v podkolení a svalstva na zadní straně stehen pomocí hlubokých ohnutých předklonů v sedu.
- Jedná se vlastně o kompenzační (vyrovnávací) cvičení předcházejícího cviku;
8. cvičení pro posílení šikmého břišního svalstva (cvičíme obvykle v lehu na zádech a k pohybům trupu přidáváme obvykle úklony nebo otáčení, k pohybům dolních končetin přidáváme vychylování do stran);
9. cvičení pro posílení svalstva paží a pletence ramenního pomocí přenášení tíhy těla na paže ve vzporech, klicích apod.;
10. cvičení pro posílení svalstva dolních končetin a současného zvýšení činnosti vnitřních orgánů (poskoky) – fyziologický vrchol rozcvičení!;
11. uklidnění organismu – dechová cvičení, rovnovážné postoje, uvolňovací cviky a cviky nervosvalové koordinace.
- Soubor cvičení je sestaven podle vzoru kondiční gymnastiky, tj. střídají se cviky síly a pohyblivosti tak, abychom uvolňovali, případně protahovali svalstvo, které se v předcházejícím cviku stahovalo.
- Doba rozcvičení je 12–15 minut, počet opakování 8–12×. Pozor na správnou rytmizaci cviku! Tj. časový sled a vzájemný poměr délek jednotlivých pohybových prvků, z nichž se cvik skládá. Cviky provádět přesně, jinak snižujeme hodnotu cvičení! Při pohybu dolů a do středu těla vydechujeme! Napřímení a pohyb vzhůru znamená vdech!

Závěrečná část VJ

Úkol: uklidnění organismu po stránce fyziologické, psychické, zhodnocení hodiny po výcvikové, výchovné stránce.

Obsah: kompenzační cvičení, hry na uklidnění. Zakončení: nástup, hodnocení, pozdrav, hygiena.

Základní metody a prostředky rozvoje pohybových schopností

- rozvíjet všechny základní pohybové schopnosti;
- tělesné zatížení zvyšovat postupně;
- přivykat žáky k jejich individuálně-maximální zátěži;
- tělesné zatížení dávkovat přiměřeně dle předpokladů žáků;
- rozvíjet pohybové schopnosti plánovitě a pravidelně;
- koncentrovat jejich rozvoj do určitých časových cyklů a pravidelně dosažené výsledky kontrolovat, testovat.

Aerobní zdatnost – metody a prostředky rozvoje

Výběr prostředků (tělesných cvičení):

- chůze střídaná během, převládá chůze (indiánský pochod);
- běh střídaný chůzí, převládá běh (indiánský běh);
- souvislý běh za vodičem, postupné prodlužování délky běhu;
- pohybové hry (štafeta na kruhové dráze);
- jízda na kole;
- turistický pochod;
- plavání;
- cvičení s hudebním doprovodem.

Svalová zdatnost – metody a prostředky rozvoje

Metodické pokyny

- rychlostně silová cvičení (prováděná v režimu převažujícího neoxidativního alaktátového metabolického krytí) po dobu 5–15 sekund maximální intenzitou a s intervaly odpočinku kolem 2 minut;
- velikost odporu při posilování určujeme spíše rychlostí pohybu a počtem opakování než hmotností břemene;
- v posilování by měla převažovat cvičení s vlastní hmotností těla, prováděná rychle, výbušně, především pak u cvičení orientovaných na paže a nohy;

- mimořádný ohled musíme brát na páteř, jejíž vývoj (tak jako celé kosterní soustavy) není ukončen. To znamená zcela vyloučit cvičení, která páteř stlačují nebo jinak deformují;
- musíme věnovat dostatečnou pozornost svalům trupu, tj. posilování břišních, prsních a zádočných svalů, doporučují se opakovaná cvičení v pomalém tempu; stanovujeme přitom individuální počty opakování, obvykle metodou volního úsilí (žák cvičí do hranice vlastní únavy a snaží se ji několika cviky překročit);
- při rozvoji rychlé síly v acyklických pohybech by nemělo docházet k větší únavě, naopak v cyklických pohybech je únava podmínkou rozvíjení rychlé síly (přestávky mezi sériemi jsou kratší, kolem 1 minuty);
- požaduje se důkladné rozcvičení, protahování a uvolňování v průběhu a po skončení posilovacího bloku;
- při výběru silových cvičení musíme mít na zřeteli hlavně možnosti jejich lokálního působení na jednotlivé svalové skupiny, ale také přiměřenost jejich pohybového obsahu pro žáky.

Základní metody a prostředky rozvoje pohybových schopností

plné míče, švihadla, lano, malé míče, tyče, lavičky, žebřiny, bedny, šplh na laně, tyči; ručkování, překonávání překážek, úpolové hry, poskoky, výskoky, přeskoky přes švihadla.

Rychlostní schopnosti – metody a prostředky rozvoje

Metodické pokyny:

- dáváme přednost méně složitým cvičením, která musí žáci nejdříve ovládat v nižší rychlosti a ve správné technice provedení, aby je pak mohli provádět co nejrychleji;
- cvičení opakujeme tolikrát, dokud se vysoká rychlost provedení nesnižuje;
- maximální účinnosti při rozvoji rychlosti napomáhá motiv soutěživosti;
- cvičení rychlosti by neměly předcházet činnosti vyvolávající větší únavu, proto je zařazujeme do první poloviny vyučovací jednotky;
- cvičení pro rozvoj rychlosti (jednotlivých pohybů, rychlost reakce, běžecká rychlost na krátké tratě) lze vybírat z širokého spektra drobných her, skokanských cvičení, hodů, startů z nejrůznějších poloh, běhů se změnou směru, chytání a házení míčů, švihových cvičení atd.

Výběr cvičení:

- běh na krátké vzdálenosti 10–30 metrů;
- běh se změnami směru;
- různé formy štafetových přeběhů;
- starty z různých poloh s výběhem do 10 metrů;
- prvky běžecké abecedy;
- všechny druhy hodů a vrhů (rychlost pohybu paží);
- rychlé skoky, výskoky, poskoky, odrazová cvičení;
- drobné pohybové hry.

Stimulace obratnostních schopností (koordinace pohybů)

Metodické pokyny

- používat co největší počet cvičení a obměňovat je v provedení i podmínkách;
- provádět vybraná cvičení v mnoha různých obměnách (nejrůznější variace provedení, změny rytmu, pohybu na signál);
- provádět cvičení v měnících se vnějších podmínkách (cvičení spojená s překonáváním překážek ve snazších a ztížených podmínkách, s lehčím nebo těžším náčiním, ve dvojicích, skupinách, v různých terénech, na různém podkladu);
- kombinovat již osvojené dovednosti;
- cvičení provádět pod „tlakem“, v co největší rychlosti, s rozhodováním, s výběrem variant a stupňováním jejich složitosti;
- zařazovat cvičení s dodatečnými informacemi (změny na signál v průběhu cvičení, omezování zraku);
- zařazovat cvičení po předchozím zatížení (otáčení, kotouly, poskoky s obraty); všechny uvedené formy je třeba neustále střídat a obměňovat.

Výběr cvičení:

- akrobatická cvičení;
- kotouly, přeskoky, cvičení rovnováhy;
- cvičení s náčiním (švihadla, tyče, míče, míčky);
- cvičení na trampolíně;

- přemísťování předmětů (zvedání, přenášení);
- manipulování s předměty (míčky, míče);
- házení, vrhání;
- sportovní hry (základní činnosti);
- překonávání překážek (slalomové dráhy, terénní překážky);
- různé druhy lokomocí;
- drobné pohybové hry;
- asymetrická cvičení.

Metody a prostředky rozvoje pohyblivosti (flexibility)

Metodické pokyny

- cvičit méně, ale častěji, v podstatě každý den;
- cvičení pohyblivosti zařazovat jako součást průpravné části hodiny, používat metodu opakovaných úsilí se zařazením aktivních cvičení;
- po posilovacích cvičeních nebo v závěrečné části zařazovat strečinkovou metodu. Vytvořit systém 10–12 cvičení pro jednotlivé kloubní spojení (2–3 cvičení pro jeden kloub);
- cvičení bez koncentrace nemají smysl, stejně tak, nejsou-li prováděná do krajních poloh.

Výběr cvičení

Je orientován na cvičení, která vedou mnohonásobným opakováním k protahování, uvolňování a posilování svalových skupin a vazivového aparátu příslušného kloubního spojení. Aplikují se cvičení protahovací (aktivní, polopasivní, pasivní) k ovlivnění antagonistů, relaxační i posilovací (švihy, hmyty v krajních polohách) k ovlivnění agonistů. Jádrem všech cvičení je navození podnětu, který by pro daný stav pohyblivosti znamenal potřebný impuls k udržení nebo zlepšení. Tímto podnětem se stává dosažení krajní polohy v příslušných kloubech, do níž se lze v zásadě dostat aktivně či pasivně.

Bezpečnost v tělesné výchově

- dodržovat organizační a bezpečnostní předpisy pro různé organizační formy;
- znát organizační a bezpečnostní předpisy pro sportovní odvětví;
- znát zdravotní stav žáků;
- volit správné formy a metody;
- dodržovat didaktické zásady přiměřenosti, individuálního přístupu k žákům, postupného zvyšování zatížení apod.;
- zvládnout žáky kázeňsky a organizačně;
- provádět dlouhodobou výchovu žáků k účasti na bezpečnostních opatřeních;
- udržovat v žádoucím stavu náradí a náčiní a provádět pravidelnou kontrolu zařízení pro tělesná cvičení, náradí a náčiní;
- znát opatření při úrazu žáka a zásady první pomoci;

Prevence:

- poučení na počátku školního roku, kalendářního roku (třídní učitel, trenér, cvičitel) – týká se pravidel chování, oblečení, obutí, přesunu na sportoviště;
- poučení na počátku první vyučovací hodiny, tréninkové jednotky.

Při výuce TV/tréninku je pedagog, trenér, cvičitel nejen na začátku školního roku, ale před každou vyučovací, tréninkovou jednotkou a volnočasovými aktivitami povinen zejména:

- vydat před zahájením cvičení jasné a srozumitelné organizační pokyny;
- upozornit na konkrétní nebezpečí, zajistit soustavnou pomoc, případně záchranu při cvičení;

Zdroje:

projekty.osu.cz/synergie...klimtova-metodika-vyuky-telesne-vychovy-na...

Další metodické postupy jsou čerpány z :

BELŠAN, Pavel. *Tělesná výchova pro 1. a 2. ročník*. 1. vyd. Praha: SPN, 1980.

BELŠAN, Pavel. *Tělesná výchova pro 3. a 4. ročník*. 1. vyd. Praha: SPN, 1980.

BELŠAN, Pavel. *Tělesná výchova pro 5. až 8. ročník*. 1. vyd. Praha: SPN, 1980.

5.22 Pracovní činnosti (PČ)

Charakteristika předmětu

Cílem předmětu je naučit žáky manuální zručnosti, vytvářet si pozitivní vztah k práci své i druhých, osvojovat si základní pracovní dovednosti a návyky, organizovat a plánovat svou práci, používat vhodné nástroje, nářadí a pomůcky, chápat práci jako příležitost k seberealizaci. Předmět může být i inspirací a přípravou na budoucí povolání se zaměřením na manuální zručnost, práci v kuchyni, práci s přírodninami, využití digitálních technologií.

Obsahem předmětu je postupné naplňování očekávaných výstupů stanovených RVP pro ZV pro oblast Člověk a jeho svět s důrazem na manuální práci. Předmět je zaměřen na práci s různými materiály a osvojování základních pracovních dovedností a návyků, spojených s plánováním, organizováním a hodnocením práce samostatně i v týmu. Žáci jsou vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci, šetření materiálu, učí se hodnotit vlastní díla i díla ostatních a rozvíjejí svou fantazii a estetické cítění. Součástí výuky jsou praktické exkurze.

Předmět rozvíjí též některá průřezová témata (jsou uvedena v tabulce vzdělávacího obsahu vyuč. předmětu) a podílí se na naplňování cílů školního programu EVVO. Propojuje různé vzdělávací oblasti (např. český jazyk – popisy, recepty, postupy, matematika – měření, člověk a jeho svět – přírodní zákonitosti).

Pracovní činnosti se vyučují v 1. – 7. a 9. ročníku 1 hodinu týdně, v 8. ročníku 2 hodiny týdně z disponibilní časové dotace. Výuka probíhá v kmenových třídách s možností využití keramické pece, na školním pozemku, v cvičné kuchyni, školních dílnách, počítačové učebně a v okolí školy. Chovatelství v 6. a 7. ročníku se vyučuje pouze v teoretické rovině, kvůli nedostatku prostoru a možností.

Na 1. stupni je předmět rozdělen do 4 tematických okruhů:

- práce s drobným materiálem – 1. až 5. ročník
- konstrukční činnosti – 1. až 5. ročník
- pěstitelské práce – 1. až 5. ročník
- příprava pokrmů – 4. a 5. ročník.

Na 2. stupni je předmět rozdělen:

- pěstitelské práce, chovatelství; práce s technickými materiály – 6. ročník
- pěstitelské práce, chovatelství práce s technickými materiály – 7. ročník
- příprava pokrmů – chlapci i dívky – 8. ročník
- využití digitálních technologií – 9. ročník.

Výchovné a vzdělávací postupy směřující k utváření klíčových kompetencí

S ohledem na individuální schopnosti a možnosti žáka rozvíjíme tyto kompetence:

Kompetence k učení

- vedeme žáky tak, aby si při práci v dílně, kuchyni a na pozemku vybírali způsoby a metody práce, které jsou vhodné k vykonávané činnosti
- seznamujeme žáky s termíny a znaky používaných při dané práci
- vedeme je k hodnocení své práce
- vedeme žáky k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií prostřednictvím zadávaných úkolů

Kompetence k řešení problémů

- předkládáme několik variant možností řešení daného úkolu a vedeme žáky k nalezení nejvhodnějšího způsobu řešení
- učíme žáky samostatně řešit problémy vyplývající z charakteru zadané práce
- učíme žáky obhájit zvolený pracovní postup
- vedeme žáky k účasti na soutěžích a organizaci školních i mimoškolních akcí
- učíme je tvořivému přístupu při řešení zadaných úkolů – např. vytváření plakátů, pozvánek apod.

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k účinné komunikaci při práci
- předkládáme žákům dostatek podnětů a příležitostí pro prezentaci prací

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky účinně spolupracovat ve skupině a uvědomovat si potřebu ohleduplného chování na pracovišti
- vedeme žáky k tomu, aby si cenili zkušeností a práce druhých lidí a dokázali vzít na vědomí hodnocení ostatních

- vedeme žáky k pochopení vlivů různých činností člověka na životní prostředí a uvědomění si spoluzodpovědnosti za jeho ochranu

Kompetence občanské

- vedeme žáky k poskytnutí pomoci při práci
- vedeme žáky k tomu, aby projevovali pozitivní vztah k uměleckým dílům
- učíme žáky chápat základní ekologické souvislosti, respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí

Kompetence pracovní

- učíme žáky používat bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení
- učíme žáky dodržovat vymezené postupy práce
- učíme žáky přistupovat k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality a funkčnosti
- vedeme žáky k bezpečnosti a ochraně svého zdraví a zdraví druhých, k ochraně životního prostředí i k ochraně kulturních a společenských hodnot
- vedeme žáky k hospodárnosti při používání různých materiálů
- vedeme žáky k práci podle návodů, ale i hledání vlastních postupů
- vedeme žáky k plnění povinností

Pracovní činnosti			
1. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů.	Žák: V1 Tvoří jednoduché výrobky z různých materiálů.	Vlastnosti materiálu: Modelovací hmota Papír a karton Textil	
Pracuje podle slovního návodu a předlohy.	V2 Postupuje podle slovního návodu.	Pracovní postup	
Zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi.	V3 Sestavuje jednoduché modely podle své představy.	Sestavování modelů	
Provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování.	V4 Pozoruje přírodu.	Přírodniny Základní podmínky pro pěstování rostlin	
Chová se vhodně při stolování.	V5 Používá jednoduchá pravidla stolování.	Pravidla stolování	PT: Multikulturní výchova – lidské vztahy (uplatňování principů slušného chování)

Pracovní činnosti			
2. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu,

			poznámky atp.
Žák: Vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů.	Žák: V1 Užívá jednoduché postupy při vytváření výrobků z různých materiálů.	Modelovací hmota Papír a karton Přírodniny	
Pracuje podle slovního návodu a předlohy.	V2 Postupuje podle návodu a předlohy.	Pracovní postup	
Zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi.	V3 Sestavuje jednoduché modely podle předlohy.	Sestavování modelů Práce s předlohou	
Provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování.	V4 Pozoruje přírodu a zapisuje výsledky těchto pozorování.	Práce se záznamovými archy Základní podmínky pro pěstování rostlin Půda a její zpracování	PT: Environmentální výchova – základní podmínky života (voda, ovzduší, půda)
Chová se vhodně při stolování.	V5 Užívá pravidla stolování.	Pravidla stolování	

Pracovní činnosti			
3. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů.	Žák: V1 Vytváří jednoduchými postupy dokonalejší výrobky z různých materiálů.	Modelovací hmota Papír a karton Přírodniny Textil	PT: Environmentální výchova – lidské aktivity a problémy život. prostředí (odpady a hospodaření)
Pracuje podle slovního návodu a předlohy.	V2 Postupuje podle slovního návodu a předlohy, navrhuje vlastní postup.	Pracovní postup Organizace práce	PT: Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopností poznávání (řešení problémů)
Zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi.	V3 Využívá základní dovednosti při práci se stavebnicemi.	Stavebnice plošné, prostorové Montáž, demontáž	
Provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování.	V4 Pozoruje, zapisuje a porovnává výsledky svých pozorování přírody.	Práce se záznamovými archy	
Pečuje o nenáročné rostliny.	V5 Ošetřuje rostliny.	Výživa rostlin a osivo	
Připraví tabuli pro jednoduché	V6 Upraví stůl pro každodenní	Úprava stolu	

stolování.	stolování.		
Chová se vhodně při stolování.	V7 Užívá pravidla společenského chování při stolování.	Pravidla správného stolování	

Pracovní činnosti			
4. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic.	Žák: V1 Pracuje s různými materiály s využitím lidových tradic.	Lidové zvyky Tradice	
Provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž.	V2 Vytváří vlastní plošné i prostorové sestavy ze stavebnicových prvků.	Montáž Demontáž	PT: Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopností poznávání (řešení problémů)
Pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu.	V3 Řídí se pracovními návody a předlohami.	Sestavování modelů	
Provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování.	V4 Pěstuje nenáročné rostliny a provádí pěstitelské pokusy.	Pěstování rostlin ze semen Základní podmínky pro pěstování rostlin	PT: Environmentální výchova – základní podmínky života (voda, ovzduší, půda)
Ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny.	V5 Stará se o rostliny v místnosti.	Pěstování rostlin v místnosti a na zahradě	
Volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní.	V6 Pracuje s vhodným náčiním a pomůckami.	Zahradnické nářadí	
Orientuje se v základním vybavení kuchyně.	V7 Pojmenuje základní vybavení kuchyně.	Základní vybavení kuchyně	
Dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování.	V8 Řídí se pravidly správného stolování.	Pravidla správného stolování	PT: Multikulturní výchova – lidské vztahy (uplatňování principů slušného chování)

Pracovní činnosti			
5. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového

			tématu, poznámky atp.
Žák: Vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu.	Žák: V1 Používá při vytváření výrobků naučené pracovní postupy a svou představivost.	Vlastnosti materiálu	PT: Environmentální výchova – lidské aktivity a problémy životního prostředí (odpady a hospodaření)
Využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic.	V2 Pracuje tvořivě v duchu lidových tradic.	Lidové zvyky Tradice Řemesla	PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá (zvyky a tradice národů Evropy)
Volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu.	V3 Vybírá si k práci vhodné pomůcky a nástroje.	Pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití	
Udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu.	V4 Dbá na pořádek svého pracovního místa a zásady bezpečnosti při práci, poskytne první pomoc při drobných poraněních.	Zásady bezpečnosti První pomoc	
Provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž.	V5 Vytváří vlastní plošné i prostorové sestavy, rozmontuje a roztrídí části stavebnice.	Modely	PT: Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopností poznávání (řešení problémů)
Pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu.	V6 Řídí se pracovními návody, předlohami a jednoduchým náčrtem.	Práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem	
Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu.	V7 Osvojuje si správné hygienické a bezpečnostní návyky a poskytne první pomoc při drobných poraněních.	Zásady hygieny a bezpečnosti První pomoc	
Ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny.	V8 Vybírá vhodné rostliny pro pěstování.	Rostliny jedovaté Rostliny jako drogy Alergie	
Volí podle druhu pěstitelské činnosti správné pomůcky, nástroje a náčiní.	V9 Pracuje s vhodnými nástroji	Zahradnické náčiní	
Orientuje se v základním vybavení kuchyně.	V10 Využívá základní vybavení kuchyně.	Technika v kuchyni – historie a význam	
Připraví samostatně jednoduchý pokrm.	V11 Připraví jednoduchý pokrm.	Pracovní postup Výběr, nákup	

		a skladování potravin	
Dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování.	V12 Používá pravidla správného stolování a společenského chování.	Pravidla společenského chování	
Udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni.	V13 Provádí úklid pracovního místa, poskytne první pomoc při drobných poraněních.	Úklid pracovní plochy První pomoc	

Pracovní činnosti			
6. ročník – práce s technickými materiály			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň.	Žák: V1 Provádí jednoduché pracovní operace se dřevem. V2 Provádí jednoduché pracovní operace s plastem.	Práce se dřevem Tradice a řemesla Práce s plasty	
Řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí.	V3 S pomocí učitele vybírá vhodný materiál, pracovní nástroje a nářadí.	Pracovní operace se dřevem Pracovní operace s plastem Nářadí a nástroje	
Organizuje a plánuje svoji pracovní činnost.	V4 Připraví si postup a nástroje.	Organizace práce	
Užívá technickou dokumentaci.	V5 S pomocí učitele čte technický výkres.	Technické výkresy	
Dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím.	V6 Seznámí se s bezpečnostními předpisy a zásadami hygieny, pracuje tak, aby se minimalizovalo riziko úrazu.	Organizace práce s materiálem	

Pracovní činnosti			
6. ročník – pěstitelské práce, chovatelství			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.

Žák: Volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin.	Žák: V1 Uplatňuje vhodné postupy pěstování (po konzultaci s vyučujícím).	Půda a její zpracování Výživa rostlin Základní podmínky pro pěstování	PT: Environmentální výchova – lidské aktivity a problémy životního prostředí (zemědělství a životní prostředí)
Používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu.	V2 Využívá dané pomůcky pro práci a udržuje je.	Osivo, sadba Zásady pěstování Zelenina	
Prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty.	V3 Popíše základy chovu drobných zvířat a zásady bezpečného kontaktu s nimi.	Chovatelství Chov zvířat v domácnosti Podmínky chovu Bezpečnost chovu	PT: Environmentální výchova – ekosystémy (lidské sídlo)
Dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty.	V4 Využívá zásady hygieny, kázně a bezpečnosti při práci, dokáže poskytnout první pomoc při úrazu.	Hygiena chovu Bezpečnost práce První pomoc při úrazech	

Pracovní činnosti			
7. ročník – práce s technickými materiály			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň.	Žák: V1 Provádí pracovní operace se dřevem. V2 Provádí pracovní operace s plastem.	Zpracování dřeva Zpracování plastu	
Řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí.	V3 Vybírá vhodný materiál, pracovní nástroje a nářadí.	Pracovní operace se dřevem a plastem	
Užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku.	V4 Čte a pracuje s technickým výkresem. V5 Připraví si vlastní náčrt jednoduchého výrobku.	Technické výkresy Jednoduchý technický výkres	
Dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji	V6 Aplikuje bezpečnostní předpisy a zásady hygieny a první pomoc při úrazu, pracuje tak, aby se	Práce s materiálem	

a náradím; poskytne první pomoc při úrazu.	minimalizovalo riziko úrazu.		
--	------------------------------	--	--

Pracovní činnosti			
7. ročník – pěstitelské práce, chovatelství			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin.	Žák: V1 Aplikuje vhodné pracovní postupy při pěstování rostlin.	Okrasné rostliny Ovocné rostliny Léčivé rostliny Koření	PT: Environmentální výchova – vztah člověka k prostředí (prostředí a zdraví, náš životní styl)
Pěstuje a využívá květiny pro výzdobu.	V2 Používá květiny pro výzdobu a výrobu okrasných doplňků.	Pokojové rostliny Květina v interiéru a exteriéru	PT: Environmentální výchova – ekosystémy (lidské sídlo)
Používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu.	V3 Využívá vhodné pracovní pomůcky a ovládá jejich údržbu.	Způsoby obdělávání Pracovní nářadí a pomůcky	
Dodrжуje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty.	V4 Ovládá technologickou kázeň, zná hygienu a bezpečnost práce, zvládá první pomoc při úrazech.	Technologická kázeň Hygiena a bezpečnost práce První pomoc při úrazech	

Pracovní činnosti			
8. ročník – příprava pokrmů			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče.	Žák: V1 Používá kuchyňský inventář a zná bezpečnou obsluhu základních spotřebičů z kuchyně.	Kuchyně Základní vybavení kuchyně Udržování pořádku a čistoty Dodržování bezpečnosti provozu	PT: Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopností poznávání
Připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy.	V2 Vybírá a nakupuje potřebné potraviny a z nich připravuje pokrmy v souladu se zásadami zdravé	Skupiny potravin – jejich výběr, nákup a skladování Potraviny Příprava pokrmů –	

	výživy.	za studena, tepelná úprava Základní postupy při přípravě pokrmů	
Dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti.	V3 Aplikuje základní principy stolování, společenské chování při obsluze a chování u stolu.	Jednoduché prostírání Obsluha a chování u stolu Slavnostní stolování v rodině	PT: Osobnostní a sociální výchova – mezilidské vztahy
Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni.	V4 Používá zásady bezpečnosti a hygieny práce, poskytuje první pomoc v kuchyni.	Zásady bezpečnosti práce v kuchyni Hygiena práce v kuchyni Úrazy v kuchyni a poskytnutí první pomoci	

Pracovní činnosti			
9. ročník – využití digitálních technologií			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Ovládá základní funkce digitální techniky; diagnostikuje, odstraňuje základní problémy při provozu digitální techniky.	Žák: V1 Pojmenuje a použije základní funkce digitálního zařízení. Navrhne postup při odstraňování základních problémů.	Použití digitálních zařízení (fotoaparát) Počítačové programy pro zpracovávání multimediálních projektů	PT: Osobnostní a sociální výchova – kreativita
Propojuje vzájemně jednotlivá digitální zařízení.	V2 Vzájemně propojí jednotlivá digitální zařízení.	Instalace digitálních zařízení do počítače Práce s fotoaparátem, kamerou, PDA, CD a DVD přehrávačem, e-Knihou, mobilním telefonem	
Pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi – cestování, obchod, vzdělávání, zábava.	V3 Používá mobilní technologie.	Bezdrátové technologie Navigační technologie Mobilní telefony	
Ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením.	V4 Zachází s digitální technikou a zabezpečí ji.	Digitální technika – počítač a digitální zařízení	
Dodržuje základní hygienická bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu.	V5 Demonstruje bezpečnostní pravidla při práci s digitální technikou. Poskytne první pomoc při úrazu.	Digitální technika – počítač, periferní a digitální zařízení Zásady první pomoci	

5.23 Svět práce (Sp)

Charakteristika předmětu

Cílem předmětu je vybavit žáky znalostmi souvisejícími s jejich budoucím uplatněním v životě, vypěstovat u žáků dovednosti potřebné pro rozhodování o budoucí profesi a připravit je na přechod ze základní školy na školu střední a do zaměstnání.

Obsahem předmětu je postupné naplňování očekávaných výstupů stanovených RVP pro ZV pro předmět svět práce.

Předmět je zaměřen na utváření a rozvíjení dovedností a osobních vlastností žáků, které jsou předpokladem pro jejich budoucí úspěšné začlenění do pracovního života. Napomáhá lepšímu rozhodování žáků při volbě vhodné střední školy a rozšiřuje jejich poznatky o světě práce, přibližuje jim vzdělávací a pracovní příležitosti i reálné možnosti uplatnění absolventů ZŠ na trhu práce.

Metody práce jsou zaměřeny na samostatnou i skupinovou práci žáků, na získávání praktických zkušeností a jejich následné využití. Výuka je převážně organizována formou vyučování hodiny s možností začlenění krátkodobých projektů.

Součástí výuky jsou tematické exkurze, návštěvy úřadu práce a jiných institucí. Pokud se mezi žáky vyskytnou žáci zvláště nadaní, je jim věnována zvýšená pozornost. Jsou na ně kladeny zvýšené nároky, aby mohli dále rozvíjet své dovednosti a znalosti (referáty, soutěže). Předmět rozvíjí též některá průřezová témata (viz tabulka vzdělávací obsah vyučovacího předmětu).

Svět práce se vyučuje jako samostatný předmět v 8. ročníku 1 hodinu týdně z disponibilní časové dotace.

Výchovné a vzdělávací postupy směřující k utváření klíčových kompetencí

S ohledem na individuální schopnosti a možnosti žáka rozvíjíme tyto kompetence:

Kompetence k učení

- vedeme žáky k vyhledávání a kritickému vyhodnocení informací souvisejících s volbou povolání
- vedeme žáky k vyhledávání a zpracování informací o volbě povolání z nejrůznějších zdrojů (internet, encyklopedie, odborná literatura)
- podporujeme u žáků rozvoj realistického sebehodnocení a hodnocení druhých lidí

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky samostatně se rozhodovat o své budoucí vzdělávací a profesní orientaci a nést důsledky svých rozhodnutí
- učíme žáky poradit si s případným neúspěchem v přijímacím řízení na střední školu
- učíme žáky zvládnout aktuální životní problémy a zátěžové životní situace vznikající při výběru volby povolání

Kompetence komunikativní

- učíme žáky vyjádřit a obhájit vlastní názor při výběru budoucí profese
- vedeme žáky k předávání nových poznatků o volbě povolání z exkurzí ostatním
- učíme žáky komunikaci a chování při přijímacím pohovoru

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky uvědomit si nutnost dalšího vzdělávání
- učíme žáky poznávat a realisticky hodnotit své silné a slabé stránky osobnosti vzhledem k vybranému povolání
- vedeme žáky ke spolupráci ve skupině a vzájemnému respektu při aktivitách připravujících na budoucí povolání

Kompetence občanské

- učíme žáky schopnosti adaptace na stále se měnící podmínky při výběru vhodné profese
- učíme žáky pochopit pravidla a zákony (Zákoník práce) důležité pro další uplatnění v pracovním procesu
- vedeme žáky k ochraně svého zdraví i zdraví ostatních v souvislosti s vybraným povoláním

Kompetence pracovní

- učíme žáky prakticky využívat poznatky z oblasti sebepoznání a volby povolání k dosahování stanovených životních cílů (volba profese)

- učíme žáky orientovat se ve frekventovaných povoláních a požadavcích středních škol při výběru profese.

Svět práce			
8. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí.	Žák: V1 Vybírá svou budoucí profesi a zvažuje svá rozhodnutí.	Náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení	
Posoudí své možnosti při rozhodování a volbě vhodného povolání a profesní přípravy.	V2 Objasní své rozhodnutí o budoucí profesi na základě svých možností.	Sebezpoznávání Osobní vlastnosti a schopnosti Sebehodnocení	PT: Osobnostní a sociální výchova – sebezpoznání a sebezpojetí (co o sobě vím a co ne)
Využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání.	V3 Využije dostupných informací a poradenské služby o možnostech vzdělávání ve své obci/regionu k výběru vhodného povolání a orientuje se v nabídce středních škol a učilišť.	Nabídka SŠ a učilišť Poradenské služby	
Prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce.	V4 Zdůvodní potřeby svého dalšího vzdělávání a volbu budoucí profese a prezentuje svoji osobu.	Trh práce	
Posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci.	V5 Orientuje se v jednotlivých povoláních, profesích a pracovních činnostech a posuzuje jejich klady a zápory v rámci lidské spolupráce.	Povolání lidí Pracovní činnosti	PT: Osobnostní a sociální výchova – hodnoty, postoje, praktická etika (vytváření povědomí o kvalitách – odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování, pomáhající a prosociální chování)
Objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho	V6 Popíše své možnosti při rozhodování o volbě povolání.	Informační základna pro volbu povolání	

rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života.			
Posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek.	V7 Uvede své osobní vlastnosti při výběru volby povolání, správně vyplní přihlášku a ostatní tiskopisy při výběru povolání.	Vyplňování tiskopisů Psaní životopisu Pohovor u zaměstnavatele	
Popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru.	V8 Rozlišuje své charakterové a volní vlastnosti a směřuje k vytyčenému cíli – budoucí profesi a jejímu uplatnění.	Pracovní příležitost v obci, regionu Hledání zaměstnání Úřady práce Problémy nezaměstnanosti	PT: Osobnostní a sociální výchova – sebepoznání a sebepojetí (zdravé a vyrovnané sebepojetí)
Rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti.	V9 Vysvětlí pojmy podnikání, podnikatel a nejčastější formy podnikání.	Podnikání Formy podnikání Právní předpoklady podnikání	
Dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování.	V10 Pojmenuje některá práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů, uvědomí si důležitost dodržování právních ustanovení a rizika jejich porušování.	Zákoník práce	

5.24 Základy průřezových témat (Zpt)

Charakteristika předmětu

Cílem předmětu je naučit žáky spolupracovat s ostatními a přitom chápat sebe i ostatní jako plnohodnotné osobnosti ve skupině, naučit se přijmout přidělenou roli, hledat řešení situací, které přináší soužití lidí ve společnosti. Dále pak motivovat žáky k poznávání svého okolí, kraje, země i Evropy, historie, kulturního, jazykového i přírodního dědictví. Vést je k tomu, aby si vážili domova, rodiny, vlasti a odkazů našich předků, učit žáky chápat odlišnosti individuální, etnické, kulturní, dále pak zdokonalovat se ve vyjadřování vlastních myšlenek, názorů, prezentovat práci a postoje kultivovaně a orientovat se v různých mediálních sděleních.

Obsahem předmětu je postupné naplňování očekávaných výstupů stanovených RVP pro ZV pomocí vybraných okruhů z následujících průřezových témat:

- osobnostní a sociální výchova
- výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- multikulturní výchova
- mediální výchova.

Předmět rozvíjí Minimální preventivní program v těchto oblastech vědomostí a dovedností žáka:

- zájmovou činnost

- soužití v sociální skupině
- negativní a pozitivní jevy společnosti
- asertivní chování
- zdravý životní styl
- mravní zásady
- formování vlastních názorů na život a svět.

Předmět propojuje různé vzdělávací oblasti (např. slohové vyučování – komunikace, výchova ke zdraví – zákonitosti ve vývoji člověka, obecná psychologie, zeměpis – evropské země).

Průřezová témata jsou koncipována v 6. ročníku jako samostatný předmět s disponibilní časovou dotací 1 hodiny týdně, zároveň jsou rozvíjena v dalších předmětech. Výuka probíhá v kmenových třídách s možností využití PC učebny a školní knihovny. Výuka je převážně organizována formou vyučovací hodiny, převládá skupinová práce žáků, důraz je kladen na otevřenou komunikaci, prožitek, praktické získávání poznatků a zkušeností, využíván je komunitní kruh a reálné životní situace ze života třídy i okolí žáků.

Výchovné a vzdělávací postupy směřující k utváření klíčových kompetencí

S ohledem na individuální schopnosti a možnosti žáka rozvíjíme tyto kompetence:

Kompetence k učení

- učíme žáky pracovat se základními pojmy tohoto předmětu
- vedeme žáky k praktickému ověřování nabízených informací a využívání vlastní zkušenosti
- učíme žáky pracovat s odbornou literaturou k daným tématům
- vytváříme žákům podnětné prostředí, ve kterém mohou samostatně vyhledávat informace k probíraným tématům
- podporujeme žáky v názorném učení

Kompetence k řešení problémů

- řešíme se žáky aktuální reálné problémové situace (např. ze života třídy)
- prezentujeme žákům "konflikt" jako nedílnou součást života, kterou se můžeme naučit zvládat

Kompetence komunikativní

- učíme žáky v komunitním kruhu prezentovat vlastní názor
- učíme se společně se žáky mluvit o svých pocitech a zároveň citlivě reagovat na tyto výpovědi ostatních
- učíme žáky umění odmítnout (např. zapojit se do diskuse na určité téma)
- vedeme žáky k poznání, že nedílnou součástí komunikace je i naslouchání

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky chápat člověka jako jedinečnou lidskou bytost žijící ve společenství druhých lidí
- seznamujeme žáky s pojmy z biologie člověka a z psychologie, které mohou využít ve prospěch kvalitního lidského života uvnitř sociální skupiny
- učíme žáky respektovat soukromí ostatních
- učíme žáky chápat rozličné odlišnosti lidí jako přínos pro celou skupinu

Kompetence občanské

- podporujeme žáky v aktivním zapojení se do činností v rámci předmětu
- pomocí aktivit při výuce učíme žáky poznání, že každý z nich je pro třídu důležitý, že v ní má své místo
- učíme žáky, že uplatňování práv zároveň znamená i plnění povinností

Kompetence pracovní

- učíme žáky zvládat základy psychohygieny
- poskytujeme žákům příležitosti k účelnému využití volného času
- vedeme žáky k aktivitě při práci třídy a k vyhledávání příležitostí, kde by mohli využít vlastní schopnosti.

Základy průřezových témat			
6. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy

			– realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy.	Žák: V1 Vysvětlí podstatu a význam smyslů člověka. V2 Objasní souvislost paměti a učení, význam plánování učení.	Smysly a vnímání Paměť Učení a jeho plánování	PT: Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopností poznávání
Rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání.	V3 Charakterizuje a na příkladech vysvětlí pojmy postoje, hodnoty, chování, jednání, vůle a objasní jejich souvislost se sebepoznáním a sebehodnocením.	Sebepoznání, sebehodnocení Postoje, hodnoty Chování, jednání, vůle	PT: Osobnostní a sociální výchova – sebepoznání a sebepojetí – seberegulace a sebeorganizace – hodnoty, postoje, praktická etika
Uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem.	V4 Vysvětlí pojem konflikt, na příkladech či modelových situacích demonstruje vhodné způsoby řešení vzniklých konfliktů.	Řešení problémů	PT: Osobnostní a sociální výchova – řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu.	V5 Aktivně diskutuje dle zásad a pravidel pro komunikaci. V6 Aktivní a otevřenou komunikací podporuje dobré mezilidské vztahy při spolupráci.	Komunikace Spolupráce	PT: Osobnostní a sociální výchova – komunikace
Rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby.	V7 Vysvětlí souvislost mezi tělesným a duševním zdravím a duševní a fyzickou péčí, oba druhy péče charakterizuje a uvede vhodné příklady.	Psychohygiena	PT: Osobnostní a sociální výchova – psychohygiena
Využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů.	V8 Aktivně a tvořivě přistupuje k zadanému úkolu a s invencí zpracuje zadaný úkol.	Tvořivost	PT: Osobnostní a sociální výchova – kreativita
Vymezí a lokalizuje místní oblast (region)	V9 Charakterizuje bydliště (místo školy)	Moje město Můj kraj	PT: Výchova k myšlení

podle bydliště nebo školy.	v kontextu kraje, země, Evropy a vymezí základní charakteristiky svého města, kraje.		v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá
Popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování.	V10 Charakterizuje EU, ČR z vybraných hledisek.	Moje země – ČR EU Vybrané evropské země	PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – objevujeme Evropu a svět
Objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám.	V11 Pomocí vhodných příkladů či modelových situací vysvětlí pojem tolerance. V12 Samostatně vyhledá pomocí dostupných informací zajímavé kulturní odlišnosti z vybraných zemí.	Tolerance Kulturní rozdíly ve vybraných zemích	PT: Multikulturní výchova – kulturní difference – lidské vztahy – etnický původ
Uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním mezivětného navazování.	V13 Vytvoří smysluplný a logicky správný text dle zadaných podmínek a využití dostupných informací.	Média – přehled Výhody a nevýhody médií Mediální sdělení	PT: Mediální výchova – kritické čtení a vnímání mediálního sdělení – tvorba mediálního sdělení

5.25 Volitelné předměty

5.25.1 Konverzace v anglickém jazyce (KAj)

Charakteristika předmětu

Cílem předmětu je vzbudit u žáků zájem o studium anglického jazyka a vytvářet pozitivní vztah k jazykovému vzdělávání. Žáci jsou vedeni ke komunikaci v rámci Evropy i světa, včetně využití internetu a dalších moderních technologií.

Obsahem předmětu je postupné naplňování očekávaných výstupů stanovených RVP pro ZV pro cizí jazyk, včetně souvisejících průřezových témat (viz tabulka vzdělávací obsah vyučovacího předmětu).

Předmět je zaměřen na rozvoj jazykových dovedností žáka. Tomu odpovídají i metody práce zaměřené na rozvíjení schopnosti porozumět mluvenému i psanému slovu a komunikace v konkrétních situacích. Výuka je organizována především formou vyučovací hodiny v přidělených učebnách s možností využití počítačové učebny. Žáci rozšiřují své znalosti získané v hodinách výuky anglického jazyka, zejména v oblasti slovní zásoby. Zpravidla formou ústních cvičení si upevňují často používaná slovní spojení, gramatické vazby a idiomy, prohlubují znalosti z reálií anglicky mluvících zemí, především z jejich kultury a způsobu života. Pracují s doplňujícími texty z učebnic, knih a časopisů, učí se porozumět mluvenému slovu v různých životních situacích s využitím audio a video nahrávek.

Konverzaci v anglickém jazyce si žáci mohou zvolit v 7. až 9. ročníku v disponibilní časové dotaci 1 hodina týdně.

Výchovné a vzdělávací postupy směřující k utváření klíčových kompetencí

S ohledem na individuální schopnosti a možnosti žáka rozvíjíme tyto kompetence:

Kompetence k učení

- učíme žáky anglicky komunikovat v běžných životních situacích
- vedeme je k využívání znalostí a dovedností získaných v hodinách anglického jazyka
- směřujeme žáky k pochopení důležitosti anglického jazyka, především pro praktický život

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky ke schopnosti vyřešit problémovou situaci a umět požádat o pomoc v cizojazyčném prostředí
- podněcujeme žáky k využívání osvojené slovní zásoby a frazeologie, gest a mimiky
- učíme žáky pracovat s informacemi z různých zdrojů (především dvojjazyčný slovník, internet, časopisy, knihy,...)

Kompetence komunikativní

- učíme žáky porozumět jednoduchému sdělení v anglickém jazyce
- učíme žáky zformulovat jednoduché myšlenky anglicky, umět se zeptat a odpovědět, vyjádřit souhlas a nesouhlas
- vedeme žáky nebát se mluvit anglicky

Kompetence sociální a personální

- při činnostech (např. scénky) vedeme žáky ke spolupráci formou párové a skupinové práce
- vedeme žáky k vzájemné toleranci a respektování názorů druhých a ke schopnosti obhájit vlastní názor při komunikaci v daném jazyce (např. při překladu slov s více významy)
- prostřednictvím sebehodnocení vedeme žáky k poznání svých slabých a silných stránek

Kompetence občanské

- učíme žáky porovnávat zvyky a tradice anglicky mluvících zemí s našimi
- prohlubujeme u žáků pocit hrdosti a národní identity
- učíme žáky toleranci k příslušníkům cizích národů žijících v naší zemi

Kompetence pracovní

- učíme žáky poslouchat s porozuměním souvislé projevy učitele, monology a dialogy rodilých mluvčích ze zvukového záznamu
- vedeme žáky k práci s dvojjazyčnými slovníky, internetem, časopisy atd.
- vedeme žáky k uvědomění si důležitosti znalosti cizích jazyků pro budoucí pracovní uplatnění
- vedeme žáky k získávání zkušeností při sebehodnocení (individuální práce, párová, skupinová práce)
- učíme žáky využívat anglického jazyka k získávání informací z různých oblastí společenského života.

Konverzace v anglickém jazyce			
7. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Poslech s porozuměním Žák: Rozumí informacím v jednoduchých	Žák: V1 Zachytí konkrétní informace v pomalu	Poslech – základní fráze	

poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně.	a zřetelně pronášeném jednoduchém projevu, který obsahuje známá slova a základní fráze.		
Rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat.	V2 Porozumí tématu či obsahu krátkého a jednoduchého projevu zřetelně pronášeného jednou či více osobami.	Poslech - tematické okruhy	
Mluvení Zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních a neformálních situacích.	V3 Se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkého rozhovoru. V4 Poskytne a zjistí základní informace týkající se běžných témat v každodenních situacích.	Základní konverzační fráze Rozhovor Komunikační situace	PT: Osobnostní a sociální výchova – komunikace (dialog) PT: Osobnostní a sociální výchova – komunikace (dovednosti pro sdělování verbální i neverbální komunikace v různých situacích)
Mluví o své rodině, kamarádech, volném čase a dalších osvojovaných tématech.	V5 S pomocí otázek krátce pohovoří na osvojované téma.	Jednoduchá ústní sdělení	
Vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života.	V6 Jednoduchými větami krátce popíše osoby, prostředí, činnosti, události a plány.	Vyprávění	
Čtení s porozuměním Rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace.	V7 Porozumí obsahu krátkého a jednoduchého textu týkajícího se každodenních témat.	Reálie příslušných jazykových oblastí	
Psaní Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat.	V8 Napíše jednoduché sdělení týkající se osob, prostředí, činností a každodenních situací.	Slovní zásoba Práce se slovníkem Jednoduchá písemná sdělení	

Konverzace v anglickém jazyce			
8. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy

			– realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Poslech s porozuměním Žák: Rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně.	Žák: V1 Zachytí konkrétní informace v pomalu a zřetelně pronášeném jednoduchém projevu, který obsahuje známá slova a základní fráze, dokáže pochopit smysl krátkých jednoduchých zpráv a hlášení.	Poslech – základní fráze	
Rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat.	V2 Porozumí tématu či obsahu krátkého a jednoduchého projevu zřetelně pronášeného jednou či více osobami.	Poslech - tematické okruhy	
Mluvení Zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních a neformálních situacích.	V3 Se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkého rozhovoru. V4 Poskytne a zjistí informace týkající se běžných témat v každodenních situacích.	Základní konverzační fráze Rozhovor Komunikační situace	PT: Osobnostní a sociální výchova – komunikace (dialog)
Mluví o své rodině, kamarádech, volném čase a dalších osvojovaných tématech.	V5 Krátce pohovoří na osvojované téma.	Jednoduchá ústní sdělení	
Vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života.	V6 Jednoduchými větami popíše osoby, prostředí, činnosti, události a plány.	Vyprávění	
Čtení s porozuměním Rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	V7 Porozumí obsahu krátkého a jednoduchého textu týkajícího se každodenních témat.	Reálie příslušných jazykových oblastí	
Psaní Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času	V8 Napíše jednoduché sdělení týkající se osob, prostředí, činností	Slovní zásoba Práce se slovníkem Jednoduchá písemná sdělení	

a dalších osvojovaných témat.	a každodenních situací.		
-------------------------------	-------------------------	--	--

Konverzace v anglickém jazyce			
9. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Poslech s porozuměním Žák: Rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně.	Žák: V1 Zachytí konkrétní informace v pomalu a zřetelně pronášeném jednoduchém projevu, který obsahuje známá slova a základní fráze, a dokáže pochopit smysl krátkých jednoduchých zpráv a hlášení.	Poslech – základní fráze	
Rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat.	V2 Porozumí tématu či obsahu jednoduchého projevu zřetelně pronášeného jednou či více osobami.	Poslech - tematické okruhy	
Mluvení Zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních a neformálních situacích.	V3 Se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkého rozhovoru. V4 Poskytne a zjistí informace týkající se běžných témat v každodenních situacích.	Základní konverzační fráze Rozhovor Komunikační situace	
Mluví o své rodině, kamarádech, volném čase a dalších osvojovaných tématech.	V5 Krátce pohovoří na osvojované téma.	Jednoduchá ústní sdělení	
Vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života.	V6 Popíše osoby, prostředí, činnosti, události a plány.	Vyprávění	
Čtení s porozuměním Rozumí krátkým a jednoduchým textům,	V7 Porozumí obsahu krátkého	Reálie příslušných jazykových oblastí	PT: Výchova k myšlení

vyhledá v nich požadované informace	a jednoduchého textu týkajícího se každodenních témat.		v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá (život dětí v jiných zemích, lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy)
Psaní Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat.	V8 Napíše sdělení týkající se osob, prostředí, činností a každodenních situací.	Slovní zásoba Práce se slovníkem Jednoduchá písemná sdělení	

5.25.2 Zeměpisné praktikum (Zp)

Charakteristika předmětu

Cílem předmětu je poskytnout žákům základní informace o Zemi jako vesmírném tělese, o krajinné sféře a jejích hlavních složkách, o způsobech znázornění zemského povrchu a krajinné sféry na ploše. Žáci by se měli naučit orientovat na mapě (obecně zeměpisné, tematické, topografické) a získat informace z mapy. Hlavním cílem předmětu je naučit žáky používat získané vědomosti v praktických situacích. Předmět by měl u žáků probudit touhu cestovat a poznávat svou vlast i země v zahraničí. Dalším cílem předmětu je vést žáky k tomu, aby si uvědomili možná ohrožení, která plynou z přírodních procesů, z činností lidí a z jejich zásahů do přírody.

Obsahem předmětu je postupné naplňování některých očekávaných výstupů stanovených RVP pro ZV pro zeměpis. Předmět je zaměřen převážně na rozvoj znalostí, vědomostí i dovedností žáka v oblasti kartografie a topografie, cestovního ruchu, světového hospodářství a aktuální politické situace. Tím jsou dané i metody práce zaměřené na samostatnou práci žáků. Výuka je převážně organizována formou vyučovací hodiny v přidělených učebnách s možností využití počítačové učebny. Nedílnou součástí výuky jsou zeměpisná pozorování a cvičení v terénu a zeměpisné exkurze.

Předmět rozvíjí též některá průřezová témata (viz tabulka vzdělávací obsah vyučovacího předmětu), propojuje další vzdělávací oblasti (např. matematika – měřítko mapy, výchova k občanství – státní systémy, dějepis – vývoj kartografie, zámořské objevy atd.). Zeměpisné praktikum si žáci mohou zvolit v 7. a 8. ročníku, z disponibilní časové dotace se předmět vyučuje 1 hodinu týdně.

Výchovné a vzdělávací postupy směřující k utváření klíčových kompetencí

S ohledem na individuální schopnosti a možnosti žáka rozvíjíme tyto kompetence:

Kompetence k učení

- vedeme žáky ke schopnosti osvojit si učební postupy potřebné k porozumění map a k orientaci v terénu
- vytváříme u žáků schopnost efektivně získávat poznatky z nejrůznějších zdrojů (mapy, internet, encyklopedie, grafy a schémata) a vytvářet vlastní náčrtky, mapy a plány
- učíme žáky pracovat se základními pojmy, které dokáží zařadit do souvislostí a pomocí kterých si vytváří ucelený pohled na jevy v přírodě a ve společnosti

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k rozpoznávání globálních a lokálních problémů v přírodní sféře a jejich složkách a přemýšlení o jejich příčinách a důsledcích
- vedeme žáky k poznávání příčin přírodních procesů, které mají vliv i na ochranu zdraví životů, životního prostředí a majetku (tato kompetence je především rozvíjena v projektu Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí)
- učíme žáky vyhledávat informace o významných státech, jejich politickém zřízení, hospodářském a kulturním významu

- vedeme žáky ke schopnosti obhájit svá rozhodnutí při charakterizování kulturních zvláštností jednotlivých zemí, regionů
- učíme žáky samostatně pozorovat jevy kolem sebe, vyhodnocovat a zpracovávat výsledky (schémata, grafy, mapy, plánky), vyvozovat závěry

Kompetence komunikativní

- učíme žáky formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory na jedinečnosti některých geografických jevů a procesů v krajině sféře, logicky, výstižně a kultivovaně argumentovat, obhájit si své stanovisko, stručně informovat o těchto jevech
- vedeme žáky k porozumění různým typům textů, map a obrazových materiálů, zpráv o počasí, ke schopnosti je jednoduše a výstižně prezentovat svému okolí
- učíme žáky vytvářet vlastní hypotézy o globálních i lokálních problémech (např. změna klimatu, znečištění, soužití národů, terorismus, přírodní katastrofy, vyčerpatelnost obnovitelných zdrojů) a logicky je zdůvodňovat

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k účinné spolupráci ve skupině při vytváření zeměpisných projektů
- vedeme žáky k respektování společně dohodnutých pravidel v kartografii (znázornění výškopisu, polohopisu, smluvené značky)
- učíme žáky uplatnit se v kolektivu, rozlišit a respektovat role ve skupině (sběr a třídění dat, vytváření map, schémat a grafů)
- učíme žáky v případě potřeby při zeměpisných vycházkách a exkurzích poskytnout pomoc nebo o ni požádat

Kompetence občanské

- učíme žáky respektovat přesvědčení druhých lidí, taktnosti a schopnosti vcítění se do druhých lidí, chápat zvláštnosti různých lidských ras, národů a kultur
- učíme žáky zodpovědně se chovat v různých situacích při zeměpisných pozorováních, cvičeních v terénu a zeměpisných exkurzích
- vedeme žáky k zájmu o celosvětové problémy, k dodržování hlavních zásad ochrany přírody a životního prostředí

Kompetence pracovní

- učíme žáky posuzovat své reálné možnosti vytvářením zjednodušených tematických map, schémat a grafů
- vedeme žáky k využívání a vyhledávání důležitých informací z rozličných zdrojů, k orientaci na mapě, v učebnici, atlase
- umožňujeme žákům volit různé formy práce podle zadaných úkolů, například situační hry, práce s mapou, schématem, grafem, diagramem
- upevňujeme v žácích pracovní návyky – vedení sešitu, vytváření schémat, tabulek, kresba obrázků, map, umožňujeme prezentaci výsledků jejich práce nebo práce skupiny.

Zeměpisné praktikum			
7. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů.	Žák: V1 Vyhledává základní zdroje geografických informací a využívá je.	Práce s informačními zdroji Jízdní řády	Informační zdroje PT: Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopností poznávání

Používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii.	V2 Objasní základní geografické pojmy.	Glóbus Mapa a její části Měření vzdálenosti na mapě	Glóbus a mapa
Zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy.	V3 Jednoduše popíše uspořádání sluneční soustavy a těles v ní.	Vesmír Sluneční soustava	Vesmír
Prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů.	V4 Popíše tvar a velikost Země, objasní důsledky pohybů Země.	Tvar a rozměry Země Pohyby Země	Planeta Země
Rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu.	V5 Určuje jednotlivé složky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a popíše základní tvary zemského povrchu.	Počasí Základní tvary zemského povrchu	Složky přírodní sféry
Porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin.	V6 Rozliší přírodní a kulturní krajinu a pojmenuje různé typy krajin podle různých hledisek.	Krajina Typy krajin	Krajinná sféra PT: Environmentální výchova – ekosystémy (kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)
Vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy.	V7 Vyhledá region svého bydliště nebo školy na mapě a určí jeho polohu podle různých hledisek.	Naše obec	Regionální geografie
Uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí.	V8 Vyjádří vlastními slovy základní společenské, ekonomické a ekologické problémy místního regionu a uvádí příklady.	Kraj Vysočina: - přírodní poměry - společensko-hospodářské poměry	Regionální geografie
Posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické	V9 Jednoduchým způsobem popisuje funkci a znaky lidských sídel a jejich souvislost s přírodními	Lidská sídla	Obyvatelstvo

znaky sídel.	podmínkami, lokalizuje nejvýznamnější městské aglomerace a velkoměsta světa.		
Ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu.	V10 Určí světové strany a orientuje mapu pomocí busoly.	Určování světových stran Orientace mapy Azimut	Praktická topografie
Aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny.	V11 Určuje a odhaduje vzdálenosti, určuje vlastní stanoviště podle mapy a pozorování v terénu.	Určování stanoviště	Praktická topografie
Uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mim. událostech.	V12 Řeší problémy, které se mohou vyskytnout při pobytu ve volné přírodě za běžných rizik i při mimořádných událostech.	Zásady pohybu a pobytu v přírodě Chování při mimořádných událostech	Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí

Zeměpisné praktikum			
8. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů.	Žák: V1 Využívá základní zdroje geografických informací.	Práce s informačními zdroji Jízdní řády	Informační zdroje PT: Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopností poznávání
Používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii.	V2 Objasní základní geografické pojmy.	Zeměpisná síť Určování zeměpisné polohy Výškopis a polohopis mapy	Glóbus a mapa
Prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů.	V3 Popíše tvar a velikost Země, objasní důsledky pohybů Země.	Časová pásma	Planeta Země
Porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické	V4 Rozliší přírodní a kulturní krajinu a pojmenuje různé typy krajin podle různých hledisek	Krajina Typy krajin	Krajinná sféra PT: Environmentální výchova – ekosystémy

znaky a funkce krajin.			(kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)
Porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států.	V5 Popisuje a vysvětluje přírodní a společensko-hospodářské poměry vybraných regionů.	Svět – přírodní poměry Svět – společensko-hospodářské poměry Cestovní ruch	Svět – přírodní a společensko-hospodářské poměry
Hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům.	V6 Orientuje se v přírodních a společensko-hospodářských podmínkách okolí bydliště, školy a kraje Vysočina.	Kraj Vysočina - přírodní poměry - společensko-hospodářské poměry Naše obec Cestovní ruch	Regionální geografie
Rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu.	V7 Určuje jednotlivé složky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a popíše základní tvary zemského povrchu.	Počasí Základní tvary zemského povrchu	Složky přírodní sféry
Porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků.	V8 Rozlišuje státy světa podle daných hledisek, přiřazuje konkrétní příklady států. Vyjmenuje a stručně charakterizuje hlavní mezinárodní organizace ve světě.	Státy a závislá území Typy států Mezinárodní organizace	Politická geografie
Lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech.	V9 Uvádí příklady oblastí ohrožených válečnými konflikty a mezinárodním terorismem.	Ohniska napětí ve světě	Globální problémy
Ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu.	V10 Určí světové strany a orientuje mapu pomocí busoly.	Určování světových stran Orientace mapy Azimut	Praktická topografie

Aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny.	V11 Určuje a odhaduje vzdálenosti, určuje vlastní stanoviště podle mapy a pozorování v terénu.	Určování stanoviště	Praktická topografie
Uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech.	V12 Řeší problémy, které se mohou vyskytnout při pobytu ve volné přírodě za běžných rizik i při mimořádných událostech.	Zásady pohybu a pobytu v přírodě Chování při mimořádných událostech	Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí

5.25.3 Technické kreslení (Tk)

Charakteristika předmětu

Cílem předmětu je naučit žáky pomocí technických dovedností a znalostí vyjadřovat se srozumitelně a jednoduše a uplatňovat tyto kompetence v praktickém životě. Předmět umožňuje žákům zvládnout základy technického kreslení potřebné nejen pro další studium, ale především pro praktický život. Metody práce jsou zaměřené na používání pomůcek a materiálů pro rýsování. Předmět vede žáky k přesnosti a pečlivosti, výrazně přispívá k rozvoji prostorové představivosti žáků. Je určen pro ty žáky, kteří mají zájem o studium technických oborů nebo o učební obory s technickým zaměřením. Žáci se učí vzájemně si pomáhat při realizaci složitějších (týmových) úkolů, které vyžadují skupinovou práci (např. model ZŠ a MŠ Ždírec nad Doubravou). Technické kreslení rovněž rozvíjí u žáků estetické citění. Vzdělávání v technickém kreslení je zaměřeno na užití v reálných situacích (strojírenství, stavebnictví, v každodenním životě) osvojení pojmů a technických postupů rozvoj abstraktního a exaktního myšlení logické a kritické technické usuzování. Při realizaci tohoto předmětu bude vyučující využívat především samostatné aktivní práce žáků při řešení zadaných cvičení a úloh (nejen rýsování, ale i modelování). Postupně provádí nácvik potřebných činností a vede žáky k řešení úloh i komplexnější povahy. Při práci je uplatňován individuální přístup k dětem se SPU. Vyučující zajistí ukázkou počítačové grafiky v dřevomodelářské dílně ve Ždírci nad Doubravou (forma exkurze). Předmět technické kreslení propojuje mezipředmětové vztahy (matematika, výtvarná výchova).

Předmět rozvíjí některá průřezová témata (viz tabulka vzdělávací obsah vyučovacího předmětu).

Technické kreslení se vyučuje v 7. ročníku v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně z disponibilní časové dotace.

Výchovné a vzdělávací postupy směřující k utváření klíčových kompetencí

S ohledem na individuální schopnosti a možnosti žáka rozvíjíme tyto kompetence:

Kompetence k učení

- osvojením základních technických pojmů a vztahů vytváříme postupnou abstrakci a zobecňování reálných jevů
- vedeme je k vytváření zásob technických nástrojů (pojmů a vztahů, algoritmů, metod řešení úloh)
- učíme je aktivně využívat prostředky výpočetní techniky
- podněcujeme u žáků tvořivost

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky skutečnosti, že realita je složitější než její technický model
- vedeme je k provádění rozborů problémů a plánů řešení, odhadování výsledků
- podněcujeme žáky k volbě správného postupu při řešení technických úloh a reálných problémů
- vedeme je k uplatnění technických poznatků (nákresy) v praxi

- učíme žáky aktivně promýšlet pracovní postupy, technické řešení problémů

Kompetence komunikativní

- učíme žáky komunikovat o technologických postupech při práci na odpovídající úrovni
- vedeme žáky ke zdůvodnění technických postupů a jejich praktických uplatnění

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k zapojení se při práci ve skupinách při řešení složitějšího technického problému
- učíme žáky podílet se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- učíme žáky obhájit věcnou a správnou argumentaci nad technickými výkresy

Kompetence občanské

- vedeme žáky k zodpovědnosti za rozhodování v daných situacích
- učíme žáky projevovat pozitivní postoje k technickým vymoženostem dnešní doby

Kompetence pracovní

- vedeme žáky ke zdokonalení grafických projevů, k efektivnosti při organizování vlastní práce
- vedeme žáky k dodržování bezpečnosti a hygienických pravidel při práci
- vedeme žáky k dodržování správných postupů a dohodnutých pravidel
- vedeme žáky ke zlepšování v technických projevech.

Technické kreslení			
7. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Charakterizuje a třídí základní rovinné útvary.	Žák: V1 Rozlišuje základní rovinné útvary a charakterizuje jejich vlastnosti. V2 Používá základní druhy čar, technické písmo a tyto poznatky aplikuje v zadaných úlohách.	Rovinné útvary Druhy čar a jejich užití Technické písmo	PT: Výchova demokratického občana – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování (základní kategorie fungování demokracie – řád, norma, ...)
Načrtne a sestojí rovinné útvary.	V3 Využívá získaných znalostí a dovedností při konstrukci rovnoběžek a kolmic, narýsuje ze zadaných prvků obdélníky a čtverce. V4 Sestaví složitější pravidelné mnohoúhelníky.	Rovnoběžky a kolmice Obdélník a čtverec Pravidelné mnohoúhelníky (např. pravidelný šestiúhelník, pětiúhelník, osmiúhelník, dvanáctiúhelník a desetiúhelník)	

Řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí.	V5 Užívá jednoduchý technický výkres a podle něj vyrobí šablonu, kterou použije při zhotovení výrobku, využívá znalostí z matematiky a aplikuje teoretické znalosti při řešení praktických situací.	Technický výkres Čtení technických výkresů Měřítko zobrazení Kóty ve strojírenství a stavebnictví	
Určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti.	V6 Rozlišuje základní prostorové útvary (tělesa) a charakterizuje jejich vlastnosti.	Krychle, kvádr, hranol, jehlan, válec, kužel	
Načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině.	V7 Používá základní pravidla rovnoběžného promítání a znázorňuje základní tělesa od ruky a správně je narýsuje. V8 Pomocí dvou kolmých rovin znázorní sdružený průmět a tyto znalosti aplikuje v praxi při znázorňování jednoduchých těles.	Volné rovnoběžné promítání Pravoúhlé promítání Sdružené průměty jednoduchých i složených těles	
Načrtne a sestrojí síť základních těles.	V9 Načrtne a sestrojí síť těles a tato tělesa vymodeluje. V10 Vysvětlí základní pojmy (nárys, půdorys, bokorys) a na modelu ukáže průmětny (nárysnu, půdorysnu a bokorysu).	Krychle, kvádr, jehlan, hranol Pravoúhlé promítání	

5.25.4 Práce s počítačem (Pp)

Charakteristika předmětu

Výuka probíhá v odborné učebně s počítači připojenými k síti s možností využití internetu, laserové tiskárny a skeneru. Při výuce se využívá i digitální fotoaparát, základy fotografování v místnosti i venku a mobilní telefony.

Žáci prohlubují znalosti a dovednosti z oblasti hardware, software a práce v síti, dále v praktickém zvládnutí práce s grafikou, textem, tabulkami a v tvorbě prezentací. Všechny tyto nástroje žáci používají pro zpracování informací, které vyhledávají na internetu. Pro vzájemnou komunikaci a předávání souborů využívají elektronickou poštu.

Žáci pracují s informačními technologiemi v počítačové učebně. Záměrem je, aby v jednotlivých předmětech mohli procvičovat, získávat informace – znalosti a dovednosti pomocí počítačů v běžných vyučovacích hodinách. Během celého týdne je pro žáky přístupna v odpoledních hodinách počítačová učebna.

Práci s počítačem si žáci mohou zvolit v 7. – 9. ročníku v disponibilní časové dotaci 1 hodiny týdně.

Dovednosti získané ve vzdělávacím předmětu práce s počítačem umožňují žákům aplikovat výpočetní techniku s bohatou škálou vzdělávacího software a informačních zdrojů ve všech vzdělávacích oblastech celého základního vzdělávání.

Výchovné a vzdělávací postupy směřující k utváření klíčových kompetencí

S ohledem na individuální schopnosti a možnosti žáka rozvíjíme tyto kompetence:

Kompetence k učení

- vedeme žáky k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií prostřednictvím zadávaných úkolů
- učíme žáky vytvořit si takové vlastní poznámky, které jim budou pomoci při zpracování zadávaných úkolů, při ovládání různých programů
- učíme žáky spolupráci při nápovědě u ovládání programů a zpracování zadávaných úkolů

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky tvořivému přístupu při řešení zadaných úkolů – vytváření plakátů, pozvánek apod.
- učíme je chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení
- poskytujeme žákům roli konzultanta – žáci jsou vedeni nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení do konce

Kompetence komunikativní

- učíme žáky při komunikaci na dálku využívat vhodné technologie – některé práce odevzdávají prostřednictvím elektronické pošty
- při komunikaci prostřednictvím technologií učíme dodržovat vžitá konvence a pravidla

Kompetence sociální a personální

- při práci žáky vedeme ke kolegiální radě či pomoci; při projektech se učí pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram apod.
- žáky přizveme k hodnocení prací – žák se učí hodnotit svoji práci i práci ostatních, při vzájemné komunikaci jsou žáci vedeni k ohleduplnosti a taktu, učí se chápat, že každý člověk je různě chápavý a zručný

Kompetence občanské

- žáky seznamujeme s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla, ...) tím, že je musí dodržovat (citace použitého pramene, ve škole není žádný nelegální SW, žáci si chrání své heslo, ...)
- při zpracovávání informací vedeme žáky ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím internetu i jinými cestami

Kompetence pracovní

- učíme žáky bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou
- žáci mohou využívat ICT pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní růst.

Práce s počítačem			
7. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty.	Žák: V1 Vyhledávání informací na internetu řeší jednoduchou cestou.	Práce s vyhledávacími portály Webové prohlížeče	
Komunikuje pomocí internetu či jiných běžných	V2 Využívá internet a běžná komunikační zařízení ke komunikaci.	Základní způsoby komunikace (e-mail, chat, telefonování)	

komunikačních zařízení.			
Ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací	V3 Vhodně používá textový editor. V4 Používá grafický editor. V5 Zpracuje informace v textovém editoru s grafickými prvky. V6 Vytváří tabulky v tabulkovém procesoru.	Textové editory Pokročilé funkce textového editoru Počítačová grafika Pokročilé funkce grafického editoru Kompozice dokumentu Základní funkce tabulkového procesoru Vytváření tabulek, porovnávání dat	
Uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem.	V7 Používá základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem.	Pokročilé funkce textového editoru	
Pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví.	V8 Respektuje zákony o duševním vlastnictví a s informacemi podle nich zachází.	Ochrana práv k duševnímu vlastnictví, copyright, informační etika	
Zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě.	V9 Prezentuje získané informace v textovém editoru. V10 Použije pro prezentaci prezentačního programu	Pokročilé funkce textového a grafického editoru Funkce prezentačních programů	
Používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji.	V11 Uvede různé informační zdroje a zhodnotí získané informace.	Metody a nástroje ověřování informací a informačních zdrojů	

Práce s počítačem			
8. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty.	Žák: V1 Vyhledávání informací na internetu řeší jednoduchou cestou.	Pokročilé funkce webových prohlížečů	
Komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních	V2 Využívá internet a běžná komunikační zařízení ke komunikaci.	Pokročilé funkce e-mailových klientů	

zařízení.			
Ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací.	V3 Používá textový editor s grafickými prvky.	Elektronická publikace	
Uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem.	V4 Používá základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem.	Textový editor při tisku malých publikací	
Zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě.	V5 Prezentuje získané informace v textovém editoru.	Pokročilé funkce grafického editoru Pokročilé funkce textového editoru Prezentační programy	
Používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji.	V6 Uvede různé informační zdroje a zhodnotí získané informace.	Metody a nástroje ověřování informací a informačních zdrojů	
Ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost.	V7 Porovná informace.	Vývojové trendy informačních technologií Hodnota a relevance informací a informačních zdrojů	

Práce s počítačem			
9. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě.	Žák: V1 Vytvoří vlastní prezentaci. V2 Vytvoří prezentaci pomocí hypertextu.	Prezentace informací – podrobnější funkce prezentačních programů Pokročilá tvorba webových stránek s využitím grafiky.	
Při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty.	V3 Vyhledávání informací na internetu řeší jednoduchou cestou.	Pokročilé funkce webových prohlížečů	
Užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění	V4 Využívá k zachycení jevů a procesů digitální technologie.	Umělecká výtvarná tvorba – film, animace	Tento výstup je převzat z předmětu výtvarná výchova

a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace.			
Propojuje vzájemně jednotlivá digitální zařízení.	V5 Vzájemně propojuje jednotlivá digitální zařízení.	Digitální technologie Počítačové programy pro zpracování hlasových a grafických informací	
Pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi – cestování, obchod, vzdělávání, zábava.	V6 Pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi.	Vývojové trendy v mobilních technologiích	

5.25.5 Chemicko – biologické praktikum (ChBp)

Charakteristika předmětu

Cílem předmětu je prohloubit zájem žáků o životní prostředí a svět kolem nás, naučit žáky přemýšlet o živých organismech v souvislostech, všimnout si jejich rozmanitosti, pochopit vliv chemických látek v prostředí na život a vývoj organismů. Důraz je kladen na pochopení role člověka jako součásti přírody a jeho zodpovědnosti za činnosti, kterými ovlivňuje životní prostředí.

Obsahem předmětu je postupné naplňování očekávaných výstupů stanovených RVP pro ZV pro oblast Člověk a příroda. Předmět je zaměřen na prohlubování teoretických znalostí a jejich ověřování v praxi, dále na rozvoj dovedností žáka a tím jsou dány metody práce sledující samostatnou práci žáků. Zvolené metody práce kladou důraz především na praktické dovednosti, zacházení s nástroji, přístroji a na schopnosti improvizace např. při sestavování aparatury k chemickým pokusům nebo při volbě správného postupu ke splnění zadaného úkolu.

Předmět propojuje různé vzdělávací oblasti – chemii, přírodopis, praktické činnosti, výchovu ke zdraví. Žáci si jej mohou zvolit v 8. a 9. ročníku v disponibilní časové dotaci 1 hodiny týdně. Výuka probíhá v odborných učebnách přírodopisu a chemie.

Výchovné a vzdělávací postupy směřující k utváření klíčových kompetencí

S ohledem na individuální schopnosti a možnosti žáka rozvíjíme tyto kompetence:

Kompetence k učení

- učíme žáky pracovat se základními pojmy biologického a chemického názvosloví
- učíme žáky vyvozovat závěry z pozorování a pokusů
- vedeme žáky ke schopnosti využívat informace z učebních oborů biologie, chemie, fyzika
- učíme je chápat vliv okolního prostředí na vývoj a přizpůsobení organismů

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky využívat získané informace k řešení problémových úkolů z biologie a chemie
- na konkrétních situacích je učíme chápat důsledky vlivu člověka na přírodu

Kompetence komunikativní

- učíme žáky využívat různé odborné texty z populárně naučných časopisů, pořadů, encyklopedií a srozumitelně je zpracovávat
- učíme žáky formulovat závěry ze svých pozorování a pokusů

Kompetence sociálně personální

- vedeme žáky k účinné spolupráci v týmu a zodpovědnosti za kvalitu své práce i práce skupiny
- učíme žáky vzájemně si pomáhat a respektovat odlišné názory na chemické a biologické problémy

Kompetence občanské

- vedeme žáky k myšlení v souvislostech a chápání ekologických vazeb
- vedeme žáky k zamyšlení nad úlohou člověka v přírodě
- učíme žáky chápat dopady působení jednotlivce na globální životní prostředí

Kompetence pracovní

- učíme žáky odborně zacházet s nástroji, přístroji a chemickými látkami
- učíme je dodržovat stanovená pravidla a zásady bezpečnosti práce
- učíme je organizovat svou práci a udržet pořádek na svém pracovišti.

Chemicko - biologické praktikum			
8. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů.	Žák: V1 Navrhne vhodné pracovní postupy pro pozorování, měření a experimenty.	Vliv těžkých kovů na kvasinky	PT: Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopností poznávání (cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů)
Zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl.	V2 Cíl a průběh své experimentální práce interpretuje v písemném protokolu a za pomoci učitele vyjádří vlastními slovy závěry, k nimž dospěl.	Písemný zápis z laboratorní práce – protokol Pozorování rostlin v přírodě	
Vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci.	V3 Vyhledá v dostupných informačních zdrojích návod pro provedení daného experimentu.	Pohyby rostlin	
Dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci.	V4 Aplikuje teoretické znalosti bezpečnosti práce a ochrany životního prostředí při laboratorní práci.	Hlavní zásady práce v laboratoři, šetrná likvidace chemikálií použitých při laboratorní práci	
Poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři.	V5 Určí správný postup první pomoci při možných úrazech v laboratoři.	Zásady první pomoci	
Aplikuje praktické metody poznávání přírody.	V6 Podle typických znaků rozezná základní druhy rostlin a dokáže určit neznámé druhy za pomoci jednoduchého klíče.	Práce s jednoduchými klíči k určování rostlin a živočichů	

Třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek.	V7 Zařazuje vybrané organismy do systému.	Bezobratlí živočichové Třídění bezobratlých	
Zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy.	V8 Popíše význam živočichů pro přírodu i pro člověka.	Chování živočichové	
Navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení, uvede příklady oddělování složek v praxi.	V9 Prakticky provede oddělování vonných látek a barviv z rostlinného materiálu, uvede příklady využití těchto látek v praxi.	Izolace vonných látek z rostlin (silice) Dělení přírodních barviv (chromatografie, extrakce, batikování)	
Porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí.	V10 Provede důkaz oxidu uhličitého v přírodním materiálu. V11 Vysvětlí význam fotosyntézy pro život organismů na Zemi.	Důkaz oxidu uhličitého v lasturách živočichů a skořápkách vajec Fotosyntéza	
Rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů rostlin.	V12 Odvodí význam některých orgánů rostlin pro člověka.	Rostliny a člověk (koření) Květy krytosemenných rostlin Zajímavosti a rekordy ze světa rostlin	
Rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků.	V13 Rozlišuje známé jedlé a jedovaté houby.	Houby – kvasinky Cizopasně houby Lišejníky	

Chemicko–biologické praktikum			
9. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření	Žák: V1 Navrhne vhodné pracovní postupy pro pozorování, měření a experimenty a pracuje podle nich.	Určení hustoty nerostu na základě měření objemu a hmotnosti	

a experimentů.			
Zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl.	V2 Cíl a průběh své experimentální práce interpretuje v písemném protokolu a vyjádří vlastními slovy závěry, k nimž dospěl.	Písemné zpracování postupu a výsledků pozorování a experimentů	
Vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci.	V3 Vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci.	Důkaz organických látek v rostlinách	
Dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci.	V4 Aplikuje teoretické znalosti bezpečnosti práce a ochrany životního prostředí při laboratorní práci.	Zásady bezpečnosti práce v laboratoři, bezpečná likvidace použitých chemikálií	
Poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři.	V5 Určí správný postup první pomoci při možných úrazech v laboratoři.	Hlavní zásady práce s chemikáliemi, první pomoc při úrazech v laboratoři	
Aplikuje praktické metody poznávání přírody.	V6 Určuje nejznámější druhy hornin a nerostů s použitím klíče či atlasu nerostů a hornin.	Vycházky do okolí – sběr nerostů a hornin, jejich určování podle klíče a atlasu hornin (pozorování přinesených vzorků)	
Odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí.	V7 Uvádí vztahy živočichů a ekosystému a přizpůsobení živočichů prostředí.	Přizpůsobení živočichů různému prostředí Rozmanitost ekosystémů	
Odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí.	V8 Uvádí vztahy mezi rostlinami a ekosystémy.	Pozorování ekologických přizpůsobení	
Porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných kyselin a solí.	V9 Provede pokusy dokazující přítomnost kyselin v částech těla některých rostlin. Vysvětlí a dokáže elektrickou vodivost organických kyselin v rostlinách. Provede důkaz soli anorganické kyseliny ve vzorku půdy.	Důkaz kyselin v částech rostlinného těla Důkaz elektrické vodivosti kyseliny citrónové – galvanický článek Důkaz uhličitanu vápenatého v půdě	
Uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků,	V10 Provede důkaz cukrů, tuků a bílkovin	Získání rostlinného tuku ze semen rostlin	

sacharidů a vitamínů.	v rostlinném materiálu.	Důkaz škrobu v mouce, rýži, v bramborách Důkaz bílkovin Výroba škrobového lepidla	
Orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka.	V11 Uvede příklady využití chemických látek v biotechnologiích. V12 Vysvětlí podstatu „Strategie přežití – Agenda 21“ V13 Popíše vliv vybraných chemických látek produkovaných člověkem na životní prostředí.	Využití mikroorganismů a chemických látek v biotechnologiích Strategie přežití – Agenda 21 Globální problémy	
Rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků.	V14 Vyhledá a interpretuje zajímavé informace o vývoji života na Zemi.	Zajímavosti o vývoji života na Zemi	

5.25.6 Cvičení z matematiky (CvM)

Charakteristika předmětu

Cílem předmětu je naučit žáky popisovat a řešit reálné situace s využitím matematických znalostí.

Předmět při řešení problémových úloh využívá situace z běžného života a vede žáky k poznání, že k výsledku lze dospět různými způsoby. Žáci se učí využívat matematických poznatků a dovedností v jiných předmětech a v praxi. Zvýšená pozornost je věnována nadaným žákům, na něž jsou kladeny zvýšené nároky v přístupu k řešení problémů. Tito žáci mají možnost zapojovat se do matematických soutěží.

Cvičení z matematiky se vyučuje v 9. ročníku, vždy 1 hodinu týdně z disponibilní časové dotace. Výuka probíhá ve třídě nebo v počítačové učebně.

Výchovné a vzdělávací postupy směřující k utváření klíčových kompetencí

S ohledem na individuální schopnosti a možnosti žáka rozvíjíme tyto kompetence:

Kompetence k učení

- vedeme žáky k účasti na matematických soutěžích
- učíme je vyjadřovat se přesně a stručně užíváním mat. jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh
- vedeme žáky k ověřování výsledků
- vedeme žáky k aplikaci matematických znalostí v ostatních vyučovacích předmětech a v reálném životě
- vytváříme u žáků zásobu matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh)

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky hledat různé způsoby řešení matematických úloh, prakticky je ověřovat ve vlastním řešení, při řešení využívat tvořivý přístup
- vedeme je k odhadu a k ověřování výsledků pomocí příkladů

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k užívání správné matematické terminologie a symboliky
- učíme žáky vysvětlit a obhájit hodnocení svých řešení i řešení ostatních

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky vzájemně si pomáhat a spolupracovat při týmové práci při řešení matematických úloh z běžného života
- vedeme žáky ke kritickému usuzování, srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů

Kompetence občanské

- vedeme žáky k respektování individuálních rozdílů matematické zručnosti
- učíme žáky sebehodnotit řešení zadaných matematických úloh a hodnotit řešení ostatních

Kompetence pracovní

- učíme žáky při sebehodnocení posuzovat své reálné možnosti
- vedeme žáky k vytváření zásoby matematických nástrojů pro řešení reálných situací v životě
- učíme žáky využívat matematické poznatky a dovednosti v praktických činnostech

Cvičení z matematiky			
9. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav.	Žák: V1 Tvoří a řeší rovnice a soustavy rovnic při řešení praktických slovních úloh.	Lineární rovnice a jejich soustavy, slovní úlohy	
Analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel.	V2 Tvoří a řeší praktické slovní úlohy.	Slovní úlohy	
Analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu.	V3 Využívá vzorců pro výpočet povrchu a objemu jehlanu, rotačního kužele, koule při řešení praktických úloh.	Jehlan, rotační kužel, koule, krychle, kvádr, válec, kolmý hranol	
Užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací.	V4 Řeší logické a netradiční úlohy z celostátních matematických soutěží a testů.	Logické a netradiční úlohy	
Řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje	V5 Řeší netradiční geometrické úlohy z celostátních	Logické a netradiční geometrické úlohy	

a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí.	matematických soutěží a testů.		
---	--------------------------------	--	--

5.25.7 Etická výchova (Ev)

Charakteristika předmětu

Cílem předmětu je vést žáky k navázání a udržování uspokojivých mezilidských vztahů, k vytvoření si pravdivé představy o sobě samém, k tvořivému řešení každodenních problémů, k formulaci svých názorů a postojů na základě vlastního úsudku s využitím poznatků z diskuse s druhými, ke kritickému vnímání vlivu vzorů při vytváření vlastního světového názoru, k pochopení základních environmentálních a ekologických problémů a souvislostí moderního světa.

Obsahem předmětu je postupné naplňování očekávaných výstupů stanovených v RVP pro ZV pomocí následujících témat: komunikace, důstojnost a identita lidské osoby, asertivní chování, reálné a zobrazené vzory, iniciativa a komplexní prosociálnost, aplikovaná etická výchova. Předmět rozvíjí Minimální preventivní program v těchto oblastech vědomostí a dovedností žáka:

- zájmovou činnost
- soužití v sociální skupině
- negativní a pozitivní jevy společnosti
- asertivní chování
- zdravý životní styl
- mravní zásady
- formování vlastních názorů na život a svět.

Předmět rozvíjí též některá průřezová témata (viz tabulka vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu), podílí se na naplňování cílů školního programu EVVO a propojuje různé vzdělávací oblasti (např. Jazyk a jazyková komunikace, Člověk a jeho svět, Člověk a společnost, Člověk a příroda, Člověk a kultura, Člověk a zdraví). Etická výchova se vyučuje v 9. ročníku jako povinně volitelný předmět v časové dotaci 1 hodiny týdně z disponibilní časové dotace.

Výuka probíhá v kmenových třídách s možností využití PC učebny a školní knihovny. Výuka je převážně organizována formou vyučovací hodiny se zařazováním skupinové práce i individuální práce nebo práce v komunitním kruhu.

Výchovné a vzdělávací postupy směřující k utváření klíčových kompetencí

S ohledem na individuální schopnosti a možnosti žáka rozvíjíme tyto kompetence:

Kompetence k učení

- učíme žáky pracovat s odbornou literaturou k daným tématům
- nabízíme žákům aktivační metody, které jim přiblíží problematiku mezilidských vztahů a povedou je k jejich pozitivnímu rozvíjení

Kompetence k řešení problémů

- seznamujeme žáky s nejrůznějšími problémovými situacemi a učíme je hledat různé způsoby řešení
- vedeme žáky k uvážlivým rozhodnutím a učíme je schopnosti obhájit je

Kompetence komunikativní

- učíme žáky prezentovat vlastní názor
- vedeme žáky k logickému, výstižnému a kultivovanému projevu
- vedeme žáky k řízené diskusi

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky vzájemné spolupráci ve skupině
- učíme žáky vcítit se do situace druhých lidí a odmítat fyzické i psychické násilí

Kompetence občanské

- vedeme žáky k respektování základních společenských norem
- učíme žáky poskytnout dle svých možností účinnou pomoc v krizových situacích
- vedeme žáky k toleranci

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k zodpovědnému plnění povinností

Etická výchova			
9. ročník			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu	Další údaje, např. tematické okruhy – realizovaného průřezového tématu, poznámky atp.
Žák: Komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci.	Žák: V1 Je schopen otevřeně a pravdivě komunikovat a naslouchat názorům druhých.	Jak se dorozumíváme? Chyby, obavy při dorozumívání Co znamená naslouchat	
Respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí.	V2 Vyzdvihuje pozitivní povahové vlastnosti své i ostatních, zdravě rozvíjí své sebevědomí.	Sebepoznání Sebeúcta a jedinečnost Lidská práva Lidské potřeby	
Analyzuje a aplikuje empatii v kolektivu.	V3 Se učí empatii.	Empatie Fair play	
Nahrazuje agresivní a pasivní chování chováním asertivním, neagresivním způsobem obhájí svá práva.	V4 Využívá asertivního jednání a snaží se dodržovat zásady fair play.	Nástroje konfliktu Kritika, pochvala Asertivita Sebekázeň, sebeovládání Agresivita Laskavost	
Rozlišuje manipulační působení médií a identifikuje se s pozitivními prosociálními vzory.	V5 Učí se rozlišovat pozitivní vzory. V6 Dokáže posoudit vliv médií na život člověka.	Pozitivní vzory Pochybné idoly Smysl autority Působení médií	
Spolupracuje i v obtížných sociálních situacích.	V7 Spolupracuje a je iniciativní při řešení obtížnějších situací.	Prosociální osobnost Pomoc druhému Respektování morálních hodnot	
Je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení.	V8 Učí se citlivě řešit i obtížné sociální situace.	Prosociální chování a společnost Předsudky Adopce na dálku	
Analyzuje etické aspekty různých životních situací.	V9 Hodnotí různé životní situace, v souladu s etickými zásadami hledá jejich řešení.	Co je a není správné Etické normy Právní normy Svědomy	
Se rozhoduje uvážlivě a vhodně v každodenních	V10 Řeší každodenní situace a učí se nést následky za své chování	Co nám říká slovo sex? Rodina Úcta ke stáří	

situacích a nevyhýbá se řešení osobních problémů.	a jednání.		
Aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy.	V11 Učí se tolerantnosti a rozvíjení mezilidských vztahů.	Duchovní rozměr člověka Ekonomika a etika Úcta k životu ve všech jeho formách	

6. Hodnocení žáků a autoevaluace školy

6.1 Hodnocení žáků

Cílem hodnocení je poskytnout žákovi zpětnou vazbu o tom, jak zvládl dané učivo, v čem se zlepšil, v čem ještě chybí. Hodnocení sleduje individuální pokrok každého žáka, součástí hodnocení je návod, jak má žák postupovat, aby odstranil nedostatky. Hodnocení je založeno na vstřícném přístupu k žákovi, žáci budou mít možnost domluvit se na začátku školního roku s vyučujícím na způsobu, jakým chtějí prokázat splnění očekávaných výstupů (kritéria hodnocení musí být dodržena).

6.1.1 Způsoby hodnocení žáků

Na prvním i na druhém stupni jsou žáci hodnoceni klasifikací (pět klasifikačních stupňů). Učitel hodnotí vědomosti, dovednosti, postup, práci s informacemi, úroveň komunikace a tvořivost žáka. V 1. a 3. čtvrtletí je v oblasti výchov klasifikace doplněna slovním hodnocením. Součástí slovního hodnocení je návod na odstranění nedostatků, stejně tak vztah žáka k danému předmětu (snaha, jak dbá rad vyučujících, jak si plní své povinnosti). V případě nerozhodné známky přihlíží učitel k žakovskému portfoliu. V chemii, fyzice a přírodopisu jsou hodnoceny laboratorní práce. Součástí hodnocení jsou testy Kalibro v 3., 5., 7. a 9. ročníku a vlastní testy školy (viz. příloha č. 3) pro období:

1. – 3. roč.	1) M
2) Čj
3) Člověk a jeho svět + výchovy (např. obrázek, písnička,...)
4. – 5. roč.	1) M
2) Čj
3) Aj
4) Společnost a my
5) Příroda a my
6. – 7. roč.	1) M
2) Čj
3) Aj
4) Člověk a společnost, Umění a kultura (D, Vo, Vv, Hv)
5) Člověk a příroda, Člověk a zdraví (F, Př, Z, Vz)
8. – 9. roč.	1) M
2) Čj
3) Aj
4) Člověk a společnost, Umění a kultura (D, Vo, Vv, Hv)
5) Člověk a příroda, Člověk a zdraví (F, Ch, Př, Z, Vz)
6) Informatika – prezentace.

6.1.2 Kritéria hodnocení žáků

- Výstupy se hodnotí průběžně.
- Klasifikováno je jen probrané a procvičené učivo.
- Součástí hodnocení je návod, jak má žák postupovat, aby nedostatky odstranil.
- Hodnotí se individuální pokrok každého žáka, hodnocení je pozitivní v souladu se základní filosofií naší školy „vstřícný vztah k dětem“.

- Skupinová práce není hodnocena známkou; známku žák získá pouze za individuální výkon, hodnotí se míra osvojení dovednosti účinně spolupracovat.
- Termín, cíle a kritéria hodnocení testů se oznamují předem.
- Hodnotí se:
 - a) míra úplnosti, ucelenosti, přesnosti a trvalosti osvojení požadovaných cílových znalostí a míra jejich uplatňování
 - b) kvalita a rozsah získaných dovedností a míra jejich uplatňování
 - c) míra práce s informacemi
 - d) snaha a píle žáka, jeho přístup a postoj ke vzdělání
 - e) kvalita dovednosti komunikace
 - f) míra osvojení si účinných metod samostatného učení
 - g) míra tvořivosti a invence.

HODNOCENÍ	MYŠLENKOVÁ ÚROVEŇ, KTERÉ ŽÁK/ŽÁKYŇ DOSÁHNE	ROZSAH ZADÁNÍ ŽÁK:
výborný	- vědomosti a dovednosti uplatňuje zcela samostatně - úroveň myšlení = tvořivý, samostatný, originální řešení - komunikace = srozumitelná, souvislá, s pochopením podstaty	splní (překročí)
chvalitebný	- vědomosti a dovednosti uplatňuje samostatně s náznakem podpory - úroveň myšlení = celkem samostatný, pohotový, soustředí se na jeden postup - komunikace = srozumitelná, souvislá, s drobnými komunikačními nedostatky	splní s drobnými chybami
dobrý	- vědomosti a dovednosti uplatňuje samostatně po nasměrování a s podporou učitele - úroveň myšlení = méně samostatný, drží se stanovených postupů, není tak tvořivý - komunikace = nesouvislá, heslovitá	splní s většími chybami, rozumí podstatě
dostatečný	- vědomosti a dovednosti dosáhne s velkou a soustavnou podporou učitele - úroveň myšlení = napodobuje s chybami - komunikace = nesouvislá, s obtížemi, vyjadřování ztěžuje porozumění	splní se závažnými chybami, které ovlivní podstatu (úroveň)
nedostatečný	- vědomosti a dovednosti = nedosáhne požadované úrovně - úroveň myšlení = nesamostatný, v řešení bezradný, neochotný	nesplní, velké chyby zabrání dosažení úrovně k pochopení podstaty učiva

6.2 Autoevaluace školy

Hlavním cílem naší autoevaluace je zhodnocení stavu – tj. zjištění přinášející informace o tom, jak náš školní vzdělávací program rozvíjí klíčové kompetence u žáků, jaké je prostředí školy, v němž se realizuje výuka. Tyto informace slouží jako zpětná vazba, prostřednictvím níž jsou vyvozovány kroky vedoucí k zefektivnění procesu výuky a zkvalitnění školního vzdělávacího programu. Při vyhodnocování jednotlivých oblastí autoevaluace budou použity různé nástroje.

Jednou z nejvýznamnějších oblastí práce školy, která se zároveň obtížně hodnotí, je výuka. Je vhodné, aby její součástí byla autoevaluace učitelů. Součástí procesu autoevaluace učitele je vytváření portfolia obsahujícího například DVPP, zapojení do projektů, inovací hodin, práce žáků, výstupy z realizovaných projektů, hodnocení žáků v soutěžích, záznamy z jednání s rodiči, záznamy ze vzájemných hospitací, záznamy z jednání pedagogů ročníku atd. Hodnocení práce učitelů se nesmí opírat pouze o ojedinělé hospitace, ale i o informace, jak učitelé výuku plánují, jaké si stanovují výukové cíle, jak vyhodnocují jejich naplnění a jak vedou žáky v procesu vzdělávání.

V měsíci červnu je každoročně zpracována shrnující evaluační zpráva, vyhodnocuje celý proces realizace školního vzdělávacího procesu a směřuje k úpravám tohoto programu. Evaluační zpráva je přílohou výroční zprávy školy.

Naše základní škola do svého vlastního hodnocení školy zapracovala všechny hlavní oblasti stanovené vyhláškou MŠMT ČR č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy.

6.2.1 Oblasti autoevaluace

- podmínky ke vzdělávání
- průběh vzdělávání, individuální vzdělávací potřeby žáků
- spolupráce s rodiči
- výsledky vzdělávání, hodnocení žáků
- řízení školy, kvalita práce pedagogů, kvalita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků
- vyučovací a školní klima

6.2.2 Cíle, kritéria a nástroje evaluace

Cíle autoevaluace naše škola stanovuje s ohledem k vymezeným oblastem. Cílem autoevaluace je zjistit aktuální informace o stavu naší školy. Tyto informace nám slouží jako zpětná vazba a zároveň podklady pro plánování a realizaci dalšího rozvoje školy.

Mezi **dlouhodobé cíle** naší školy patří:

- soustavně vytvářet pozitivní klima pro život školy
- podporovat spolupráci mezi pedagogy
- zajistit bezpečnou školu pro všechny žáky
- rozvíjet práci s nadanými žáky
- podporovat dosahování dobrých výsledků žáků se SPUCH
- zvyšovat podíl pozitivního a motivačního hodnocení žáků
- zvýšit spokojenost rodičů s kvalitou výchovně vzdělávací činnosti školy
- zvýšit zapojení rodičů do školních akcí
- udržovat dobrou úroveň v oblasti přijímání žáků na střední školy.

Kritéria

Kritéria evaluace jsou měřítka, podle nichž jsou vyhodnocovány jednotlivé dílčí cíle, které si naše škola stanoví. Cíle a kritéria jsou vzájemně provázány.

Nástroje jsou volené tak, aby umožnily vyhodnocení vytyčených cílů. Jsou zde zastoupeny vlastní nástroje školy pro hodnocení dosažené kvality – žákovské vědomostní a dovednostní testy, dotazníky pro žáky, dotazníky pro rodiče, žákovské portfolium. Využíváme také standardizované testy a dotazníky.

Kromě tohoto k hodnocení kvality používáme ostatní formy evaluace jako jsou hospitace, rozhovory, kontroly výrobků žáků, kontroly žákovských prací atd.

- a) Cíl: posouzení materiálních, technických, ekonomických, hygienických a dalších podmínek ke vzdělávání

Kritérium: např. úroveň ICT na škole, hygienické podmínky na škole, vybavení učeben

Nástroje: SWOT analýza, analýza kontrolních zpráv – ČŠI, oblastní inspektorát práce, BOZP, PO, ÚP, FÚ, OSSZ, zdravotní pojišťovny, revizní zprávy odborných firem, krajská hygienická stanice, vnitřní kontrola školy, vnější kontrola školy, příležitostně externí audit, výroční zpráva o činnosti školy, výroční zpráva o hospodaření, evaluace školy

- b) Cíl: monitorování kvality pedagogického procesu a průběhu vzdělávání, zjištění úrovně naplňování individuálních vzdělávacích potřeb žáků

Kritérium: efektivnost výuky, pestrost výuky, rozvoj klíčových kompetencí, úroveň individuálních plánů a kvalita práce s integrovanými žáky

Nástroje: hospitace, analýza hospitačních záznamů, Mapa školy, analýza dokumentů školy – TV,

KL, TK a ŽK, analýza žákovských prací, kontrola sešitů, prezentace v místním tisku, evaluace školy, akce školy, soutěže, exkurze, webové stránky školy

: kontrola a plnění individuálních plánů, kontrola práce s integrovanými a dyslektickými dětmi, kontrolní vyšetření v PPP, SPC, vedení přehledů výchovného poradce, evaluace školy

- c) Cíl: zmapování úrovně spolupráce s rodiči

Kritérium: zapojení rodičů do akcí školy

Nástroje: dotazník pro rodiče, třídní schůzky, individuální schůzky s rodiči, schůzky s rodiči žáků ohledně náplně a plnění individuálních plánů, konzultační hodiny pro rodiče, schůze Školské rady, schůze Sdružení rodičů, rozhovor s rodiči při zápisu do 1. tříd, Sborník pro rodiče, schůzka s rodiči budoucích 1. tříd s třídními učitelkami, Den otevřených dveří, webové stránky školy, evaluace školy

- d) Cíl: zjištění úrovně dosažených výstupů a dovedností, úrovně hodnocení žáků

Kritérium: procentuální úspěšnost žáka v testech, dosažení cílů základního vzdělávání, počet žáků umístěných v 1. kole přijímacího řízení na střední školy, úroveň sebehodnocení žáků

Nástroje:

testy SCIO, písemné práce, laboratorní práce, výsledky přijímacích zkoušek na střední školy, vedení přehledů VP, výroční zpráva o činnosti školy, webové stránky školy, evaluace školy

: portfolio žáka, analýza žákovských prací, žákovské výrobky, hodnocení žáka známkou

- e) Cíl: zhodnocení stavu řízení školy, zmapování kvality práce pedagogů, kvality dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků

Kritérium: úroveň práce vedení školy, kvalifikovanost vedení, spokojenost rodičů, spolupráce s jinými organizacemi, efektivní vynakládání finančních prostředků, úroveň DVPP, zapojení do projektů, inovace a individualizace hodin, sebehodnocení práce učitelů, vzájemná spolupráce pedagogů

Nástroje: dotazník pro žáky, Mapa školy, SWOT analýza, výroční zpráva o činnosti školy, výroční zpráva o hospodaření, analýza dokumentace školy, vedení přehledů o DVPP, hospitace, pohospitační rozhovory a rozborů hodin, kontroly organizačního chodu školy, sebehodnocení učitelů a následný rozhovor s vedením, evaluace školy

f) **Cíl:** zjištění vzájemných vztahů mezi učiteli a žáky, mezi žáky navzájem

Kritérium: spokojenost učitelů a žáků, bezpečné prostředí pro žáky

Nástroje: dotazník pro rodiče, dotazník pro žáky, dotazník školního klimatu pro žáky v rámci prevence (třídy dle potřeby), řízené rozhovory o třídnických hodinách, diskuse ve skupině, zprávy ve schránce důvěry, evaluace školy

Poznámka:

1) Evaluace školy (zpracovaná za období 1 maximálně 3 let) je souhrnným nástrojem pro každou evaluovanou oblast na škole. Dává reálný obraz o životě školy a je zároveň vodítkem pro další práci a budoucí plánování.

2) Některé nástroje vnější evaluace je možno zahrnout do autoevaluace (citování výsledků vnější evaluace). V přehledu jsou vedeny jak **vnitřní**, tak **vnější evaluační nástroje**. Evaluace školy probíhá převážně za použití vnitřních evaluačních nástrojů. Mezi vnější evaluační nástroje patří:

- standardizované testy
- analýza školního klimatu
- kontrola ČŠI
- kontrola zřizovatelem
- kontrola Školskou radou (výroční zpráva, ŠVP, dokumenty školy - školní řád, klasifikační řád, ...)
- kontrola Krajským úřadem
- externí audit
- kontrola ostatními institucemi – (obec III, OSSZ, ÚP, VZP, BOZP, ...)

6.2.3 Časové rozvržení evaluačních činností

Rozvržení evaluačních činností na naší škole je následující:

- **hospitační činnost** – v průběhu celého školního roku
- **analýza dokumentů školy** – TK a záznamy o práci, TV a KL, ŽK – za čtvrtletí, IP – 2x ročně
- **kontrola přehledů (DVPP, akce školy, soutěže, exkurze, ...)** – průběžně
- **kontrola organizačního chodu školy, odborných učeben** – ředitel a zástupkyně ředitele, školník – průběžně
- **kontrola práce s dětmi se SPUCH** – 2x ročně (pedagogická rada), řízené rozhovory, pozorování – průběžně, kontrolní vyšetření v PPP, SPC – průběžně, přehledy žáků VP – průběžně
- **hodnocení žáka známkou** – průběžně
- **portfolio žáka** – průběžně, sebehodnocení žáků v hodinách, žáci 2x ročně vyplní modifikovaný žákovský dotazník, třídní učitel provede vyhodnocení
- **písemné práce žáka** – 2x – 4x ročně, vedení školy – na konci školního roku
- **laboratorní práce** – průběžně
- **standardizované testy** – SCIO Stonožka – pro 3. a 7. ročník, projekt NIQUES – testování 5. a 9. ročník
- **kontrola sešitů** – pedagogové průběžně, vedení v průběhu hospitační činnosti
- **žákovské výrobky** – pedagogové průběžně, vedení školy příležitostně
- **analýza žákovských prací** – pedagogové průběžně, vedení školy příležitostně
- **hodnocení** – výsledky přijímacích zkoušek
- **dotazníky pro žáky, dotazníky pro rodiče, dotazník na školní klima, vlastní dotazník pro učitele** – Mapa školy
- **rozhovory s rodiči (třídní schůzky)** – 4x ročně třídní schůzky, individuální třídní schůzky, konzultační hodiny pro rodiče, jinak příležitostně dle potřeby
- **sebehodnocení učitelů** – součást autoevaluace učitele, vždy na konci školního roku
- **schůze Školské rady**
- **schůze Sdružení rodičů**
- **Den otevřených dveří** – 1x za tři roky
- **prezentace v místním tisku** – měsíčně
- **prezentace v regionálním tisku** – příležitostně
- **prezentace na webových stránkách školy** – průběžně

- výroční zpráva o činnosti školy – 1x ročně
- výroční zpráva o hospodaření – 1x ročně
- autoevaluace školy – součást výroční zprávy
- SWOT analýza školy - 1x za tři roky
- inspekce ČŠI
- kontrola ostatními úřady (obec III, OSSP, VZP, ÚP, požárníci, ...)
- vnitřní kontrola školy
- vnější kontrola školy
- externí audit
- výsledky revizních zpráv – podle nutnosti konat revize (časový harmonogram)
- veřejná prověrka BOZP – 1x ročně

Cíle, kritéria, nástroje evaluace a časové rozvržení evaluačních činností společně tvoří nedílnou součást autoevaluace školy.

6.2.4 Legenda zkratek

SPUCH	speciální poruchy učení a chování
ICT	informační a komunikační technologie
ČŠI	Česká školní inspekce
BOZP	bezpečnost a ochrana zdraví při práci
OSSZ	Okresní správa sociálního zabezpečení
PO	požární ochrana
ÚP	úřad práce
FÚ	finanční úřad
VZP	Všeobecná zdravotní pojišťovna
TV	třídní výkaz
KL	katalogové listy
TK	třídní kniha
ŽK	žakovská knížka
ŽP	žakovské portfolium
PPP	pedagogicko-psychologická poradna
SPC	speciálně-pedagogické centrum
VP	výchovný poradce
DVPP	další vzdělávání pedagogických pracovníků
ŠVP	školní vzdělávací program

Plán evaluačních činností pravidelně se opakujících s pevně daným termínem

TERMÍN	NÁSTROJ
ZÁŘÍ	- kontrola individuálních plánů - kontrola TV, KL, TK - třídní schůzky, Sdružení rodičů, Školská rada - schůzky s rodiči (IP)
ŘÍJEN	- hospitační činnost - vnější kontrola školy - práce s dětmi s SPUCH - kontrola organizačního chodu školy, odborných učeben
LISTOPAD	- třídní schůzky, Sdružení rodičů - kontrola TV, KL, TK - beseda VP s rodiči 5. a 9. tříd – otázky přijímacího řízení - modifikovaný žakovský dotazník - laboratorní prac
PROSINEC	- kontrola organizačního chodu školy, odborných učeben

LEDEN	- portfolio žáka - rozhovor s rodiči při zápisu - modifikovaný žákovský dotazník – vyhodnocení - Mapa školy - kontrola TV, KL, TK - laboratorní práce - schůzky s rodiči, Sdružení rodičů - kontrola přehledů (DVPP, soutěže, exkurze,...) - revize (leden – prosinec)
ÚNOR	- výroční zpráva o hospodaření (za uplynulý kalendářní rok) - práce s dětmi s SPUCH
BŘEZEN	- kontrola TK - schůze Školské rady - prověrka BOZP - testy SCIO pro vybrané ročníky (březen – květen) - projekty EU – zpráva o udržitelnosti
DUBEN	- portfolio žáka - třídní schůzky, Sdružení rodičů - laboratorní práce
KVĚTEN	- výsledky přijímacích zkoušek na střední školy - kontrola organizačního chodu školy, odborných učeben
ČERVEN	- modifikovaný žákovský dotazník – zhodnocení učitelů - žákovská portfolia - kontrola TV, KL, TK - laboratorní práce - schůzka s rodiči budoucích 1. tříd - vyhodnocení rizikového chování žáků (školní preventista + výchovný poradce) - sebehodnocení učitelů - evaluace školy (2015)
ČERVEN - ZÁŘÍ	- písemné práce žáků - laboratorní práce - sebehodnocení učitelů - výroční zpráva o činnosti školy

7. PŘÍLOHY

7.1 Projekty dlouhodobé

7.1.1 Příloha č. 1 – Den Země

Projekt „Den Země“

Koordinátor: Mgr. Renata Jarošová

Kontakt: ZŠ a MŠ Ždírec nad Doubravou, Chrudimská 77, 582 63, tel. 569 694 482

Charakteristika projektu, časové rozvržení, popis:

Projekt probíhá každoročně jeden celý den (v době výuky) v dubnu při příležitosti oslavy Dne Země. Je určen pro 1. – 9. ročníky.

Projekt je zaměřen především na prohloubení vztahu člověka k přírodě, k vlastnímu zdraví a k rodnému kraji. Dotýká se některých závažných ekologických problémů (ubývání ozonu, problém odpadů, zneužívání chemických prostředků k léčbě banálních onemocnění,...) a způsobů jejich řešení. Do každého ročníku bylo zvoleno jiné téma. Téma pro 7. ročník „Kam s nimi, ...“ zpracovávající téma odpadů, má dlouhodobý charakter v tom smyslu, že jeho vyhodnocení proběhne vždy po dvou letech, tedy v 9. ročníku.

Podstatou projektu je aktivním a tvořivým způsobem získat poznatky o přírodě

a o důležitosti její ochrany a spontánně aplikovat poznatky z předmětů člověk a jeho svět, příroda a my, společnost a my, pracovní činnosti, výtvarná výchova a hudební výchova, dále pak z přírodopisu a zeměpisu a z průřezových témat, zejména z environmentální výchovy.

Důraz je kladen na využití získaných zkušeností žáků, na vlastní pozorování a vyhledávání informací z různých publikací.

Projekt by měl podporovat v žácích aktivní přístup k ochraně životního prostředí. Žáci se učí spolupracovat v týmech, učí se stanovit si posloupnost a logickou provázanost svých činností, učí se hodnotit práci vlastní i práci spolužáků.

Materiální zabezpečení projektu

Cesta strojem času – 6. ročník

přírodní materiál (listy, větvičky, mech, květy,...)

výtvarné potřeby – lepidlo, barevné papíry, nůžky, fixy, vodové barvy, tempery

pracovní listy a texty – Miminka stromů, Cesta strojem času – pracovní text a úkoly, Rohy a parohy – pracovní list a obrázky

materiály nutné k organizaci projektu – bodovací tabulky, rozstříhaná slova do šifry, tabulka k šifře, výsledková tabulka, přehled se správným řešením úkolů

Kam s nimi aneb Obaly – druhy, třídění a recyklace – 7. ročník

výtvarné potřeby – lepidlo, barevné papíry, nůžky, fixy, vodové barvy, tempery

pracovní listy a texty – test znalostí třídění odpadů, stolní hra Recyklace odpadů, pracovní materiály „Balím, balíš, balíme a pak obaly třídíme“, tabulky pro tipovací soutěž

DVD, VHS,... – CD nebo videokazeta „Třídíš...třídím, třídíme?“

ostatní potřeby – buzoly, nástroje k zakopání odpadků, různé druhy odpadků, informace o množství roztríděného odpadu ve Ždírci nad Doubravou

materiály nutné k organizaci projektu – bodovací tabulky, přehled se správným řešením úkolů

Člověk a jeho zdraví – 8. ročník

výtvarné potřeby – lepidlo, barevné papíry, nůžky, fixy, vodové barvy, tempery

pracovní listy a texty – Zrádné oblouznění tabákovým kouřem, text a pracovní list Zelená lékárna, obrázky bylin, pytlíčky s léčivými bylinami, obrázky plodů a květů k přiřazování, obrázková šifra, kartičky ke hře na krevní oběh

DVD, VHS,... – DVD či videokazeta „Zázraky života“ – díl Plíce

pomůcky ke hře na krevní oběh – branky, košíky

materiály nutné k organizaci projektu – bodovací tabulky, přehled se správným řešením úkolů

Ozon – škodí nebo chrání? – 9. ročník

výtvarné potřeby – lepidlo, barevné papíry, nůžky, fixy, vodové barvy, tempery

pracovní listy a texty – texty o přízemním a stratosférickém ozonu, zadání ke tvorbě plakátů, šifry, otázky k textům

ostatní potřeby – počítač s internetem (vyhledávání aktuálních informací o stavu ozonu na území ČR), nástroje na vykopání odpadků, materiály vytvořené při projektu Kam s nimi...

materiály nutné k organizaci projektu – bodovací tabulky, přehled se správným řešením úkolů

Témata projektů

1. ročník – Rostliny a stromy

2. ročník – Voda

3. ročník – Ze světa zvířat do života lidí

4. ročník – Doprava

5. ročník – Odpady

6. ročník – Cesta strojem času – les

7. ročník – Kam s nimi aneb Odpady – druhy, třídění, recyklace

8. ročník – Člověk a jeho zdraví

9. ročník – Ozon – škodí nebo chrání?

Přínos projektu pro výchovnou a vzdělávací strategii školy:

- propojení tématu s výukou
- aktivní přístup žáků k ochraně životního prostředí

- třídění odpadu
- šetření přírodních zdrojů
- prohloubení poznatků ze světa lidí, rostlin, zvířat a jejich využití ve výuce
- spolupráce v týmech
- sebehodnocení a hodnocení projektu.

Cílem projektu je především:

- rozšířit poznatky o přírodě a její ochraně
- probudit u žáků zájem o ochranu přírody
- vytvořit předpoklady pro uplatnění získaných poznatků v praktickém životě
- učit žáky spolupracovat
- učit žáky prezentovat svou práci
- vést žáky k vyhledávání informací k dané problematice

Projekt rozvíjí klíčové kompetence:

Kompetence k učení

Žák:

- pracuje s informacemi
- pozoruje a experimentuje
- vyvozuje závěry ze svých zjištění

Kompetence k řešení problémů

- pracuje s předchozími zkušenostmi
- přemýšlí o problémech a způsobech jejich řešení

Kompetence komunikativní

- formuluje své myšlenky
- aktivně naslouchá

Kompetence sociální a personální

- spolupracuje ve skupině
- respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí myslí, říkají a dělají

Kompetence občanské

- proniká do problematiky ekologie a environmentální výchovy

Kompetence pracovní

- používá bezpečně a účinně materiály a nástroje
- dodržuje vymezená pravidla určených míst

V projektu plníme tato průřezová témata:

- OSV – mezilidské vztahy
- OSV – řešení problémů a rozhodovací dovednost
- EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí
- EV – vztah člověka k prostředí
- EV – ekosystémy
- EV – základní podmínky života
- MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení.

Výstupy a prezentace projektu:

Projekt bude ukončen prezentací žákovských prací ve společných prostorách školy, prezentací v Našich novinách, popřípadě na webových stránkách školy.

Žáci na závěr zhodnotí svoji práci. Součástí hodnocení bude i zhodnocení vyučujících a ocenění nejlepších kolektivů za splnění úkolů.

Podrobná charakteristika a popis jednotlivých částí projektu je uložen v šanonech ve sborovně ZŠ a MŠ Ždírec nad Doubravou.

7.1.2 Příloha č. 2 – Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí

Projekt „Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí“

Ochrana člověka za mimořádných událostí – první stupeň

Koordinátoři: Mgr. Ilona Lacinová

Kontakt: ZŠ a MŠ Ždírec n. D., Chrudimská 77, 582 63, tel. 569 694 482

Charakteristika projektu, časové rozvržení:

Projekt uskutečňujeme pro žáky 1. stupně (1. – 5. roč.) 2x ročně (na podzim a na jaře) v celkovém rozsahu 8 vyučovacích hodin (4 + 4 hodiny). Projekt je zaměřen na události, které ohrožují zdraví, majetek a životní prostředí většího počtu osob, tedy mimořádné události a správné poskytování první pomoci při těchto událostech.

Získané znalosti děti prohlubují v předmětech člověk a jeho svět a příroda a my.

Doplněno výstupy ze vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět.

Přínos projektu pro výchovnou a vzdělávací strategii školy:

- propojení tématu s výukou – člověk a jeho svět, příroda a my
- preventivní příprava žáků na nepředvídatelnou událost
- poskytnutí první pomoci
- vhodné chování při úrazech
- vhodné chování za běžných rizik a při mimořádných událostech
- vhodné chování při dopravní nehodě
- rozvoj týmové spolupráce mezi různými ročníky
- orientace na mapě

Cíl projektu:

Naučit děti, jak se zachovat, když dojde k běžnému riziku a mimořádné události a co v této situaci dělat, správně poskytovat první pomoc, umět reagovat v krizové situaci přivoláním a poskytnutím pomoci.

Projekt rozvíjí klíčové kompetence:

- **k učení** (vybírá a využívá vhodné způsoby, uplatňuje získané zkušenosti v praktických situacích, samostatně pozoruje a vyvozuje závěry)
- **k řešení problémů** (samostatně řeší problémy, nevyhýbá se jim a volí vhodné způsoby řešení, adaptuje se na problém)
- **komunikativní** (formuluje a vyjadřuje své myšlenky, vyjadřuje se výstižně a přesně, využívá komunikativních dovedností ke spolupráci s ostatními a naslouchá jim, dokáže přivolat pomoc)
- **sociální a personální** (spolupracuje ve skupině při řešení problému, poskytuje první pomoc v případě potřeby a umí o ni požádat, posiluje si sebevědomí; plánuje, organizuje a hodnotí své jednání, poznává a upevňuje si preventivní chování, účelně se rozhoduje a jedná v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti jiných, včetně chování při mimořádných událostech)
- **občanské** (dokáže se vcítit do situace jiných lidí, ochraňuje své zdraví a zdraví druhých, zodpovědně se chová v situacích ohrožujících život a zdraví člověka)
- **pracovní** (využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech).

V projektu plníme tato průřezová témata:

- OSV – mezilidské vztahy
- OSV – komunikace
- OSV – seberegulace, sebeorganizace, sebepojetí, sebepoznání
- OSV – řešení problémů a rozhodovací dovednost
- EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí
- EV – vztah člověka k prostředí.

Popis projektu:

Projekt probíhá na stanovištích ve dvou variantách. Na podzim procházejí stanoviště jednotlivé třídy a na základě praktických ukázek a diskuze získávají informace o různých druzích běžných rizik a mimořádných událostí. Na jaře se žáci rozdělí do smíšených skupin a na jednotlivých stanovištích si ověřují své znalosti o situacích ohrožujících život a zdraví na konkrétních modelových situacích.

Na každém stanovišti si daný vyučující připraví program na vybrané téma a zároveň si zajistí potřebné pomůcky k daným stanovištím:

- první pomoc, poranění, epilepsie, lékárnička, popáleniny
- co dělat při požáru, při živelných pohromách, havárii
- překonávání překážek
- dopravní výchova
- evakuační zavazadlo
- bezpečný odchod z domu
- orientace na mapě
- ochranný oděv
- Morseova abeceda

Projekt je zahájen první vyučovací hodinou. Každá skupina obdrží kartu, do které se na stanovištích zaznamenává účast a splnění jednotlivých úkolů.

Na podzim mají žáci projít vždy dvě stanoviště během jedné vyučovací hodiny a na konci čtvrté vyučovací hodiny se sejdou ve své kmenové třídě se svými třídními učitelkami a zhodnotí výsledky svého snažení.

Na jaře vybíhají jednotlivé skupiny v určitých časových intervalech. Během čtyř vyučovacích hodin musí absolvovat všechna stanoviště. Po doběhnutí poslední skupiny do cíle proběhne vyhodnocení a vítězné skupiny obdrží ceny.

Personálně je projekt zajištěn vyučujícími prvního stupně a vychovatelkami.

Projekt je ukončen vyhlášením nejšikovnějších družstev.

Očekávaný výsledek:

Žáci získají informace a praktické dovednosti o tom, jak se chovat v situacích, které ohrožují život a zdraví člověka, znalosti důležitých telefonních čísel, praktické dovednosti při různých poraněních. Dokáží si sbalit evakuační zavazadlo, orientovat se na mapě, vhodně se chovat jako účastníci silničního provozu.

Převzato z oboru Člověk a jeho svět:

- Žáci stručně charakterizují specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí. V modelové situaci prokáží schopnost se účinně chránit.
- Chovají se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítnou komunikaci, která je jim nepříjemná; v případě potřeby požádají o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládají způsoby komunikace s operátory tísňových linek.
- Uplatňují účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímají dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista.

Prezentace projektu:

Fotodokumentace, zpráva v Našich novinách a na webových stránkách školy.

Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí – druhý stupeň

Koordinátoři: Mgr. Zdeněk Drápalík, Mgr. Josef Remeš

Charakteristika projektu, časové rozvržení:

Projekt uskutečňujeme pro žáky 2. stupně 2x ročně (na podzim a na jaře) v celkovém rozsahu 12 vyučovacích hodin. (6 + 6 hodin). Vždy je rozdělen do dvou částí – teoretické a praktické. V obou částech mají žáci možnost se seznámit s pěti tématy: první pomoc, evakuace, terorismus a extremismus, živelní pohromy, havárie. Téma „Podpora a ochrana fyzického a duševního zdraví, prevence psychického onemocnění a násilí namířenému proti sobě samému“ je začleněno především do vzdělávacího oboru Člověk a zdraví v předmětu Výchova ke zdraví.

V rámci teoretické výuky používáme různé názorné pomůcky, které žákům usnadňují pochopení učiva, např. odbornou literaturu, nástěnné obrazy, interaktivní tabuli, internet, pracovní listy, výuková videa atd.

K procvičování a upevňování jednotlivých témat využíváme různých forem, např. praktická cvičení, hry a soutěže, diskuse, dramatizace, simulační metody, pokusy, nácvik požadovaného chování, výuka a poznávání v terénu atd.

Projekt prohlubuje vědomosti a dovednosti především z předmětů přírodopis, chemie, zeměpis, výchova ke zdraví a výchova k občanství.

Doplněno výstupem ze vzdělávacího oboru Člověk a příroda (zeměpis).

Přínos projektu pro výchovnou a vzdělávací strategii školy:

Projekt učí žáky propojovat, aplikovat a užívat znalosti a dovednosti získané z různých zdrojů a v různých výukových předmětech v konkrétní situaci ohrožení života. Jedná se především o propojenost s přírodopisem, zeměpisem a chemií.

- preventivní příprava žáků na nepředvídatelnou událost – protichemická ochrana, živelní pohromy
- poskytnutí první pomoci
- vhodné chování v silničním provozu
- rozvoj týmové spolupráce mezi různými ročníky
- orientace na mapě

Cíle a principy projektu, časové rozvržení a začlenění průřezových témat:

Cílem je naučit žáky správnému chování v případě běžných rizik a mimořádných událostí (živelní pohromy, dopravní nehody, úrazy, chemické a biologické ohrožení, požáry,...).

Projekt rozvíjí klíčové kompetence:

- **Kompetence k učení**

Žák:

- vyhledává a zpracovává informace
- prakticky zkouší a ověřuje nabyté vědomosti, vyvozuje závěry

- **Kompetence k řešení problémů**

Žák:

- nalézá řešení problému a obhájí jej, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí
- podporuje originální způsoby řešení problémů
- vyjadřuje svůj názor v diskusi
- učí se používat postup řešení

- **Kompetence komunikativní**

Žák:

- písemně i ústně se vyjadřuje a naslouchá vyjadřování druhých lidí
- komunikuje při skupinové práci
- komunikuje s učitelem při výuce

- **Kompetence sociální a personální**

Žák:

- spolupracuje ve skupině a ovládá své jednání a chování
- respektuje role při práci
- vytváří a respektuje pravidla
- snaží se pomoci
- nebrání se zkušenostem druhých
- spolupracuje

- **Kompetence občanské**

Žák:

- respektuje základní společenské normy, váží si názoru druhých lidí, kulturního dědictví a životního prostředí
- respektuje stanovená pravidla
- toleruje individuální odlišnosti duševní, tělesné, náboženské, sociální a rasové

- **Kompetence pracovní**

Žák:

- zachází s pomůckami, nástroji a učebnicemi, dodržuje bezpečnost práce

- zaujímá postoj k vybavení školy
- prakticky si ověřuje poznatky.

Poznámka:

Následující výstup z RVP ZV se školním výstupem a učivem, který byl zařazený v 8. ročníku vzdělávacího oboru Člověk a příroda (zeměpis), byl přesunut do projektu Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí.

Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo předmětu
Uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	V12 Řeší problémy, které se mohou vyskytnout při pobytu ve volné přírodě za běžných rizik i při mimořádných událostech.	Zásady pohybu a pobytu v přírodě Chování při mimořádných událostech

V projektu plníme tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
 - rozvoj schopností poznávání (cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, dovednosti zapamatování)
 - komunikace (cvičení aktivního naslouchání)
 - kooperace a kompetice
 - řešení problémů a rozhodovací dovednosti (rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí)
- Multikulturní výchova
 - lidské vztahy (tolerance, empatie, umění vžít se do role druhého)
 - etnický původ (rovnocennost všech etnických skupin, postavení národnostních menšin, projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku)
 - multikulturalita (multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti)
- Mediální výchova
 - fungování a vliv médií ve společnosti (vliv médií na každodenní život)
 - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě)
- Environmentální výchova
 - ekosystémy (les, pole, vodní zdroje, lidské sídlo, kulturní krajina)
 - základní podmínky života (ochrana biologických druhů, přírodní zdroje)
 - lidské aktivity a problémy životního prostředí (průmysl a životní prostředí, odpady a hospodaření s odpady, ochrana přírody)
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
 - Evropa a svět nás zajímá
 - jsme Evropané (evropská integrace)
 - etnický původ (základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti)
- Výchova demokratického občana
 - formy participace občanů v politickém životě (obec jako základní jednotka samosprávy státu, společenské organizace a hnutí).

Popis projektu:

Před zahájením projektu se na schůzce předmětových komisí vyučující dohodnou na počtu, rozdělení a rozmístění stanovišť a na způsobu rozdělení žáků do družstev.

Projekt probíhá na jednotlivých stanovištích v budově školy nebo v jejím okolí.

V obou částech projektu zodpovídá každý vyučující za své stanoviště včetně materiálního vybavení a setrvává na něm po celou dobu trvání akce.

Každé téma v teoretické části je zakončeno testem nebo praktickým vyzkoušením, které ověří znalosti a dovednosti žáků. Praktická část ověřuje schopnosti žáků aplikovat poznatky a dovednosti získané v teoretické části v konkrétních situacích (např. první pomoc, orientace v terénu, únik nebezpečných látek do ovzduší, povodeň,...).

Personálně je projekt zajištěn pedagogy 2.stupně ZŠ a MŠ Ždírec nad Doubravou.

Hodnocení práce žáků

Na závěr projektu žáci zhodnotí svoji práci a vyučující provedou zhodnocení práce jednotlivých družstev žáků. Celkové výsledky soutěže jsou vyhlášeny následující den ve školním rozhlase. Nejúspěšnější družstva jsou odměněna.

Výstupy a prezentace projektu, zpětná vazba

O průběhu projektu se může veřejnost dozvědět z článku v Našich novinách a z webových stránek školy.

7.1.3 Příloha č. 3 – Dopravní výchova

Projekt Dopravní výchova

Koordinátor: Mgr. Hana Adamová pro I. stupeň, Mgr. Jan Marek pro II. stupeň

Kontakt: ZŠ a MŠ Ždírec nad Doubravou, Chrudimská 77, 582 63, tel. 569 694 482

Charakteristika projektu, časové rozvržení:

Projekt uskutečňujeme se žáky 1. stupně (1. – 5. ročník) a II. stupně (6. – 9. ročník)

Projekt je zaměřen na zlepšení bezpečnosti v dopravě, je věnován na preventivní působení na všechny účastníky provozu na pozemních komunikacích výchovnými aktivitami

- jednou ročně v rozsahu 4 vyučovacích hodin pro všechny ročníky
- na podzim: výuka mladých cyklistů formou školení pro 4. ročník
- duben: základní kolo Dopravní soutěže mladých cyklistů pro 3. – 5. ročník, 6. – 9. ročník
- leden – květen: kurz dopravní výchovy cyklistů zakončený testy pro 4. ročník
- květen: oblastní kolo Dopravní soutěže mladých cyklistů.

Přínos projektu pro výchovnou a vzdělávací strategii školy:

- propojení tématu s výukou Člověk a svět, Člověk a zdraví
- prevence dětských úrazů
- modelové situace, bezpečné chování
- vhodné chování v silničním provozu, v dopravních prostředcích a za jízdy
- etické normy chování
- rozvoj klíčových kompetencí žáka – komunikace, sounáležitosti, úcty ke zdraví, odpovědnosti za své zdraví a bezpečnost a zdraví jiných, tolerance a ohleduplnost k ostatním účastníkům silničního provozu

Projekt rozvíjí klíčové kompetence:

Kompetence k učení

– pozoruje, výsledky porovnává, kriticky posuzuje

Kompetence k řešení problémů

– vnímá nejrůznější problémové situace, rozpozná a pochopí problém, naplánuje způsob řešení a využívá vlastního úsudku, kriticky myslí

Kompetence komunikativní

– rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů

Kompetence sociální a personální

– na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, poskytne pomoc

Kompetence občanské

– chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, chová se zodpovědně v krizových situacích ohrožujících život a zdraví člověka

Kompetence pracovní

– dodržuje vymezená pravidla

Popis projektu, cíle projektu: I. stupeň

1.ročník

Cíl projektu:

seznámit žáky se základními pravidly bezpečnosti v silničním provozu, položit základ pro pochopení ohleduplného chování, poznat nejbližší okolí s ohledem na bezpečnost silničního provozu

Výstup RVP – žák vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí

Učivo:

- Okolí školy, bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace (základní pravidla chůze po chodníku, chůze po silnici, reflexní doplňky, vhodná a nevhodná místa ke hře, bezpečná cesta do školy – konkrétní situace, přecházení silnice po přechodu, bez přechodu)

2. ročník

Cíl projektu:

Vést žáky k pochopení nutnosti bezpečného a ohleduplného chování, k uvědomování si rizik a nebezpečí provozu

Výstup RVP – žák rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času, uplatňuje pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných

Učivo:

- Krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru (kde si hrát, na čem se jezdí, ochrana – přílba, chrániče, poslouchej, vnímej, přemýšlej, vnímej všemi smysly)
- Dopravní značky (základní pravidla chování na chodníku a na stezkách, značky)
- Předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky) – krajnice a její nástrahy, přecházení silnice po přechodu, bez přechodu, po přechodu se světelnými signály, cesta dopravními prostředky – autem, pravidla chování za jízdy, v dopravních prostředcích

3. ročník

Cíl projektu:

Rozvíjet schopnost uvědomovat si rizika a nebezpečí v silničním provozu, vnímat okolní dění, vyvozovat správné závěry pro bezpečné chování, uvědomovat si ostatní účastníky provozu

Výstup RVP – žák rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času, uplatňuje pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných

Učivo:

- Krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru (hřiště a cesta na něj, obytná zóna a její pravidla, silnice a chodník, ochrana při jízdě na koloběžce, bruslích...)
- Bezpečné chování v silničním provozu (kdo je chodec, vztahy mezi účastníky na stezkách, pravidla chůze po silnici pro jednotlivce a skupiny, vozidla s právem přednosti v jízdě, přecházení silnice, přecházení mezi zaparkovanými vozy, přecházení po přechodu s jízdním kolem)
- Dopravní značky
- Předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky) – pravidla chování na parkovišti, nástup a výstup, místo k sezení, autosedačky a poutání, druhy dopravních prostředků a jejich specifika, pravidla chování na zastávce

4. ročník

Cíl projektu:

Být zodpovědný za svoje chování, uvědomovat si rizika vztahy mezi všemi účastníky silničního provozu, řešení krizových situací, zejména v roli cyklisty

Výstup RVP – vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista

Učivo:

- Krizové situace (možnosti krizových situací, jejich řešení)
- Bezpečné chování v silničním provozu (výbava jízdního kola a cyklisty, vztahy mezi účastníky silničního provozu, technika jízdy, místa pro jízdu na kole, cyklista na silnici)
- Dopravní značky (cyklista na křižovatce)

- Předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky) – rodinný cyklistický výlet: plánování, způsob jízdy ve skupině

5. ročník

Cíl projektu:

Upevňovat a rozvíjet získané vědomosti, dovednosti a návyky účastníka silničního provozu, poznávat vztahy mezi účastníky, učit se bezpečnému chování, seznámit se s první předlékařskou pomocí.

Výstup RVP - vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista.

Učivo:

- Krizové situace (nebezpečí, důležitá tel. spojení)
- Bezpečné chování v silničním provozu (prázdniny, v silničním provozu nejsi sám, pravidla jízdy po stezkách a mimo silnici)
- Dopravní značky (na křižovatce, silnice)
- Předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (shrnutí pravidel bezpečnosti při cestování dopravními prostředky, pravidla při jízdě autem, pravidla jízdy za snížené viditelnosti, výbava jízdního kola a cyklisty)

Očekávaný výsledek:

Žák rozezná účastníky silničního provozu a vztahy mezi nimi, pozná nebezpečné situace a způsoby jejich řešení, zvládá pravidla chůze po chodníku a stezkách, používá reflexní doplňky, bezpečně přechází, chová se s respektem v hromadných dopravních prostředcích, rozezná bezpečná místa pro hru, vnímá dopravní situaci, zná dopravní značky, popíše výbavu jízdního kola, zvládá techniku jízdy na kole, směr jízdy, odbočování, přejíždění, otáčení, výjezd na silnici, volí bezpečnou trasu, zvládá jízdu přes křižovatku a kruhový objezd, ovládá postupy první předlékařské pomoci.

Popis projektu, cíle projektu: II. stupeň

Výstup RVP – žák projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy, aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc.

Výstup převzat ze vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví

6.ročník

Cíl projektu:

Rozšířit poznání žáků z nižších ročníků, dovést žáky k pochopení pravidel bezpečného a ohleduplného chování v silničním provozu chodce, naučit zvládat svoje reakce, vlastní agresivitu a reakce.

Učivo:

- Chování chodce (bezpečné a ohleduplné chování chodce na chodníku)
- Bezpečné chování v silničním provozu (pohyb chodce a cyklisty na silnici, vztahy mezi účastníky silničního provozu)
- Přecházení křižovatky (překonávání různých křižovatek, křižovatka řízená světly, příslušníkem)
- Dopravní značky pro jednotlivá témata
- Pravidla bezpečnosti při cestování dopravními prostředky (pravidla při jízdě autem, v hromadných dopravních prostředcích)

7.ročník

Cíl projektu:

Dovést žáky k pochopení pravidel bezpečného a ohleduplného chování v silničním provozu cyklisty, rozšířit jejich poznání z nižších ročníků, rozvíjet zejména vztahy mezi účastníky silničního provozu, zvládat svoje vlastní reakce a agresivitu i reakce na chování ostatních.

Učivo:

- Jízdní kolo (vybavení jízdního kola, bezpečnostní prvky)
- Pravidla bezpečné jízdy na silnici (pravidla bezpečné jízdy za snížené viditelnosti a zhoršených podmínek)
- Křižovatka (pravidla pro bezpečné překonání křižovatky, křižovatka řízená světly nebo příslušníkem)
- Zásady bezpečného chování o prázdninách, v době volna a při cestování

- První pomoc (základy poskytnutí první pomoci)
- Dopravní značky pro jednotlivá témata

8.ročník

Cíl projektu:

Pochopení pravidel bezpečného a ohleduplného chování v silničním provozu, rizik a důležitosti témat hrozícího nebezpečí a odvození bezpečného chování. Naučit se zvládat agresivitu svoji a ostatních. Poznat další zásady první předlékařské pomoci.

Učivo:

- Chodec (role chodce v silničním provozu, jeho odpovědnost a chování, vztah k ostatním účastníkům silničního provozu, přestupky chodců)
- Cyklista (role cyklisty v silničním provozu, jeho odpovědnost a chování, vztah k ostatním účastníkům silničního provozu, přestupky cyklistů)
- Zásady první předlékařské pomoci při dopravní nehodě
- Dopravní značky

9.ročník

Cíl projektu:

Pochopit vztahy mezi účastníky silničního provozu, být zodpovědný za svoje chování, dokázat vyhodnotit situaci a vyvodit závěr, naučit se potlačit svoji agresivitu, zvládnout zásady první předlékařské pomoci, seznámit se s legislativou oboru silničního provozu, ovládat pravidla bezpečného a ohleduplného chování v silničním provozu.

Učivo:

- Chodec (pozorování chodců v silničním provozu a hodnocení jejich chování)
- Cyklista (pozorování cyklistů v silničním provozu a hodnocení jejich chování)
- Dopravní značky
- Dopravní předpisy
- První pomoc
- Znalostní testy a zkouška

Očekávaný výsledek:

Žák se orientuje v silničním provozu, pozná jednotlivé účastníky, umí se zapojit do silničního provozu jako chodec a cyklista, zná základní dopravní předpisy a značky, zná vybavení jízdního kola, ví jak se slušně a ohleduplně chovat v silničním provozu, umí předcházet nebezpečným situacím, dokáže danou situaci správně vyhodnotit, vyvodí z ní závěr, umí poskytnout adekvátní první pomoc.

Prezentace projektu:

Fotodokumentace, zpráva v Našich novinách a na webových stránkách školy.

7.1.4 Příloha č. 4 – Celoroční projekt na dané téma zakončený školní akademií, popř. jiná forma prezentace školy na veřejnosti za účasti rodičů

Celoroční projekt na dané téma zakončený školní akademií, popř. jiná forma prezentace školy na veřejnosti za účasti rodičů

Koordinátor: Mgr. Markéta Zrzavá, Mgr. Blanka Křivohlavá

Kontakt: ZŠ a MŠ Ždírec nad Doubravou. Chrudimská 77, 582 63, tel. 569 694 482

Charakteristika projektu, časové rozvržení, popis:

O výběru tématu celoročního projektu vždy společně rozhodují všichni pedagogové. Téma je voleno tak, aby bylo vhodné pro třídy 1. – 9., např. Osobnosti, Přísloví, Cestujeme po Evropě, Cestujeme po České republice, Kouzla a čáry, Škola základ života.

Ve většině případů je dané téma celoročního projektu propojeno s českým jazykem (vyhlášení literární soutěže pro 2. stupeň), výtvarnou výchovou (výtvarná soutěž na dané téma pro žáky 1. i 2. stupně) a hudební výchovou, pracovními činnostmi. Z průřezových témat se týká zejména osobnostní a sociální výchovy (rozvoje schopností, poznávání, kreativity, komunikace, spolupráce a soutěživosti), multikulturní výchovy (lidských vztahů) a mediální výchovy (tvorby mediálního sdělení).

Projekt je zaměřen především na prezentaci školy na veřejnosti. Vyvrcholením celoročního projektu je školní akademie, která probíhá každoročně ve dvou dnech (úterý, čtvrtek) v měsíci květnu v místním kině. Přesné datum jejího konání stanovuje ředitel školy.

Žáci 1. i 2. stupně si vždy připraví vystoupení (scénky, písničky, taneční vystoupení), která korespondují s právě zvoleným tématem projektu pro daný školní rok. Zpracování vybraného tématu je již v kompetenci třídního učitele a žáků. Společně připravují dané vystoupení, spolupracují na výrobě kulís a kostýmů, na výběru hudby.

Casové rozvržení projektu:

Projekt je určen pro všechny ročníky prvního i druhého stupně na jeden školní rok. Vyučující zařazují individuálně téma tohoto projektu do svých hodin. Mimo časovou dotaci vyučovacích hodin jsou vyhlašovány soutěže, na které se žáci připravují ve svém volném čase.

Září – říjen – příprava celoročního projektu na předem zvolené téma

Leden – duben – příprava, nácvik vystoupení na školní akademii

Květen – školní akademie – 3 představení pro veřejnost (1 odpolední a 2 večerní)

Červen – na závěr projektu třídní učitelé se svou třídou zpracují dané téma ve formě plakátu nebo si zvolí vlastní formu zpracování, která následně zdobí prostory školy; stanovení tématu na další školní rok.

Příprava jednotlivých vystoupení probíhá v rámci třídnických hodin (odpoledne) i během výuky. Celé představení školní akademie trvá přibližně 90 minut.

Materiálně je projekt částečně zajištěn z financí předešlých akademií, kulisy a další potřebné vybavení si zajišťují žáci ve spolupráci s třídními učiteli vlastními silami.

Přínos projektu pro výchovnou a vzdělávací strategii školy:

Podstatou projektu je aktivním a tvořivým přístupem získat žáky pro dané téma akademie, podpořit v žácích rozvoj fantazie a samostatnost. Žáci se učí spolupracovat v týmu, učí se stanovit si posloupnost a logickou provázanost svých činností.

- propojení tématu s výukou – průběžně, dle potřeby a návaznosti na učivo
- rozvoj dramatické výchovy u žáků
- prezentace získaných vědomostí a vyhledaných informací před veřejností, rozvoj komunikačních dovedností
- prohloubení vědomostí a dovedností k danému tématu
- možnost praktického vyjádření
- rozvoj týmové spolupráce v rámci třídy
- vedení k odpovědnosti za společný výsledek
- vhodné chování na veřejnosti
- rozvoj prezentačních dovedností s využitím informačních technologií
- finanční zisk pro školu určený na odměny žákům (příspěvek na divadelní představení, adopce zvířete, startovné na sportovní akce,...).

Cílem projektu je především:

- probudit v žácích vlastní tvořivost
- učit žáky spolupracovat
- učit žáky prezentovat svou práci na veřejnosti
- vést žáky k vyhledávání informací k danému tématu celoročního projektu a školní akademii.

Projekt rozvíjí klíčové kompetence:

Kompetence k učení

Žák

- pracuje s informacemi, s textem
- pracuje se spisovnou vrstvou českého jazyka
- účastní se soutěží (literární a výtvarné)
- samostatně organizuje některé činnosti
- je tvořivý

Kompetence k řešení problémů

- pracuje s předchozími zkušenostmi
- hledá samostatně různé způsoby řešení problémů
- vyjadřuje svůj názor v diskusi

Kompetence komunikativní

- vyjadřuje vlastní myšlenky kultivovaně, výstižně, souvisle a srozumitelně

- aktivně naslouchá druhým lidem
- vhodně reaguje a zapojuje se do diskuse
- obhajuje vlastní myšlenky
- aktivně používá mateřský jazyk

Kompetence sociální a personální

- spolupracuje ve skupině, v týmu
- respektuje názory druhých
- je ohleduplný
- pomáhá při realizaci projektu

Kompetence občanské

- respektuje stanovená pravidla
- dodržuje pravidla slušného chování
- aktivně vystupuje na školní akademii

Kompetence pracovní

- používá bezpečně a účinně materiály a nástroje
- dodržuje pravidla bezpečnosti.

V projektu plníme tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
 - rozvoj schopností poznávání (cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování)
 - komunikace
 - seberegulace a sebeorganizace
 - kreativita
 - spolupráce
 - řešení problémů a rozhodovací dovednosti (rozhodování z hlediska různých sociálních rolí)
- Multikulturní výchova
 - lidské vztahy (tolerance, empatie, umění vžít se do role druhého)
- Mediální výchova
 - tvorba mediálního sdělení
 - práce v realizačním týmu
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
 - objevujeme Evropu a svět
- Výchova demokratického občana
 - občanská společnost a škola (chování ve společnosti).

Vyhodnocení projektu:

Třídní učitelé rozebírají vystoupení na školní akademii se svojí třídou, vyzvednou klady a upozorní žáky na případné nedostatky. Rozbor provádí i ředitel školy v rozhlasové relaci. V červnu dochází ke zhodnocení celoročního projektu a jeho akcí jednotlivě ve třídách formou ústní a výtvarnou (plakáty,...).

Prezentace projektu:

- celý projekt je prezentován na veřejnosti – vystoupení v kině
- celý projekt je zaznamenán na videokazetách a CD nosičích, DVD
- články v Našich novinách
- výstava prací v prostorách školy.

7.1.5 Příloha č. 5 – První pomoc do škol

Projekt „První pomoc do škol“

Koordinátor: Ing. Věra Josková

Kontakt: ZŠ a MŠ Ždírec nad Doubravou. Chrudimská 77, 582 63, tel. 569 694 482

PROC „První pomoc do škol“?

Statisticky se každý z nás jednou za život dostane do situace, kdy bude záležet jen na něm, zda dokáže pomoci člověku v nouzi. Pokud dojde k náhlé zástavě oběhu a dýchání, musí být poskytnuta srdeční masáž a umělé dýchání do 3 až 5 minut, jinak je jen malá naděje na přežití. Obdobně je to u masivního krvácení a dalších život ohrožujících stavů.

Velmi důležitá je rovněž znalost čísel tísňového volání a komunikace s operátorem zdravotnické záchranné služby. Vhodnou formou podané a vysvětlené informace o základech poskytování první pomoci mohou dětem kolem čtrnáctého roku života už navždy zůstat v paměti.

Impulzem pro tuto aktivitu byly alarmující informace od zdravotníků, ale i veřejnosti, že znalost zdravotnické první pomoci, zejména u mládeže, je na velmi nízké úrovni.

Projekt kraje Vysočina „První pomoc do škol“ je v rámci ČR jediný, který systematicky a v takovémto rozsahu vyučuje mladé lidi zdravotnické první pomoci a budí zájem a obdiv u odborníků i veřejnosti v jiných krajích.

Charakteristika projektu, časové rozvržení, popis:

Tento projekt v r. 2004 připravil odbor sociálních věcí a zdravotnictví ve spolupráci s odborem školství, mládeže a sportu krajského úřadu kraje Vysočina.

Kraj Vysočina v souladu s Programem rozvoje kraje se snaží prohlubovat znalosti zdravotnické první pomoci u mladých lidí našeho kraje se záměrem rozvíjet jejich schopnosti, znalosti a ochotu poskytnout laickou první pomoc a svépomoc při běžných úrazech, ale i v případě mimořádné události nebo krizového stavu.

Osnova a obsah výuky byly vytvořeny po konzultacích s odborníky Zdravotnické záchranné služby kraje Vysočina, Českého červeného kříže a učiteli středních a vyšších zdravotnických škol. Výuka probíhá ve 4 blocích, je určena pro žáky 8. tříd v rozsahu 10 hodin.

Základní osnova a obsah výuky

1	Úvodní část – význam a účel výuky 1. pomoci, oblasti vzniku úrazů a nejčastější úrazy, vyšetření poraněného, tísňová tel.č. 150, 155, 158, 112, jak hlásit úraz, komunikace s pracovníkem operačního střediska ZZS, trestní zákon, vybavení autolékárničky	1 hod.
2	Kardiopulmunální resuscitace (srdečně plicní oživování)	1 hod.
3	První pomoc při krvácení, obvazové materiály, tlakový obvaz	2 hod.
4	První pomoc při zlomeninách, poraněních hlavy a páteře	1 hod.
5	První pomoc při poranění teplem a chladem, intoxikace	1 hod.
6	Modelové situace, závěrečný test	1 hod.
7	Ukázka zásahového vozidla ZZS, spolupráce se záchranáři, hasičský záchranný sbor, hromadná neštěstí, poranění tlakovou vlnou, zavalení, povodně apod., integrovaný záchranný systém	3 hod.

Základní výuku provádí odborně vyškolení lektori oblastních spolků Českého červeného kříže v našem kraji a studenti a učitelé Vyšších odborných zdravotnických škol z Jihlavy, Havlíčkova Brodu, Třebíče a Žďáru nad Sázavou. Závěrečný tříhodinový vyučovací blok vyučují zdravotníci záchranáři Zdravotnické záchranné služby kraje Vysočina se sanitním výjezdovým vozidlem společně s profesionálním pracovníkem Hasičského záchranného sboru. Výuka probíhá v délce tří hodin, s procvičením kardiopulmunální resuscitace a život zachraňujících úkonů.

Od roku 2009 mají lektori k dispozici „Kartičky 112“ a krátké výukové filmy. Náklady hradí v plném rozsahu kraj, pro školy je výuka zdarma.

Přínos projektu pro výchovnou a vzdělávací strategii školy:

- propojení tématu s výukou – přírodopis, výchova ke zdraví
- ochota poskytnutí laické první pomoci sobě i ostatním
- vhodné chování při úrazech a dalších poraněních

Cíl projektu:

Cílem projektu První pomoc do škol je poskytnout mladým lidem kraje Vysočina kvalitní výuku laické zdravotnické první pomoci, se zaměřením na důležité a život zachraňující úkony, s důrazem na praktické nácviky s použitím improvizovaných pomůcek.

Výuka je směřovaná k zvládnutí praktických dovedností a ovládnutí život zachraňujících úkonů.

Projekt rozvíjí klíčové kompetence:

- **kompetence k učení** (žáci vybírají a používají vhodné způsoby poskytnutí pomoci)
- **kompetence k řešení problémů** (žáci samostatně řeší problémy)
- **kompetence komunikativní** (žáci se vyjadřují přesně a výstižně – přivolání pomoci)
- **kompetence sociální a personální** (žáci spolupracují a uvědomují si, že je třeba poskytnout pomoc vždy a každému, kdo ji potřebuje)
- **kompetence občanské** (žáci se snaží chránit zdraví své i ostatních)
- **kompetence pracovní** (žáci si prakticky zkoušejí ošetřit jednotlivé úrazy, stabilizovanou polohu, dýchání,...).

Projekt rozvíjí průřezová témata:

- OSV – sebezpoznání, sebezpojetí (moje tělo)
- OSV – seberegulace, sebeorganizace
- OSV – komunikace
- OSV – mezilidské vztahy (pomoc)
- OSV – řešení problémů a rozhodovací dovednost.

Výstupy a prezentace projektu:

Výsledkem tohoto projektu je zhodnocení vyučujícími i žáky, sebehodnocení žáků o tom, jak sami již dokáží poskytnout nebo zavolat pomoc.

Hodnocení kvality výuky a odborné a organizační úrovně projektu je prováděno zadáním zkušebního testu absolventům kurzu, odbornou kontrolou – náslechem výuky (supervizí) lékařů ZZS a pracovníkem krajského úřadu. Výuku hodnotí pomocí dotazníků i učitelé a ředitelé škol.

7.1.6 Příloha č. 6 – Recyklohraní

Projekt „Recyklohraní“

Koordinátor: Mgr. Renata Jarošová

Kontakt: ZŠ a MŠ Ždírec nad Doubravou, Chrudimská 77, 582 63, tel. 569 694 482

Charakteristika projektu, časové rozvržení, popis:

„RECYKLOHRANÍ“ je školní recyklační program, který si klade za cíl realizaci zpětného odběru elektrozařízení, baterií a akumulátorů, spojený s osvětovou činností v oblasti nakládání s odpady ve školských zařízeních v České republice.

Organizátory tohoto projektu jsou:

Asekol s.r.o. – zpětný odběr elektrozařízení

Ecobat s.r.o. – zpětný odběr baterií

Eko-Kom a.s. – autorizovaná obalová společnost

Školy zapojené do tohoto projektu budou získávat body za sběr baterií a elektrozařízení do připravených nádob, které ve speciálním internetovém obchodě smění za zajímavé odměny z připraveného katalogu. Další body mohou získat správným zodpovězením otázek, případně splněním dalších úkolů týkajících se odpadové problematiky.

Odměny v katalogu jsou charakteru školních pomůcek, vstupenek do naučných či zábavních parků, sportovního náčiní, praktické elektroniky. Školní recyklační program umožní deklarovat školám jejich ekologické myšlení a současně podpoří vnímání potřeby správného nakládání s odpady u žáků a studentů.

Časové rozvržení:

Projekt je určen všem žákům naší školy a bude probíhat po celý školní rok. Aktivita spojené s projektem nezasahují do vyučovacích hodin, budou plněny ve volném čase žáků. Zapojit se mohou nejen všichni žáci, ale i jejich rodiče a ostatní spoluobčané Ždírcem nad Doubravou.

Popis projektu, cíle a jeho pravidla:

RECYKLOHRANÍ je školní recyklační program organizovaný společnostmi ASEKOL s.r.o., ECOBAT, s.r.o. a EKO-KOM, a.s. (dále společně jen „Organizátor“), který si klade za cíl

realizaci zpětného odběru baterií a elektrozařízení, spojený s osvětovou činností v oblasti nakládání s odpady ve školních zařízeních v České republice, především na základních a středních školách, dále jen „školy“.

1 – Členství v programu RECYKLOHRANÍ a jeho princip

- Členem školního recyklačního programu RECYKLOHRANÍ (dále jen „program RECYKLOHRANÍ“), se může bezplatně stát každá škola, jež má právní subjektivitu (tj. má přiděleno identifikační číslo: 1 IČ = 1 subjekt v programu RECYKLOHRANÍ), která se prostřednictvím registračního formuláře na www.recyklohrani.cz přihlásí do programu RECYKLOHRANÍ a obdrží potvrzení o úspěšné registraci prostřednictvím kontaktního e-mailu. Škola je povinna vyplnit registrační formulář pravdivě a úplně.
- Program RECYKLOHRANÍ umožňuje školám získávat na základě zpětného odběru elektrozařízení a baterií a v návaznosti na vzdělávací a výchovné úkoly s ekologickou tematikou na vlastní, tzv. bodový účet body, se kterými jsou dále spojeny odměny, které může škola čerpat v souladu s těmito pravidly programu RECYKLOHRANÍ. Na základě programu RECYKLOHRANÍ budou zároveň ve škole umístěny nádoba na zpětný odběr elektrozařízení a nádoba na zpětný odběr baterií.
- Poskytnutím kontaktních údajů do programu RECYKLOHRANÍ dává škola souhlas s jejich využíváním pro účely programu RECYKLOHRANÍ, zejména pro zasílání nabídky odměn, informací o akcích programu RECYKLOHRANÍ apod. Tento souhlas lze kdykoli písemně odvolat, a to zasláním odvolání na adresu Organizátora: Recyklohraní, Soborská 1302/8, 160 00 Praha 6 nebo na jeho e-mail: info@recyklohrani.cz.
- Škola může ukončit účast v programu RECYKLOHRANÍ pouze písemným oznámením o ukončení účasti. Písemné oznámení o ukončení účasti musí být doručeno na adresu Organizátora: Recyklohraní, Soborská 1302/8, 160 00 Praha 6 nebo na e-mail Organizátora: info@recyklohrani.cz. Ukončit účast školy v programu RECYKLOHRANÍ může také Organizátor na základě opakovaného či zvláště hrubého porušování těchto pravidel. V případě ukončení účasti je škola povinna vrátit přidělené sběrné nádoby v původním stavu, a to nejpozději do 30 dnů od ukončení své účasti v programu RECYKLOHRANÍ. Organizátor je oprávněn nepřijmout do programu RECYKLOHRANÍ školu, pokud jsou k tomu dány závažné důvody, zejména pokud se jedná o subjekt, který v minulosti zneužil výhody a/nebo mechanismus tohoto programu.

2 – Přihlášení do programu a bezpečnost

- Škola je povinna zajistit, aby jejím jménem komunikovaly a jednaly s Organizátorem pouze osoby k tomu oprávněné.
- Při komunikaci v programu RECYKLOHRANÍ se škola přihlašuje pomocí svého uživatelského jména (= identifikační číslo, IČ) a hesla (zadaným při registraci), které obdrží po dokončení registrace na e-mailovou adresu kontaktní osoby, zadanou do registračního formuláře. V zájmu vlastní bezpečnosti je škola povinna uchovávat registrační údaje, zejména heslo, v tajnosti. Škola nese plnou odpovědnost za jakékoli zneužití svých registračních údajů, zejména hesla.
- Přihlášením do programu RECYKLOHRANÍ škola akceptuje tato pravidla, včetně jejich případných změn provedených v souladu s těmito pravidly.

3 – Obsluha programu a informace o bodech

- Informace o programu RECYKLOHRANÍ, registrační formulář, pravidla projektu, kontakty, materiály ke stažení a katalog odměn, jsou školám k dispozici na internetových stránkách www.recyklohrani.cz.
- Informace o škole, aktuálním stavu bodů na kontě školy a jejich pohybu, přehled dárek aktuálně dostupných (na základě získaných bodů), aktuálně vyhlášené úkoly týkající se odpadové problematiky a formulář na objednání odvozu sběrné nádoby, jsou dostupné po zadání uživatelského jména a hesla na www.recyklohrani.cz nebo poskytovány na Modré lince.
- Telefonní číslo Modré linky je **844 100 101** (volání z pevné linky je účtováno jako místní hovor do pevné sítě, volání z mobilního telefonu jako hovor do pevné sítě dle sazby operátora).

- Případné dotazy je možno také zasílat na e-mailovou adresu info@recyklohrani.cz

4 – Sbírání bodů

- V rámci programu RECYKLOHRANÍ získávají jednotlivé školy body:
 - za každý celý 1 kg čisté hmotnosti odevzdaných baterií budou škole připsány na bodový účet 4 body + 1 bod v případě dostatečného využití kapacity sběrné nádoby (hmotnost naplněné sběrné nádoby dosáhne minimálně 20 kg)
 - za každý celý 1 kg čisté hmotnosti odevzdaných drobných elektrozařízení budou škole připsány na bodový účet 3 body
 - za splnění úkolu vyhlášeného na www.recyklohrani.cz bude škole přidělen počet bodů odpovídající obtížnosti a kvalitě zpracování úkolu, který bude upřesněn při jeho zadání (cca 100 – 200 bodů).
- Dále mohou být uděleny bonusové body za čistotu obsahu sběrných nádob. Organizátor si rovněž vyhrazuje právo k odebrání bodů v přiměřeném rozsahu (nejvýše však 100 bodů) v případě kontaminace jinými odpady (sběrná nádoba obsahuje věci, které do ní nepatří).
- Speciální bonusové body mohou být rovněž uděleny při splnění podmínek speciálně vyhlášených akcí na webových stránkách www.recyklohrani.cz. O speciálních akcích bude vždy škola informována prostřednictvím e-mailu.
- Body za sběr baterií a elektrozařízení budou škole připsány na bodový účet vždy po uskutečnění jejich svozu a vyhodnocení (hmotnosti, čistoty), a to nejpozději do 14 dnů od provedení svozu.
- Body za splnění úkolu vyhlášeného na www.recyklohrani.cz budou škole připsány nejpozději do 14 dnů od termínu odevzdání úkolu. Termín odevzdání úkolu bude vyhlášen současně se zadáním úkolu.
- Platnost získaných bodů není časově omezena. Body nejsou platebním prostředkem ani jej nenahrazují. Body nejsou přenosné.
- Body nebudou škole připsány, pokud byly získány v rozporu s dobrými mravy, byly získány na základě omylu nebo technické chyby nebo se jejich přidělení váže na důvody, které z jakéhokoli důvodu odpadly.
- Škola zajistí, aby v průběhu každého školního roku:
 - alespoň 1x naplnila nádobu na sběr baterií a objednala její odvoz
 - alespoň 1x naplnila nádobu na sběr drobných elektrozařízení (postačuje naplnění z 80 %) a objednala její odvoz
 - zúčastnila se plnění některého z úkolů vyhlášených na www.recyklohrani.cz.
- V případě, že škola tyto úkoly nesplní, aniž by k tomu byly dány důvody zvláštního zřetele hodné, Organizátor může účast školy v programu RECYKLOHRANÍ jednostranně ukončit; tím není dotčeno právo školy na odměny za již přidělené body.

5 – Čerpání odměn

- Body získané za sběr baterií, drobných elektrozařízení a plnění vyhlášených úkolů s odpadovou problematikou si mohou jednotlivé školy po jejich zpracování v systému Organizátora za dále stanovených podmínek vyměnit za odměny.
- Body z bodového účtu je třeba vyčerpat před ukončením účasti v programu RECYKLOHRANÍ; po ukončení účasti v programu RECYKLOHRANÍ zaniká škole právo body jakýmkoli způsobem čerpat. Po případném znovuzařazení do programu RECYKLOHRANÍ je počáteční stav bodového účtu 0 bodů.
- Získané body ani odměny není možné vyměnit za peněžní hotovost.
- Pro určení počtu bodů získaných školou je rozhodující evidence bodů na bodovém účtu, ledaže škola prokáže nepochybně, že počet bodů na bodovém účtu je nesprávný.
- Parametry a zobrazení odměn uvedených v katalogu mají jen informativní charakter.
- Odměnu si vždy volí škola podle počtu získaných bodů a objednává ji prostřednictvím internetových stránek www.recyklohrani.cz. Po zvolení a objednání příslušné odměny prostřednictvím internetových stránek www.recyklohrani.cz bude z bodového účtu školy odečten odpovídající počet bodů, a to až do minimálního možného stavu 0 bodů. Pokud by byla zvolena odměna, jejíž odpovídající bodová hodnota by byla vyšší než stav bodového účtu školy, objednávka nebude provedena.

- Vybraná a řádně objednaná odměna prostřednictvím internetových stránek www.recyklohrani.cz bude zaslána na adresu školy na jméno kontaktní osoby uvedené v přihlašovacím formuláři. Standardní doba doručení odměny je 14 dní, maximálně 30 dní. Pokud zboží není na skladě (např. z důvodu vyčerpání skladových zásob, technického zdokonalení, změny vývoje na trhu nebo zásahu vyšší moci), bude škole nabídnuta alternativní odměna srovnatelné kvality a druhu. Organizátor si vyhrazuje právo některý typ zboží stáhnout trvale nebo dočasně z nabídky katalogu. Informace o tomto kroku se dozví škola na Modré lince **844 100 101** nebo internetových stránkách www.recyklohrani.cz. Za prodloužení dodací lhůty způsobené nesprávně uvedenou adresou, resp. zpožděným informováním o změně adresy, nenese Organizátor odpovědnost. Za odměnu zaslanou poštou nebo jinou zásilkovou službou, která nebude vyzvednuta, popřípadě převzata v termínu, který byl uveden na oznámení o uložení zásilky na dané pobočce České pošty, s.p. nebo příslušné zásilkové služby, nelze poskytnout náhradu bodů.
- Objednávku odměny nelze zpětně zrušit ani změnit.

6 – Reklamac

- Reklamac týkající se programu RECYKLOHRANÍ (zejména stav bodového účtu a objednávka odměn) musí škola uplatnit výhradně prostřednictvím e-mailové adresy info@recyklohrani.cz nebo prostřednictvím Modré linky **844 100 101**. V případě, že reklamaci nebude možné vyřešit přímo, bude po dořešení reklamace kontaktní osoba školy informována telefonicky nebo písemně a bude jí oznámen výsledek reklamace. Standardní doba pro dořešení reklamace je jeden měsíc. Bodové transakce a další požadavky (např. nedoručení objednané odměny) lze reklamovat do 10 dnů ode dne, kdy se o záležitosti, která je důvodem reklamace, škola dozvěděla. Po uplynutí této lhůty nelze k uplatněné reklamaci přihlížet.
- Na odměny se vztahuje standardní reklamační lhůta a další ustanovení dle obchodního zákoníku. U každé zasílané odměny je přiložen záruční doklad s jedinečným číslem a kontaktem na dodavatele odměn. Tento doklad musí být příjemcem odměny (školou) zaslán vždy spolu s reklamovanou odměnou organizátorovi, jinak nebude reklamac řešena. V případě, že má odměna záruční lhůtu delší než 24 měsíců, je nutné se s reklamací po uplynutí 24 měsíců obrátit přímo na výrobce/dodavatele daného zboží (odměny). Informace o výrobcí/dodavateli zboží (odměny) jsou uvedeny v příbalovém letáku uvnitř balení, případně se lze obrátit na Modrou linku, která příslušné informace poskytne.
- Odměny lze vrátit pouze z důvodu vady odměny nezaviněné školou jako příjemcem odměny, přičemž poštovné hradí škola. V případě, že je reklamac uznána oprávněnou, je vadné zboží (odměna) opraveno či vyměněno. Nebude-li možné odměnu opravit či vyměnit, má škola nárok na vrácení bodů (připsání na bodový účet) ve výši odpovídající bodové hodnotě příslušné odměny.
- Odměny ve formě poukázek na zboží nebo služby nelze vracet a musí být vyčerpány ve lhůtě na nich uvedené. Případné reklamace zboží či služeb čerpaných na základě poukázky jsou již řešeny přímo s jednotlivými obchodními partnery poskytujícími služby nebo zboží.
- Nedoručená odměna bude řešena výhradně prostřednictvím Modré linky nebo prostřednictvím e-mailové adresy info@recyklohrani.cz.
- Reklamovaná odměna bude školou vrácena na adresu sdělenou operátorem Modré linky nebo na adresu: Recyklohraní, Soborská 1302/8, 160 00 Praha 6.

7 – Výchova ke zpětnému odběru

- Registrací v programu RECYKLOHRANÍ vzniká Organizátorovi povinnost dodat škole nádoby na sběr elektrozařízení a baterií a akumulátorů, neboť touto registrací zřizují škola a Organizátor místo zpětného odběru baterií a akumulátorů a místo zpětného odběru drobných elektrozařízení ve škole. Vlastnictví k sběrným nádobám na školu nepřechází.
- Po přihlášení do programu RECYKLOHRANÍ a dokončení registrace budou škole zdarma dodány nádoby na sběr elektrozařízení a baterií, a to standardně do 1 měsíce,

nejpozději však do 3 měsíců od úspěšného dokončení registrace. Škola zodpovídá za přidělené sběrné nádoby a v případě jejich poškození nebo ztráty nese hmotnou odpovědnost. K ochraně sběrných nádob škola přijme obvyklá opatření sloužící k ochraně majetku školy. Škola není oprávněna předat sběrné nádoby a/nebo jejich obsah jiné osobě než Organizátorovi nebo osobě, která se prokáže písemným pověřením Organizátora.

- Organizátor a škola budou spolupracovat při informování žáků/studentů a dalších osob o způsobu zajištění zpětného odběru přenosných baterií.
- Po úplném naplnění sběrné nádoby (tj. alespoň 80 % jejího objemu v případě sběrné nádoby na drobné elektrozařízení) si škola prostřednictvím webového formuláře na www.recyklohrani.cz objedná odvoz baterií (který garantuje společnost ECOBAT s.r.o.) nebo elektrozařízení (který garantuje společnost ASEKOL s.r.o.). Příslušná společnost je povinna zajistit odvoz do 7 pracovních dnů od přijetí objednávky. Organizátor je jako uživatel již sběrných nádob oprávněn a povinen zpětně odebírat použité baterie a akumulátory a elektrozařízení ve škole. Místo zpětného odběru neslouží ke zpětnému odběru automobilových či průmyslových baterií a akumulátorů.

8 – Ostatní ujednání

- Pravidla programu RECYKLOHRANÍ je Organizátor oprávněn jednostranně změnit nebo upravit. Organizátor je o takové změně nebo úpravě a datu účinnosti nového znění těchto pravidel povinen informovat školu přihlášenou do programu RECYKLOHRANÍ prostřednictvím elektronické pošty, a to v dostatečném časovém předstihu, alespoň pak 14 dní před účinností změny. Program RECYKLOHRANÍ je koncipován jako dlouhodobý ekologicko-vzdělávací program, Organizátor si však přesto vyhrazuje právo ukončit program RECYKLOHRANÍ svým písemným oznámením s tím, že v takovém případě umožní v předem stanovené lhůtě, která musí činit alespoň jeden měsíc, a za předem stanovených podmínek vypořádání získaných bodů; po uplynutí stanovené lhůty pozbývají nevyčerpané body platnosti. Současně Organizátor zajistí zpřístupnění změn a úprav těchto pravidel a jejich účinnosti i pomocí dalších vhodných informačních prostředků.
- Organizátor si dále vyhrazuje právo v případě nutnosti měnit a upravovat obsah katalogu odměn. Organizátor si vyhrazuje právo změny zejména bodového hodnocení odměn v katalogu. Organizátor bude při těchto změnách zohledňovat zájem členů programu RECYKLOHRANÍ v maximální možné míře. Členové programu RECYKLOHRANÍ budou o těchto změnách informováni.
- Organizátor je oprávněn uveřejnit školu registrovanou do programu RECYKLOHRANÍ v databázi škol, jejichž prostřednictvím se zajišťuje v rámci programu RECYKLOHRANÍ zpětný odběr elektrozařízení, baterií a akumulátorů.

Přínos projektu pro výchovnou a vzdělávací strategii školy:

- třídění odpadu do určených nádob
- žáci se podílí na získávání bodů (odměn) pro školu
- spoluzodpovědnost žáků za ochranu přírody a životního prostředí
- spolupráce při plnění speciálních úkolů.

Projekt rozvíjí klíčové kompetence:

- **kompetence k učení** (žáci vyhledávají informace z různých zdrojů, seznamují se se zásadami recyklace)
- **kompetence sociální a personální** (žáci spolupracují a uvědomují si nutnost třídění odpadu)
- **kompetence pracovní** (správné třídění odpadu, praktické plnění úkolů).

Projekt rozvíjí průřezová témata:

- OSV – kreativita
- OSV – komunikace
- OSV – spolupráce a soutěživost
- OSV – řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí

- EV – vztah člověka k prostředí
- VMEGS – Evropa a svět nás zajímá

Očekávané výsledky:

Školní recyklační program RECYKLOHRANÍ umožní naší škole deklarovat ekologické myšlení a současně podpoří vnímání potřeby správného nakládání s odpady u žáků i jejich rodičů.

Výstupy a prezentace projektu:

Projekt bude prezentován v Našich novinách, na webových stránkách školy a na informační tabuli ve vestibulu školy. Nádoby na baterie a na drobná elektrozařízení budou umístěny taktéž ve vestibulu školy. Podrobný popis projektu, aktuální průběh projektu, stav bodového konta naší školy (pouze po zadání hesla) a zadání úkolů je možno nalézt na internetových stránkách na adrese www.recyklohrani.cz.

Příloha č. 7 – Po stopách Keltů

Projekt „Po stopách Keltů“

Koordinátor: Mgr. Marcela Vomelová

Kontakt: ZŠ a MŠ Ždírec nad Doubravou. Chrudimská 77, 582 63, tel. 569 694 482

Charakteristika projektu, časové rozvržení, popis:

Projekt je určen žákům 6. ročníků. Předpokládaný rozsah je 6 vyučovacích hodin ve výtvarné výchově a 3 vyučovací hodiny v dějepisu, jeden den určený na celodenní exkurzi.

Projekt si všímá života a proměn pravěkého umění se zaměřením na život Keltů na našem území a v našem okolí. Projekt je součástí výtvarné výchovy a dějepisu. Součástí projektu je exkurze do muzea v Nasavrkách, kde je stálá expozice věnovaná Keltům. Žáci mají možnost projít si keltskou stezku a navštívit zbytky valů v Hradišti u Nasavrk. Součástí stezky jsou jednotlivá zastavení u tabulí, kde se žáci dozvědí podrobnější informace o daném období. Expozice v muzeu je zakončena filmem o tom, jak se mlýnský kámen nalezený v Hradišti dostal až na toto místo. Žáci mohou ocenit především možnost vyzkoušet si sami některé činnosti z dané doby (např. mletí obilí, tkaní). Ve škole žáci sbírají doplňující informace, třídí a zpracovávají již získané poznatky.

Výstupem je plakát nebo jiná forma prezentace.

K projektu je třeba zajistit objednání exkurze v Muzeu v Nasavrkách a brožur k samostatné práci žáků, výtvarné pomůcky a mediální pomůcky k prezentaci.

Přínos projektu pro výchovnou a vzdělávací strategii školy:

- propojení tématu s výukou – dějiny umění v rámci výt. výchovy a dějepisu
- prezentace získaných vědomostí a vyhledaných informací před třídou, rozvoj komunikačních dovedností
- vyjádření a obhájení vlastního názoru nejen před spolužáky, ale i před odborníkem daného oboru
- seznámení s životem Keltů, získání vědomostí netradiční formou výuky, názornost
- možnost praktického vyzkoušení řemesel z dané doby
- rozvoj týmové spolupráce, upevnění pravidel
- vhodné chování v muzeích a v přírodě
- rozvoj dovednosti práce s fotoaparátem a následné zpracování fotodokumentace

Cíle a principy projektu, časové rozvržení a začlenění průřezových témat:

Cílem je naučit žáky vyhledávat a shromažďovat potřebné informace, pochopit výhodu spolupráce a motivovat je k zájmu o danou problematiku.

V rámci výuky dějepisu získávají žáci informace o životě Keltů, porovnávají je se svými vědomostmi, získávají praktické dovednosti (mletí obilí apod.) a uvědomují si, co nám Keltové zanechali až do dnešní doby (např. název pro Čechy Bohemia, názvy řek,...). Součástí výtvarné výchovy je rozvíjet u žáků především kreativitu a uvědomit si možnosti prezentace své práce na dané téma.

Projekt rozvíjí klíčové kompetence:

- **kompetence k učení** (žáci vyhledávají poznatky z různých zdrojů, sebehodnotí se, organizují své činnosti zakončené výrobou plakátů a jejich vystavením v prostorách

školy, jsou tvořiví, všímají si proměn umění a vyhledávají historické souvislosti potřebné k interpretaci díla)

- **kompetence k řešení problémů** (žáci pracují s informacemi z různých zdrojů, prezentují vlastní tvorbu a využívají pozorovaných jevů)
- **kompetence komunikativní** (žáci prezentují plakát, předávají poznatky z exkurzí ostatním)
- **kompetence sociální a personální** (žáci spolupracují a uvědomují si, že umění je součástí lidské existence)
- **kompetence občanské** (žáci se snaží uvědomit si prožitek z vlastní tvorby i tvorby jiných, mají tolerantní přístup k hodnotám minulosti)
- **kompetence pracovní** (účastní se praktické exkurze a závěrečné prezentace).

Projekt rozvíjí průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchovu – kreativitu a komunikaci, výchovu k myšlení v evropských a globálních souvislostech – jsme Evropané (kořeny a zdroje evropské civilizace).

Výstupy a prezentace projektu:

Po dohodě s žáky bude projekt ukončen prezentací prostřednictvím plakátů nebo jinou formou prezentace. Součástí prezentace bude článek v Našich novinách, popřípadě na webových stránkách školy.

Žáci na závěr zhodnotí svoji práci. Součástí hodnocení bude i zhodnocení vyučujících, které bude součástí portfolií žáků a bude sloužit jako nový podnět pro příští roky. Výstupy odpovídají výstupům uvedeným v ŠVP naší školy.

Neočekávaným cílem může být úroveň a kreativita při zpracování prezentace miniprojektu.

7.1.7 Příloha č. 8 – Hele Lidi

Projekt „Hele Lidi“

„Člověk s mentálním postižením je vlastně malé dítě v dospělém těle.“

V. Procházka

Koordinátor: Mgr.Bc. Martina Hojná

Kontakt: ZŠ a MŠ Ždírec nad Doubravou, Chrudimská 77, 582 63, tel. 569 694 482

PROČ „Hele Lidi“?

Minimální informovanost o životě lidí se zdravotním postižením v menších obcích a městech dala podnět k realizaci tohoto projektu. Předsudky a neinformovanost nutí zdravotně postižené lidi k izolaci či dokonce k odchodu do větších měst. A právě tento projekt se snaží tuto alarmující skutečnost řešit.

Tento projekt bude realizován v případě, že budou k dispozici potřebné finanční prostředky z účtu sdružení rodičů.

Charakteristika projektu, časové rozvržení:

Projekt podporuje Ministerstvo školství ČR, odbor školství kraje Vysočina, Městský úřad Velké Meziříčí – odbor školství a kultury.

Naše škola se do tohoto projektu zapojuje pravidelně již 4 roky.

Projekt je určen pro žáky 1. – 4. tříd základních škol. Je ověřeno, že tato věková skupina je nejvhodnější pro vnímání základních informací o zdravotně postižených. Projekt se dělí na jednotlivé programy. Na naší škole realizujeme každoročně dva programy – vždy pro 24 + 24 žáků (max. 50 žáků). Doba trvání jednoho programu je 2 vyučovací hodiny.

Projekt realizují lektori ze **Sdružení Slepíši – Mezinárodní výukové centrum Axmanovy techniky modelování pro zdravotně postižené z Tasova – kraj Vysočina** – u nás paní Ivana Ovečková. Dále nevidící lektori, kteří díky projektu našli pracovní příležitost – u nás nevidící lektorka Petra Voglová.

Přestože je program finančně dosti náročný, na žáka činí 78,- Kč, daří se nám jej každoročně uskutečňovat – díky dlouhodobé spolupráci získáváme přes Sdružení Slepíši dotaci a část projektu hradíme ze Sdružení rodičů. V částce je zahrnut materiál na hliněný obličej, který si žák sám udělá a odnese domů. Taktéž vylosovaný vítěz výtvarné soutěže obdrží věcnou cenu.

Materiální zajištění projektu:

- prostor na 5 vyučovacích hodin – třída nebo tělocvična se zásuvkou na 220 V

- 30 židlí, 15 lavic
- každý žák: šátek z přír. materiálu na zavázání očí, prázdná krabička od Fruka
- keramická hlína
- naučná publikace Hele Lidi s ukázkou Braillova slepeckého písma

Přínos projektu pro výchovnou a vzdělávací strategii školy:

- informovanost žáků o lidech se zdravotním postižením, vytváření postojů k těmto lidem
- seznámení žáků s různými druhy postižení – lidé se zrakovým postižením, s tělesným postižením, s mentálním postižením
- připravenost žáků na přijetí spolužáka se zdravotním postižením
- poskytnutí pomoci zdravotně postiženým – zvládnutí modelových situací
- vhodné chování k těmto lidem
- seznámení žáků s pojmem bezbariérový přístup.

Cíl projektu:

Cílem projektu Hele lidi je seznámit žáky naší školy se zdravotním postižením, protože každý z nás se může kdykoliv zdravotně postiženým stát. Žáci si formou hry prověří své hmatové schopnosti, účastní se testu sluchu, setkávají se přímo s nevidícím lektorem, který jim ukáže, jak se používá slepecká hůl, a vyzkouší si nevidícího lektora dovést na určené místo. Součástí je i představení Axmanovy techniky modelování a výtvarná soutěž na téma „Dobro a Zlo“.

Popis projektu:

Projekt se dělí na dvě části:

1. část – 1. vyučovací hodina

Žáci se zavázanýma očima jsou usazeni do půlkruhu na židle, postupně si mlčky hmatem prohlíží předměty, které následně zkouší jednotlivě vyjmenovat. Dále poslouchají nahrávku zvukové cesty a hádají zvuky, které slyší a se kterými se nejčastěji v běžném životě setkávají. Po této části si sundají šátky z očí a lektori jim představí naučnou publikaci Hele Lidi, ve které se seznámí např. s Braillovým slepeckým písmem, s fotografiemi ze života nevidících lidí, dozví se, kdo se může zdravotně postiženým stát a jaké mají tito lidé možnosti pracovního uplatnění. Na závěr první části si také žáci prakticky vyzkouší, jak dovést nevidícího na určené místo.

2. část – 2. vyučovací hodina

V druhé části programu si všichni žáci vyzkouší modelovat z hlíny obličej. S pomocí nevidící lektorky pracují žáci s hlínou Axmanovou technikou modelování. Tato technika je nová možnost výtvarně řemeslného zpracování hlíny a je obohacením výtvarné výchovy.

Projekt rozvíjí klíčové kompetence:

- **kompetence k učení** (žáci se učí v modelových situacích dovést slepého člověka na určené místo)
- **kompetence k řešení problémů** (žáci samostatně řeší problémy)
- **kompetence komunikativní** (žáci se vyjadřují přesně a výstižně, komunikují s postiženým člověkem)
- **kompetence sociální a personální** (žáci spolupracují a uvědomují si, že je třeba poskytnout pomoc vždy a každému, kdo ji potřebuje)
- **kompetence občanské** (žáci se snaží chránit zdraví své i ostatních, učí se přijímat postižené lidi jako sobě rovné)
- **kompetence pracovní** (žáci si prakticky zkouší vymodelovat z hlíny vlastní obličej bez pomoci zraku)

Projekt rozvíjí průřezová témata:

- OSV – sebepoznání, sebepojetí – rozvoj schopností poznávání (cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění)
- OSV – seberegulace, sebeorganizace
- OSV – komunikace (cvičení aktivního naslouchání)
- OSV – mezilidské vztahy (pomoc)
- OSV – řešení problémů a rozhodovací dovednost
- OSV – kreativita

- MKV – lidské vztahy (tolerance, empatie, umění vžít se do role druhého).

Výstupy a prezentace projektu:

Výsledkem tohoto projektu je zhodnocení vyučujícími i žáky, sebehodnocení žáků o tom, jaký postoj zaujímají ke zdravotně postiženým lidem, zda by jim sami již dokázali poradit a poskytnout pomoc.

Vedení školy je každoročně požádáno o vyplnění dotazníku na téma: základní vzdělávání zdravotně postižených dětí – na vesnici a v malých městech.

Na památku účasti v projektu obdrží škola závěsný hmatový reliéf „Vítěz“, jehož autory jsou studenti Mezinárodního výukového centra Axmanovy techniky modelování pro zdravotně postižené z Tasova na Vysočině.

Kontaktní adresa:

lektor Ivana Ovečková, nevidící lektor Petra Voglová

Sdružení Slepíši

Mezinárodní výukové centrum Axmanovy techniky modelování pro zdravotně postižené
Tasov 3

675 79 Tasov, kraj Vysočina

tel. 566 547 000, 566 547 333

slepisi@cbox.cz

7.1.8 Příloha č. 9 – Já to dokážu

Projekt – „JÁ TO DOKÁŽU...“

Koordinátor: Mgr. Markéta Zrzavá, výchovný poradce

Ing. Věra Josková, metodik prevence sociálně patologických jevů

Kontakt: ZŠ a MŠ Ždírec nad Doubravou, Chrudimská 77, 582 63, tel. 569 694 482

Charakteristika projektu, časové rozvržení, popis:

Projekt je určen pro žáky 1. i 2. stupně. Je zaměřen na prevenci v oblasti rizikového chování (vztahy mezi spolužáky, ve třídním kolektivu, šikana, alkohol, kouření, drogy, záškoláctví, zanedbávání a zneužívání dětí, kriminalita dětí a mládeže a právní odpovědnost, atd.). Projekt je propojen s výchovou ke zdraví, výchovou k občanství, se základy průřezových témat, chemií, přírodopisem a předměty člověk a jeho svět, společnost a my a příroda a my. Žáci spolupracují ve skupinách.

Cíl projektu:

Projekt vychází z průřezových témat RVP ZV, kdy řeší aktuální problémy současného světa a významně rozvíjí osobnost žáka, především v oblasti postojů a hodnot. Přínos projektu pro výchovnou a vzdělávací strategii školy je v oblasti primární prevence ve snižování rizikového chování žáků. Vědomosti a informace získané během výuky si prakticky ověřují v rámci projektu.

Projekt rozvíjí především následující průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchovu, cílem je:

- pomáhat každému žákovi hledat vlastní cestu k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích k sobě samému i k dalším lidem a světu
- napomáhat k zvládnutí vlastního chování a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni
- utvářet a rozvíjet základní dovednosti pro spolupráci a umožňuje získat základní sociální dovednosti pro řešení složitých situací – např. konfliktů
- napomáhat primární prevenci rizikového chování.

Výchovu demokratického občana, cílem je:

- vést žáky k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti
- prohlubuje empatii, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování
- vést žáky k uvažování o problémech v širších souvislostech a ke kritickému myšlení
- přispívat k utváření hodnot jako je spravedlnost, svoboda, solidarita, tolerance a odpovědnost
- vést žáky k asertivnímu jednání a ke schopnosti kompromisu.

Multikulturní výchovu, cílem je:

- učit žáky uvědomovat si možné dopady svých verbálních i neverbálních projevů a připravenosti nést odpovědnost za své jednání

- napomáhat žákům uvědomit si vlastní identitu, být sám sebou, respektovat vlastní sociokulturní zázemí.

Environmentální výchovu, cílem je:

- poskytovat znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání člověka vůči prostředí
- přispívat k vnímání života jako nejvyšší hodnoty
- rozvíjet a utvářet zdravý životní styl.

Mediální výchovu, cílem je:

- učit žáky využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času
- vést žáky k uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění
- napomáhat k uvědomování si možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti.

Projekt rozvíjí klíčové kompetence:

- **kompetence k učení** – žáci vybírají a používají vhodné způsoby při řešení rizikového chování
- **kompetence k řešení problémů** – žáci se učí samostatně řešit problémy, se kterými se mohou setkat v každodenním životě
- **kompetence komunikativní** – žáci se učí komunikovat mezi sebou a prezentovat výsledky své práce
- **kompetence sociální a personální** – žáci spolu spolupracují a uvědomují si, že je potřeba podle svých možností pomáhat druhým
- **kompetence občanské** – žáci si osvojují návyky a dovednosti, vytvářejí si postoj k zodpovědnému životu, učí se chránit nejen svoje zdraví, ale i zdraví druhých
- **kompetence pracovní** – žáci si prakticky zkoušejí a ověřují svoje znalosti na konkrétních situacích.

Časové rozvržení projektu:

Projekt bude celoroční a bude realizován na obou stupních základní školy. Jeden vyučovací den bude věnovaný tomuto projektu. Každému ročníku jsou přidělena témata, na kterých žáci společně s třídním učitelem budou pracovat. K jednotlivým tématům jsou vypracované materiály, pracovní listy, je možné využít i filmy s danou problematikou. Na konci školního roku budou předány výstupy společné práce a projekt bude zhodnocen, popřípadě upraven.

Základní osnova projektu:

1. stupeň ZŠ: 1. – 2. ročník – ŠIKANA – komunitní kruh (příběh, kdy se někomu ubližuje), dramatizace hry (příběh s danou tematikou), skupinová práce (Já človíček, plakát na téma – Když se někomu ubližuje), hry (zapojení všech žáků ve třídě) – žáci získávají pocit, že patří do dané třídy, budují si zdravé sebevědomí, učí se sebehodnocení

3. ročník – ALKOHOL A KOUŘENÍ – samostatná práce (pracovní listy – jaká nebezpečí hrozí těm, kdo kouří a pijí alkohol), komunitní kruh (diskuse na téma nebezpečí kouření a pití alkoholu, kouření a lidé okolo, ekonomický dopad kouření na lidský život), skupinová práce (na vymyšlený příběh najít řešení, naučit se odmítnout nabízenou drogu, poznat nebezpečí alkoholu a cigaret, zjistit postoj rodičů) – žáci se učí pochopit nebezpečí alkoholu a cigaret, získávají správné návyky, učí se hodnotit dění okolo nich a rozvíjí svoji tvořivou činnost

4. ročník – DROGY – modelové situace (lidé se špatnými úmysly, jak se mám v nepředvídané situaci zachovat), skupinová práce (příběh o drogách – co je opravdové kamarádství?), komunitní kruh (diskuse na téma: Jak člověka změní drogy), situační hry (Na odmítnutí toho, co já nechci) – žáci získávají základní informace o účincích drog na člověka, učí se dovednosti, jak se zachovat v nepříjemných situacích a naučí se odmítat to, co nechťejí

5. ročník – ZDRAVÍ – komunitní kruh (téma – zdraví), skupinová práce (plakáty – Co je to zdraví?, Zdravý člověk, Zdraví), dramatická výchova (příběhy bez konce – domýšlet a obhájit před třídou) – žáci získávají vědomosti o zdravém způsobu života, učí se, co je může ohrozit anebo je může omezit na zdraví, poznávají důležitost

a nenahraditelnost zdraví

2. stupeň ZŠ: 6. ročník – ŠIKANA, AGRESIVITA A ZÁŠKOLÁCTVÍ – video (film s tematikou šikany), komunitní kruh (diskuse k promítnutému filmu), sociometrický test (zjištění klima třídy), skupinová práce (vymýšlet příběhy na dané téma, plakát na téma Šikana, dotazník vytvořený žáky) – žáci si prohlubují znalosti a dovednosti v této oblasti rizikového chování, budují si sebevědomí a dobré vztahy mezi sebou navzájem

7. ročník – ALKOHOL, KOUŘENÍ A HAZARDNÍ HRY – skupinová práce (proč lidé berou drogy a proč ne..., využití volného času, výhody, když nekouřím..., anketa o kouření a alkoholu, ekonomické dopady kouření, rizika hazardních her), modelové situace (žáci společně řeší různé situace k danému tématu) – žáci si uvědomují nebezpečí těchto látek, učí se dovednosti, jak lépe trávit čas než s drogou, získávají poznatky o tom, jaké výhody má člověk, který nekouří a nepije alkohol...

8. ročník – DROGY, ZNEUŽÍVÁNÍ A ZANEDBÁVÁNÍ DĚTÍ – skupinová práce (vysvětlují pojmy legální a nelegální drogy, zamýšlí se nad tím, proč mladí lidé berou drogy, co se skrývá pod pojmy zneužívání a zanedbávání dětí, vytvoří anketu pro žáky na dané téma), video s pořadem „Řekni drogám ne..“, situační hry „Jak říci ne...“, plakáty (brát drogy je..., být zdravý a šťastný..., zanedbávané dítě) – žáci si uvědomují nebezpečnost drog, setkávají se s pojmy zanedbávané a zneužívané dítě, učí se, kde hledat pomoc, srovnávají si žebříček životních hodnot

9. ročník – KRIMINALITA MLÁDEŽE, PRÁVNÍ ODPOVĚDNOST – video (film s tematikou kriminality), beseda s odborníkem na dané téma, komunitní kruh (diskuse k filmu), skupinová práce (plakát na téma „Co je to kriminalita...“, dramatizace vymyšleného příběhu ve skupinách), samostatná práce („Co bych chtěl v životě dokázat...“, plakát – kdo je můj vzor a proč, jak si představuji svůj další život v dospělosti...) – žáci se zamýšlí nad svým dosavadním, ale také budoucím životem, učí se nést zodpovědnost za svoje chování, získávají vědomosti o tom, jaké je čekají důsledky v případě rizikového chování.

Přínos projektu pro výchovnou a vzdělávací strategii školy:

- propojení projektu s výukou průběžně, dle potřeby a návaznosti na učivo
- prohloubení vědomostí a dovedností k danému tématu
- možnost praktického vyjádření
- rozvoj skupinové a týmové spolupráce v rámci třídy
- vedení k odpovědnosti za společný výsledek
- vyjádření a obhájení si svého názoru.

Výstupy a prezentace projektu:

Výsledkem tohoto projektu je zhodnocení vyučujícími i žáky, sebehodnocení žáků o tom, jak sami se umí orientovat v daném problému. Výstupem bude zadané téma zpracováno ve výtvarné podobě a zveřejněno v prostorách školy.

7.1.9 Příloha č. 10 – Ovoce do škol

Projekt „OVOCE DO ŠKOL“

Koordinátor: Mgr. Ivana Uchytilová

Kontakt: ZŠ a MŠ Ždírec nad Doubravou, Chrudimská 77, 582 63, tel. 69 694 482

Charakteristika projektu, nařízení vlády ČR :

- Projekt vychází z hlavních záměrů stanovených Evropskými společenstvími (ES) pro sektor ovoce a zeleniny obsažených v nařízení Rady (ES) č. 1182/2007 včleněného do nařízení Rada (ES) č. 1234/2007. Cílem projektu je zvrátit klesající spotřebu ovoce a zeleniny, zvýšit podíl ovoce a zeleniny v jídelníčku dětí v období vytváření si základních stravovacích návyků a zároveň bojovat proti dětské obezitě.

- Schválen vládou ČR dne 21. prosince 2009, vymezen nařízením vlády č. 478/2009 Sb. O stanovení některých podmínek pro poskytování podpory na ovoce a zeleninu a výrobky z ovoce, zeleniny a banánů dětem ve vzdělávacích zařízeních.

Cíle a principy projektu:

Cílem projektu je zvrátit klesající spotřebu ovoce a zeleniny, zvýšit podíl ovoce a zeleniny v jídelníčku dětí v období vytváření si základních stravovacích návyků a zároveň bojovat proti dětské obezitě.

Časové rozvržení a vnitrostátní strategie ČR v rámci projektu:

Stanovena podle nařízení Rady (ES) č.13/2009 ze dne 18. prosince 2008, podle článku 103ga ods.2 nařízení č. 1234/1007 v souladu s č. 16odst. 1 nařízení (ES) č. 288/2009 se stanovuje období od 1.srpna 2009 do 31.července 2010.

Cílová skupina: děti s pravidelnou docházkou do školských zařízení odpovídající 1. stupni základních škol (1.-5. třída)

-Rozpočet projektu: bude financován 73% příspěvkem Společenství ve výši 1 988 100 EUR a 27% vnitrostátním příspěvkem ve výši 735 325 EUR.

Způsobilé

produkty:

- ovoce a zelenina, čerstvé banány (celé nebo upravené krájením , strouháním) - min. 75%
- přírodní ovocné a zeleninové šťávy (neochucené a bez konzervantů)- min.25%

S přihlédnutím k výživovému doporučení MZ pro obyvatele ČR, se tímto upřednostňují: jablka, hrušky, švestky, kedlubny, karotka, okurky salátové, ředkvičky, hrachové lusky a listové saláty.

Popis projektu:

- K zajištění úspěšné realizace programu budou přijata doprovodná opatření za účelem zvyšování informovanosti o zdravých stravovacích návycích a o sektoru ovoce a zeleniny.
- Každé balení ovocné a zeleninové šťávy a každé balení čerstvého ovoce a zeleniny musí být označeno nápisem „Ovoce do škol“
- Četnost dodávek závisí na počtu přihlášených škol ,veškeré dodávky dotovaného ovoce a zeleniny jsou pro žáky 1.-5.tříd zcela zdarma

Obecné doporučení školám o výběru ovoce a zeleniny:

Výběr zemědělských produktů nabízených ke konzumaci dětem by měl být v souladu s Výživovými doporučeními pro obyvatelstvo ČR vydanými Ministerstvem zdravotnictví ČR (tj. výběr čerstvého ovoce by měl být co nejpestřejší, přičemž by měly být upřednostňovány druhy ovoce a zeleniny našeho klimatického pásma, nejlépe místní produkce).

Zapojení zúčastněných stran: ministerstvo zemědělství, ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, ministerstvo financí, ministerstvo zdravotnictví – odbor zdraví a hygieny dětí, Státní zdravotní ústav.

Výkonem správy a kontroly dodržování právních předpisů: Státní zemědělský intervenční fond (SZIF) se sídlem v Praze vymezení činnosti zákonem č.256/2000 Sb. a zákonem č. 252/1997 Sb. a nařízením vlády ČR č. 478/2009. Sb.

Návrh **doprovodných opatření** slouží jako doporučení školám k vedení žáků k větší konzumaci ovoce a zeleniny, ovlivnit formování dětské osobnosti v oblasti životního stylu viz. příloha.

Formy a metody práce, realizace projektu ve škole:

- Dny (týdny) zdraví ve škole
- Soutěže s využitím tematiky ovoce a zeleniny
- Školní projekty, nebo zapojení se do celostátního projektu
- Osvětové přednášky a programy realizované odborníky na téma zdraví, správná výživa
- Návštěvy, exkurze do podniků, závodů a farem, zabývajících se pěstováním a zpracováním ovoce a zeleniny

Další aktivizující metody a formy práce:

- Didaktické hry se zaměřením na problematiku ovoce a zeleniny, ochranu přírody, správnou výživu, péče o zdraví, předcházení nemocem
- Metody práce s textem- vyhledávání a zaznamenání informací, dramatizace textu
- Využití audio-vizuálních pomůcek k přiblížení a názornosti tématu

- Praktické činnosti na školním pozemku, v koutku živé přírody, v laboratoři, školní kuchyňce
- Pohybové aktivity jako součást zdravého životního stylu
- Nonverbální metody typu grafických a výtvarných prací k tematice

Tematika projektu „Ovoce do škol“ v Rámcovém vzdělávacím programu (RVP) a Školním vzdělávacím programu (ŠVP):

Vysvětlením smyslu projektu, jeho cílů a výsledků může přispět zařazení této problematiky do výuky jednotlivých předmětů, do aktivit realizujících průřezová témata a do projektů v rámci ŠVP.

- oblast Člověk a jeho svět, Člověk a příroda, Člověk a svět práce
- Člověk a jeho zdraví pro 1. stupeň obor Tělesná výchova
- průřezová témata Environmentální výchovy

Spolupráce s rodinou:

- aktivní účast rodičů na realizaci školních projektů, vyhodnocení projektu, sponzorství atd.

Výstupy a hodnocení , prezentace projektu:

- hodnotící dotazníky zaměřené na zvýšení spotřeby ovoce a zeleniny a změny stravovacích návyků
- zveřejnění a vyhodnocení způsobu realizace projektu na webových stránkách školy

Roční limit na žáka v projektu pro školní rok 2009/2010:

- Celková podpora ze zdrojů EU a ČR činí 72 689 961,78Kč po odečtení souvisejících nákladů čl.5 písm. b) nařízení Komise (ES) č. 288/1009.
- celkový počet zúčastněných škol 2883
- roční limit na jednoho žáka byl stanoven ve výši 225,75Kč

7.2 Příloha č. 11 – Prevence ŠVP ZŠ a MŠ Ždírec nad Doubravou

Škola vytváří tento program jako základní nástroj prevence. Jde o komplexní systémový prvek v realizaci preventivních aktivit. Program je nejméně jednou ročně vyhodnocován, sleduje účinnost, průběh, měří se efektivita jednotlivých aktivit. **Pro školu je závazný a podléhá kontrole České školní inspekce.**

Metodický pokyn MŠMT k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č.j.: 20 006/2007-51 z 16.10.2007:

- a) je dlouhodobým preventivním programem pro školy a školská zařízení**
- b) oddaluje, brání nebo snižuje výskyt sociálně patologických jevů**
- c) má dlouhotrvající výsledky**
- d) poskytuje podněty ke zpracování Minimálního preventivního programu.**

Úkoly školy ve fázi prevence

Je to období, ve kterém poznáváme problémové chování jedince. Učitel se s ním setkává ve výchovně-vzdělávacím procesu.

Zde je důležité, aby učitel, který se setká s problémovým žákem, měl zkušenosti v dané oblasti a aby dokázal poznat, že se v jeho kolektivu děje něco, co je nevhodné. Škola má možnost využít pomoci metodika prevence PPP a dalších odborníků.

Mezi hlavní úkoly prevence patří:

- seznámit se s problémy
- snažit se jedince nevytrhnout z jeho přirozeného prostředí
- pomoci postiženému vyznat se sám v sobě
- ze sociálního prostředí vyloučit škodlivé a ohrožující vlivy
- rizikovou situaci vysvětlit celé sociální skupině, kam jedinec patří.

Každý učitel (především třídní) se snaží vytvářet zdravý kolektiv – dobré vztahy mezi dětmi, potlačování negativních jevů a řešení konfliktů hned od počátku.

Snažíme se vyzdvihovat osobnost žáka, jeho individualitu a snažíme se o individuální přístup ke každému žákovi.

K poznání kolektivu používáme různé sociometrické testy, které nám vyhodnotí sociální postavení každého žáka ve vybraném kolektivu. Toto šetření slouží zpravidla k posílení spolupráce mezi žáky. Sociogram zachycuje nejen sociální vazby mezi jednotlivými žáky, ale i procenta vzájemných preferencí nebo negací mezi žáky, které jsou velmi dobrým indikátorem třídního kolektivu. Jestliže je ve třídě zastoupeno vyšší procento vzájemných voleb, panuje zde daleko lepší atmosféra, neboť žáci se vzájemně nejen akceptují, ale vzájemně se „potřebují“. Pociťují tak vysokou potřebu sociálního kontaktu s ostatními spolužáky. Zároveň však sociogram odhaluje i žáky, kteří jsou málo oblíbení, zejména pro svoje chování. V tomto bodě se ve třídě objevují jedinci, kteří budou mít anebo mají problémy s chováním. Učitel s nimi pracuje na posílení jejich postavení ve třídě a pomáhá jim zorientovat se v problému. Tato problematika je obsahem výchov.

Cílem práce se třídou je:

- získání důvěry třídy a navázání komunikace
- postupné odbourávání negativních postojů
- stmelení kolektivu vytvořením příznivého klimatu pro školní práci
- budování zdravých vztahů mezi spolužáky navzájem a mezi žáky a učiteli

Prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže zahrnuje především aktivity v oblastech prevence:

- a) násilí a šikanování
- b) záškoláctví
- c) kriminality, delikvence, vandalismu a jiných forem násilného chování
- d) ohrožení mravnosti a ohrožování mravní výchovy mládeže
- e) rasismu
- f) užívání návykových látek
- g) virtuálních drog a patologického hráčství
- h) syndromu týraných a zneužívaných dětí
- i) sekt a sociálně patologických náboženských hnutí.

Ke zjištění aktuálního stavu sociálně patologických jevů ve škole jsou využívány dotazníkové metody, komunikační a simulační hry, práce třídních učitelů i ostatních pedagogů a dotazy ze schránky důvěry.

Základní kompetence prevence v rámci podpory zdraví a zdravého životního stylu:

- zvyšování sociální kompetence – rozvíjení sociálních dovedností, které napomáhají efektivní orientaci v sociálních vztazích, odpovědnosti za chování a uvědomění si důsledků jednání – výchova k občanství, výchova ke zdraví, volnočasové aktivity
- posilování komunikačních dovedností – zvyšování schopnosti řešit problémy, konflikty, adekvátní reakce na stres, neúspěch, kritiku – komunikační a simulační hry, výchova ke zdraví, výchova k občanství, volnočasové aktivity
- vytváření pozitivního sociálního klimatu – pocitu důvěry, bez nadměrného tlaku na výkon, zařazení do skupiny, práce ve skupině vrstevníků, vytváření atmosféry pohody a klidu, bez strachu a nejistoty, budování vztahů mezi žáky, mezi žáky a učiteli – zahrnut ve všech předmětech
- formování postojů ke společensky akceptovaným hodnotám – pěstování právního vědomí, mravních a morálních hodnot, lidské postoje – výchova k občanství.

Klíčové vyučovací oblasti:

- **oblast přírodovědná** – přírodopis – biologie člověka, účinky drog
chemie – chemické aspekty drog a nebezpečných látek,
poškození zdraví
- **oblast zdravého životního stylu** – výchova ke zdraví – osobní a duševní hygiena,
podmínky správné výživy
tělesná výchova – využití volného času
- **oblast společenskovední** – výchova k občanství – proces socializace jedince,
užší a širší společenské prostředí, jedinec ve vzájemné
interakci se sociálním prostředím
- **oblast rodinné a občanské výchovy** – výchova ke zdraví – postavení rodiny ve
společnosti, vedení domácnosti, správná
výživa, zdravý vývoj a příprava na život,

formy komunikace

výchova k občanství – zvyšování sociální

kompetence dětí a mládeže, orgány

fungující v oblasti prevence drog,

důležitá kontaktní čísla

- **oblast sociálně právní** – výchova k občanství – právní aspekty drog, práva dítěte, význam a cíle reklamy
- **oblast sociální patologie** – výchova ke zdraví – postoj společnosti ke zneužívání drog, delikventní chování, kriminalita.

Problematika prevence je zahrnuta ve všech následujících předmětech:

- výchova ke zdraví
- výchova k občanství
- příroda a my, přírodopis
- společnost a my, dějepis
- český jazyk
- člověk a jeho svět, zeměpis
- výtvarná výchova
- tělesná výchova
- chemie
- základy průřezových témat

Během výuky probíhají školní projekty, které svým obsahem lze zařadit mezi preventivní aktivity naší školy.

Důležité jsou volnočasové aktivity žáků, škola nabízí širokou škálu zájmových kroužků, možnost navštěvovat školní klub a školní družinu.

Konkrétní akce na naší škole v oblasti prevence:

- beseda „Primární prevence úrazu popálenin“
- projekt „První pomoc do škol“
- beseda s okresním metodikem
- výchovně vzdělávací program „HELE LIDI“
- ochrana člověka za mimořádných událostí
- exkurze – Dětský domov se školou v Jihlavě, Galvanovna, divadla.....
- projekty, při nichž spolupracují žáci 1. i 2. stupně
- zájmové kroužky
- schránky důvěry
- sportovní utkání
- celoroční projekty a miniprojekty
- školní časopis
- divadelní představení pro školu
- vánoční koncerty a Zpívání u vánočního stromu, Vánoční pásmo pro obyvatele Domu s pečovatelskou službou
- školní soutěže a olympiády
- Den Země
- velikonoční a vánoční trhy
- školní akademie
- třídní schůzky a individuální konzultace s rodiči.

Znalostní kompetence žáků:

1. – 3. ročník

Žáci:

- mají povědomí o zdravotních rizicích spojených s kouřením, pitím alkoholu, užíváním drog
- znají jednoduché způsoby odmítání návykových látek
- znají hodnotu zdraví a nevýhody špatného zdravotního stavu.

3. – 5. ročník

Žáci:

- mají povědomí o zdraví jako základní lidské hodnotě

- znají činnosti, které jsou vhodné z hlediska zdraví zařadit do denního režimu, osvojují si zdravý životní styl
- znají zdravotní rizika návykových látek
- znají zákony omezující kouření, požívání alkoholu a zákony týkající se užívání a šíření drog
- ví, na koho se obrátit v případě, že někdo ohrožuje nebo poškozuje jejich práva, znají kontakty na poradenské služby
- mají povědomí o tom, že každé jednání, které ohrožuje práva druhých (šikana, násilí, zastrasování aj.), je protiprávní
- umí odmítnout návykové látky.

6. – 9. ročník:

Žáci:

- znají význam mezilidských vztahů pro duševní zdraví
- respektují odlišné názory či zájmy lidí a odlišné způsoby jejich chování a myšlení, jsou tolerantní k ostatním
- znají a uplatňují vhodné způsoby řešení neshod se spolužáky, spory řeší nenásilným způsobem
- znají vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích
- umí spolupracovat ve skupině a přebírat zodpovědnost za společné úkoly
- znají významné dokumenty upravující lidská práva a sociálně právní ochranu dětí
- znají činnost důležitých orgánů právní ochrany občanů
- uvědomují si podstatu protiprávního jednání a právní odpovědnost za případné protiprávní činy
- umí zhodnotit vhodné a nevhodné zdravotní návyky
- umí vysvětlit své konkrétní postoje a chování z pohledu zdraví
- ví, co je podstatou zdravého životního stylu, a snaží se o jeho realizaci
- znají pozitivní vliv aktivního pohybu, relaxace, duševní hygieny
- ví, že zneužívání dítěte je trestné
- umí diskutovat o rizicích zneužívání drog, orientují se v trestně právní problematice návykových látek
- ví, kde hledat odbornou pomoc, v případě potřeby ji dovedou využít
- učí se zvládat účelné modely chování v krizových situacích (šikanování, týrání, sexuální zneužívání apod.) a učí se rozhodovat v situacích vlastního nebo cizího ohrožení
- dokáží komunikovat se specializovanými službami (linky důvěry, krizová centra)
- odmítají projevy násilí zprostředkované médii a umí o nich diskutovat

Vyhodnocení preventivní strategie:

Školní preventista na základě informací od ostatních vyučujících a na základě svých poznatků z této oblasti jednou za rok provádí zhodnocení celého školního roku v oblasti prevence.

7.3 Příloha č. 12 – Školní program Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta (EVVO)

Koordinátor: Mgr. Renata Jarošová

Školní program EVVO vychází z Metodického pokynu MŠMT k zajištění environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (EVVO) č.j. 16745/2008-22.

1) Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta vychází z anglického termínu environmental education, kde environment znamená životní prostředí a education se chápe široce jako vzdělávání, výchova či osvěta všech typů cílových skupin, od nejmenších dětí po dospělé. Vzděláváním se rozumí zejména ovlivňování racionální stránky osobnosti, výchovou působení na city a vůli. Osvětou se označují speciální způsoby předávání informací zejména dospělé populaci. EVVO zahrnuje činnosti a aktivity probíhající ve školách a školských zařízeních (formální vzdělávání), v rámci volnočasových aktivit (neformální

vzdělávání) i v rámci neorganizovaného volného času jednotlivců (informální učení) zaměřené na oblast životního prostředí.

EVVO klade důraz především na poznávání životního (přírodního i umělého) prostředí (člověka), na uvědomování si nezbytnosti zachovávání podmínek života, na poznávání vztahu člověka a životního prostředí.

EVVO dále souvisí nebo se významově překrývá s pojmy environmentální výchova, ekologická výchova, vzdělávání pro udržitelný rozvoj a dalšími.

EVVO se rozumí všestranné rozvíjení klíčových kompetencí (definovaných v RVP PV, RVP ZV, RVP G, RVP GSP a RVP SOV) v kontextu vzájemných vztahů mezi člověkem a životním prostředím, s důrazem na vyvážené působení nejen společenských, ale i přírodních faktorů. Jde tedy o motivaci a poskytnutí příležitosti k dosažení znalostí, dovedností, postojů a návyků k ochraně a zlepšování životního prostředí, k utváření hierarchie životních hodnot slučitelných s udržitelným rozvojem, k smysluplnému jednání a tvořivosti ve prospěch životního prostředí, k udržitelnému způsobu života a k udržitelným vzorcům chování jednotlivců, skupin i společnosti jako celku. Nezanedbatelná je provázanost EVVO s problematikou zdraví a zdravého životního stylu.

2) K důležitým kompetencím rozvíjených EVVO patří zejména:

Kompetence k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální:

- aktivně využívat kooperativní a komunikační dovednosti jako nástroje pro řešení problémů životního prostředí
- hledat různé varianty řešení problémů životního prostředí
- schopnost kriticky posuzovat a vyhodnocovat informace související s životním prostředím

Kompetence pracovní:

- osvojit si praktické dovednosti pro chování a pobyt v přírodě i při zacházení s přírodou a uplatňovat je v každodenním životě
- uplatňovat principy udržitelného způsobu života v občanském a pracovním jednání (odpovědně a ekonomicky nakládat s přírodními zdroji a odpady v souladu se strategií udržitelného rozvoje, minimalizovat negativní vlivy na životní prostředí)

Kompetence občanské:

- znát z vlastní zkušenosti přírodní a kulturní hodnoty ve svém okolí, chápat příčiny a následky jejich poškozování, rozumět jedinečnosti svého regionu a jeho potřebám
- uvažovat v souvislostech, vnímat závislost rozvoje lidské společnosti na přírodě a na stavu životního prostředí, porozumět zákonitostem biosféry, ekonomické, sociální a ekologické provázanosti světa, problémům životního prostředí z globálního i lokálního hlediska a jejich příčinám
- orientovat se ve vývoji vztahu člověka a přírody a poučit se z problémů životního prostředí od minulosti až po současnost a v tomto kontextu pak uvažovat o budoucnosti
- odpovědně jednat vůči přírodě a prostředí v každodenním životě a aktivně a kvalifikovaně se účastnit ochrany životního prostředí včetně zapojení do souvisejících veřejných diskusí a rozhodovacích procesů o využívání krajiny
- projevovat pokoru, úctu k životu ve všech jeho formách a k hodnotám, které neumí vytvořit člověk, oceňovat svébytnou hodnotu a krásu přírody a krajiny, vnímat a být schopen hodnotit různé postoje k postavení člověka v přírodě a k chování člověka vůči přírodě.

3) Úkolem koordinátora EVVO je zejména:

- vytvářet ve spolupráci s ostatními pracovníky školy a dalšími partnery školní program EVVO
- dbát, aby byl školní program EVVO v souladu s další dokumentací školy a navrhopvat řediteli školy začlenění EVVO do další dokumentace školy
- koordinovat realizaci EVVO na škole či školském zařízení
- průběžně zvyšovat svou odbornou a metodickou připravenost pro aktivity školního koordinátora EVVO
- poskytovat ostatním pracovníkům školy či školského zařízení konzultace a podporu v začlenění EVVO do jejich činností
- koordinovat realizaci plánu dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti EVVO

- iniciovat spolupráci s dalšími partnery v oblasti EVVO, např. s environmentálně zaměřenými neziskovými organizacemi (nestátními i zřizovanými veřejnou správou) v regionu a se středisky ekologické výchovy, ostatními školami.

4) Cíle EVVO na škole

Cílem EVVO na naší škole je především učit žáky vnímat citlivě a pozorně přírodu ve svém okolí, chápat vzájemné souvislosti mezi ději, které zde probíhají, a činnostmi člověka, formovat u žáků pocit spoluodpovědnosti za životní prostředí.

Environmentální výchova znamená zjednodušeně výchovu k citlivému a aktivnímu přístupu k životnímu prostředí, lidem, společnosti, planetě Zemi. To je také součástí výchovně vzdělávací koncepce školy.

Hlavní cíle:

- péče o zeleň ve vnitřních prostorách školy i v jejím okolí
- péče o školní pozemek
- využití zeleně v okolí školy jako názorné pomůcky při vyučování přírodovědných předmětů
- aktivní účast v různých soutěžích zaměřených na třídění odpadů (sběr starého papíru, pomerančové kůry, vybitých baterií,...)
- pořádání výstav s ekologickou tematikou
- v rámci výletů seznamovat děti s přírodními zajímavostmi, rozvíjet a upevňovat citový vztah k rodnému kraji, České republice, k planetě Zemi
- zajišťovat pro žáky exkurze s ekologickou tematikou, pobyty v ekologických centrech
- vhodně působit na rodiče a zapojovat je do environmentálních aktivit školy
- zapojit žáky do péče o čistotu okolí školy a obce
- organizovat dlouhodobé nebo celodenní projekty s ekologickou tematikou
- zaměřovat se na zdravé stravovací návyky našich žáků, dodržování pitného režimu
- dbát na hospodaření s energií a pitnou vodou, třídění odpadů
- recyklace biologického odpadu na školním pozemku (školní kompost)
- umožnit žákům zapojit se do zájmových kroužků s ekologickou tematikou
- umožňovat další vzdělávání pedagogů v oblasti ekologické výchovy (účast na seminářích a jiných vzdělávacích akcích)
- v letních měsících přesouvat výuku dle možností do přírody.

5) Výchovně vzdělávací strategie naplňující cíle EVVN na úrovni školy

Vedeme žáky ke třídění odpadů, koše na papír, plasty a kov jsou umístěny na každém patře všech pavilonů školy, kompost je na školním pozemku.

- vedeme žáky k hospodaření s vodou a energií
- vedeme žáky k ohleduplnému chování ke Školnímu majetku
- vedeme žáky k dodržování vhodných stravovacích návyků, k dodržování pitného režimu (vaření čaje pro žáky ve školní jídelně, možnost nákupu mléka a jogurtů)
- během školního roku pořádáme soutěž ve sběru starého papíru, vybitých baterií a drobných elektrozařízení
- vedeme žáky k udržování pořádku v okolí školy i ve třídách
- pracujeme s odpadovými a přírodními materiály
- seznamujeme žáky s ekologicky významnými lokalitami v okolí našeho města.

6) Výchovně vzdělávací strategie naplňující cíle EVVO na úrovni předmětů (člověk a jeho svět, výtvarná výchova, příroda a my, společnost a my, pracovní činnosti, cvičení z matematiky, matematika, tělesná výchova, zeměpis, přírodopis, fyzika, anglický jazyk, výchova ke zdraví, chemie)

Tato kapitola je podrobně zpracována ve školním vzdělávacím programu, kde je v osnovách u každého předmětu uvedeno zařazení průřezového tématu environmentální výchova a téma, které rozpracovává.

7(Hlavní formy a metody DVVO ve škole

Způsob realizace environmentální výchovy je rozpracován v tematických plánech.

Na naší škole je EVVO integrována do předmětů. Nejvíce je zastupována v předmětech: člověk a jeho svět (1.-3. třída), příroda a my, společnost a my(4.-5. třída), přírodopis (6. – 9. třída), výchova ke zdraví (7. – 9. třída), zeměpis (6. – 9. třída), chemie (8. – 9. třída).

EVVO je dále realizována při celoročních projektech připravovaných aktuálně pro daný školní rok, kde je toto průřezové téma provázáno s dalšími průřezovými tématy. Dále při projektech ke Dni Země a při přírodovědné soutěži.

K neefektivnějším metodám výuky EVVO patří vycházky a pozorování v přírodě. Výuka přírodopisu, předmětu člověk a svět práce a pracovních činností se v letních měsících odehrává (v závislosti na počasí) v okolí školy nebo v nedalekých raneckých lesích. Sedmé ročníky druhého stupně jezdí malovat lidovou architekturu na Veselý kopec, šesté ročníky se účastní miniprojektu Ekologický kongres v Pobočenském rybníce.

Vedení školy podporuje učitele ve vzdělávání v oblasti DVVO.

8) Evaluce EVVO

Hlavní metodou bude test pro žáky devátého ročníku, ve kterém prokáží znalosti základních pojmů z oblasti ekologie, projeví své postoje a dovednosti v oblasti EVVO. Výsledek bude součástí výroční zprávy školy.

7.4 Příloha č. 13 – ŠVP Pro zájmové vzdělávání při ZŠ a MŠ Ždírec nad Doubravou

Charakteristika školní družiny a školního klubu

Školní družina při ZŠ a MŠ Ždírec nad Doubravou má 4 oddělení: První a druhé oddělení je v areálu nad školní jídelnou, třetí a čtvrté oddělení pracuje společně se školním klubem na II. pavilonu ZŠ. Navštěvuje ji 110 žáků 1. až 5. ročníku, kteří jsou umístěni podle věku do čtyř oddělení. Školní klub I. a II. oddělení má kapacitu 45 žáků.

V odpoledních hodinách má ŠD a ŠK k dispozici i další prostory školy: školní zahradu, školní hřiště, školní cvičnou kuchyňku, cvičební sál, tělocvičnu, PC učebnu.

Jednotlivé třídy jsou světlé a prostorné.

Podmínky přijímání uchazečů a vyloučení uchazečů

Do školní družiny jsou přijímáni žáci od 6 do 11 let, pokud jsou žáky naší ZŠ. O přijetí žáka k činnosti družiny se rozhoduje na základě písemné přihlášky, jejíž součástí je písemné sdělení zákonných zástupců žáka o rozsahu docházky a způsobu odchodu žáka z družiny. K pravidelné denní docházce do družiny mohou být přijati i žáci druhého stupně základní školy, pokud nejsou přijati k činnosti klubu.

Do školního klubu jsou přednostně přijímáni žáci II. stupně naší ZŠ. O přijetí žáka k činnosti klubu se rozhoduje na základě písemné přihlášky, jejíž součástí je písemné sdělení zákonných zástupců žáka o rozsahu docházky a způsobu odchodu žáka z klubu. Účastníkem školního klubu může být i žák prvního stupně základní školy, který není přijat, z důvodu naplnění kapacity, k pravidelné denní docházce do družiny.

Ředitel na základě závažných skutečností může v krajním případě rozhodnout o vyloučení žáka ze ŠD, ŠK. Žák je povinen se řídit pokyny vychovatelek, školním řádem a řádem školní družiny/klubu. Pokud žák soustavně porušuje školní řád a řád školní družiny/klubu (oba řády jsou k nahlédnutí na úřední desce u školní družiny a školního klubu), může být rozhodnutím ředitele školy z družiny/klubu vyloučen.

Popis materiálních, personálních, ekonomických a BOZP podmínek

Vybavení místností jednotlivých tříd nábytkem je účelné. Dětské stoly a židličky odpovídají věku a velikosti žáků. Místnosti, které žáci využívají, dávají svojí velikostí i prostorem široké možnosti všestranným hrám a činnostem žáků v rozvoji jejich osobnosti. Vybavení hračkami, pomůckami, materiály a doplňky je průběžně podle možností doplňováno a obnovováno. Hračky a doplňky jsou umístěny tak, aby je žáci dobře viděli, mohli si je samostatně brát a zároveň se vyznali v jejich uložení. Všechny vnitřní i venkovní prostory školy splňují všechny bezpečnostní i hygienické normy dle platných předpisů týkající se čistoty, teploty, vlhkosti vzduchu, osvětlení, hluchosti.

Personální obsazení, požadavky na pracovníky

Všechny vychovatelky mají přepranou odbornou kvalifikovanost. Jejich pracovní doba a služby u žáků jsou organizovány takovým způsobem, aby byla vždy a při všech činnostech zajištěna optimální péče. Vychovatelky mají zájem o svůj odborný růst, soustavně se dále vzdělávají. Jsou si vědomy toho, že výchova a vzdělávání žáků v ŠD, ŠK vyžaduje vysoce citlivý a maximálně odborný pedagogický přístup. Chovají se a jednají profesionálním způsobem v souladu se společenskými pravidly, pedagogickými a metodickými zásadami výchovy a vzdělávání žáků.

Ekonomické podmínky

Zájmové vzdělávání je poskytováno za úplatu na základě školského zákona. č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání a vyhlášky 74/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání. Její splatnost stanoví ředitel školy, stejně tak její snížení či prominutí.

Podmínky pro hygienické a bezpečné působení ŠD, ŠK

1. Vhodná struktura režimu žáků ve školní družině s dostatkem relaxace a aktivního pohybu dané režimem družiny a skladbou zaměstnání.
2. Stravovací režim je prováděn ve školní jídelně.
3. Zdravé prostředí užívaných prostor družiny podle platných norem (vlastní vybavené prostory, odpovídající světlo, teplo, bezhlučnost, čistota, větrání, velikost sedacího a pracovního nábytku, hygienické vybavení prostor).
4. Ochrana žáků před úrazy. Výrazné označení všech nebezpečných předmětů a částí využívaných prostor, např. zpracování a zveřejnění provozních řádů tělocvičny, cvičebního sálu apod.
5. Pravidelná kontrola prostor a zařízení z hlediska jejich bezpečnosti.
6. Dostupnost prostředků první pomoci, kontaktů na lékaře, praktická dovednost vychovatelek poskytovat první pomoc.

Psychosomatické podmínky.

Životospráva

Dodržujeme pitný režim. Nenutíme žáky do jídla, ale snažíme se, aby alespoň všechno ochutnali a naučili se tak zdravému způsobu stravování. Naše ŠJ poskytuje žákům plnohodnotnou stravu formou oběda.

Psychohygienu

Zajišťujeme žákům pravidelný denní řád, který je natolik flexibilní, že umožňuje přizpůsobit organizaci momentální situaci a zájmu žáků, při vhodném počasí lze aktivity provádět na školní zahradě. Žáci jsou zatěžováni přiměřeně věku, mají možnost si kdykoliv odpočinout a relaxovat. Všechny vychovatelky respektují individuální potřeby žáků, vhodně na ně reagují a v rámci možností se je snaží uspokojovat, naslouchají problémům žáků a snaží se je řešit.

Psychosociální podmínky

Vytváříme žákům takové prostředí, aby se cítili spokojení, bezpeční a jistí. Každý žák má stejná práva, možnosti, povinnosti, nikdo není zvýhodňován. Je respektována osobní svoboda a volnost žáků, i když je podřízena stanovenému řádu chování a norem. Při všech činnostech počítáme s aktivní spoluúčastí žáka, snažíme se o nenásilnou komunikaci, která je žákům příjemná, navozuje vzájemný pocit důvěry a spolupráce. Podporujeme důvěru žáka v sebe sama, převažuje pozitivní hodnocení. Rozvíjíme v žácích citlivost pro vzájemnou toleranci, ohleduplnost, zdvořilost, vzájemnou pomoc a podporu ve vztahu k ostatním.

Režim dne

Ranní ŠD 6:15 – 7:15 – přivítání se s žáky, nabídnutí činností, zájmové hry, pohybové chvílky, příprava pomůcek n` odpolední činnosti, dokončování započatých prací, hygiena. Odpolední ŠD 11:10 – 12:00 – hygiena, oběd, relaxační činnosti, duševní hygiena, příprava pomůcek na odpolední řízenou činnost, klidové činnosti.

12:00 – 14:00 – řízená činnost, pobyt venku, pohybové chvílky, hygiena, odchody žáků do zájmových útvarů a domů.

14:00 – 15:00 – dokončování řízené činnosti, úklid ŠD, individuální hry žáků, pobyt venku, odchody žáků domů.

15:00 – 16:00 – příprava na vyučování, psaní domácích úkolů (nutný písemný souhlas rodičů), didaktické hry, četba, odchody žáků domů.

Školní klub navštěvují žáci individuálně - nepravidelně. Od toho se také odvíjí plánování činností a akcí školního klubu.

Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je osoba se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním nebo sociálním znevýhodněním. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na vzdělávání jehož obsah, formy a metody odpovídají jejich vzdělávacím potřebám a možnostem. Pro žáky se zdravotním postižením nebo znevýhodněním se při přijímání k zájmovému vzdělávání nebo jeho ukončování stanoví vhodné podmínky

odpovídající jeho potřebám. Zájmové vzdělávání, stejně jako škola, vychází z diagnostiky odborného lékaře, pedagogicko-psychologické poradny, speciálně pedagogického centra, střediska výchovné péče. Na základě vyšetření a doporučení zohledňuje tyto žáky v činnostech družiny nebo klubu. Žáci jsou integrováni do běžných tříd ŠD, ŠK a realizace a cíle zájmového vzdělávání jsou postaveny na konkrétním zjištění a popisu speciálních potřeb a možnostech žáka a jsou formulovány v individuálním plánu. Činnosti v zájmovém vzdělávání jsou upraveny tak, aby byly pro tyto žáky z hlediska možností reálné a splnitelné. Zájmové vzdělávání nabízí i prostory upravené danému postižení.

V případě možností umožníme působení asistenta pedagoga v ŠD, ŠK.

Činnosti a aktivity v zájmovém vzdělávání jsou zaměřeny tak, aby žákům se zdravotním postižením nebo zdravotním oslabením posilovaly sebedůvěru, komunikativní schopnosti a rozvíjely mezilidské vztahy.

V případě žáků se sociálním znevýhodněním je umožněna integrace v třídách ŠD, ŠK v úzké spolupráci s rodiči, s odborníky, popř. dle možností s asistentem.

V zájmovém vzdělávání přihlížíme také k dalšímu rozvoji nadaných žáků, kdy se jim stanoví vhodné podmínky a umožní se jim pracovat podle individuálních potřeb jedince.

K identifikaci mimořádného nadání vycházíme z doporučení třídního učitele a rodičů.

Na tomto základě jsou upraveny činnosti v zájmovém vzdělávání s ohledem na specifika talentu.

V oblasti výchov (hudební, výtvarné, dramatické, pohybové) dostávají žáci více prostoru k individuálnímu projevu a možnosti vést „pracovní“ skupinu.

Žáci s logickým nadáním jsou pověřováni vedením besed o zajímavostech z daného oboru a přednesem před skupinou žáků.

V zájmovém vzdělávání jsou tito žáci podporováni ve zúčastňování se různých soutěží školních i mimoškolních.

Formy vzdělávání.

Zájmové vzdělávání uskutečňujeme těmito formami:

- a) příležitostnou výchovou, vzdělávací, zájmovou a tématickou rekreační činností
- b) pravidelnou výchovou, vzdělávací a zájmovou činností
- c) využitím otevřené nabídky spontánních činností – průběžná - klidová činnost po obědě, pobyt venku, řízené a spontánní činnosti, odpočinkové činnosti

Konkrétní cíle vzdělávání

Zájmové vzdělávání, které provádí ŠD a ŠK probíhá především vlastní činností žáků, jejich interakcí s okolím a získávanou vlastní zkušeností. Vše je založeno na přímých zážitcích z činnosti vycházejících částečně z individuální volby, dětské zvědavosti, potřeby zaměstnávat se, bavit se a komunikovat.

Cíle:

- a) rozvoj osobnosti člověka, který bude vybaven poznávacími a sociálními způsobilostmi, mravními a duchovními hodnotami pro osobní a občanský život, získávání informací a učení se v průběhu celého života
- b) pochopení a uplatňování zásad demokracie a právního státu, základních lidských práv a svobod spolu s odpovědností a smyslem pro sociální soudržnost
- c) utváření vědomí národní a státní příslušnosti a respektu k etnické národnostní, kulturní, jazykové a náboženské identitě každého
- d) pochopení a uplatňování principu rovnosti žen a mužů ve společnosti
- e) poznání světových a evropských kulturních hodnot a tradic, pochopení a osvojení zásad a pravidel vycházejících z evropské integrace jako základu pro soužití v národním a mezinárodním měřítku
- f) získávání a uplatňování znalostí o životním prostředí a jeho ochraně vycházející ze zásad trvale udržitelného rozvoje a o bezpečnosti a ochraně zdraví

Hlavní výchovný záměr

Hlavní výchovný záměr je orientován směrem k žákovi a směřuje k tomu, aby žáci získali dobré základy do života a pro další vzdělávání a aby byli schopni s uspokojením zvládat další životní a vzdělávací etapy. Vychází z osobnostně orientované výchovy. ŠVP ŠD, ŠK úzce navazuje na ŠVP ZŠ. Každého žáka vnímáme jako jedinečnou osobnost, která má své individuální i specifické potřeby a možnosti a jeho aktivitám vytváříme potřebné podmínky (možnosti) svobodné volby. Dáváme žákům možnost spoluúčasti na tvorbě programu,

respektujeme právo žáka neúčastnit se nabízené činnosti - právo být pouze pozorovatelem. Respektujeme pedagogické zásady, povzbuzujeme žáky nesmělé, posilujeme sebevědomí a pozitivně hodnotíme každého, kdo pracuje na úrovni svého osobního maxima, podporujeme u žáků iniciativu, tvořivost a vlastní fantazii. Vycházíme ze znalostí žáků, jejich aktuálního vývojového stavu i konkrétní životní a sociální situace - každý žák má právo být jiný, má potřebu rozvíjet se a učit se svým tempem.

Spolupráce s rodiči, školou a jinými subjekty

Naší snahou je, aby vztah s rodiči byl založen na partnerských vztazích, kde mezi rodiči a vychovatelkami panuje oboustranná důvěra, otevřenost, vstřícnost, respekt a ochota spolupracovat. Odpovědnost, práva a povinnosti, jsou zakotveny ve vnitřním řádu ŠD, ŠK. Máme na zřeteli, že informovanost rodičů, jejich ovlivňování a vzájemné poznávání jsou důležitým předpokladem vzájemné komunikace a spolupráce a že vztahy ŠD, ŠK s rodiči žáků ovlivňují výsledek pedagogické práce. V úzké spolupráci s rodiči a školou uskutečňujeme různé aktivity, které napomáhají dobrému chodu ŠD, ŠK (neformální rozhovory při příležitostních setkáních, slavnosti, vánoční svátky, Den matek, Den dětí, masopustní rej).

Hlavní vzdělávací cíle školního klubu

Výchovně vzdělávací cíle vycházejí ze ŠVP ZŠ Ždírec nad Doubravou.

1. vytvářet pohodové školní prostředí
2. zdravě učit - porozumět potřebě „vzdělávat se“
3. vychovávat lidskou osobnost - porozumět jí
4. integrace žáka
5. vytvářet informační prostředí - porozumět práci s informacemi
6. sportovat
7. rozvíjet samosprávnou demokracii
8. mít preventivní program
9. komunikovat s veřejností - porozumět partnerství
10. vytvářet podmínky pro další vzdělávání - celoživotní vzdělávání

Zájmové vzdělávání v ŠK má obohacovat denní program žáka, zajistit odborné pedagogické vedení při odpočinkových i zájmových činnostech, podpořit jeho individuální rozvoj. Naším cílem je vychovávat žáky ke smysluplnému využívání volného času a vybavovat je dostatkem námětů pro naplňování volného času.

Tematické okruhy vzdělávání ve školním klubu vycházejí z části z tematických okruhů školní družiny.

Délka a časový plán vzdělávání, podmínky průběhu vzdělávání, podmínky ukončování vzdělávání, kompetence

Délka vzdělávání je členěna na jednotlivé školní roky.

Časový plán vzdělávání je dán v Přehledu výchovně vzdělávací práce v týdenní skladbě zaměstnání:

1. Činnosti odpočinkové a rekreační
2. Činnosti zájmové
3. Pohybové aktivity
4. Příprava na vyučování.

Naše školní družina pracuje podle kapitoly „Člověk a jeho svět“, která je stanovena pouze pro první stupeň ZŠ. Jeho cíle dle RVP pro základní vzdělávání jsou formulovány následovně:

Vzdělávání v oblasti Člověk a jeho svět

Úkolem je:

- Rozvíjet u žáků poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti získané výchovou v rodině a v předškolním vzdělávání
- Učit žáky pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti - utváří se tak jejich prvotní ucelený obsah světa
- Pomáhat žákům poznávat sebe samu i své nejbližší okolí a postupně se sdznamenují s místně i časově vzdálenějšími osobami, jevy a složitějšími ději
- Učit žáky vnímat mezilidské vztahy, všimnout si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, pozorovat je a přemýšlet o nich

Na základě poznání sebe svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí:

- Vnímat základní vztahy ve společnosti
- Porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům
- Chápat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti

Při osvojování poznatků a dovedností se žáci učí:

Vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy

Reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných

Vzdělávání v ŠD a ŠK je založeno na zásadách vycházejících ze školského zákona:

a) rovný přístup každého občana ČR nebo jiného členského státu Evropské unie ke vzdělávání bez jakékoliv diskriminace z důvodu rasy, barvy pleti, pohlaví, jazyka, víry a náboženství, národnosti, etnického nebo sociálního původu, majetku, rodu a zdravotního stavu nebo jiného postavení občana

b) zohledňování vzdělávacích potřeb jedince

c) vzájemná úcta, respekt, názorová snášlivost, solidarita a důstojnost všech účastníků vzdělávání

d) hodnocení výsledků vzdělávání vzhledem k dosahovaným cílům vzdělávání stanovených vzdělávacím programem

Žáci získávají kompetence (viz tabulky tematických okruhů v kapitole 5.5):

1) Kompetence k učení: učí se s chutí, započatou práci dokončí, umí zhodnotit své výkony, učí se nejen spontánně, ale také vědomě, kladou se otázky a hledají na ně odpovědi, všímají si souvislostí, získané zkušenosti uplatňují v praktických situacích v dalším učení.

2) Kompetence k řešení problémů: všímají si dění i problému a tyto mu jsou motivací k řešení dalších problémů a situací, při řešení užívají logických, matematických a jiných postupů ze své zkušenosti, chápou, že vyhýbání se problému nevede k cíli, rozlišují správná a chybná řešení, započaté činnosti dojdou.

3) Komunikativní kompetence: ovládají řeč, vyjadřují se vhodně formlulovanými větami, myšlenkami, sděleními, otázkami i odpověďmi, komunikují bez ostychu s vrstevníky i dospělými, dokážou vyjadřovat své pocity řečí, gestem i dalšími prostředky, jejich komunikace je kultivovaná.

4) Sociální kompetence: samostatně rozhodují o svých činnostech a uvědomují si, že za ně odpovídají a nesou důsledky, projevují citlivost a ohleduplnost, rozpoznají vhodné a nevhodné chování, vnímají nespravedlnost, agresivitu, šikanu a dovedou se jim bránit, ve skupině spolupracují, dokáží se prosadit i podřídít - přijmout kompromis, jsou schopni respektovat jiné, jsou tolerantní k odlišnostem mezi lidmi.

5) Občanské kompetence: učí se plánovat, organizovat, řídit a hodnotit, odhadují rizika svých nápadů, k úkolům a povinnostem přistupují odpovědně, uvědomují si svá práva i práva druhých, dbají na zdraví své i druhých, chovají se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí.

6) Kompetence k trávení volného času: orientují se v možnostech smysluplného trávení volného času, umí si vybrat zájmové činnosti dle vlastních dispozic, rozvíjí své zájmy v organizovaných skupinách i individuálních činnostech, umí říci ne nevhodným nabídkám na využití volného času.

Obsah vzdělávání, tematické okruhy vzdělávání v ŠD, ŠK

Člověk a jeho svět

1. Místo, kde žijeme

Tematický okruh zahrnuje poznávání nejbližšího okolí, ale také organizaci života v rodině, ve škole, ve společnosti, v obci. Zahrnují se sem tematické vycházky do okolí školy, pro žáky 1. ročníku je důležitá cesta do školy a ze školy, poznání různých služeb v obci. Následné využití poznatků jako motivace k dalším činnostem - tematická hra, malování toho, co jsme si zapamatovali. Nelze opomenout regionální pohádky a pověsti a následnou dramatizaci. Včleníme sem také dopravní výchovu, hry na hřišti (řízené i spontánní), didaktické hry s dopravními značkami, malování dopravních značek i prostředků.

Tematický okruh, formulace činnosti a její stručný popis, číslo rozvíjené kompetence

U nás doma

Žáci:

Vypráví o životě v rodině (3,4,5).

Kreslí a malují, jak tráví s rodiči společný volný čas (4,6).

Se ptají, co kdo dělá v rodinách - kresba, malba, koláž (3,6).

Náš dům

Žáci:

Popisují domy (byty), v nichž bydlí a jejich zařízení (2,3,4).

Staví svůj dům ze stavebnicových dílců (2,3,5).

Staví si ideální dům, v němž by chtěli bydlet (2,4,5).

Vypráví si, co se odehrálo (co by se mohlo stát) v jejich domě - příběhy rovněž kreslí nebo zapisují (2,3,4).

Zařizují si svůj pokoj - nábytek a další vybavení: Vystřihují z barevných papírů, sestavují různé varianty a celek dokresluje (2,3,4,6).

ŠKOLA

Naše škola není bludiště

Žáci:

Prochází školou a představují si, že je bludištěm, v němž se mají orientovat. Pátrají, co skrývají odborné pracovny a kabinety naší školy (1,2,6).

Povídají si s panem ředitelem na téma: Jak se řídí škola (1,3,5).

Zjišťují, kdo všechno v naší škole pracuje - setkávají se s nepedagogickými zaměstnanci naší školy (1,3).

Navštíví školní kuchyň. Už ví, jak se připravuje oběd pro ŠJ (1,6).

Zkouší vařit ve školní bvičné kuchyňce (1,2,6).

Zamýšlí se nad tím, co je v naší škole hezké a co by rádi změnili - píše reportáže o naší škole a ilustrují je (1,6).

Zdobí školní družinu, školní klub, vymýšlí a kreslí logo (1,6).

„Honba za pokladem“ formou orientační soutěže hledají ukrytý poklad ve škole nebo v jejím blízkém okolí (3,5,6)

Škola - stánek vzdělání

Žáci:

Čtou na pokračování, ptají se, dávají si hádanky, domýšlí konce kapitol, vedou vymyšlené rozhovory s hrdiny (2,3).

Tvoří papírový (krabicový) model školy a jejího okolí (2,6).

Představují si, co by viděli skrytou kamerou ve třídě (při vyučování i o přestávkách), pracují ve skupinách nebo ve dvojicích. Potom své scénky předvedou ostatním (3,5,6).

Cesta do školy

Žáci:

Povídají si o cestě do školy a domů. Ptají se na bezpečnost cesty každého z nás do školy (1,2,4).

Zajímají se o dopravní značky v našem okolí - prochází ulicemi, určují dopravní a jejich význam (1,2,6).

Soutěží ve znalosti dopravních značek a předpisů (1,5,6).

Vyrábí si dopravní značky (2,5).

Hrají si na policisty, chodce, cyklisty (2,3,5).

Orientují se v mapě, hledají v internetové mapě - najdeme náš dům, školu, spojení vlakem, autobusem,...(2,4).

Čím jezdíme a čím můžeme jezdit

Žáci:

Hledají dopravní spojení pomocí internetových stránek, telefonických informací atd. (1,2,3).

Vycházka na vlakové a autobusové nádraží (1,2,3).

Výtvarně znázorňují různé dopravní prostředky (1,3).

Hrají si na přepravu vlakem, autobusem v roli dítěte, dospělého, revizora (1,2,5).

Chodec, cyklista

Žáci:

Vyrábí „dopravní pexesa s tématem pozemní, vodní a letecké dopravy (2,3,4).

Zjišťují, co nesmí chybět na našem kole - beseda s názornými ukázkami (1,6).
Soutěží ve znalostech z dopravní výchovy (1,2,6).

NAŠE OBEC, NAŠE MĚSTO

Obec, v níž žijeme

Žáci:

Na vycházkách hledají zajímavosti naší obce - budovy, stromy, sochy, pomníky, dominanty (1,2,5,6).

Kreslí a malují místa, kde se cítí dobře, kam rádi chodí - přírodní zákoutí, hřiště, škola, ... (1,3,4).

Společně výtvarně zobrazují naše město - někdo maluje domy, jiný stromy, další sochy, ...

Vše potom vystřihají a sestaví kolektivní výtvarné dílo (1,2,5).

Kreslí mapu místa, kam chodí na procházku (2,5,6).

Putují na určené místo podle vlastnoručně vyrobené mapky (2).

Staví naše město z kostek (2,4?5).

Hrají si na průvodce naším městem, popisují a ukazují, kudy se hosté dostanou k městskému úřadu, poště, zdravotnickému středisku... (1,2,3,4,5).

Návštěvníci

Žáci:

Seznamují se s prací městského úřadu - exkurze, beseda se zaměstnanci (1,2,3).

Besedují se zastupitelem obce o znaku obce, činnosti zastupitelů (1,3,4).

Seznamují se s posláním pošty, knihovny, lékárny, obchodu (1,3,5).

Povídají si o institucích v našem městě, namalují, co viděli a zažili (1,3,5,6).

Hrají si na návštěvníky našeho města, kteří se ptají, kde u nás najdou různé zajímavosti (1,2,3).

Jak žijeme

Žáci:

Na vycházkách si povídají o tom, kde v našem městě pracují a co dělají hasiči, zemědělci, prodáváci, lékaři, řidiči, zedníci atd. (1,2,6).

Kreslí, čím by chtěli být (1,3).

Naši pomocníci

Žáci:

Besedují na téma: Ten dělá to a ten zas tohle, zajímají se o služby ve městě - restaurace, kadeřnictví, ... (2,4)

Nakupují a prodávají - hra na prodáváče a kupující (2,3,4).

Ztráty a nálezy

Žáci:

Představují si, jak by se zachovali, kdyby se ztratili - přehrávají si scénky (1,2,3).

Zamýšlí se, co by udělali, kdyby našli malého kamaráda, který se ztratil (2,3,5).

Předchází nepříjemné situaci, kdyby zabloudili nebo se ztratili - na vycházce hledají orientační body a jdou podle nich (5,6).

Hrají si na „Ztráty a nálezy“ (1,3,5).

Ochránci pořádku

Žáci:

Besedují o práci příslušníků policie a o porušování zákona, ptají se, jak takovému trestnému jednání předcházet (1,4).

Navrhují propagační plakát s tématem NE alkoholu a drogám (1,4,5).

Na poště

Žáci:

Posílají dopisy, hrají si na doručovatele (1,2).

Píší pohledy s adresou (2,4).

Navrhují poštovní známky s místními motivy (2,4,5).

Cesta do knihovny, cesta za dobrodružstvím

Žáci:

Jdou navštívit knihovnu (3,5,6).

Ptají se knihovnice, které knížky si děti nejraději půjčují (1,3,4).

Besedují o své nejoblíbenější knize, povídají si o ilustracích, diskutují o hrdinech v knihách, připravují čtenářskou anketu (1,3,5,6).

Čtou pověsti a příběhy z našeho regionu (1,6).

Tvoří postavičky z pohádek (1,2,6).

Tvoří záložky do knih (1,6).

Vymýšlí krátké příběhy s ilustracemi - vyrábí knihu (1,3,5).

Hrají divadlo pro kamarády (1,3,4).

Jsm s básníky, zpěváky, novináři

Žáci:

Soutěží ve zpěvu, hledají básničky, písničky o našem kraji (1,3,5).

Skládají básničku nebo písničku o našem městě (1,3,6).

Připravují soutěž ve znalostech o našem městě, plánují výlet na historické místo (1,2,3).

ZA HUMNY

Výlet do blízkého i vzdáleného světa

Žáci:

Kreslí plánek nejbližšího okolí, společně hledají známá místa a označují je symboly, které je budou dobře charakterizovat (2,3,5).

Staví krajinu z písku, kamínků, větviček - hrad, hory, město (2,3,5).

Cestou necestou

Žáci:

Seznamují se s turistickými značkami, učí se je poznávat (1,2,3).

Podle informací z internetu připravují trasu dalšího výletu (1,2,6).

Učí se určovat světové strany, používají k tomu různé způsoby (2,6).

Jsem Čech, vím, kde žiji

Žáci:

Cestují prstem po mapě, navštěvují známá místa, kde někteří z nich už byli, a vypráví o jejich zvláštěnostech (1,3,6).

Odpovídají v anketě: Kde a kdy bych chtěl žít a proč a kam bych se chtěl podívat (1,5).

Cestovní abeceda

Žáci:

Soutěží, kdo zná více slov od určených písmen, zajímají se o vlajky států, které si zapíší podle abecedy, a kreslí je (1,2).

TRADICE NAŠEHO MĚSTA

Jak bylo dříve - naše historie

Žáci:

Čtou pověsti našeho regionu, besedují o historii města (1,3).

Ilustrují přečtené pověsti (1,6).

Dramatizují jednouché pověsti (1,6).

Plánují výlet na historické místo (3,5,6).

Kreslí znak města, povídají si o jeho historii, heraldických motivech, městských barvách (1,5,6).

Masopust

Žáci:

Vypráví si, co to jsou masopustní zvyky, hledají na internetu (1,3,4).

Vyrábí masopustní masky (1,2,6).

Vítáme jaro

Žáci:

Besedují o lidových tradicích a zvycích týkajících se jara (1,3,6).

Vyrábí tradiční předměty z proutí, látek, papíru (1,3,6).

Slet čarodějnic

Žáci:

Připravují soutěž Čarodějnice roku (4,5).

Tradiční místní slavnosti

Žáci:

Vypráví si o místních slavnostech a zvycích (3,4,5,6).

Zapojují se podle našich možností do místních slavností (3,4,5,6).

Člověk a jeho svět

2. Lidé kolem nás

V tomto tematickém okruhu si žáci osvojují zásady vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu tolerance, empatie, vzájemné úcty. Poznávají, jak se lidé sdružují, seznamují se se základními právy a povinnostmi, je to výchova budoucího občana demokratického státu.

Základem aktivit v tomto okruhu je každodenní výchovná práce vychovatelek - osvojování a dodržování základů společenského chování (pozdrav, seznamování, podávání ruky, kultivace komunikace slovní i mimoslovní, umění sdělit poznatek, ale také schopnost naslouchat, tolerance ve skupině, stolování atd.). Vytváření kladného vztahu ke spolužákům, pozitivního klimatu v oddělení založeného na vzájemné úctě, toleranci a radosti ze spolupráce. Každodenní přivítání se s dětmi při příchodu do družiny a rozloučení při odchodu, urovnání drobných každodenních konfliktů mezi dětmi, dodržování pravidel stolování, předcházení šikaně apod.

Při naplňování tohoto okruhu můžeme využít např. i hodnocení a to tak, že na hodnocených činnostech budeme nacházet jen klady - každé dítě by mělo např. na výkresu spolužáka najít, co je na něm pěkného. Do tohoto celku zařadíme také prvky mediální výchovy, což může být např. předem opatrně vybrané povídání o tom, co děti zhlédly doma v televizi, slyšely v rozhlase.

Tematický okruh, formulace činnosti a její stručný popis, číslo rozvíjené kompetence **RODINA**

Vizitka naší rodiny

Žáci:

Besedují o tom, co očekávají od rodičů a co oni od nich (3,4).

Představují povolání svých rodičů, pantomimicky je předvádí a kreslí (3,4).

Do rodiny patří také dědeček a babička

Žáci:

Povídají si o svých prarodičích (3,4).

Zjišťují, kdy mají prarodiče narozeniny a svátek, připravují jim přáníčka (3,4,6).

Představují povolání svých prarodičů, hrají si na zaměstnání (3,4).

Sestřenice, bratřenci, tety, strýci

Žáci:

Povídají si o své širší rodině (3,4).

Vzpomínají na setkání příbuzných (3,4,6).

Jmenují jednotlivé členy rodiny (3,4,6).

Pokouší se sestavit rodokmen své rodiny (2,3,4).

Den matek

Žáci:

Besedují o tom, co pro ně znamenají jejich maminky, kreslí, čím se doma zabývají, co pro ně dělají (1,3,4).

Vyrábí maminkám dárky pro radost (3,4,6).

Co vyprávěly peníze

Žáci:

Společně tvoří příběh o pouti stokoruny, ptají se, odkud vyšla, kam se dostala, co zažila, jak byla využita (1,3).

Besedují o tom, co je plýtvání, ptají se, jak mohou šetřit (4,5).

Na vycházce si všimají cen výrobků a srovnávají ceny zboží (2,4,5).

Vyrábí si své peníze s různými motivy (2,6).

Hrají si na prodávajícího a kupujícího (1,3,6).

KAMARÁDI

Mí kamarádi

Žáci:

Sestavují pravidla školní družiny, školního klubu, žebříčky hodnot (2,4,5).

Hrají scénky na téma: Čím si kamarádi dělají radost (3,6).

Hrají si na malíře a malují portrét kamaráda (1,3,4).

Z vystříhaných namalovaných podobizen vytváří skupinový portrét naší školní družiny, školního klubu (3,6).

Povídají se o rozdílu mezi slovy kamarád, přítel a spolužák (1,3,4).

Tichá pošta

Žáci:

Vypráví ostatním o svém nejlepším kamarádovi a o dobrých vlastnostech, kterých si váží (2,4).

Každý napíše, co se mu na kamarádech líbí (papír přehneme formou harmoniky a podáme dál), nakonec vše přečteme (3,4).

Učí se na výkonech každého spolužáka najít něco pěkného, za co ho pochválí (1,2,3,4,5,6).

Učíme se toleranci a pořádku

Žáci:

Hledají v okolí věci, které mohou pochválit a ocenit (2,3,4,5,).

Kriticky hodnotí naši školní družinu a společně se domluví, čím mohou vylepšit její vzhled (2,6).

Přemýšlí o vandalismu, opravují poškozené hry, uklízí si školní tašky, věnují se sebeobslužné práci (2,5,6).

Nejsme všichni stejní, cvičíme naše smysly

Žáci:

Uvědomují si, v čem a jak jsou zvýhodněni někteří lidé - psychicky, tělesně (3,5).

Zkouší se dorozumět jen odezíráním, aby se vcítili do situace neslyšících lidí (4,5).

Představují si pocity nevidomého člověka - mají zavázané oči a ostatní je navigují, kudy mají jít (3,4,5).

Zkouší malovat ústy, jak to musí dělat někteří tělesně postižení lidé (4,6).

Cvičí hmat - poslepu rozeznávají předměty (2,3,4).

Všude žijí lidé

Žáci:

Čtou pohádky z různých světadílů. Ilustrují příběhy z dalekých krajů (3,6).

Sbírají obrázky o zemích, ze kterých pohádky pocházely, snaží se pochopit, v čem se národy liší, v čem jsou jejich obyvatelé jiní než my (1,3).

SVÁTKY A OSLAVY

Každý den má někdo svátek a narozeniny

Žáci:

Seznamují se se jmény v kalendáři a zapíší si děti, které jsou v ŠD, aby jim mohli blahopřát (1,4,5).

Přemýšlí o nejlepší gratulaci, ukazují si přání, blahopřejí (1,4,6).

Čas adventní

Žáci:

Vnímají začínající atmosféru Vánoc, čtou si v knížkách o Vánocích, vypráví si o smyslu adventní doby (2,3).

Vyrábí adventní věnce, vypráví rodinné vánoční příběhy (3,4,5).

Vyrábí Mikuláše, čerty a anděly (3,4).

Kouzelný čas Vánoc

Žáci:

Vypráví si o vánočních zvycích, které se dodnes zachovaly, zvláště o těch, které dodržují ve své rodině (1,3).

Na vycházkách pozorují výzdobu města, ulic, obchodů (3,4).

Vyrábí vánoční ozdoby (1,2,6).

Školní družinu vyzdobí vánočními motivy (6).

Vyrábí přáníčka k Vánocům (4,6).

Velikonoce

Žáci:

Čtou o národních zvycích spojených s jarem (1,3).

Malují a zdobí kraslice (1,6).

Zdobí školní družinu symboly Velikonoc - kreslí, vystřihují (5,6).

Učí se koledy (3,6).

Den učitelů a ostatních pedagogů

Žáci:

Pátrají, kdo byl J.Á. Komenský (1,2,3).

Vyrábí drobné dárky pro učitele, vychovatelky a ostatní pracovníky (1,6).

Náš den „D“

Žáci:

Povídají si o významu Dne dětí, plánují, jak ho oslaví (1,2,3).

Soutěží, závodí, tančí při diskotéce (3,4,5,6).

JAK SE SPRÁVNĚ CHOVAT

Člověk mezi lidmi

Žáci:

Povídají si, čím mohou druhého potěšit - dárkem, pochvalou, úsměvem, uvědomují si, že se mají chovat slušně a laskavě (1,2,3,4,5,6).

Uvažují, které dárky je vhodné darovat při různých příležitostech kamarádům či dospělým (2,5).

Besedují o tom, jaké chování očekávají dívky od chlapců ` naopak, jaké děti od dospělých a dospělí od dětí (1,3).

Hrají si na vyřizování drobných vzkazů, vstupování do úředních místností, hodnotí chování ve školní jídelně (2,3,4).

! Známe kouzelná slovíčka

Žáci:

Besedují o „kouzelných slovech“ (děkuji, prosím, omlouvám se) a jejich významu (1,2,3).

Hrají si a učí se správně zdravit, podat ruku, požádat o něco, poděkovat, ... (3,4).

Návštěva koncertu, divadla, výstavy

Žáci:

Čtou stránky ze „slabikáře správného chování“ o návštěvě koncertu, divadla, výstavy (1).

Vyrábí vhodný oděv na kulturní představení, prohlíží si módní časopisy (1,4,6).

Malují hudební nástroje (1,6).

Hrají scénky s náměty: přicházíme do divadla, opozdili jsme se, kdy tleskat, jak se chovat o přestávce (1,2).

Povídají si, proč chodí na výstavy, ukazují si známé obrazy světových i našich malířů (1,6).

Připravují výstavu svých prací (2,4,6).

Cestou necestou

Žáci:

Na příkladech si připomínají vhodné a nevhodné chování v dopravních prostředcích, na silnicích, hovoří o následcích dopravní nekázně (1,2,3,4,4).

Hrají scénky na téma: Jak se máme chovat při cestě autobusem, vlakem, ... (0,2,3,4,5).

Na vycházkách zdokonalují a procvičují chování na chodníku, na silnici, na přechodech, v dopravních prostředcích (1,2,3,4,5,6).

Mluvíme správně?

Žáci:

Cvičí si jazyk jazykolamy (1,3,5).

Vypráví si pohádky a příběhy ze života (3,5,6).

Dramatizují jednoduché pohádky, pak je předvádí ostatním (1,2,6).

Řekni to beze slov

Žáci:

Vypráví si o využití lidského těla k neverbální komunikaci, pracují s gesty (2,3,4,5).

Pantomimicky předvádí sport, řemesla (2,3,5,6).

Pantomimicky předvádí děje ze známých pohádek (2,3,5,6).

V naší jídelně

Žáci:

Při stolování dodržují základní hygienické návyky a hodnotí vzájemně svoje chování u stolu (2,5).

Dodržování zásad správného chování procvičují při scénkách (1,3).

Co jsme viděli a slyšeli ve sdělovacích prostředcích

Žáci:

Povídají si o pořadech v televizi, v rozhlasu, doporučují si vhodné pořady, argumentují, proč se jim líbí (3,6).

Vyrábí známe filmy a snaží se domyslet, jak jinak by mohl děj pokračovat, uvažují o různých variantách (3,4).

Výtvarně ztvárňují pořad určený dětem, napíší jeho krátký scénář (2,3,6).

Člověk a jeho svět

3. Lidé a čas

Těžištěm tohoto okruhu je především budování správného režimu dne a jeho dodržování. Cílem je:

Sestavovat a naplňovat režim družiny účelně, učit, že režimové momenty mají probíhat v pohodové atmosféře a bez zbytečných prodlev.

Učit děti uctě k času druhých, využívat svůj čas, vytvářet návyky na pravidelnou a účelnou přípravu na vyučování a především na vyplňování volného času - vytvářením základů pro využívání smysluplné volnočasové aktivity.

Tematický okruh, formulace činnosti a její stručný popis, číslo rozvíjené kompetence **NÁŠ DENNÍ REŽIM**

Co vše stihneme během dne

Žáci:

Vypráví si o zásadách pravidelného denního režimu, učí se rozlišovat povinnosti a zábavu (1,2,3,6).

Kreslí, co je nejvíce baví, co je baví méně, čemu věnují nejvíce času, co musí dělat každodenně (1,5,6).

Představují si, co by se stalo, kdyby přestal fungovat čas - jak by jezdily vlaky, jak by vysílala TV, jak by se učilo ve škole bez rozvrhu hodin, vymýšlí modelové situace (1,2,3,5).

Hrají hru: Odhad času (2,4,6).

Plánují svůj odpočinek po příchodu ze školy (1,6).

Kdy se nejlépe připravíme do školy

Žáci:

Využívají hry, při nichž cvičí paměť, pozornost, postřeh, soustředěnost a tvořivé myšlení (1,3).

Využívají počítač pro získávání informací (1,5).

Vzájemně si sdělují, které předměty mají nejraději, a proč (1,3).

Měření času

Žáci:

Ukazují si měřidla času. Vyhledávají na internetu (1,3,5).

Kreslí, malují různá měřidla času (1,5).

Přesnost je výsadou králů

Žáci:

Vypráví si, co znamená přijít včas/pozdě (1,3).

Váží si svého volného času i času druhých, hledají, co je o čas okrádá a čím zdržují sebe, rodiče, kamarády. Besedují o nebezpečí spěchu, který často přinese různá zranění (1,2,3,4,5,6).

Co jsme dělali v našem volném čase

Žáci:

Ohlíží se za prázdninami, povídají si o místech, která navštívili (1,2,6).

Vypráví si, co dělali o víkendu (1,2,6).

JAK SE MĚNÍ LIDÉ

Když jsme byli malí

Žáci:

Prohlíží si fotografie známých i neznámých lidí, hledají rozdíly typické pro jednotlivá věková období (1,3,4).

Chronologicky řadí obrázky osob, které představují jednotlivé fáze života (1,2).

Besedují o tom, co může člověk v jednotlivých věkových obdobích zažít a naučit se (1,2,3).

Kronika školy

Žáci:

Prohlíží si kroniku školy, zjišťují, kdo ji v minulosti vedl (2,3).

Hledají staré zprávy o naší škole (2,3,4).

Lidé a minulost

Žáci:

Čtou české pohádky, říkadla, básničky, hádanky, jazykolamy (1,2,3,4,6).

Vypráví si, odpovídají na otázky týkající se života v minulosti, ilustrují přečtené pohádky, hrají scénky z pohádek (1,2,3,4,6).

Člověk a jeho svět

4. Rozmanitost přírody

Žáci se seznamují s rozmanitostí a proměnlivostí přírody živé i neživé.

Cílem je:

Plánovat tematické vycházky i pobyty v přírodě, pozorovat změny a následné výtvarné či jiné zpracování poznatků, didaktické hry s přírodními motivy, péči o pokojové rostliny. Využijeme zkušenosti z ekologické výchovy.

Tematický okruh, formulace činnosti a její stručný popis, číslo rozvíjené kompetence **PŘÍRODA OKOLO NÁS - ROSTLINY, ŽIVOČICHOVÉ**

Jak se mění strom

Žáci:

Na vycházkách pozorují přírodu, vybírají si k pozorování, např. různé stromy a hledají významné údaje o jejich růstu, pěstování (3,5,6).

Kreslí strom v jednotlivých ročních obdobích (2,6).

Porovnávají, jak se příroda v jednotlivých ročních obdobích mění (1,6).

Využívají listy a plody vybraného stromu pro koláže (1,2,3).

Stavíme z přírodnin

Žáci:

Při vycházkách do lesa, parku si upevňují pravidla chování v přírodě, sbírají plody a zhotovují z nich výstavku (3,5,6).

Staví objekty ze shromážděných přírodnin, povídají si, kdo v nich žije, co se tam děje.

Hrají příběhy (1,2,5,6).

Obtiskují listy - využívají různé techniky pro výtvarné činnosti (1,2,6).

S hlavou v oblacích

Žáci:

Při vycházkách pozorují život na stromech (1,2,3).

Učí se poznávat ptáky podle vzhledu, besedují nad obrázky ptáků, využívají naučnou literaturu (1,2,3,4,6).

Kreslí, modelují ptačí hnízdo s mláďaty (1,2,6).

Krmí ptáčky v zimě, vědí, co jim chutná (3,5,6).

Sledují, kdy k nám přilétají různé druhy tažných ptáků, zjišťují, kdy a kam odlétají (1,2,3).

Naše květiny

Žáci:

Pečují o květiny - povídají si o různých odrůdách květin a o jejich podmínkách k životu (3,5,6).

Pěstují, přesazují, zalévají květiny (1,2,6).

Z květin si vytváří hezké životní prostředí (1,2,6).

Jak se budí semínko

Žáci:

Pozorují klíčení semen (2,6).

Záhady pod kameny

Žáci:

Z časopisů vytvoří pexesa s obrázky živočichů, rostlin, brouků (1,2,4).

Při vycházce sledují život pod zvednutým kamenem (4,5).

Sbírají kameny, oblázky a malují na ně (1,2,6).

Za dobrodružstvím do přírody

Žáci:

Napodobují hlasy zvířat (2,3,4).

Soutěží ve skládání rozstříhaných obrázků zvířat, rostlin (2,4,6).

Práva zvířat

Žáci:

Besedují o právech každého živočicha na život. Vypráví si o útulcích pro zvířata (2,3,5).

Zajímají se o planetu Zemi a o chráněné živočichy (1,3,5,6).

V dubnu - Měsíci ptactva přemýšlí, co znamenají ptáci v našem životě a jak se o ně starat, hledají informace o právě přilétajících druzích (1,2,5,6).

Při vycházkách do lesa naslouchají zvukům přírody, určují průvodce zvuků, tříbí své smysly, pátrají po lesních produktech, které nás živí (1,6).

Můj miláček, můj kamarád

Žáci:

Vypráví si o domácích zvířatech a na základě vlastních zkušeností si vysvětlují, jakou péči vyžadují (1,6).

Kreslí domácí mazlíčky a práce vystaví (2,4,6). Získávají informace z knih o zvířatech v ZOO (1,3,6).

Na vycházkách do polí, lesů a k rybníku poznávají, kteří živočichové žijí volně v našem okolí (1,3,4).

Kreslí a malují své oblíbené zvíře, hovoří o něm (1,6).

ROČNÍ OBDOBÍ

Příroda a my

Žáci:

Besedují o ročních obdobích, sledují změny v přírodě a život zvířat (1,2).

Dramatizují jednoduché pohádky se zvířecími hrdiny (1,3).

Na vycházkách pozorují změny v přírodě a malují je (1,3).

Jaro

Žáci:

Na vycházce pozorují jarní práce na poli a v zahradě (1,3).

Kreslí a malují první jarní květiny (1,6).

Kreslí mláďata domácích zvířat (1,6).

Poznávají léčivé byliny (1,5).

Podzim

Žáci:

Soutěží v poznávání ovoce a zeleniny (1,3).

Vyrábí draky (2).

Všímají si, jak usíná příroda (4,5).

Zima

Žáci:

Pomáhají zvířátkům přežít zimu (3,6).

Vyrábí jednoduchá krmítka, připravují dárečky na vánoční strom pro zvířátka (1,6).

Zdobí vánoční strom přírodninami (1,4,5).

Týden, měsíc, rok

Žáci:

Vyrábí koláže charakterizující jednotlivé měsíce, roční období (1,2,3).

Dramatizují pohádku O dvanácti měsíčkách - připraví masky pro jednotlivé měsíce (1,2,3,4).

POČASÍ

Pranostiky, hra na rosníčky

Žáci:

Vyhledávají pranostiky, čtou je a uvažují o jejich smyslu (1,2,3).

Tvoří meteorologický kalendář, každý den zaznamenávají počasí (1,3,4,6).

Čtou předpovědi počasí z novin (1,3).

Sledují předpověď počasí v TV a pak porovnávají, jak bylo u nás (1,3,5).

VODA

Vodní hrátky

Žáci:

Besedují o vodě, jejím skupenství a významu (1,2).

Podle své fantazie a na základě poznatků kreslí koloběh vody v přírodě (1,3,6).

Provádí jednoduché pokusy (1,2).

Navštíví čističku odpadních vod (1,3,4,5).

CHRÁNÍME ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Den Země

Žáci:

Při vycházkách do okolí školy pozorují úpravu a čistotu okolí, působení výfukových plynů na stromy (1,3,5).

Pomáhají při úklidu svého bydliště, okolí školy a družiny (5,6).

Třídí odpad (1,5,6).

Co do přírody nepatří

Žáci:

Besedují o tom, jak člověk škodí nebo prospívá přírodě (1,4,5).

Vyplňují ekologický kvíz (1,2,5).

Při vycházkách do přírody si všímají všeho, čím ji poškozuje činnost člověka (4,6).

Při výletech do přírody poznávají lesní plody a pátrají, které jsou léčivé (1,2).

Vypráví si o nebezpečí ohně ve volné přírodě (1,6).

Udělej si sám

Žáci:

Lisují rostliny a tvoří z nich herbáře (1,6).

Tvoří výrobky z přírodních materiálů (4,6).

Kreslí květiny, živočichy, vyhledávají nejdůležitější údaje o nich (2,5).

Kreslí, modelují prehistorické zvíře podle vlastní fantazie (1,6).

Člověk a jeho svět

5. Člověk a jeho zdraví

V tomto okruhu mají žáci poznat především sami sebe, získat poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci, o odpovědnosti za své zdraví.

Cílem je:

Plánování aktivity směřující k průběžné péči o osobní hygienu, předcházení úrazům, dbaní na bezpečnost činností, (beseda, nácvik ošetření jednoduchého poranění), jak vyhledávat pomoc, hra s nácvikem telefonického volání na tísňové linky.

Zařadíme také pohybové a tělovýchovné aktivity - pravidelný pobyt venku nebo v tělocvičně.

Tematický okruh, formulace činnosti a její stručný popis, číslo rozvíjené kompetence

POZNÁVÁME SVÉ TĚLO

Já – my

Žáci:

Z encyklopedie vypisují zajímavosti o lidském těle a jeho funkcích a pak s těmito informacemi seznamují ostatní (1,2,3).

Na arch balicího papíru obkreslují postavu a do obrysu dokreslují nejdůležitější tělesné orgány (3,4,5).

PEČUJEME O SVÉ ZDRAVÍ, CO NÁM PROSPÍVÁ, CO NÁM ŠKODÍ

Naše tělo - kouzla pro zdraví

Žáci:

Vypráví si o otužování a zdravém životním stylu (1,3).

Zjišťují, jak správně relaxovat a odpočívat (5,6).

Cistota-půl zdraví

Žáci:

Kontrolují běžnou denní hygienu (3,5,6).

Vymýšlí popletený příběh o poslouposti jednotlivých úkonů osobní hygieny (1,2,3).

Ujasňují si hygienické zásady při kašli, kýchání, použití WC, upozorňují na prohřešky proti těmto zásadám (1,2,3).

Náš zdravý jídelníček

Žáci:

Kreslí a modelují ovoce a zeleninu (1,3,6).

V časopisech hledají obrázky zdravých a méně zdravých potravin (4,5,6).

Vystřihují obrázky různých jídel a třídí je na zdravá a méně zdravá (1,2,3,6).

Tvoří plán společného denního stravovacího a pitného režimu (1,3,5).

Chci být zdravý

Žáci:

Čtou o dětských nemocech a jejich léčení, zajímají se o zdravotní prevenci (1,6).

Vypráví si o režimu dne při léčení doma na lůžku (1,3).

Povídají si o tom, jak pečovat o své zdraví, zacházet s léky, při nesprávném užívání nám mohou škodit (1,2,3).

Učí se ošetřovat jednoduchá zranění (1,2).

Při vycházce jdou ke zdravotnickému středisku a hovoří o různých odděleních v nemocnici, zjišťují, kde najdou lékárnu, pohotovost (1,5).

U lékaře

Žáci:

Vypráví si o tom, jak předcházet úrazům, co se jim může stát při koupání, jízdě na kole apod. (1,3).

Vypráví se své zkušenosti z pobytu v nemocnici nebo u lékaře. Vytváří si správný názor na lékaře jako na pomocníka při udržování našeho zdraví (1,4).

Hrají si na lékaře a pacienta (2,3).

Příroda léčí

Žáci:

Vyhledávají léčivky v atlasu rostlin, kreslí je a zjišťují, jaké mají účinky (1,5).

Seznamují se s léčivkami v našem okolí, vysvětlují si, k čemu slouží (1).

Pečujeme o svůj vzhled

Žáci:

Procvičují své tělo při tělovýchovných chvilkách (6).

Povídají si o péči o chrup (1,2,3).

Co nás může ohrozit

Žáci:

Předvádí, jak se mají chovat na ulici, v dopravních prostředcích, aby se vyhnuli úrazu (1,4).

Na modelových situacích zkouší chování při snaze neznámého člověka navázat s námi kontakt, učí se přivolat pomoc dospělého nebo policie (1,3).

Poznávají nebezpečné a jedovaté rostliny (1,2,6).

Ptají se, co nám může uškodit - neznámá zvířata, lidé (1,3,5).

Na výletě si uvědomují různá nebezpečí a snaží se jim předcházet (1,2,6).

Vypráví si, co se jim nebezpečného přihodilo, jak situaci zvládli (3,5).

Učí se telefonovat - oznámit úraz, přivolat pomoc, vytvářet modelové situace (1,4).

Zachránci

Žáci:

Kontrolují, co všechno má obsahovat příruční lékárna (1,2,6).

Učí se používat lékárníčku (1,2,4,5)

Učí se zásadám první pomoci (1,2,3,5)

CHODÍME VEN KAŽDÝ DEN

Každodenní pobyt venku

Žáci:

Denně chodí do přírody, na školní hřiště apod. (5,6).

Pořádají jednoduché soutěže s míčem, se švihadlem apod. (6).

Po organizovaných závodivých a sportovních hrách relaxují (6).

Příroda naše tělocvična

Žáci:

Při vycházkách překonávají přírodní překážky (5,6).

Prohlubují si znalosti o živé a neživé přírodě (1,4,5,6).

Hrají hry propojující tělesnou zdatnost s rozvojem paměti a orientace v přírodě (6).

Zimní radovánky

Žáci:

Při vycházkách do zimní přírody sledují stopy zvířat na sněhu (3,5,6).

Soutěží ve stavbě sněhuláka (6).

Závodí v hodu sněhovou koulí na cíl, do dálky (6).

Chodí sáňkovat (6).

Míčové hry

Žáci:

Seznamují se s pravidly míčových her a cvičí se v jejich dodržování (6).

Nacvičují vybíjenou (6).

Sportovní odpoledne

Žáci:

Připravují hry na naše sportovní odpoledne (3,4,5).

Vymýšlí program a plánují, kde budou jednotlivá stanoviště (2,6).

Kreslí sportovce (6).

Hrají si na rozhodčí - jsme objektivní, víme, co je „fair play“ (1,2,5).

Výsledky společně vyhodnotí a seznámí s nimi veřejnost (3,5,6).

Umění a kultura

Hudební výchova

V tomto okruhu budeme plánujeme poslech reprodukované hudby - dětské písně, co poslouchám já, hudební styly, žánry, soutěže, hudebně-pohybové hry, vlastní tanec.

Cílem je:

Rozvoj rytmu, ztvárnění hudby pohybem, hrou na hudební nástroje, poslech relaxační hudby a vyjádření svých pocitů.

Výtvarná výchova

Základem aktivit v tomto okruhu je malování, kreslení, stříhání, kreslení v přírodě, ilustrace dětské knihy a seznámení s různými technikami (modelování, koláže, zapouštění barev, skládání,...) a výtvarné soutěže.

Člověk a svět práce

V tomto okruhu se zaměříme na práci s různými pracovními technikami jako je:

Práce s papírem, textilem, přírodninami, modelínou, vlnou, dále na tvořivé hry se stavebnicemi, zalévání rostlin, podílení se na výzdobě tříd a školy, hygienu prostředí, sebeobslužné činnosti, úklid ve školní družině, úklid v okolí školy (školní hřiště před ZŠ a za ZŠ využívané školní družinou), přípravu jednoduchých pokrmů.

Příloha č. 14 – Testy

Stránky testů mají samostatné číslování.

7.5 Příloha č. 15 – Standardy

Žpůsobý hodnocení žáků

7.5.1 Český jazyk a literatura

Český jazyk a literatura 1. stupeň

Český jazyk 2.ročník	Komunikační a slohová výchova
	ST1=ČJL-5-1-01 Žák čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas
	1. žák navrhne vhodný nadpis: V2
	2. žák posoudí na základě přečteného textu pravdivost/nepravdivost tvrzení : V1
	3. žák posoudí, zda daná informace vyplývá/nevyplývá z textu : V2
Český jazyk 3.ročník	4. žák vyhledá v textu odpověď na zadanou otázku : V2
	Jazyková výchova (nauka o slově – lexikální význam)
	ST 11=ČJL-5-2-01 Žák porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová
	1. žák vybere z nabídky slovo, které je významem nejbližší k zadanému slovu : V12
	2. žák nahradí slovo v textu slovem významově protikladným, podobným, citově zabarveným, nespisovné slovo slovem spisovným : V12
Český jazyk 4.ročník	Komunikační a slohová výchova
	ST 2=ČJL-5-1-02 Žák rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává
	1. žák vybere z nabídky vhodná slova vztahující se k textu : V2
	2. žák vypíše z textu požadovanou informaci : V2
	3. žák rozhodne, které informace jsou pro daný text nepodstatné : V2
	ST 3=ČJL-5-1-03 Žák posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení
	1. žák sestaví a napíše adresu, zprávu, vzkaz, oznámení, pozvánku : V3
	2. žák posoudí, zda jsou adresa, zpráva, vzkaz, oznámení nebo pozvánka úplné : V3
	3. žák sestaví z vět nebo krátkých odstavců příběh s dodržením dějové posloupnosti : V3
	4. žák vybere z nabídky vhodný závěr k dané ukázce : V3
	ST 4=ČJL-5-1-04 Žák reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta
	1. žák vyslechne nebo přečte krátký text a reprodukuje ústně nebo písemně jeho obsah : V4
	2. žák vyslechne nebo přečte vzkaz a reprodukuje ho ústně nebo písemně další osobě : V4
	ST 5=ČJL-5-1-05 Žák vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku
	1. žák na základě zadaných informací vede dialog, telefonický hovor (s dospělým, s kamarádem), zanechá vzkaz na záznamníku : V5
	2. žák posoudí, zda v uvedené ukázce (dialogu, telefonickém rozhovoru, vzkazu na záznamníku) nechybí některá z důležitých informací : V5

	ST 9=ČJL-5-1-09 Žák píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry
	2. žák sestaví popis předmětu (zvířete/osoby) a popis pracovního postupu, dodržuje logickou návaznost; pracuje podle otázkové osnovy :V6
	3. žák v ukázce dopisu doplní, co chybí :V6
	ST 10=ČJL-5-1-10 Žák sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti
	1. žák k vybranému textu přiměřené délky vytvoří rozvitou nebo heslovitou osnovu (nejméně o třech bodech) :V7
Český jazyk 4.ročník	Jazyková výchova (nauka o slově – lexikální význam)
	ST 11=ČJL-5-2-01 Žák porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová
	3. žák vyhledá v textu slovo vícevýznamové, vysvětlí jeho další významy :V8 4. žák rozhodne, zda dvojice slov splňuje požadovanou podmínku (pro opozita) :V8
Český jazyk 4.ročník	Jazyková výchova (stavba slova)
	ST 12=ČJL-5-2-02 Žák rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku
	1. žák rozliší, v kterých případech se jedná o slova příbuzná a v kterých o tvary téhož slova :V9 2. žák rozliší, která slova jsou příbuzná se zadaným slovem :V9 3. žák určí kořen slova, část příponovou, předponovou :V9 4. žák k danému slovu uvede slova příbuzná :V9
Český jazyk 4.ročník	Jazyková výchova (slovní druhy)
	ST 13=ČJL-5-2-03 Žák určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu
	1. žák zařadí vyznačené plnovýznamové slovo z textu ke slovnímu druhu (podstatné jméno, přídavné jméno, sloveso, příslovce) :V10 2. žák vybere z krátkého textu větu, která obsahuje/neobsahuje zadaný slovní druh :V10
Český jazyk 4.ročník	Jazyková výchova (tvarosloví)
	ST 14=ČJL-5-2-04 Žák rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary
	1. žák vyhledá v textu nespisovný tvar podstatného jména, přídavného jména, slovesa a nahradí je tvary spisovnými :V12 2. žák doplní do věty tvar podstatného jména ve správném tvaru a odůvodní pravopis (1. a 4. pád rod mužský životný) :V12
Český jazyk 4.ročník	Jazyková výchova (pravopis)
	ST 18=ČJL-5-2-08 Žák píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách

	1. žák správně píše (doplňuje) i/y ve vyjmenovaných slovech a slovech s nimi příbuzných : V14
--	--

Český jazyk 4.ročník	Literární výchova
	ST 20=ČJL-5-3-01 Žák vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je
	1. žák zpracuje stručný záznam o přečtené knize a prezentuje ho spolužákům jako mluvní cvičení nebo referát; záznam zakládá do portfolia nebo zapisuje do čtenářského deníku : V15
	ST 22=ČJL-5-3-03 Žák rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů
	1. žák rozhodne, jakého typu je úryvek a) umělecký (poezie, komiks, pohádka) b) neumělecký (naučný text, návod k použití) : V16

Český jazyk 5.ročník	Komunikační a slohová výchova
	ST 6=ČJL-5-1-06 Žák rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě
	1. žák vybere z předložených ukázek tu, která chce upoutat, přesvědčit a ovlivnit rozhodování člověka (adresáta) : V5 2. žák vyhledá na internetu, v časopise, v denním tisku příklad manipulativní reklamy : V5
	ST 7=ČJL-5-1-07 Žák volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru
	1. žák přečte/řekne s náležitou intonací, přízvukem a tempem řeči oznámení, příkaz, prosbu, omluvu a respektuje při tom rozdílného adresáta : V6 2. žák se vhodně představí ostatním dětem, dospělému : V6
	ST 8=ČJL-5-1-08 Žák rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace
	1. žák rozliší ve slyšené ukázce spisovnou a nespisovnou výslovnost (zme, dyž, vo tom apod.) : V7 2. žák využívá spisovnou výslovnost ve veřejné komunikační situaci : V7
	ST 9=ČJL-5-1-09 Žák píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry
	1. žák píše vypravování obsahově i formálně správně, dodržuje dějovou posloupnost; pracuje podle rozvitě/heslovité osnovy : V8
	ST 10=ČJL-5-1-10 Žák sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti 2. žák zařadí do přečtené ukázky na vhodné místo nabízený text : V9

Český jazyk 5.ročník	Jazyková výchova (slovní druhy)
	ST 13=ČJL-5-2-03 Žák určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu
	3. žák používá v mluveném i psaném projevu náležité tvary podstatných a přídavných jmen (kromě pravopisu přídavných jmen přivlastňovacích) : V12 4. žák používá v mluveném i psaném projevu náležité tvary sloves ve způsobu oznamovacím : V12

Český jazyk 5.ročník	Jazyková výchova (skladba)
	ST 15=ČJL-5-2-05 Žák vyhledá základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty
	1. žák vyhledá ve větě základní skladební dvojici (podmět vyjádřený, nevyjádřený, několikanásobný) : V13
	ST 16=ČJL-5-2-06 Žák odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí
	1. žák rozliší větu jednoduchou a souvětí : V14 2. žák vytvoří z věty jednoduché souvětí : V14 3. žák rozhodne, který větný vzorec odpovídá zadanému větnému celku : V14
	ST 17=ČJL-5-2-07 Žák užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje
	1. žák nahradí spojovací výraz v souvětí tak, aby smysl zůstal zachován : V15 2. žák spojí věty v souvětí pomocí vhodného spojovacího výrazu : V15

Český jazyk 5.ročník	Jazyková výchova (pravopis)
	ST 18=ČJL-5-2-08 Žák píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách
	2. žák píše správně z hlediska pravopisu lexikálního : V16
	ST 19=ČJL-5-2-09 Žák zvládá základní příklady syntaktického pravopisu
	1. žák uplatňuje základní poučení o správných tvarech přídělníků minulého činného v mluveném i psaném projevu : V17 2. žák doplní správně čárky do zadaného textu (několikanásobný větný člen, jednoduchá souvětí) : V17

Český jazyk 5.ročník	Literární výchova
	ST 20=ČJL-5-3-01 Žák vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je
	2. žák řekne, jak na něj vyléchnutá/přečtená ukázka působí, jaký v něm vyvolala dojem : V18
	ST 21=ČJL-5-3-02 Žák volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma
	1. žák přednese a volně reprodukuje text : V19 2. žák vytvoří vlastní text na dané či vlastní téma : V19
	ST 23=ČJL-5-3-04 Žák při jednoduchém rozboru literárních textů používá jednoduché literární pojmy
	1. žák rozhodne, zda uvedená ukázka je pohádka, pověst, nebo bajka : V20 2. žák rozhodne, zda uvedená ukázka je poezie, nebo próza : V20

Komunikační a slohová výchova
ST4 = ČJL-9-1-04 Žák se dorozumívá kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci.
1. žák najde slovo nevhodně užitě v dané komunikační situaci a nahradí je vhodnějším: V1 2. žák rozhodne podle komunikační situace, zda je namístě mluvit spisovně: V1
ST5= ČJL-9-1-05 Žák odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru
1. žák vybere z nabízených možností text, který je pro danou komunikační situaci nejvhodnější: V2
ST6 = ČJL-9-1-06 Žák v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči.
1. žák zpětně zhodnotí, zda ve svém projevu hovořil přiměřeným tempem, zda vhodně frázoval, zda jeho intonace odpovídala druhům vět, zda všechna slova zřetelně vyslovoval: V3
ST8= ČJL-9-1-08 Žák využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát.
1. žák vyhledá v krátkém textu klíčová slova: V4
ST10 = ČJL-9-1-10 Žák využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů.
3. žák před odevzdáním svého textu zajišťuje kontrolu správnosti pomocí příruček, konzultací a dalších/jiných zdrojů: V5
Jazyková výchova
ST12 = ČJL-9-2-02 Žák rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpozná přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech.
1. žák pozná slova, která jsou slohotvorně příbuzná: V6
ST13= ČJL-9-2-03 Žák samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami.
1. žák samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami: V7
ST14 = ČJL-9-2-04 Žák správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci.
1. žák přiřadí slovo ke slovnímu druhu: V8 2. žák určí slovní druh u slov odvozených od stejného základového slova: V8
ST15= ČJL-9-2-05 Žák využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace.
1. žák využívá spisovný jazyk v projevu psaném i mluveném: V9

ST18 = ČJL-9-2-08

Žák rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití.

1. žák v textu odliší jazykové prostředky útvarů národního jazyka (např.: spisovný jazyk x obecná čeština; spisovný jazyk x dialekt apod.): **V13**
2. žák nahradí typicky nespisovné vyjádření spisovným: **V13**

Literární výchova**ST19 = ČJL-9-3-01**

Žák uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla.

1. žák jmenuje (bez přeríkávání celého děje) hlavní postavy přečteného příběhu, řekne, kde se odehrává, stručně vystihne hlavní děj, případně které hlavní děje se proplétají - odliší vedlejší děj od hlavního: **V14, V15**

ST21 = ČJL-9-3-03

Žák formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo.

1. žák sdělí své dojmy z uměleckého díla a zformuluje důvody, proč se mu líbilo či nelíbilo, nebo čeho si na díle cení a proč: **V16**

ST24 = ČJL-9-3-06

Žák rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele.

1. žák uvede základní znaky několika běžných žánrů, doloží svůj názor několika příklady, nejlépe z vlastní četby: **V17**
4. žák vyjádří s pomocí učitele hlavní myšlenku díla (literárního textu, filmu, divadelního kusu): **V17**

Český jazyk a literatura 7. ročník**Komunikační a slohová výchova****ST2 = ČJL-9-1-02**

Žák rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru.

1. žák odliší v jednoduchém textu názor autora či postavy od faktů: **V1**

ST5 = ČJL-9-1-05

Žák odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru.

2. žák v krátké ukázce najde nespisovné výrazy a nahradí je výrazy spisovnými: **V3**
3. žák nahradí výrazy zjevně nevhodné pro jeho komunikační záměr výrazy vhodnějšími: **V3**

ST6 = ČJL-9-1-06

Žák v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči.

3. žák pojmenuje běžné rozdíly mezi tím, jak se vyjadřuje soukromě a jak je vhodné mluvit na veřejnosti: **V4**

ST8 = ČJL-9-1-08

Žák využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát.

2. žák posoudí, zda je daná informace obsažena v textu: **V5**
3. žák vyhledá v textu odpověď na zadanou otázku: **V5**

ST10 = ČJL-9-1-10

Žák využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů.

2. žák rozpozná v textu místo, kde je zřetelně porušena jeho soudržnost a navrhuje úpravu: **V6**

Jazyková výchova

ST12 = ČJL-9-2-02

Žák rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpozná přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech.

2. žák k danému slovu doplní slova odvozená: **V8**

3. žák vytvoří slova složená a rozliší je od slov odvozených: **V8, V9**

7. žák ovládá zásady tvoření nových slov: **V8**

ST13= ČJL-9-2-03

Žák samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami.

1. žák samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami: **V10**

ST14 = ČJL-9-2-04

Žák správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci.

3. žák užije ve větách slova v náležitých tvarech množného čísla (slova jsou uvedena v č.j. v 1.p.): **V11**

4. žák zařadí slova vyznačená v textu ke slovním druhům (stejně slovo může mít ve větě různou slovnědruhovou platnost): **V11**

ST16 = ČJL-9-2-06

Žák rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě i v souvětí.

1. žák spojí větné členy do skladebních dvojic: **V12**

2. žák nahradí jednoduchý větný člen větným členem několikanásobným, správně doplní interpunkční znaménko nebo spojku: **V12**

Literární výchova

ST19 = ČJL-9-3-01

Žák uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla.

2. žák v textu vyhledá místa, kde je vyjádřen pohled a názor vypravěče a kde je vyjádřen pohled a názor postavy: **V14, V15**

ST24 = ČJL-9-3-06

Žák rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele.

2. žák navrhne, ke kterému literárnímu druhu by mohl patřit čtený text: **V18**

3. žák odliší, zda uvedený text je próza, poezie, nebo drama: **V18**

Český jazyk a literatura 8. ročník

Komunikační a slohová výchova

ST4 = ČJL-9-1-04

Žák se dorozumívá kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci.

3. žák změni své uvolněné vyjadřování v řeč kultivovanou, se stylově neutrálními a společensky přijatelnými výrazy a s uspořádanou stavbou výpovědí, když se obrací k osobě váženější a v situacích formálních: V2
ST6= ČJL-9-1-06 Žák v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči.
2. žák po krátkém čase na rozmyšlenou o výběru tématu a o způsobu přednesení pronese souvislou a převážně spisovnou řečí krátké sdělení o něčem, čemu by ostatní měli podle něho věnovat pozornost: V4
ST8= ČJL-9-1-08 Žák využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát.
4. žák vytvoří/zapiše krátké shrnutí jednoduchého textu nebo vybere hlavní informaci z nabízených možností: V5
ST9 = ČJL-9-1-09 Žák uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování.
1. žák uspořádá části textu tak, aby byla dodržena logická návaznost či dějová posloupnost: V6
ST10 = ČJL-9-1-10 Žák využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů.
1. žák najde chybnou formulaci (nejednoznačné místo, stylistickou chybu) a navrhne vhodnou úpravu: V7

Jazyková výchova
ST11 = ČJL-9-2-01 Žák spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova.
1. žák umí spisovně vyslovit česká a běžně užívaná cizí slova: V8
ST12 = ČJL-9-2-02 Žák rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpozná přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh.
4. žák nahradí vyznačená slova přejatá českými ekvivalenty: V9 5. žák vybere z nabídky slovo, které je přeneseným pojmenováním: V9 6. žák prokáže schopnost interpretovat význam / porozumět významu přeneseného pojmenování: V9
ST16 = ČJL-9-2-06 Žák rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě i v souvětí.
3. žák doplní slovo podle naznačených syntaktických vztahů a určí doplněný větný člen (podmět, přísudek, předmět, přívlastek, příslovečné určení místa, času a způsobu): V13 4. žák vybere z několika vzorců ten, který odpovídá zadanému souvětí; žák vybere k zadanému vzorci z několika souvětí to, které je jím znázorněno: V13

Literární výchova
ST19 = ČJL-9-3-01 Žák uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla.

4. žák vyjádří s pomocí učitele hlavní myšlenku díla (literárního, filmového, divadelního): V17
ST26 = ČJL-9-3-08 Žák porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování.
1. žák uvede, proč upřednostňuje filmové zpracování díla nebo literární četbu, případně proč přijímá obojí: V20

Český jazyk a literatura 9. ročník

Komunikační a slohová výchova
ST1 = ČJL-9-1-01 Žák odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáním s dostupnými informačními zdroji
1. žák po přečtení textu vybere z nabízených možností ty, které vyjadřují některý z názorů pisatele textu: V1 2. žák si nad informačním zdrojem odpoví na otázku o jeho důvěryhodnosti, u získaného údaje hledá další pramen pro ověření : V1
ST2 = ČJL-9-1-02 Žák rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru
2. žák najde v textu prvky (motivy nebo jazykové prostředky), které naznačují, co chce komunikační partner svou promluvou říct, kam směřuje: V2
ST3 = ČJL-9-1-03 Žák rozpozná manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj
1. žák najde výrazný prostředek manipulace v textu: V3 2. žák rozpozná alespoň jeden cíl sledovaný autorem textu: V3 3. žák zaujme kritický postoj k cílům manipulace (k záměrům manipulátora): V3
ST7= ČJL-9-1-07 Žák se zapojuje do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu
1. žák formou dialogu zdramatizuje epizodu ve vhodném textu: V5 2. žák se bez konfliktů a podstatných nedorozumění zapojí do řízené diskuse: V5
ST9 = ČJL-9-1-09 Žák uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování.
2. žák vytvoří souvislý a srozumitelný text, v němž se svou myšlenkou nebo pocitem a s vlastním záměrem osloví adresáta, kterého si sám zvolí. Délku textu přizpůsobí potřebě svého sdělení. : V7
ST10 = ČJL-9-1-10 Žák využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů.
4. žák rozpozná, zda předložený text nese převážně znaky stylu odborného, publicistického (žurnalistického), uměleckého, či prostěsdělovacího: V8 5. žák vytvoří krátký smysluplný text; vysvětlí, komu je určen a jaký záměr má vyjádřit; svoje tvrzení doloží konkrétními jazykovými prostředky užitými v textu: V8

Jazyková výchova
ST11 = ČJL-9-2-01

Žák spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova.
1. žák umí spisovně vyslovit česká a běžně užívaná cizí slova: V9
ST17 = ČJL-9-2-07 Žák v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí.
1. žák píše bez pravopisných chyb: V13
ST18 = ČJL-9-2-08 Žák rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití.
3. žák posoudí vhodnost, či nevhodnost užití jazykových prostředků různých útvarů národního jazyka např. v umělecké literatuře, divadelní hře, veřejném projevu apod.: V14

Literární výchova
ST19 = ČJL-9-3-01 Žák uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla.
3. žák rozpozná v textu místa, která se liší od běžného dorozumívání svou formou nebo významem, a vysvětlí, jak na něj místo působí (i bez použití termínů): V16
ST20 = ČJL-9-3-02 Žák rozpozná základní rysy výrazného individuálního stylu autora.
1. žák rozpozná výrazné rysy vypravěčského stylu, kterými se úryvek liší od neutrálního, neprofesionálního podání nějaké situace: V17
ST22 = ČJL-9-3-04 Žák tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie.
1. žák vytvoří vlastní krátký prozaický nebo veršovaný text se zajímavým tématem a působivým vyjadřováním, které odpovídá tématu i záměru žáka jako autore, svůj záměr a volbu žánrové formy vysvětlí jako dodatek k textu: V18
ST23 = ČJL-9-3-05 Žák rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty.
1. žák posoudí a zdůvodní, co v literárním textu považuje za hodnotné a proč: V19
ST25 = ČJL-9-3-07 Žák uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře.
1. žák posoudí, zda je text svým podáním spíše realistický, nebo romantický, spíše starobylý, nebo moderní, spíše citový, nebo intelektuální. Ke zjištění přidá jako příklad jméno některého autora písní podobně a uvede přibližně období jeho působení (určí půlstoletí): V20
ST27 = ČJL-93-09 žák vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích.
1. žák uvede vedle internetových vyhledávačů (Google aj.) další zdroje, v nichž může najít určitý typ informace: V22 2. žák odlišuje v médiích informační prameny, které mají rysy profesionální, od těch, které jsou zřetelně osobní: V22 3. žák vyhledá v odborné publikaci místa, která pojednávají o zadaném pojmu: V22

7.5.2 Anglický jazyk

Anglický jazyk 1. stupeň

Anglický	Poslech s porozuměním
----------	-----------------------

jazyk 3. ročník	ST1 = CJ-5-1-01, Žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností
	1. žák porozumí krátkým a jednoduchým otázkám souvisejícím s osvojovanými tématy, jsou-li mu pokládány pomalu a s pečlivou výslovností (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže znak nebo obrázek, doplní odpověď, vykoná činnost) : V4
Anglický jazyk 4. ročník	Poslech s porozuměním
	ST2 = CJ-5-1-02, Žák rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
	1. žák rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje) v pomalém a zřetelném projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům : V2
Anglický jazyk 4. ročník	Mluvení
	ST4 = CJ-5-2-01, Žák se zapojí do jednoduchých rozhovorů
	1. žák použije základní zdvořilostní obraty (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování) ve velmi krátkých a pomalu vedených rozhovorech : V11
	ST5 = CJ-5-2-02, Žák sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných téma
	1. žák se představí, sdělí svůj věk, kde bydlí, co dělá, vlastní, umí, má rád/nerad za použití jednoduchých slovních spojení a vět : V10 2. žák sdělí informace o členech své rodiny, kamarádech a spolužácích (např. jméno, věk, kde bydlí, co dělají, vlastní, umí, mají rádi/neradi) za použití jednoduchých slovních spojení a vět : V10 3. žák popíše skutečnosti, se kterými se běžně setkává (např. předměty, zvířata, činnosti), za použití jednoduchých slovních spojení a vět : V10
Anglický jazyk 4. ročník	Čtení s porozuměním
	ST7 = CJ-5-3-01, Žák vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům
	1. žák najde konkrétní informace (např. o předmětech, osobách, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích) v krátkém jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům : V7
	ST8 = CJ-5-3-02, Žák rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

	1. žák rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje) v krátkém textu z běžného života : V6
--	--

Anglický jazyk 4. ročník	Psaní
	ST9 = CJ-5-4-01, Žák napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života
	1. žák napíše jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých se představí, uvede svůj věk, kde bydlí, co dělá, vlastní, umí, má rád/nerad : V12

Anglický jazyk 5. ročník	Poslech s porozuměním
	ST2 = CJ-5-1-02, Žák rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
	2. žák porozumí významu slov a slovních spojení vztahujících se k osvojovaným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost) : V1
	3. žák porozumí smyslu jednoduchých vět vztahujících se k osvojovaným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam dané věty nebo její části, vykoná činnost) : V2
	ST3 = CJ-5-1-03, Žák rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu
	1. žák zachytí konkrétní informace (např. o předmětech, osobách, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích) v krátkém jednoduchém poslechovém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům, má-li k dispozici vizuální nebo zvukovou oporu : V4
	2. žák porozumí tématu velmi krátkého a jednoduchého poslechového textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům, má-li k dispozici vizuální nebo zvukovou oporu (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu) : V5

Anglický jazyk 5. ročník	Mluvení
	ST4 = CJ-5-2-01, Žák se zapojí do jednoduchých rozhovorů
	2. žák se účastní jednoduchých a pomalu vedených rozhovorů, ve kterých poskytne konkrétní informace o sobě, dalších osobách, zvířatech, předmětech, činnostech nebo se na podobné informace zeptá (např. představí sebe či druhé, sdělí věk, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí, nebo se na totéž zeptá) za použití jednoduchých slovních spojení a otázek : V14

	ST6 = CJ-5-2-03, Žák odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá
	1. žák reaguje pomocí slov, jednoduchých slovních spojení a vět na otázky týkající se jeho samotného, členů jeho rodiny a kamarádů (např. sdělí jméno, věk, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí, má rád/nerad) : V11 2. žák odpoví a poskytne konkrétní informace (např. o předmětech, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích), které se vztahují k osvojovaným tématům, za použití slov, jednoduchých slovních spojení a vět : V11 3. žák se zeptá na konkrétní informace (např. o předmětech, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích), které se vztahují k osvojovaným tématům, za použití slov, jednoduchých slovních spojení a vět. : V11

Anglický jazyk 5. ročník	Čtení s porozuměním
	ST8 = CJ-5-3-02, Žák rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
	2. žák porozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět, které se vztahují k tématům z běžného života, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost) : V3 3. žák porozumí tématu krátkého textu, který se vztahuje k tématům z běžného života a je podpořen obrazem (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu) : V3

Anglický jazyk 5. ročník	Psaní
	ST9 = CJ-5-4-01, Žák napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života
	2. žák napíše jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých představí členy své rodiny, kamarády a spolužáky, uvede jejich věk, kde bydlí, co dělají, vlastní, umí, mají rádi/neradí : V8 3. žák sestaví s použitím slov, jednoduchých slovních spojení a vět krátký pozdrav, dotaz či vzkaz, ve kterém sdělí konkrétní informace nebo se na ně zeptá (např. jak se má, kde je, co dělá, vlastní a umí, zda souhlasí, či nesouhlasí) za použití základních zdvořilostních obrátů (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování) : V9
	ST10 = CJ-5-4-02, Žák vyplní osobní údaje do formuláře
	1. žák doplní informace číselné i nečíselné povahy (např. čísllice, slova, slovní spojení), které se týkají jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat nebo předmětů, které ho bezprostředně obklopují, a činností, které běžně vykonává : V10

Anglický jazyk 6. ročník

Mluvení
ST3 = CJ-9-2-01

Žák se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích.
1. žák se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkého, jasně strukturovaného rozhovoru, který se týká jeho samotného, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb a způsobu života, je-li mu partner v komunikaci ochoten v případě nutnosti pomoci: V3
ST5 = CJ-9-2-03 Žák vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života.
1. žák popíše sebe samého, další osoby, prostředí, v němž žije, každodenní činnosti a potřeby a způsob života za použití jednoduchých vět: V6

Čtení s porozuměním
ST7 = CJ-9-3-02 Žák rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace.
1. žák porozumí obsahu krátkého a jednoduchého textu týkajícího se každodenních témat (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující obsah daného textu): V8

Anglický jazyk 7. ročník

Mluvení
ST3 = CJ-9-2-01 Žák se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích.
2. žák se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých formuluje pozvání a na pozvání reaguje: V3
ST4 = CJ-9-2-02 Žák mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech.
1. žák krátce pohovoří na osvojené téma (např. podle předem připravené osnovy nebo s vizuální oporou): V5

Čtení s porozuměním
ST6 = CJ-9-3-01 Žák vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech.
1. žák najde konkrétní informace číselné i nečíselné povahy (např. o prostředí, v němž žije, každodenních činnostech a potřebách, osobách ve svém okolí, způsobu života) v jednoduchém textu vztahujícím se k tématům, se kterými se může běžně setkat ve svém životě: V7
ST7 = CJ-9-3-02 Žák rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace.
2. žák odvodí z kontextu význam neznámých slov, která se vyskytují v jednoduchém textu: V9

Psaní
ST8 = CJ-9-4-01

Žák vyplní základní údaje o sobě ve formuláři.
1. žák zapíše/doplní informace, slovní spojení nebo jednoduché věty, které se týkají jeho osoby, rodiny a kamarádů, předmětů nebo činností, které běžně vykonává: V11
ST9 = CJ-9-4-02 Žák napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat.
1. žák sestaví/napíše krátký jednoduchý popis sebe samého, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb, způsobu života a minulých událostí za použití vět propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec: V12
2. žák napíše jednoduchý text (např. dopis, e-mail, vzkaz) vyjadřující např. poděkování, pozvání, prosbu nebo omluvu za použití jednoduchých vět: V12

Anglický jazyk 8. ročník

Poslech s porozuměním
ST1 = CJ-9-1-01 Žák rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně.
1. žák zachytí konkrétní informace číselné i nečíselné povahy (např. o osobách, prostředí, v němž žije, každodenních činnostech a potřebách, způsobu života) v pomalu a zřetelně pronášeném jednoduchém projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům: V1
Mluvení
ST3 = CJ-9-2-01 Žák se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích.
3. žák se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých se domluví na tom, co bude dělat, kam půjde, a na podobné výpovědi reaguje: V3
ST5 = CJ-9-2-03 Žák vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života.
2. žák vypráví jednoduchý příběh jako sled jednotlivých událostí za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec: V6
3. žák popíše událost za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom nakonec: V6
Čtení s porozuměním
ST7 = CJ-9-3-02 Žák rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace.
3. žák porozumí běžným označením a nápisům na veřejných místech, které se týkají např. orientace, upozornění, varování, zákazu, časových údajů: V10
Psaní
ST9 = CJ-9-4-02

Žák napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat.

3. žák napíše jednoduchý příběh jako sled jednotlivých událostí za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec: **V12**

Anglický jazyk 9. ročník

Poslech s porozuměním

ST2 = CJ-9-1-02

Žák rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, která se týká osvojovaných témat.

1. žák porozumí tématu/obsahu krátkého a jednoduchého projevu zřetelně pronášeného jednou či více osobami, který se vztahuje k osvojovaným tématům (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu): **V2**

Mluvení

ST3 = CJ-9-2-01

Žák se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích.

4. žák se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých sdělí, co se mu líbí/nelíbí, co si přeje/nepřeje, a na podobné výpovědi reaguje: **V3**

5. žák poskytne a zjistí informace týkající se běžných témat v každodenních situacích (např. kde si co koupit a kolik co stojí, jakým prostředkem se dostane na určité místo, kde se co nalézá) za použití slovních spojení a vět: **V4**

ST5 = CJ-9-2-03

Žák vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života.

4. žák popíše své plány za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom nakonec: **V6**

Psaní

ST9 = CJ-9-4-02

Žák napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat.

4. žák popíše událost za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec: **V12**

5. žák popíše své plány za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec: **V12**

ST10 = CJ-9-4-03

Žák reaguje na jednoduché písemné sdělení.

1. žák odpoví písemně s použitím jednoduchých slovních spojení a vět na krátké sdělení či otázky, které se týkají např. jeho samotného, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb a způsobu života: **V13**

7.5.3 Německý jazyk

Německý jazyk 7. ročník

Poslech s porozuměním
ST1 = DCJ-9-1-01 Žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivostí, a reaguje na ně.
1. žák se řídí jednoduchými verbálními pokyny učitele (např. při práci s učebnicí, pohybu ve třídě, řešení jazykových úkolů) V1 2. žák porozumí jednoduchým otázkám souvisejícím s osvojovanými tématy, jsou-li mu pokládány pomalu a s pečlivou výslovností (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže znak nebo obrázek, doplní odpověď, vykoná činnost) V1
ST2= DCJ-9-1-02 Žák rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu.
1. žák rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje) v pomalém a zřetelném projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům V2
ST3 = DCJ-9-1-03 Žák rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat
1. žák zachytí konkrétní informace (např. o předmětech, osobách, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích) v krátkém jednoduchém poslechovém textu, který se vztahuje ke každodenním tématům V3
Mluvení
ST4 = DCJ-9-2-01 Žák se zapojí do jednoduchých rozhovorů
1. žák použije základní zdvořilostní obraty (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování) ve velmi krátkých a pomalu vedených rozhovorech: V4
ST5= DCJ-9-2-02 Žák sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
1. žák se představí, sdělí svůj věk, kde bydlí, co dělá, vlastní, co umí, má rád/nerad, za použití jednoduchých slovních spojení a vět: V5 2. žák sdělí informace o členech své rodiny, kamarádech a spolužácích (např. jméno, věk, kde bydlí, co dělají, vlastní, umí, mají rádi/neradí) za použití jednoduchých slovních spojení a vět: V5
ST6 = DCJ-9-2-03 Žák odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá
1. žák reaguje pomocí slov, jednoduchých slovních spojení a vět na otázky týkající se jeho samotného, členů jeho rodiny a kamarádů (např. sdělí jméno, věk, kde bydlí, co dělají, vlastní a umí, mají rádi/neradí): V6
Psaní
ST10 = DCJ-9-4-01

Žák vyplní základní údaje o sobě ve formuláři.
1. žák запиše/doplní slova nebo slovní spojení číselné i nečíselné povahy týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat, předmětů, které ho bezprostředně obklopují, a činností, které běžně vykonává V10
ST11 = DCJ-9-4-02 Žák napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat.
1. žák napíše slova, jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých se představí, uvede svůj věk, sdělí, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí: V11

Německý jazyk 8. ročník

Poslech s porozuměním
ST2= DCJ-9-1-02 Žák rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu.
2. žák porozumí významu slov a slovních spojení vztahujících se k osvojovaným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost) V2
ST3 = DCJ-9-1-03 Žák rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat
2. žák porozumí tomu, o čem pojednává velmi krátký a jednoduchý poslechový text, který se vztahuje ke každodenním tématům (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu) V3

Mluvení
ST4 = DCJ-9-2-01 Žák se zapojí do jednoduchých rozhovorů
2. žák se účastní jednoduchých a pomalu vedených rozhovorů, ve kterých poskytne konkrétní informace o osobě, dalších osobách, zvířatech, předmětech, činnostech nebo se na podobné informace zeptá (např. představí sebe či druhé, sdělí věk, kde bydlí, co dělá, vlastní, umí a má rád/nerád, nebo se na totéž zeptá) za použití jednoduchých slovních spojení a otázek: V4
ST6 = DCJ-9-2-03 Žák odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá
2. žák odpoví na otázky a poskytne konkrétní informace (např. o předmětech, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích), které se vztahují k osvojovaným tématům, za použití slov, jednoduchých slovních spojení a vět: V6

Čtení s porozuměním
ST8 = DCJ-9-3-02 Žák rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům.
1. žák rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje) v krátkém textu z běžného života: V8
2. žák porozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět, které se vztahují k tématům z běžného života, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního

spojení, vykoná činnost): V8
ST9 = DCJ-9-3-03 Žák rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci.
1. žák porozumí tématu/obsahu krátkého textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života a je podpořen obrazem (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu) V9

Psaní
ST11 = DCJ-9-4-02 Žák napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat.
2. žák napíše slova, jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých např. představí členy své rodiny a kamarády, uvede jejich věk a povolání, sdělí, kde bydlí, co dělají, co vlastní a umí: V11
ST12= DCJ-9-4-03 Žák stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení.
1. žák odpoví písemně s použitím jednoduchých slovních spojení a vět na krátká sdělení či otázky týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat nebo předmětů z jeho okolí a činností, které běžně vykonává: V12

Německý jazyk 9. ročník

Poslech s porozuměním
ST2= DCJ-9-1-02 Žák rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu.
3. žák porozumí smyslu jednoduchých vět vztahujících se k osvojovaným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost): V2

Mluvení
ST5 = DCJ-9-2-02 Žák sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat.
3. žák popíše skutečnosti (např. předměty, zvířata, činnosti), se kterými se běžně setkává, za použití jednoduchých slovních spojení a vět): V5
ST6 = DCJ-9-2-03 Žák odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá
3. žák se zeptá na konkrétní informace (např. o předmětech, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích), které se vztahují k osvojovaným tématům, za použití slov, jednoduchých slovních spojení a vět: V6

Čtení s porozuměním
ST7 = DCJ-9-3-01

Žák rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům.
1. žák porozumí jednoduchým nápisům, popisům, instrukcím, pokynům, příkazům, zákazům na informačních tabulích, s nimiž se setkává v každodenním životě (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže znak nebo obrázek, doplní odpověď, vykoná činnost): V7
ST9 = DCJ-9-3-03 Žák rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci.
2. žák najde konkrétní informace (např. o předmětech, osobách, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích) v krátkém jednoduchém textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života a je podpořen obrazem V9

Psaní
ST11 = DCJ-9-4-02 Žák napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat.
3. žák sestaví s použitím slov, jednoduchých slovních spojení a vět krátký pozdrav, dotaz nebo vzkaz, ve kterém sdělí konkrétní informaci nebo se na ni zeptá (např. jak se má, kde je, co dělá, zda souhlasí, či nesouhlasí) za použití základních zdvořilostních obrátů (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování): V10

7.5.4 Matematika

Matematika 1. stupeň

Matematika 3. ročník	Číslo a početní operace
	ST4 = M-5-1-04, Žák řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel
	1. žák porozumí textu jednoduché úlohy (rozlišuje informace důležité pro řešení úlohy) a úlohu řeší : V9 2. žák zformuluje odpověď k získanému výsledku : V9 3. žák vytvoří jednoduchou slovní úlohu podle vzoru : V9

Matematika 4. ročník	Číslo a početní operace
	ST1 = M-5-1-01, Žák využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení
	1. žák z paměti sčítá a odčítá čísla do sta, násobí a dělí v oboru malé násobilky : V3 2. žák využívá komutativnost sčítání a násobení při řešení úlohy a při provádění zkoušky výpočtu : V2 3. žák využívá asociativnost sčítání a násobení při řešení jednoduchých úloh s užitím závorek : V3
	ST2 = M-5-1-02, Žák provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel
	1. žák správně sepíše čísla pod sebe (dle číselných řádů) při sčítání, odčítání, násobení a dělení přirozených čísel : V4 4. žák provádí písemné početní operace včetně kontroly výsledku : V4 5. žák dodržuje pravidla pro pořadí operací v oboru přirozených čísel : V4
	ST3 = M-5-1-03,

	Žák zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel
	1. žák přečte a запиše číslo (do milionů) s užitím znalosti číselných řádů desítkové soustavy : V5
	2. žák využívá rozvinutý zápis čísla (do statisíců) v desítkové soustavě : V5
	3. žák porovnává čísla do statisíců : V5
	4. žák zaokrouhluje čísla do statisíců s použitím znaku pro zaokrouhlování : V6
	5. žák užívá polohové vztahy („hned před“, „hned za“) v oboru přirozených čísel : V6
	6. žák se orientuje na číselné ose a jejích úsecích : V6
	7. žák provádí číselný odhad a kontrolu výsledku : V7
	ST5 = M-5-1-05, Žák modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku
	1. žák vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou zlomkem na příkladech z běžného života : V17
	2. žák využívá názorné obrázky k určování $1/2$, $1/4$, $1/3$, $1/5$, $1/10$ celku : V17
	3. žák vyjádří celek z jeho dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny : V17
	ST6 = M-5-1-06, Žák porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel
	1. žák porovná zlomky se stejným jmenovatelem (poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny) : V18

Matematika 4. ročník	Závislosti, vztahy a práce s daty
	ST9 = M-5-2-01, Žák vyhledává, sbírá a třídí data
	1. žák provádí a zapisuje jednoduchá pozorování (měření teploty, průjezd aut za daný časový limit apod.) : V8
	2. žák porovnává zadaná data podle daného kritéria : V8
	3. žák posuzuje reálnost vyhledaných údajů : V8
	ST10 = M-5-2-02, Žák čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy
	1. žák doplní údaje do připravené tabulky nebo diagramu : V9
	2. žák vyhledá v tabulce nebo diagramu požadovaná data : V9

Matematika 4. ročník	Geometrie v rovině a v prostoru
	ST11 = M-5-3-01, Žák narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnice); užívá jednoduché konstrukce
	1. žák rozezná základní rovinné útvary (kruh, čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnice) nezávisle na jejich natočení, velikosti nebo označení : V10
	2. žák určí rovinné útvary pomocí počtu vrcholů a stran, rovnoběžnosti a kolmosti stran : V10
	3. žák využívá základní pojmy a značky užívané v rovinné geometrii (čáry: křivá, lomená, přímá; bod, úsečka, polopřímka, přímka, průsečík, rovnoběžky, kolmice) : V10
	5. žák narýsuje kružnici s daným poloměrem : V11
	6. žák narýsuje obecný trojúhelník nebo trojúhelník se třemi zadanými délkami stran : V11
	7. žák narýsuje čtverec a obdélník s užitím konstrukce rovnoběžek a kolmic : V11
	8. žák dodržuje zásady rýsování : V11
	ST12 = M-5-3-02, Žák sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku

	sečtením délek jeho stran
	1. žák rozlišuje obvod a obsah rovinného útvaru : V13 2. žák určí s pomocí čtvercové sítě nebo měřením obvod rovinného útvaru (trojúhelníku, čtyřúhelníku, mnohoúhelníku) : V13 3. žák graficky sčítá, odčítá a porovnává úsečky : V12 4. žák určí délku lomené čáry graficky i měřením : V13 5. žák převádí jednotky: kilometry na metry, metry na centimetry, centimetry na milimetry : V13
	ST13 = M-5-3-03, Žák sestrojí rovnoběžky a kolmice
	1. žák vyhledá dvojice kolmic a rovnoběžek ve čtvercové síti : V14 2. žák načrtne a narýsuje kolmici a rovnoběžku : V14
	ST15 = M-5-3-05, Žák rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru
	1. žák pozná osově souměrné útvary (i v reálném životě) : V15 2. žák určí překládáním papíru osu souměrnosti útvaru : V15
Matematika 5. ročník	Číslo a početní operace
	ST2 = M-5-1-02, Žák provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel
	2. žák využívá při písemném výpočtu znalost přechodu mezi číselnými řády : V2 3. žák využívá znalosti malé násobilky při písemném násobení a dělení nejvýše dvojciferným číslem : V2
	ST6 = M-5-1-06, Žák porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel
	2. žák sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem (poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny) pomocí názorných obrázků (např. čtvercová síť, kruhový diagram, číselná osa) a tyto početní operace zapisuje : V21
	ST7 = M-5-1-07, Žák přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty
	1. žák vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou desetinným číslem na příkladech z běžného života : V22 2. žák přečte, запиše, znázorní desetinná čísla v řádu desetin na číselné ose a jejich úsecích, ve čtvercové síti nebo v kruhovém diagramu : V22 3. žák porovná desetinná čísla v řádu desetin : V22
	ST8 = M-5-1-08, Žák porozumí významu znaku „-“, pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose
	1. žák znázorní na číselné ose, přečte, запиše a porovná celá čísla v rozmezí -100 až +100 : V23 2. žák nalezne reprezentaci záporných čísel v běžném životě : V23
Matematika 5. ročník	Závislosti, vztahy a práce s daty
	ST10 = M-5-2-02, Žák čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy
	3. žák vyhledá údaje z různých typů diagramů (sloupcový a kruhový diagram bez použití procent) : V9 4. žák používá jednoduché převody jednotek času při práci s daty (např. v jízdních rádech) : V9

Matematika 5. ročník	Geometrie v rovině a v prostoru
	ST11 = M-5-3-01, Žák narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnice); užívá jednoduché konstrukce
	4. žák rozpozná jednoduchá tělesa (krychle, kvádr, válec) a určí na nich základní rovinné útvary : V11
	ST14 = M-5-3-04, Žák určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu
	1. žák určí pomocí čtvercové sítě obsah rovinného útvaru, který lze složit ze čtverců a obdélníků : V16 2. žák používá základní jednotky obsahu (cm ² , m ² , km ²) bez vzájemného převádění : V15

Matematika 5. ročník	Nestandardní aplikační úlohy a problémy
	ST16 M-5-4-01, Žák řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky
	1. žák vyhledá v textu jednoduché úlohy potřebné údaje a vztahy : V19 2. žák volí vhodné postupy pro řešení jednoduché úlohy : V19 3. žák vyhodnotí výsledek úlohy : V19

Matematika 6. ročník

Číslo a početní operace	
ST2 = M-9-1-02 Žák zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor. 1. žák zaokrouhluje čísla s danou přesností V2 2. žák využívá pro kontrolu výsledku odhad V3 3. žák účelně a efektivně využívá kalkulátor V1	
ST3 = M-9-1-03 Žák modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel. 1. žák rozlišuje pojmy prvočíslo a číslo složené; společný dělitel a společný násobek V3 2. žák využívá kritéria dělitelnosti (2, 3, 5, 10) V3 3. žák rozloží dvojciferné číslo na součin prvočísel V3	

Geometrie v rovině a prostoru	
ST15 = M-9-3-01 Žák zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku. 1. žák využívá při analýze praktické úlohy náčrtky, schémata, modely V7, V12 4. žák využívá matematickou symboliku V7	
ST16 = M-9-3-02 Žák charakterizuje a třídí základní rovinné útvary. 1. žák pozná základní rovinné útvary: přímka, polopřímka, úsečka, úhel, trojúhelník, čtyřúhelník, pravidelné mnohoúhelníky, kružnice, kruh V7	

2. žák rozliší typy úhlů (ostrý, tupý, pravý, přímý), typy trojúhelníků a čtyřúhelníků V5
ST17 = M-9-3-03 Žák určuje velikost úhlu měřením a výpočtem. 1. žák sčítá a odčítá úhly, určí násobek úhlu (bez převodu stupňů a minut) V5 2. žák využívá při výpočtech součet vnitřních úhlů v trojúhelníku V7 3. žák určuje velikost úhlu pomocí úhloměru V4
ST20 = M-9-3-06 Žák načrtne a sestrojí rovinné útvary. 1. žák načrtne rovinný útvar podle slovního zadání V4 2. žák provede jednoduché konstrukce (např. osa úsečky, čtverec se zadanou stranou, trojúhelník se zadanými stranami, úhel dané velikosti, rovnoběžka a kolmice daným bodem) V7 3. žák ověří, zda výsledný útvar odpovídá zadání V7
ST23 = M-9-3-09 Žák určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti. 1. žák rozpozná mnohostěny (krychle, kvádr, kolmý hranol, jehlan) a rotační tělesa (válec, kužel, koule) V9 2. žák používá pojmy podstava, hrana, stěna, vrchol, tělesová a stěnová úhlopříčka V9
ST26 = M-9-3-12 Žák načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině. 1. žák rozpozná, z jakých základních těles je zobrazené těleso složeno V9 2. žák načrtne krychli a kvádr ve volném rovnoběžném promítání V12 3. žák sestrojí krychli ve volném rovnoběžném promítání V12

Matematika 7. ročník

Číslo a početní operace
ST1 = M-9-1-01 Žák provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu. 1. žák provádí základní početní operace se zlomky a desetinnými čísly V1 2. žák dodržuje pravidla pro pořadí početních operací v oboru celých a racionálních čísel, využívá vlastnosti operací sčítání a násobení (komutativnost, asociativnost, distributivnost) při úpravě výrazů V1 3. žák vyznačí na číselné ose racionální číslo a číslo k němu opačné V1 5. žák určí rozvinutý zápis přirozeného čísla v desítkové soustavě V1 6. žák provádí základní úpravy zlomků (rozšiřuje a krátí zlomek, vyjádří zlomek v základním tvaru, převádí zlomek na smíšené číslo a naopak) V2 7. žák určí absolutní hodnotu celého čísla V1
ST2 = M-9-1-02 Žák zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor. 1. žák zaokrouhluje čísla s danou přesností V1 2. žák využívá pro kontrolu výsledku odhad V1 3. žák účelně a efektivně využívá kalkulátor V1

ST4 = M-9-1-04

Žák užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem).

1. žák užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část: přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem **V2**

ST5 = M-9-1-05

Žák řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů.

1. žák využívá daný poměr v reálných situacích **V3**
2. žák stanoví poměr ze zadaných údajů **V3**
3. žák využívá měřítko mapy nebo plánu k výpočtu **V3**

ST6 = M-9-1-06

Žák řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek).

1. žák určí počet procent, je-li dána procentová část a základ **V4**
2. žák určí procentovou část, je-li dán procentový počet a základ **V4**
3. žák určí základ, je-li dán procentový počet a procentová část **V4**

ST9 = M-9-1-09

Žák analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel.

1. žák řeší jednoduché úlohy v oboru celých čísel **V1**
2. žák popíše konkrétní situace s využitím racionálních čísel **V1**

Závislosti, vztahy a práce s daty**ST12 = M-9-2-03**

Žák určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti.

1. žák vytvoří tabulku pro přímou a nepřímou úměrnost na základě textu úlohy **V5**
2. žák rozliší přímou a nepřímou úměrnost z textu úlohy **V5**

Geometrie v rovině a prostoru**ST18 = M-9-3-04**

Žák odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů.

1. žák odhaduje obsah i obvod útvarů pomocí čtvercové sítě **V7**
2. žák určí výpočtem obsah (v jednodušších případech) trojúhelníku, čtverce, obdélníku, rovnoběžníku, lichoběžníku, kruhu **V7**
3. žák určí výpočtem obvod trojúhelníku, čtverce, obdélníku, rovnoběžníku, lichoběžníku, kruhu **V7**
4. žák používá a převádí jednotky délky **V7**
5. žák používá a převádí jednotky obsahu **V7**

ST20 = M-9-3-06

Žák načrtne a sestrojí rovinné útvary.

1. žák načrtne rovinný útvar podle slovního zadání **V10**
2. žák provede jednoduché konstrukce (např. osa úsečky, čtverec se zadanou stranou, trojúhelník se zadanými stranami, úhel dané velikosti, rovnoběžka a kolmice daným bodem)

V10

3. žák ověří, zda výsledný útvar odpovídá zadání **V10**

ST21 = M-9-3-07

Žák užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků.

1. žák vyhledá z nabídky trojúhelníků dvojice shodných trojúhelníků **V9**

ST22 = M-9-3-08

Žák načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar.

1. žák rozhodne, zda je útvar osově souměrný **V10**
2. žák určí osy souměrnosti rovinného útvaru **V10**
3. žák rozhodne, zda je útvar středově souměrný **V10**
4. žák určí střed souměrnosti **V10**
5. žák načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti **V10**

Matematika 8. ročník**Číslo a početní operace****ST1 = M-9-1-01**

Žák provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu.

4. žák zná z paměti druhé mocniny celých čísel od 1 do 10 a využívá je při výpočtech (i ke stanovení odpovídajících druhých odmocnin) **V1**

ST7 = M-9-1-07

Žák matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním.

1. žák vypočte hodnotu výrazu pro dané hodnoty proměnných **V2**
2. žák využívá při úpravě výrazů vytýkání a vzorce $(a + b)^2$, $(a - b)^2$, $a^2 - b^2$ **V2**
3. žák vybere odpovídající výraz, který popisuje jednoduchou reálnou situaci **V2**

ST8 = M-9-1-08

Žák formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav.

1. žák vyřeší rovnici a soustavu dvou jednoduchých lineárních rovnic pomocí ekvivalentních úprav **V3**
2. žák ověří správnost řešení slovní úlohy **V3**

Závislosti, vztahy a práce s daty**ST10 = M-9-2-01**

Žák vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data.

1. žák vyhledá potřebné údaje v tabulce, diagramu a grafu **V4**
2. žák vyhledá a vyjádří vztahy mezi uvedenými údaji v tabulce, diagramu a grafu (četnost, aritmetický průměr, nejmenší a největší hodnota) **V4**
3. žák pracuje s časovou osou **V4**
4. žák převádí údaje z textu do tabulky, diagramu a grafu a naopak **V4**
5. žák samostatně vyhledává data v literatuře, denním tisku a na internetu **V4**

ST11 = M-9-2-02

Žák porovnává soubory dat.

1. žák porovná kvantitativní vztahy, které jsou uvedeny v různých tabulkách nebo v tabulce a diagramu **V4**

Geometrie v rovině a prostoru**ST15 = M-9-3-01**

Žák zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku.

1. žák využívá při analýze praktické úlohy náčrtky, schémata, modely **V7**
2. žák využívá polohové a metrické vlastnosti (Pythagorova věta, trojúhelníková nerovnost, vzájemná poloha bodů a přímek v rovině, vzdálenost bodu od přímky) k řešení geometrických úloh **V7**
3. žák řeší geometrické úlohy početně **V7**
4. žák využívá matematickou symboliku **V7**

ST19 = M-9-3-05

Žák využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh.

1. žák pojmenuje základní množiny všech bodů dané vlastnosti (osa úhlu, osa rovinného pásu, osa úsečky, kružnice, Thaletova kružnice) **V7**

ST24 = M-9-3-10

Žák odhaduje a vypočítá objem a povrch těles.

1. žák odhaduje a vypočítá povrch krychle, kvádrů a válců **V10**
2. žák odhaduje a vypočítá objem krychle, kvádrů a válců **V10**
3. žák používá a převádí jednotky objemu **V10**

ST25 = M-9-3-11

Žák načrtne a sestrojí síť základních těles.

1. žák používá pojmy síť tělesa, plášť, podstava **V11**
2. žák rozpozná síť základních těles (krychle, kvádr, kolmý hranol, jehlan, válec, kužel) **V11**
3. žák načrtne a sestrojí síť krychle **V11**

ST26 = M-9-3-12

Žák načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině.

1. žák rozpozná, z jakých základních těles je zobrazené těleso složeno **V12**
2. žák načrtne krychli a kvádr ve volném rovnoběžném promítání **V12**
3. žák sestrojí krychli ve volném rovnoběžném promítání **V12**

Matematika 9. ročník**Číslo a početní operace****ST7 = M-9-1-07**

Žák matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním.

1. žák vypočte hodnotu výrazu pro dané hodnoty proměnných **V2**
2. žák využívá při úpravě výrazů vytýkání a vzorce $(a + b)^2$, $(a - b)^2$, $a^2 - b^2$ **V2**
3. žák vybere odpovídající výraz, který popisuje jednoduchou reálnou situaci **V2**

ST8 = M-9-1-08

Žák formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav.

1. žák vyřeší rovnici a soustavu dvou jednoduchých lineárních rovnic pomocí ekvivalentních úprav **V3**
2. žák ověří správnost řešení slovní úlohy **V3**

ST13 = M-9-2-04

Žák vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem.

1. žák pozná funkční závislost z textu úlohy, z tabulky, z grafu a z rovnice **V5**
2. žák přiřadí funkční vztah vyjádřený tabulkou k příslušnému grafu a naopak **V5**
3. žák vyčte z grafu podstatné informace (např. nejmenší a největší hodnota, růst, pokles) **V5**

Závislosti, vztahy a práce s daty

ST14 = M-9-2-05

Žák matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů.

1. žák vybere odpovídající funkční vztah, který popisuje jednoduchou reálnou situaci **V6**

Geometrie v rovině a prostoru

ST21 = M-9-3-07

Žák užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků.

2. žák vyhledá z nabídky trojúhelníků dvojice podobných trojúhelníků **V7**

ST27 = M-9-3-13

Žák analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu.

1. žák vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy **V12**
2. žák řeší jednoduchou úlohu **V12**
3. žák ověří výsledek úlohy **V12**

ST28 = M-9-4-01

Žák užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů, nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací

1. žák vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy **V13**
2. žák řeší jednoduchou úlohu **V13**
3. žák ověří výsledek úlohy **V13**

ST29 = M-9-4-02

Žák řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí

1. žák určí reálnou podobu jednoduchého trojrozměrného útvaru z jeho obrazu v rovině **V14**
2. žák využívá představu o podobě trojrozměrného útvaru při řešení jednoduchých úloh z běžného života **V14**